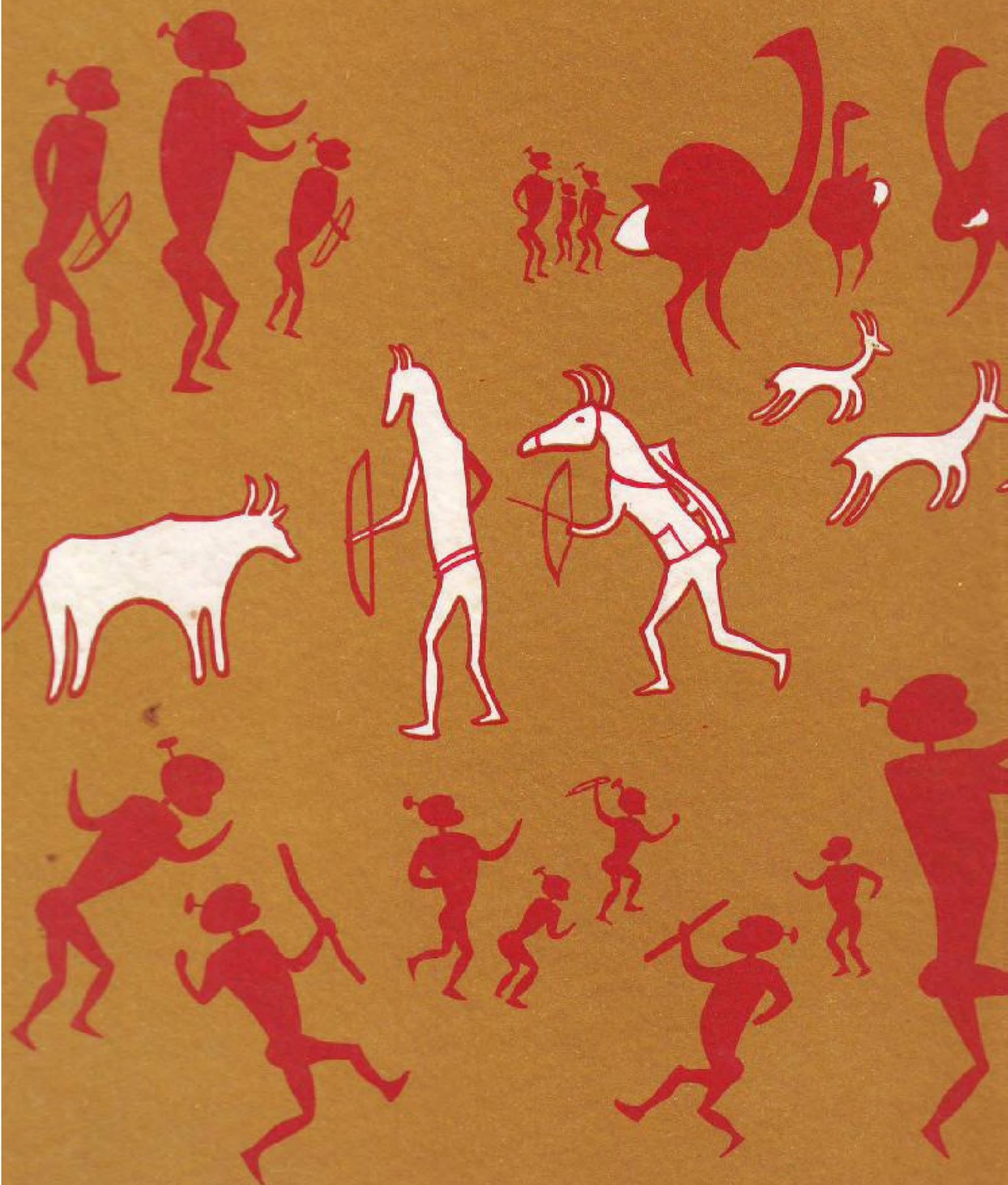
Tarzan i njegov sin

EDGAR RICE BURROUGHS

Naslov originala
THE SON OF TARZAN

S engleskog prevela
MILICA BUJINAC

Urednik
ĐURO ŠNAJDER

Oprema i ilustracije
JULIO RADILOVIĆ

EDGAR RICE BURROUGHS

TARZAN

I NJEGOV SIN

Drugo izdanje

EPOHA
ZAGREB, 1964

Niz široki Ugambi plovio je čamac s broda "Marjorie W", nošen strujom nadošle plime. Njegova se posada lijeno valjuškala uživajući u odmoru nakon naporna veslanja uzvodno. Tri milje nizvodno ležala je sama "Marjorie W", spremna da isplovi čim se oni popnu na palubu, i podignu čamac. Međutim, uskoro su ljudi prekinuli svoj drijemež ili brbljanje. Pažnju im je privukla sjeverna obala rijeke. Tamo je stajala neobična ljudska prilika i ispruženih, koščatih ruku dozivala ih napuklim glasom iz petnih žila.

— Grom i pakao! Što je to? — uzviknuo je netko od posade.

— Bijelac! — promrmlja i doda:

— Zaveslajte momci da mu se primaknemo i vidimo što želi.

Kad su se primakli obali, ugledali su iscrpljenu priliku rijetke sijede kose zamršenih pramenova. Njegovo mršavo, iskrivljeno tijelo bijaše golo tek s krpom oko bedara. Niz upale, kozičave obraze tekle su suze. Čovjek im je progovorio nerazgovijetno nekim stranim jezikom.

— Znaš li engleski? — zapitao je oficir čovjeka.

Da, znao je. Isprekidano, sa zastajkivanjem, kao da se tim jezikom već godinama nije služio, preklinjao ih je da ga uzmu sa sobom i izbave iz te strašne zemlje. Pošto je prispio na palubu "Marjorie W", stranac je ispričao spasiocima tužnu priču o svojoj bijedi, stradanju i mukama kroz proteklih deset godina. On im nije rekao zašto je došao u Afriku, ali su nagađali da je zaboravio sve što je doživio prije onih strašnih muka, koje su ga umno i fizički uništile. Nije im čak ni rekao svoje pravo ime, već im se predstavio kao Mihael Sabrov. Uostalom, više nije postojala nikakva sličnost između ove bijedne ruševine i nekada muževnog, iako beskrupuloznog Alexisa Paulvitcha.

Prije deset godina on je izbjegao sudbinu koju je doživio njegov prijatelj i zloduh (Rokoff) i ne jednom, već bezbroj puta

u proteklih deset godina, Paulvitch je proklinjao udes koji je dodijelio Nikolasu Rokoffu smrt, i s njome neosjetljivost patnje, dok je on pretrpio život, prepun užasnih muka, mnogo gorih od smrti koja ga je uporno izbjegavala.

Paulvitch je pobjegao u džunglu kada su se Tarzanove životinje i njihov divlji gospodar popeli na palubu broda "Kincaid", u užasnom strahu da će ga Tarzan slijediti i uhvatiti, zašao je duboko u džunglu gdje je pao u ruke jednom divljem ljudožderskom plemenu koje je osjetilo svu težinu Rokoffove zle ćudi i grozne okrutnosti. Jedan neobični hir plemenskog poglavice spasio je Paulvitcha od smrti da bi ga gurnuo u život bijede i mučenja. Kroz deset godina on je bio meta cijelom selu, tukle su ga i kamenovale žene i djeca, a ratnici sjekli, bičevali i iznakazili; bio je žrtva čestih groznica najtežih vrsta. Ipak nije umro. Boginje su mu urezale strašne brazgotine i žigosale ga neizrecivo ružnim znakovima. Zbog njih i divljačke igre plemena, izgled se Alexisa Paulvitcha toliko izmijenio, da ni vlastita majka ne bi prepoznala ni jednu poznatu crtu u žalosnoj masci koju je on nazivao svojim licem. Nekoliko prorijeđenih sijedih pramenova zamijenilo je gustu tamnu kosu koja mu je prije pokrivala glavu. Udovi su mu bili zgrčeni i izobličeni, tijela jako pogrbljena hodao je nesigurna koraka, vukući noge za sobom. Sve su mu zube izbili divljaci. Štoviše i umne su mu sposobnosti bile bijedno ruglo onih otprije.

Mornari su ga uzeli na brod "Marjorie W" i tamo ga hranili i njegovali. On se ponešto oporavio, ali mu se izgled nikada nije promijenio nabolje; ona ista ljudska olupina, iznakažena i skrhana, kakvu su našli, ostat će nepromijenjena sve dok ga ne pozove smrt. Premda je bio tridesetih godina, Alexis Paulvitch izgledao je kao osamdesetogodišnjak. Nedokučiva priroda tražila je za ortaka veću kaznu, nego što ju je platio glavni krivac.

U duhu Alexisa Paulvitcha nije bilo osvetoljubivih misli, već samo jedna mračna mržnja prema čovjeku kojeg su on i Rokoff pokušali uništiti, ali nisu uspjeli. Bilo je mržnje i u sjećanju na Rokoff a, jer ga je on uvalio u sve strahote koje je morao pretrpjeti. Mrzio je i policiju raznih gradova iz kojih je morao

bježati, mrzio je zakon, poredak, sve. Svaki trenutak života bijaše mu ispunjen bolesnom mržnjom; on je postao mentalno i fizički, u svom izgledu, utjelovljenje zlokobnog osjećaja Mržnje. Imao je veoma malo, ili gotovo ništa zajedničko s ljudima koji su ga spasili. Kako je bio preslab za rad i suviše mrzovoljan u društvu, oni bi ga brzo ostavili sama i prepustili njegovim mislima.

"Marjorie W" zakupilo je i financiralo društvo bogatih tvorničara, opremivši je laboratorijem i naučnim osobljem te poslalo u potragu za sirovinama koje su se prije uvozile iz Južne Amerike uz veoma visoke cijene. Osim učenjaka nitko nije znao da na brodu nije bilo tih sirovina, no to u ovom trenutku za nas nije važno. Glavno da je brod plovio prema izvjesnom otoku, udaljenom od afričke obale na kojoj su ukrcali Alexisa Paulvitcha.

Nekoliko tjedana brod je bio usidren blizu obale. Monotonija života na palubi postala je posadi mučna. Ona bi često odlazila na obalu, a napokon je i Paulvitch pošao s njima, toliko mu bijaše dojadila jednoličnost brodskog života.

Otok bijaše sav obrastao šumom. Neprohodna džungla spuštala se gotovo do same obale. Učenjaci s broda zašli su već duboko u unutrašnjost otoka u potrazi za dragocjenom sirovinom, koje se tu, prema izjavama domorodaca s kopna, moglo naći u dovoljnoj mjeri da zadovolji potrebe tržišta. Brodska posada je ribarila, lovila i istraživala. Paulvitch je tumarao obalom i ležao u sjeni golemih stabala. Jednog dana, dok je spavao ispod stabla, a posada se okupila nešto podalje oko tijela pantere koju je jedan od njih ustrijelio, probudio ga je dodir nečije ruke koja se spustila na njegovo rame. On se naglo trgnuo iz sna i ugledao ogromnog, čovjekolikog majmuna kako čuči do njega i pažljivo ga promatra. Paulvitch se zaprepastio. Pogledao je prema mornarima, ali su oni bili udaljeni nekoliko stotina jardi. Majmun ga je opet uhvatio za rame i nešto mu tužno promumljao. U pronicljivom pogledu i ponašanju životinje Paulvitch nije vidio opasnost. On se polako uspravio, a majmun isto tako.

Polako i oprezno uputio se k mornarima. Majmun je pošao

s njime držeći ga za jednu ruku. Kad su došli nadomak posade, koja ih još nije spazila, Paulvitch se uvjerio da životinja ne misli ništa zlo. Očigledno, životinja bijaše naviknuta na druženje s ljudima. Odjednom, već blizu mornara, Alexisu pade na um da majmun predstavlja veliki kapital i on je odlučio da se njime okoristi.

Kada je posada ugledala neobično društvo kako im dolazi u susret, zaprepastila se i potrčala prema njima. Majmun nije odavao nikakva straha. Umjesto toga, uhvatio je svakoga mornara za rame te dugo i ozbiljno piljio u njegovo lice. Pošto ih je sve pažljivo razgledao, vratio se Paulvitchu. Njegovo lice i pokreti odavali su veliko razočaranje.

Posada se njime oduševila. Okružila je obojicu, postavljajući bezbroj pitanja i pažljivo razgledavala majmuna. Alexis im nije htio ništa objašnjavati, osim da je majmun njegov. Neprestano je ponavljao isto: — Majmun je moj, samo moj. — Kad im je to dojadilo, jedan se mornar pokušao našaliti. Zašao je majmunu iza leđa i ubo ga pribadačom u stražnjicu. Životinja je poput munje nasrnula na svog mučitelja i začas se mirna, dobroćudna životinja preobrazila u razbješnjela demona. Obješenjački smijeh na licu mornara, koji je izveo tu šalu, sledio se u izraz užasa. On je pokušao izbjeći dugim rukama majmuna koje su se pružile za njim, no kad nije uspio, izvukao je dugi nož, zadjenut za pojas. Jednim jedinim trzajem majmun je istrgnuo oružje iz čovjekove šake i bacio ga u stranu, a zatim zabio svoje žute očnjake u mornareva leđa.

Drugovi napadnutog nasrnuli su batinama i noževima na zvijer dok je Paulvitch psovao i cupkao oko gomile, koja je režala, mumljala i urlala, čas prijeteći, čas moleći. Pred noževima mornara njegova predodžba bogatstva naglo se rasplinjavala.

Međutim, pokazalo se da majmun neće tako lako postati žrtvom nadmoćne gomile, uvjerene u svoju premoć. Oslobodivši se mornara, koji je prouzročio sukob, on je stresao sa svojih pleća drugu dvojicu koji su se objesili na nj i snažnim udarcem šape oborio svoje napadače, jednog za drugim

skačući vješto amo-tamo poput malog majmuna.

U bitku su se umiješali kapetan i njegov pomoćnik koji su upravo prispjeli s “Marjorie W” praćeni dvojicom mornara, i otkočili revolvere. Majmun se osvrtao na pustoš koju je izazvao udarcima svojih šapa. Paulvitch nije mogao razabrati, da li je iščekivao ponovni napad, ili je razmišljao kojeg bi napadača prvog uništio. Ali jedno je znao sigurno: da će obojica oficira odmah pucati i ubiti životinju, ako on to ne spriječi. Majmun nije pokazivao znakove da će napasti Alexisa, ali ovaj ipak nije bio sasvim siguran, što bi se moglo dogoditi ako se i on u to uplete, jer je instinkt životinje bio uznemiren mirisom svježe ljudske krvi, koju je osjećala u nozdrvama. Još trenutak Paulvitch je oklijevao, ali tada se pred njegovim očima pojavila slika bogatstva koje bi mogao osigurati ovaj veliki čovjekoliki majmun onog trenutka, kada bi s njim prispio u neki velegrad kao što je, na primjer, London.

Kapetan mu je viknuo da se skloni, jer će pucati u životinju, ali je Paulvitch, premda mu se kosa ježila, svladao strah i primaknuvši se majmunu, zagrlio ga.

— Dođi! — zapovjedio je i s mukom odvukao zvijer iz kruga mornara od kojih su neki sjedili, očiju razrogačenih od užasa, a drugi pobijeđeni, puzali.

Majmun je polako dopustio da ga odvede i nije pokazivao ni najmanju želju da učini Alexisu nešto nažao. Kapetan je zastao nekoliko koraka iza neobičnog para.

— Skloni se, strančе! — zapovjedio je. — Udesit ću tu životinju da više ne smeta mornarima.

— Nije to bila njegova krivica, kapetane — preklinjao je Paulvitch.

— Ne ubijajte ga, molim vas! Ljudi su ga izazvali, oni su ga prvi napali. Zar ne vidite koliko je blag, on je moj, samo moj! Neću dopustiti da ga ubijete — dodao je. Njegov razoreni duh dočarao je iznova sva zadovoljstva koja bi se mogla zadobiti novcem u Londonu, a jedinu nadu u taj novac predstavljao je sretni ishod slučaja sa tim majmunom.

Kapetan je spustio oružje. — Moji su ljudi prvi započeli? — ponovio je. — Zaista? — i obratio se mornarima koji su se, u međuvremenu, dizali sa zemlje bez težih ozljeda, izuzev momka koji je sve to izazvao, i koji će sigurno svoje povrijeđeno rame liječiti barem tjedan dana.

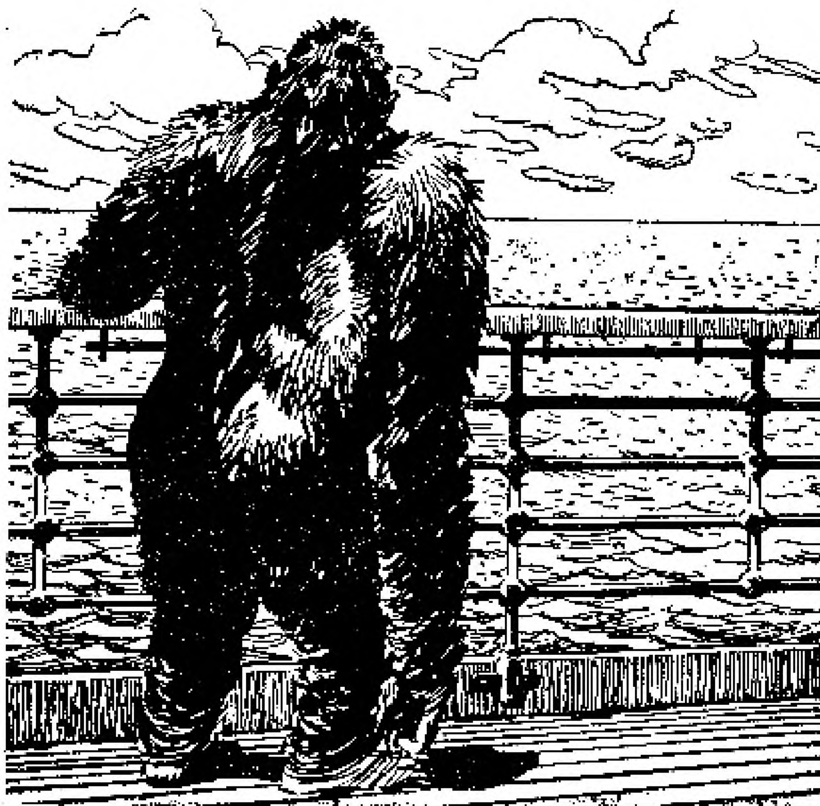
— Simpson je kriv — rekao je jedan. — On je zabo iglu u majmunovu stražnjicu, a ovaj ga je zgrabio zbog čega je dobio svoje. Zatim je napao sve ostale. Ja njega ne krivim, svi smo ga napali.

Kapetan je pogledao Simpsona koji je pokorno priznao krivicu, a zatim, otkočena revolvera, pristupio majmunu da sam ispita njegovu ćud. Obrati se blago životinji koja je čučala do Alexisa, promatrajući čas jednog, čas drugog mornara. Kad mu se kapetan primakao, majmun se upola pridigao i otklatio mu se u susret. Na njegovu licu ocrtavao se onaj isti, neobičan, ispitivalački izraz kojim bi sačekivao svakog mornara pri prvom susretu. Majmun se primakao oficiru sasvim blizu, stavio mu šapu na rame, ispitujući dugo i netremice njegovo lice. Izraz razočaranja na njegovom licu bijaše popraćen gotovo ljudskim uzdahom, a zatim se okrenuo i piljio na isti neobičan način u lica pomoćnika i dvaju mornara koji su prispjeli s oficirom. Opet je uzdahnuo, napustio ih i, vrativši se nazad Paulvitchu, čučnuo do njega. Zatim bi pokazivao malo ili nikakva interesa za ostale ljude, zaboravljajući, očigledno, da se malo prije s njima tukao.

Kada se družba vratila na palubu “Marjorie W”, Paulvitcha je pratio majmun koji je pokazivao želju da ga slijedi. Kapetan se tome nije usprotivio i veliki čovjekoliki majmun bijaše, prešutno, ubrojen u posadu. Na palubi on je pažljivo ispitivao svako novo lice, pokazujući jasno ono poznato razočaranje nakon svakog novog susreta. Oficiri i učenjaci često su o njemu raspravljali, ali nisu mogli dati odgovarajuće objašnjenje za ovaj neobični ceremonijal kojim se obraćao svakom novom licu. Da su ga našli na kopnu, ili bilo kojem drugom mjestu, a ne na jednom nepoznatom otoku, zaključili bi da ga je već jednom bio pripitomio čovjek. Ali ta je teorija bila neodrživa, budući da su ga pronašli na usamljenom i nenastanjenom otoku. Činilo se kao da on neprestano nekog

traži. Prvih dana po povratku često bi ga nalazili kako njuška na sve strane, ali pošto je vidio i ispitao sva lica na brodu i istražio svaki kutak lađe, pao je u potpunu tupost za sve što se oko njega zbivalo. I Alexis je, štoviše, izazvao kod njega samo povremeni interes, i to kad bi donosio hranu. Inače, majmun bi ga samo podnosio. Ni njemu, ni bilo kome na “Marjorie W” nije bio privržen, ali isto tako nije ispoljavao onu svoju divlju ćud kakvu je pokazao na početku susreta kad su ga mornari napali.

Najveći dio vremena provodio je na brodskoj osmatračnici, pažljivo promatrajući horizont pred sobom kao da je unaprijed znao da brod mora prispjeti u neku luku, gdje će biti novih ljudskih lica za njegovo pomno ispitivanje.

Najveći dio vremena provodio je na brodskoj osmatračnici, pažljivo promatrajući horizont pred sobom kao da je unaprijed znao da brod mora prispjeti u neku luku, gdje će biti novih ljudskih lica za njegovo pomno ispitivanje. Sve u svemu Ajax, takav su mu dali nadimak, bijaše najhrabriji i najinteligentniji majmun kojeg je posada s "Marjorie W" ikad ugledala. No inteligencija nije bila jedina njegova značajka. Njegov rast i cjelokupna fizička građa užasavali su svakoga. Svima je bilo jasno da je star, ali mu dob nije ništa oslabila fizičku i mentalnu snagu.

Konačno je "Marjorie W" stigla u Englesku. Oficiri i učenjaci, koji su se sažalili nad žalosnom spodobom i izbavili je iz džungle, opskrbili su Paulvitcha novcem te se oprostili od njega i Ajaxa.

Na pristaništu i za sve vrijeme putovanja u London, Alexis je imao s Ajaxom pune ruke posla. Majmun bi između tisuća i tisuća lica podvrgnuo ispitivanju svako novo lice užasnutih ljudi koji su mu došli nadomak oka. Na kraju pao je u tupu ravnodušnost, jer nije uspio pronaći onog koga je tražio, pokazujući samo povremeni interes za prolaznike.

U Londonu Alexis se sa svojim dragocjenim plijenom uputio ravno nekom čuvenom krotitelju životinja. Ajax je ostavio na njega duboki utisak, i on je pristao da ga uvježba, uz uvjet da mu pripadne veći dio dobiti od predstava, a on će preuzeti brigu za majmuna i njegova vlasnika.

Tako je Ajax dospio u London, a time je iskovana nova karika u lancu neobičnih događaja koji će utjecati na živote mnogih ljudi.

Mr. Harold Moore bijaše mladi čovjek, uvijek namrgođena i zamišljena lica. Bio je veoma ozbiljan, a tako se odnosio i prema životu i poslu. U posljednje je vrijeme odgajao sina jednog britanskog lorda. Osjećao je da njegov štićenik ne napreduje onako kako su to njegovi roditelji s pravom očekivali, te je sada tu činjenicu nastojao savjesno objasniti dječakovoj majci.

— Ne može se reći da nije bistar — govorio je — a da je suprotno, mogao bih se nadati uspjehu, jer tada bih usmjerio svu svoju snagu da savladam njegovu tupost. Neprilika je u tome što je on izvanredno inteligentan, pa ja ne mogu naći nikakve zamjerke u njegovom savladavanju gradiva. Međutim, zabrinjava činjenica da njega ne zanima ni jedan od predmeta koje učimo. On nastoji da svrši svaki zadatak što brže, a znam pouzdano da o njima razmišlja samo dok traje poduka. Izgleda da ga zanimaju jedino junaštva i tjelesne majstorije, a najmilija mu je lektira ona koja govori o divljim životinjama, o životu i običajima neciviliziranih naroda. On će satima prosjediti i buljiti u knjigu o nekom afričkom istraživaču. U dva navrata našao sam ga u krevetu kako bdije duboko u noć nad knjigom Carla Hagenbecka o ljudima i životinjama.

Dječakova je majka nervozno lupkala nogom po ćilimu kraj kamina.

— Vi ga u tome, naravno, sprečavate, zar ne? — izjavila je.

Mr. Moore se zbunjeno uzvrpolji.

— Pa pokušavao sam da mu oduzmem knjigu — odvratio je i lagano rumenilo oblije njegove suhonjave obraze — ali, hm,

vaš sin je za svoju dob dosta mišićav.

— On, vjerojatno, nije dopustio da mu je oduzmete? — upita majka.

— Ne, nije — priznao je odgajatelj. — Uza sve to bio je savršeno dobroćudan, ali je uporno tvrdio da je on gorila, a ja čimpanza koja pokušava da mu otme hranu. Oborio se na mene s tako divljim urlikom kakvog još nikad nisam čuo, podigao me iznad glave i bacio na svoj krevet, a zatim odigrao pantomimu u kojoj me je usmrtio davljenjem, stao na moje truplo i oglasio se urlikom kakvim, objasnio mi je kasnije, majmuni-mužjaci obznanjuju svoju pobjedu. Zatim me je iznio do vrata, izbacio na hodnik i zaključao se u svoju sobu.

Za nekoliko minuta oboje zašutješe. Dječakova majka prva je prekinula tišinu.

— Neophodno je, Mr. Moore — rekla je — da učinite sve što je u vašoj moći kako biste spriječili te Jackove sklonosti. — On — dalje nije mogla nastaviti. Jedan glasan “hop”! koji je dolazio kroz prozor, podigao je oboje na noge. Soba je bila na drugom katu, a nasuprot prozoru, koji je privukao njihovu pažnju, nalazilo se veliko drvo koje se razgranalo nekoliko stopa od prozorske daske. Na jednoj grani oboje je otkrilo objekt svoga razgovora, visokog dobro građenog dječaka, koji se njihao s lakoćom, na jednoj od povijenih grana, i glasnim krikovima izražavao radost zbog užasnutih lica svojih promatrača.

I majka i odgajatelj pohitali su k prozoru, ali prije no što su dospjeli do sredine sobe, dječak je spretno skočio na prozorsku dasku i preko nje ušao u sobu.

— Divlji čovjek iz Bornea upravo je stigao u grad — pjevao je plešući jedan ratnički ples oko uplašene majke i zaprepaštenog odgajatelja, a zatim položio ruke oko majčina vrata ljubeći je u oba obraza.

— O, majko! — kliknuo je — u jednom music hallu prikazuju čudesnog dresiranog majmuna. Willie Grimsby vidio ga je prošle noći. Kaže da on umije sve osim govora. Vozi bicikl, jede nožem i viljuškom, broji do deset i zna stotinu drugih čarobnih stvari. Mogu li i ja poći da ga vidim? O, molim

te, majko, pusti me, molim te!

Tapšući ga srdačno po licu, majka je zanijekala glavom.

— Ne, Jack — rekla je — ti znaš da ja ne odobravam takve predstave.

— Ne vidim zašto, majko? — odvratio je dječak.

— Svi dječaci odlaze, oni odlaze također i u zoološki vrt, a ti mi ne dopuštaš čak ni to. Netko će pomisliti da sam djevojčica ili — ili neka maza. Oh, oče! — uskliknuo je kada je na vratima ugledao visokog čovjeka, sivih očiju. — Oh, oče! — mogu li poći?

— Kamo, moj sine? — upita pridošlica.

— On želi poći u music hall da pogleda dresiranog majmuna — rekla je majka, pogledavajući značajno svog muža.

— Koga? Ajaxa? — zapitao je muškarac.

Dječak je potvrdio.

— Ne znam, moj sine, mogu li ti to predbaciti — odvratio je otac — ja bih ga i sam želio vidjeti. Kažu da je čudesan, a za čovjekolikog majmuna neobično velik. Što ti kažeš, Jane? Da svi zajedno pođemo? — On se okrene svojoj ženi, ali je lady najodlučnije zanijekala glavom i obrativši se Mr. Mooreu, upitala ga, nije li vrijeme da započne s Jackom jutarnju poduku. Kada su njih dvojica napustila sobu, obrati se svom mužu.

— Johne — rekla je — nešto se mora učiniti da spriječimo Jackovu sklonost i čežnju za divljim životom koje je, bojim se, naslijedio od tebe. Ti znaš, iz vlastitog iskustva, koliko snažan znade biti zov divljine. Znaš i sam s koliko si se snage morao boriti da se odupreš onoj ludoj želji, koja te povremeno obuzimala, da se ponovo baciš u život džungle koja te privlačila dugi niz godina, a istovremeno znaš, i to bolje no drugi, kakva bi stravična sudbina mogla zadesiti Jacka, ako mu se put u divljinu džungle prikaže u suviše dopadljivom i olakom svjetlu.

— Sumnjam u mogućnost da bi on od mene naslijedio tu strast za životom u džungli — odgovori muškarac — jer ne vjerujem da se to može naslijediti. Ponekad, Jane, mislim da ti pretjeruješ u brizi za njegovu budućnost i u svojim mjerama opreznosti. Njegova ljubav za životinje — njegova želja, na primjer, da vidi tog dresiranog majmuna — jest posve prirodna za normalnog dječaka njegove dobi. To, što on želi vidjeti majmuna, još ne znači da se želi oženiti njime i svakako si pretjerala kad si povikala "sramota"! — reče John Clayton, odnosno Lord Greystoke; zagrlivši svoju ženu i smijući se dobroćudno, zagleda se u njeno uzdignuto lice, sagne glavu i poljubi je. Zatim, u mnogo ozbiljnijem tonu, nastavi:

— Ti nikad nisi ništa ispričala Jacku o mom ranijem životu, niti si dopustila da ja to učinim, pa smatram da si u tome pogriješila. Da sam mu smio ispričati iskustva Tarzana s majmunima, skinuo bih, bez sumnje, mnogo ljepote i romantike sa života u džungli, što osvaja duh onih koji u tome nemaju iskustva. Tada bi mogao koristiti moje iskustvo u slučaju da ga obuzme strast za džunglom, umjesto da se prepusti svojim vlastitim pobudama koje ponekad znaju povesti krivim smjerom.

Ali je lady Greystoke samo zanijekala glavom, kao što bi to učinila po sto puta, kada se doticala prošlost.

— Ne, Johne — uporno je nastavila — neću nikada pristati da se u Jackovom duhu usadi bilo kakva ideja o životu u divljini od kojeg ga oboje želimo odvratiti.

Navečer se opet počelo govoriti o tom problemu, no ovaj put je to potaknuo sam Jack. Sjedio je sklupčan u naslonjaču i čitao. Odjednom je podigao pogled i oslovio oca.

— Zašto — upitao je prelazeći smjesta na stvar — ne smijem otići da vidim Ajaxa?

— Majka ne dopušta — odvrati otac.

— A ti?

— To nije važno — izvlačio se lord. — Dovoljno je da se majka ne slaže.

— Ja ću poći da vidim — objavi dječak nakon nekoliko trenutaka zamišljene šutnje. — Ja se ne razlikujem od Willija Grimsbyja ili od bilo kojeg momka koji ga je vidio. On nije njima ništa naškodio pa neće ni meni. Mogao bih poći i da te ne pitam, ali to neću učiniti. Stoga ti kažem sada, prije no što odem da vidim Ajaxa.

U dječakovom tonu i ponašanju nije bilo nepoštovanja, ni prijekora. On je samo hladno iznio stanje stvari. Otac je jedva prikrio smiješak i izraz divljenja koje je osjetio zbog muževnog nastupa svoga sina.

— Divim se tvojoj otvorenosti, Jack — rekao je. — Dopusti da i ja, također, budem iskren. Pođeš li bez dozvole pogledati Ajaxa, ja ću te kazniti. Nisam te još nikada fizički kažnjavao, ali te upozoravam da ću te, ne poslušaš li svoju majku, kazniti.

— Da, sir — odgovorio je dječak i nastavio: — Ja ću vam reći, sire, kad budem vidio Ajaxa.

Soba Mr. Moorea bijaše pokraj sobe njegovog mladog štićenika, i on je običavao da obiđe dječaka prije no što bi se povukao u svoju sobu. Te je večeri naročito pažljivo obavljao svoju dužnost, jer se upravo vratio, nakon dogovora s dječakovim ocem i majkom, koji su mu naredili da najstrože pazi da Jack ne pođe u music hall gdje je nastupao Ajax. Stoga, kad je otvorio vrata dječakove sobe oko pola deset, veoma se uzrujao, iako ne i iznenadio, kada je našao budućeg lorda Greystokea, potpuno obučenog za izlazak kako se upravo izvlači kroz otvoren prozor spavaonice.

Mr.Moore je naglo potrčao preko sobe, no to je bilo nepotrebno, jer kada je dječak čuo da je ušao u sobu, a njegov plan bijega otkriven, vratio se s prozora i odglumio kao da napušta smišljenu pustolovinu.

— Kamo ste pošli? — zadihan od uzbuđenja upita Mr. Moore.

— Hoću da vidim Ajaxa — odgovorio je mirno dječak.

To me čudi — poviče Mr. Moore. Ali trenutak kasnije on se potpuno zaprepastio jer ga je dječak, primakavši mu se naglo,

ščepao oko pasa, podigao u zrak, bacio na krevet, a lice zagnjurio u meki jastuk.

— Smirite se — opomenuo je pobjednik — ili ću vas zadaviti.

Mr. Moor se odupirao, ali svi njegovi napori bili su uzaludni. Ako je išta Tarzan kralj majmuna, ostavio u naslijeđe svom sinu, onda je to bila zadivljujuća fizička snaga kakvu je i sam posjedovao u istoj dobi. Odgojitelj bijaše u dječakovim rukama poput kita. Klečeći na njem, Jack je izderao jednu plahtu u trake i svezao nauznak čovjekove ruke. Tada ga je okrenuo i zapušio mu krpom usta, a još jednom trakom učvrstio zapušač oko glave svoje žrtve. Za sve vrijeme govorio mu je tiho kao da s njime sasvim obično razgovara.

— Ja sam Waya, poglavica plemena Wayi — objašnjavao je — a vi ste Mohamed Dubra, arapski šeik koji želi pobiti moje ljude i ukrasti moju slonovu kost — i on vješto stegne sputane gležnjeve svezavši ih nauznak za pritegnute pesnice.

— Ah-ha! Vucibatino! Konačno si dolijao. Odlazim, ali ću se vratiti. Tarzanov sin kliznuo je preko sobe, šmugnuo kroz otvoren prozor i okliznuo se niz žlijeb u slobodu.

Mr. Moor valjao se i koprcao na krevetu. Bio je siguran da će se ugušiti ako pomoć brzo ne stigne. Sav užasnut uspio se otkotrljati s kreveta. Bol od udarca pri padu nagnala ga je da hladno i razumno razmisli o svom položaju. Ranije nije mogao sabrano razmišljati zbog histeričnog straha koji ga je spopao, no sada je ležao mirno i tražio izlaz iz nevolje. Konačno se dosjetio da je soba, u kojoj su sjedili lord i lady Greystoke, upravo ispod ove. Znao je da je proteklo izvesno vrijeme otkako se uspeo stepenicama te da su oni već mogli otići, ali mu se činilo da je njegova borba na krevetu trajala čitavu vječnost. Nakon mnogih neuspjelih pokušaja da privuče pažnju onih ispod sebe, jedino što je mogao učiniti, bilo je da se smjesti u položaj kako bi vrhom čizme mogao lupati o pod. Lupao je tako izvjesno vrijeme — njemu se činilo veoma dugo — dok napokon nije začuo korake koji su se uspinjali stubištem i netko zakucao na vrata. Mr. Moore udari snažno nogom jer se nikako drugačije nije mogao odazvati. Nakon izvjesne tišine

kucanje se ponovilo. Mr. Moor udari ponovo. Zar nikada neće otvoriti vrata? S mukom se otkotrljao u smjeru svog spasa. Kad bi se samo mogao otkotrljati do vrata i udariti o prag, sigurno bi ga čuli. Kucanje se sada ponovilo nešto glasnije i konačno jedan ga glas pozove:

— Mr. Jack!

Bio je to jedan od slugu — Mr. Moor je prepoznao momkov glas. Od napora, da zaviče kroz zapušena usta, skoro mu je prsla krvna žila. Nakon izvjesnog vremena čovjek je ponovo zakucao i opet zazvao dječakovo ime. Pošto nije dobio odgovora, sluga je pritisnuo kvaku na vratima. U istom trenutku odgojitelj se s užasom prisjetio da je sam zaključao vrata kad je ušao u sobu.

Čuo je kako se sluga, pokušavši nekoliko puta otvoriti vrata, udaljio. Nakon toga Mr. Moor se onesvijestio.

U međuvremenu Jack se u misic hallu svom snagom odao nedopuštenoj zabavi. Kad je stigao u hram užitka, Ajax je upravo započeo svoj nastup. Dječak je uzeo sjedalo u loži i, naslonivši se bez daha na ogradu, očiju iskolačenih od čuda, hvatao svaki majmunov pokret. Krotitelj je ubrzo primjetio lijepo, čeznutljivo dječakovo lice. Kako se jedna od najuspjelijih tačaka sastojala u tome da majmun uđe u neku od mnogobrojnih loža jer on je, prema objašnjenju samog krotitelja, još uvijek tražio svog davno izgubljenog prijatelja, krotitelj je osjetio da bi bilo veoma efektno ako majmun uđe u ložu baš tog dječaka kojeg će, bez sumnje, obuzeti veliki užas u blizini te kosmate i snažne zvijeri.

Kada je, dakle, došlo vrijeme da se majmun izvuče iz kulisa i pokloni publici, krotitelj je usmjerio njegovu pažnju na dječaka koji je, slučajno, sjedio sam u loži. Jednim jedinim skokom veliki čovjekoliki majmun našao se pred dječakovom ložom. Krotitelj se prevario u svom iščekivanju smiješne scene nastale zbog dječakova užasa. Dječakovo lice se, naprotiv, ozarilo širokim osmijehom kad je položio ruku na kosmato rame svog posjetioca. Majmun je zgrabio dječaka za oba ramena, piljio dugo i ozbiljno u njegovo lice, a ovaj ga je gladio po glavi i govorio mu tihim glasom. Nikada dosada nije Ajax

Dječakovo lice ozarilo se osmjehom kad je majmun položio ruku na njegovo rame.

poklonio toliko pažnje ispitivanju nekog lica. Izgledao je zbunjen i uzbuđen dok je nešto kevtao i mumljao dječaku milujući ga tako kako krotitelj još nikada nije vidio da miluje neko ljudsko biće. Začas je skočio u ložu i udobno se smjestio uz dječaka. Gledalište bijaše oduševljeno, ali je oduševljenje još više poraslo kada majmun, po svršetku nastupa, nije htio napustiti ložu. Majmun se naprosto nije micao. Menadžer se uzrujavao zbog odlaganja i nutkao krotitelja da požuri; ali kada je ovaj ušao u ložu da izvuče neodlučnog Ajaxa, majmun ga dočeka iskešenih zubi i prijetećim režanjem. Gledalište

bijaše izvan sebe od zadovoljstva. Svi su aplaudirali majmunu. Aplaudirali su i dječaku, a zviždali i rugali se krotitelju i menadžeru koji je, nesrećom, također izašao da mu pomogne.

Konačno doveden do očajanja menadžer je postao svijestan da bi ta pobuna njegova dragocjenog štićenika mogla uništiti uspijeh daljih predstava ako je ne slomi, te je stoga krotitelj pohitao u svlačionicu i uzeo teški bič. S njime se sada vratio u ložu. No, kada je zaprijetio Ajaxu, suprotstavila su mu se dva bijesna neprijatelja umjesto jednog, jer je dječak skočio na noge, zgrabio stolicu koja se nalazila pokraj majmuna i njome htio obraniti novopečenog prijatelja. Više nije bilo smiješka na njegovom lijepom licu. Krotitelj je ustuknuo pred izrazom njegovih sivih očiju, a uz njega je stajao gigantski čovjekoliki majmun, spreman za napad. Pretpostavimo što se sve moglo dogoditi da taj prizor nije na vrijeme prekinut; prema držanju obojice protivnika bilo je svima jasno da bi krotitelj bio teško izmlaćen ili nešto još gore.

Blijeda lica, sluga je nahrupio u biblioteku lorda Greystokea i objasnio da su vrata Jackove sobe zaključana, a na svoje uporno kucanje i pozive nije dobio nikakva odgovora, osim nekog čudnog lupanja i štropota za koje je pretpostavio da dolaze od tijela koje se valja po podu. Preskačući četiri stepenice odjednom, John Clayton se popeo na kat. Njegova žena i sluga jurnuli su za njim. Glasno je zovnuo svog sina, a kad se nitko nije odazvao, on se svom snagom divovskih mišića oborio na vrata. Uz prasak čeličnih šarki i slomljena drveta, vrata su se svalila u sobu. Ona su se srušila s treskom na onesviješteno tijelo Mr. Moorea koji je ležao pokraj praga.

Kroz provaljena vrata nahrupio je Tarzan i začas je soba bljesnula u svjetlu pola tuceta električnih žarulja. Za nekoliko minuta otkrili su odgajatelja kojeg su posve poklopila vrata, izvukli ga, oslobodili i pomoću velike količine hladne vode dozvali ga k svijesti.

— Gdje je Jack? — bijaše prvo pitanje Johna Claytona.

— Tko je to učinio? — zapita i s užasom pomisli na Rokoffa i mogućnost druge otmice.

Polako, posrćući, Mr. Moor se uspravio. Njegov pogled lagano je klizio po sobi. Postepeno se pribrao i prisjetio pojedinosti pretrpljenih muka.

— Otkazujem, sir, i to odmah — bijahu njegove prve riječi. — Vašem sinu ne treba odgajatelj, već krotitelj divljih zvijeri.

— Ali gdje je on — viknu lady Greystoke.

— Pošao je da vidi Ajaxa.

Tarzan je s naporom prigušio smijeh i pošto se uvjerio da je odgajatelj više prestrašen no povrijeđen, naredio je da mu spreme kola i odvezao se u pravcu dobro poznatog music-halla.

Upravo kad je krotitelj, uzdignutog biča, namjeravao ući u ložu gdje su čekali dječak i majmun, visok, plećat čovjek gurnuo ga je u stranu i ušao. Dječak je porumenio kad je ugledao pridošlicu.

— Oče — kliknuo je.

Majmun je bacio pogled na engleskog lorda, skočio mu u susret i uzbuđeno zakevtao. Čovjek razrogači oči od čuda i skameni se.

— Akute — poviče.

Dječakov je pogled prestravljeno lutao s majmuna na oca, s oca na majmuna. Krotitelj je zinuo od čuda kad je začuo iz Englezovih usta bujicu grlatih, majmunskih glasova, a veliki mu je čovjekoliki majmun odgovarao istim jezikom i privio se uza nj.

Iza kulisa jedna je pogrbljena stara prilika promatrala taj slikoviti prizor u loži, a njegovo se kozičavo lice grčilo čas od radosti, čas od užasa.

— Dugo sam te tražio, Tarzane — pričao je Akut — i sada, kad sam te pronašao, poći ću s tobom u tvoju džunglu i tamo ostati zauvijek.

Čovjek je gladio glavu životinje. Njegovom sviješću jurnulo je sjećanje i odvelo ga u dubine afričkih prašuma, gdje se prije mnogo godina borio rame uz rame s ovim čovjekolikim majmunom. Dozvao je u sjećanje i crnog Mugambija kako zamahuje smrtonosnom toljagom, a kraj njega leoparda Šitu, iskešenih očnjaka i nakostriješene dlake. Za njima su nahru-

Majmun je bacio pogled na engleskog lorda, skočio mu u susret i uzbuđeno zakevtao.

pili strašni majmuni Akutova plemena. Čovjek je uzdahnuo. Obuzela ga je strašna čežnja za džunglom, a mislio je da je davno ugasla. Ah, kad bi se barem mjesec dana mogao vratiti, da opet osjeti dodir razlistalih grana na svojoj goloj koži, da pomiriše sagnjilo bilje, taj tamjan i mirtu svih onih koji su rođeni u džungli, da nanjuši prisustvo grabežljivih zvijeri koje ga slijede, da lovi ili da bude ulovljen, da ubija! Slika bijaše zanosna. Ali tada se pojavila druga — žena, umiljata lica, još uvijek mlada i lijepa, prijatelji, dom, sin. On je slegnuo u nedoumici svojim golemim ramenima.

— To ne može biti, Akute — reče. — Ali, ako se ti želiš vratiti, ja ću to urediti. Ti nećeš biti sretan ovdje kao što ni ja ne bih bio tamo.

Krotitelj je pristupio. Majmun je režeći iskesio očnjake.

— Pođi s njime, Akute — reče Tarzan, kralj majmuna. — Doći ću sutra da te vidim.

Životinja se nevoljko pomakla prema krotitelju. Ovaj je, na pitanje Johna Claytona, rekao gdje ga može naći. Tarzan se obratio svome sinu.

— Dođi — rekao je i njih dvojica napustiše music-hall.

U limuzini su još izvjesno vrijeme šutjeli. Dječak je prvi prekinuo šutnju.

— Majmun te poznaje — reče — i vi ste međusobno razgovarali majmunskim jezikom. Kako to da te majmun poznaje i gdje si naučio njegov jezik.

I tada, prvi put Tarzan, kralj majmuna, ispriča sinu ukratko sve o svom ranijem životu — kako se rodio u džungli, kako su mu umrli roditelji i kako ga je Kala, velika majmunica othranila i odgojila dok nije odrastao. Pričao mu je također o opasnostima i stravi džungle, o velikim zvijerima od kojih jedne napadaju danju, a druge noću, o sušama i kišama koje poplavljuju, o gladi, o zimi, o nesnosnoj žezi, o golotinji, strahu i patnji. Govorio mu je o svemu, što je za civilizirana čovjeka najužasnije, kako bi slomio žudnju za džunglom koju je dječak od njega naslijedio. Ali baš to, što je pričao, bijaše prava

džungla kakva je ostala u Tarzanovu sjećanju, džungla koju je ljubio. No, dok je pričao, zaboravio je jednu stvar, i to bitnu, da se dječak umetnuo na nj, da je on Tarzanov sin koji žudno upija svaku riječ. Pošto su dječaka brižljivo smjestili u krevet i pokrili, bez kazne koju je sa strepnjom iščekivao, John Clayton je ispričao svojoj ženi što se dogodilo te večeri, te da je dječaka na kraju upoznao sa svojim životom u džungli. Majka, koja je već davno predviđala da će njen sin prije ili kasnije morati doznati za one strašne godine kada je otac lutao džunglom go poput grabežljive divlje zvijeri, samo zaklima glavom nadajući se, uzaludno, da joj sin nije naslijedio u onolikoj mjeri žudnju za džunglom kao što je bjesnjela u očevim grudima.

Slijedeći dan Tarzan je posjetio Akuta, ali Jacku nisu dopustili da ga prati, usprkos njegovoj molbi. Ovaj put Tarzan je ugledao i kozičavog starog vlasnika majmuna, u kome nije prepoznao nekadašnjeg prepredenog Paulvitcha. Tarzan, ganut majmunovim molbama, želio je da ga kupi, no Paulvitch nije htio reći cijenu, izvlačeći se da će o tome razmisliti.

Kada se Tarzan vratio, Jack je bio izvan sebe od radosti. Htio je čuti o tome sve pojedinosti i na kraju predloži ocu da kupi majmuna i dovede kući. Lady Greystoke bijaše užasnuta tim prijedlogom. Dječak je bio uporan. Tarzan je objasnio da želi kupiti Akuta i vratiti ga u džunglu, njegov dom, na što je majka pristala. Jack je zamolio da mu dopuste da posjeti majmuna, ali su mu to ponovo odbili. On je, međutim, imao adresu koju je krotitelj dao ocu i nakon dva dana uspjelo mu je da umakne paski svog novog odgajatelja, koji je zamijenio prestrašenog Mr. Moora. Nakon dugotrajnog lutanja po kvartu Londona, koji nikada ranije nije posjetio, pronašao je mali, zagušljivi stan kozičava starog čovjeka. Na kucanje otvorio mu je sam starac, a kad mu je dječak objasnio da je došao vidjeti Ajaxa, otvorio je vrata i uveo ga u malu sobu u kojoj je boravio zajedno s majmunom. Paulvitch bijaše ranije pustolov, ali deset godina užasnog života među afričkim kanibalima, izbrisalo je i posljednji ostatak pristojnog vladanja. Djelovao je prljavo i izgužvano. Njegove ruke bijahu neoprane, a nekoliko pramenova kose stršalo je neočešljano. Soba mu je bila prljavi brlog.

Kad je dječak ušao, vidio je velikog majmuna kako čuči na krevetu, pokrivenom neurednom hrpom prljavih plahti i smrdljivih pokrivača. Kad je majmun ugledao dječaka, skočio je na pod i približio mu se. Ne prepoznavši svog posjetioca, čovjek se postavio između njih, bojeći se zla, i zapovjedio majmunu da se vrati na krevet.

— Neće mi ništa učiniti — poviče dječak. — Mi smo stari prijatelji, a ranije je on prijateljevao s mojim ocem. Oni su se upoznali u džungli. Moj otac je lord Greystoke. On ne zna da sam ja došao ovamo. Majka mi je zabranila da dođem, ali ja sam želio vidjeti Ajaxa i platit ću vam ako mi dopustite da ga češće viđam.

Kad je dječak otkrio svoj identitet, Paulvitch pažljivo stisne oči. Od onoga trena, kada je iza kazališnih kulisa prvi put ugledao Tarzana, u njegovu zakržljalom mozgu rodila se želja za osvetom. Karakteristika je slabića i kriminalaca da okrivljuju druge za nesreću, izazvanu vlastitom zloćom. Sada, kada mu je Tarzan bio nadohvat ruke, Alexis Paulvitch se prisjetio svih događaja iz prošlosti, kada su ga on i Rokoff tako uporno htjeli uništiti i usmrtiti, a sve su nedaće pale na njega, umjesto na predodređenu žrtvu.

U prvi mah nije znao na koji bi se način mogao osvetiti Tarzanu pomoću njegova sina a da sebe ne ugrozi. Ali mu je bilo jasno da će se pomoću dječaka lako osvetiti, pa je odlučio da uspostavi s njime prijateljstvo jer se nadao da će mu sudbina u buduće pružiti priliku. Dječaku je ispričao sve što je znao o ranijem životu njegova oca u džungli, ali kad je doznao da su sve te stvari dugi niz godina sakrivali od dječaka, da su mu branili posjećivanje zološkog vrta, da je morao vezati i zapušiti usta svom odgojitelju kako bi mogao doći u music hall i vidjeti Ajaxa, otkrio je da dječakovi roditelji strepe da bi on mogao zažudjeti za džunglom kao i njegov otac.

Stoga je Paulvich nagovorio dječaka da ga posjećuje što češće i raspirivao njegovu maštu pričama iz divljine koja mu je bila dobro poznata. On bi ga često ostavljao na samu s Ajaxom i uskoro se začudio kako je dječak brzo naučio da se sporazumijeva s majmunom, on je, naime, naučio mnogo riječi tog primitivnog, majmunskog jezika.

U međuvremenu Tarzan je nekoliko puta posjetio Paulvitcha. Izgledalo je da mu je mnogo stalo da otkupi Ajaxa i na kraju je priznao da ga na to nagoni samo želja da vrati životinju u slobodni život džungle, ali i strah njegove žene da bi im sin mogao doznati sve u vezi s majmunom. Istovremeno, s privrženošću za tu životinju, mogla bi se probuditi želja za pustolovinama koje su, objasnio je Paulvitchu, izvršile presudni utjecaj na njegov život.

Alexis je jedva sakrio smiješak slušajući riječi lorda Greystokea jer je pred nepunih pola sata budući lord Greystoke sjedio na tom istom neurednom krevetu i brbljao s Ajaxom tako okretno kao rođeni majmun.

Za vrijeme tog razgovora u Paulvitchovoj se glavi rodio plan. On je pristao da uzme ogromnu svotu novca za majmuna, a zatim da otpremi životinju lađom koja je za dva dana trebala otploviti iz Dovera za Afriku. Dok je prihvatio Claytonovu ponudu, imao je na umu dvije namjere. Prije svega, izgleda da je novac izvršio ogromni utisak na njega, jer nakon što je sreo Tarzana, majmun nije više predstavljao izvor prihoda neprestano odbijajući da nastupa na pozornici. Izgleda da se životinja prilično napatila dok je otkinula od života džungle, predstavljala pred tisućama znatiželjnih gledalaca s jednim ciljem da traži svog davno izgubljenog prijatelja i gospodara, no pošto ga je našla, smatrala je nepostrebnim svako daljnje miješanje s ljudskim čoporom. Međutim, prava istina ležala je u tome što on više nikako nije mogao nagovoriti majmuna da nastupa na pozornici music halla, a kad ga je krotitelj jedan jedini puta ponovo pokušao prisiliti na to, nesretni je čovjek jedva iznio živu glavu. Spasilo ga je slučajno prisustvo Jacka Claytona kojemu su dopustili da posjeti životinju u garderobi music halla i on se smjesta umiješao kad je vidio da divlja zvijer zaista namjerava zlo.

Ali, osim interesa za novac, u Alexisovu srcu se probudila snažna želja za osvetom koja je sve više rasla što je dublje razmišljao o neuspjesima i bijedi svog života za što je sve okrivljivao Tarzana, štaviše i za to što je Ajax odbijao da mu i dalje zarađuje novac. To majmunovo odbijanje pripisivao je izravno Tarzanu, smatrajući da je on nagovorio velikog

čovjekolikog majmuna da više ne izađe na pozornicu.

Paulvitchova urođena zloća pojačala se to više što su zbog ranijih trpljenja i oskudice slabile njegove duhovne i tjelesne sposobnosti. Hladan, proračunati i visoko inteligentni pokvarenjak izopačio se u opasnog manijaka, mentalno zaostalog.

Sam Alexisov plan bio je dovoljan da posumnjamo u njegov zdrav razum. Prvo se je osigurao da mu lord Greystoke plati obećanu sumu za otpremu majmuna, a zatim je odlučio da se osveti svom dobrotvoru na sinu kojeg je obožavao. Poslednjem dijelu plana, koji bijaše svirep i okrutan, nedostajala je ona rafiniranost od ranije koja je karakterizirala majstorske podvige nekadašnjeg Paulvitcha kad je surađivao s virtuoznim pokvarenjakom Nikolasom Rokoffom. No Paulvitch je bio uvjeren da će skinuti sa sebe odgovornost i prebaciti je na majmunu kojeg bi na taj način također kaznio zato što je odbio da ga dalje uzdržava.

Sve se odvijalo u prilog opakim Paulvitchovim planovima. Slučaj je htio da je Tarzanov sin čuo oca kako priča majci što će poduzeti kako bi što sigurnije vratio Akuta u džunglu, te ih je zamolio da ga dovedu u kuću kako bi dobio druga za igru.

Tarzan se nije usprotivio tome planu, ali se lady Greystoke užasavala već i pri samoj pomisli na to. Jack je preklinjao svoju majku, ali uzalud. Majka bijaše uporna. Izgledalo je da se dječak napokon pomirio s majčinom odlukom da pošalju majmuna u Afriku, a on da pođe u školu nakon završenih praznika. Tog dana dječak nije pokušao ponovo posjetiti Paulvitchovu sobu, već se zaposlio s drugim stvarima. Imao je uvijek dovoljno novaca uza se i kad je trebalo mogao je uvijek skupiti nekoliko stotina funti. Dio tog novca uložio je u kupovinu raznih neobičnih predmeta koje je uspio prokrijumčariti u kuću kada se tog poslijepodneva vrati kasno kući.

Slijedećeg jutra, pošto je dao svom ocu priliku da ga pretekne i zaključi posao s Paulvitchem, dječak je pohitao u Alexisovu sobu sobu. Kako nije ništa znao o stvarnom karakteru toga čovjeka, dječak mu se nije usudio potpuno

povjeriti strahujući da bi starac mogao odbiti pomoć ili cijelu stvar ispričati njegovu ocu. Umjesto toga, on ga je jednostavno zamolio za dopuštenje da odvede Ajaxa u Dover. To je objašnjavao željom da starcu olakša mučno putovanje, a istovremeno mu je gurnuo nekoliko funti u džep.

— Slušajte — nastavio je — nema opasnosti da mi uđu u trag, jer će pretpostavljati da sam tog poslijepodneva otputovao u školu. Umjesto toga, ja ću doći ovamo čim ostanem sam na peronu. Tada ću odvesti Ajaxa u Dover, a u školu ću poći dan kasnije. Time nećemo nikome nauditi, a ja ću provesti još jedan dan s Ajaxom prije no što ga zauvijek izgubim.

Plan je izvrsno odgovarao Paulvitcheovom planu. Da je znao kamo dječak smjera i mogao predvidjeti što će se za nekoliko sati dogoditi, on bi bez sumnje svim srcem napustio svoj plan osvete i gorljivo pomogao dječaku da provede svoj naum, jer bi mu taj još više odgovarao.

Tog poslijepodneva lord i lady Greystoke poželjeli su svom sinu sretan put i udobno ga smjestili u kupe vlaka prvog razreda, koji će ga za nekoliko sati odvesti u školu. Međutim, čim su ga ostavili, Jack je pokupio svoju prtljagu, sišao s vlaka i potražio kočiju koja je čekala pred kolodvorom. Uzeo je jednu i odvezao se k Alexisu. Paulvitch ga je očekivao. Nervozno je koračao sobom gore-dolje. Majmun bijaše svezan jakim užetom za krevet. Jack je prvi put ugledao majmuna vezana na taj način. Pogledao je upitno Paulvitcha. Čovjek mu je mrmljajući objašnjavao da je životinja naslutila svoj odlazak, te da se boji da bi mogla pobjeći.

Paulvitch je držao dugo uže u svojoj ruci. Na jednom kraju bijaše omča koju je neprestano vrtio. Pri tom je neprestano šetao sobom gore-dolje. Njegovo kozičavo lice grčilo se od bijesa dok je sam sa sobom razgovarao. Dječak ga nikad nije vidio takvoga i to ga je uznemirilo. Konačno se Paulvitch zaustavio na dnu sobe, daleko od majmuna.

— Dođi ovamo — pozove ga. — Pokazat ću ti kako ćeš vezati majmuna za vrijeme puta, ako postane neposlušan.

Dječak se nasmijao.

— Neće biti potrebno — odvratio je. — Ajax će uraditi sve što mu naredim.

Starac ljutito zatopće nogom. — Dođi ovamo kad ti kažem — ponovi. — Ako nećeš izvršiti ono što ti kažem, nećeš pratiti majmuna u Dover. Ne želim biti kriv, ako pobjegne.

Smiješeći se još uvijek, momak zakorači sobom i zaustavi se pred Alexisom.

— Okreni mi leđa — naredio je. — Pokazat ću ti kako ćeš ga brzo svezati.

Dječak je uradio kako mu je naređeno i skrstio ruke na leđima. Starac je smjesta prebacio omču preko dječakovih zglobova, omotao ih nekoliko puta i svezao čvor.

Istog trena, čim je dječak bio sputan, starčevo se ponašanje izmijenilo. Ljutitom kletvom okrene svoga zarobljenika, gurne ga žestoko, baci na pod i klekne mu na prsa.

Na krevetu majmun je zarežao i počeo natezati uže. Dječak nije vikao. Naslijedio je od svoga divljeg oca — koji je opet to naučio živeći u džungli dugi niz godina poslije smrti svoje pomajke, velike majmunice Kale — pouku da nitko ne pomaže pobijeđenom. Paulvitchevi prsti potraže dječakovo grlo. Stravično se iscerio u lice svoje žrtve.

— Tvoj me je otac upropastio — promrsi. — Ti ćeš mi to platiti. On će pomisliti da je to učinio majmun. Ja ću mu objasniti da sam te na nekoliko časaka ostavio na samu, a ti si mu se prišuljao, i on te je ubio. Bacit ću tvoje tijelo na krevet čim te zadavim. Dovest ću tvoga oca koji će vidjeti kako majmun čuči na tebi — i zgrčeni se zloduh zlobno zacerekao. Njegovi su se prsti sklopili oko dječakova vrata.

Zidovi male sobe odzvanjali su od urlanja zvijeri. Dječak je problijedio, ali nije pokazivao znakove straha i panike. Bio je Tarzanov sin. Prsti su se grčili oko grla. Disao je teško i s mukom hvatao zrak. Majmun je upotrijebio svu snagu da rastrga debelo uže. Obrćući se, izvrtao je uže i snažno se nagnuo nazad. Snažni su se mišići napeli na njegovoj dlakavoj koži. Začulo se praskanje kao da se lomi drvo — uže je još

uvijek smetalo, ali se slomila daska na krevetu.

Na taj se zvuk Paulvitch okrenu. Njegovo ogavno lice problijedi od straha — majmun bijaše slobodan.

Jednim skokom zvijer se oborila na njega. Čovjek je vrisnuo. Zvijer ga je otkinula od dječakova tijela. Golemi prsti zaronili su u ljudsko meso. Žuti su se očnjaci približili njegovu grlu — čovjek se uzaludno opirao — a kad su ga dotakli, duša je Alexisa Paulvitcha pošla u carstvo demona koji su ga već davno očekivali.

Uz Akutovu pomoć, dječak se teško uspravi na noge. Dva sata upućivao je majmuna kako da odveže čvorove koji su mu sapinjali zglobove. Na kraju oni popuste i dječak se oslobodi. On presiječe uže koje je još uvijek visilo na majmunovu tijelu.

Tada otvori jedan kovčeg i izvuče nešto odjeće. Dobro je zasnovao svoj plan. Nije ništa pitao životinju koja se pokoravala svim njegovim naredbama. Zajedno su se iskrali iz kuće. Ni jedan od prolaznika nije mogao primijetiti da je jedan od njih majmun.

Nekoliko dana novine su pisale o ubojstvu osamljenog starog Michaela Sabrova koje je počinio veliki dresirani majmun. Pročitavši to, lord Greystoke je nastojao da se njegovo ime ne dovede u vezu sa tom aferom, ali se preko policije stalno obavještavao kako teče potraga za majmunom.

Doista, njega, kao i najveći dio čitalaca, zanimao je samo misteriozni nestanak ubojice. Nekoliko dana nakon tragedije obavijestili su ga da Jack nije stigao u školu. No, još ni sada otac nije povezivao nestanak svog sina s misterioznim događajima oko majmuna. Tek mjesec dana kasnije otkrilo se pažljivim ispitivanjem da je dječak napustio vlak prije nego što je krenuo iz Londona. Našli su i kočijaša koji je dječaka odvezao k starom Alexisu i tek tada je Tarzan, kralj majmuna, shvatio da je Akut u vezi s nestankom dječaka.

Sve što se dogodilo nakon trenutka kada je kočijaš ostavio svog putnika na pločniku ispred kuće u kojoj je stanovao Alexis, bilo je obavijeno tajnom. Nitko nije vidio ni dječaka ni majmuna od toga časa, nitko živ. Vlasnik kuće identificirao je momka kao veoma čestog posjetioca sobe starog Alexisa. Osim toga nije znao ništa. I tu, pred vratima prljave stare zgrade u predgrađu Londona, tragačima se suprotstavio tajanstveni zid koji nije ništa više govorio.

Idućeg dana nakon smrti Alexisa Paulvitcha, mladić koji je pratio svoju uzetu baku, ukrcao se u Doveru. Stara dama, zastrta velima, bijaše tako iscrpljena od godina i bolesti da su je na palubu unijeli u kolicima na kotačima.

Dječak nije nikome dozvolio da gura kolica, već joj je sam

pomogao da siđe s njih u svoju kabinu i sve do ponovog iskrcavanja, nitko od posade i putnika nije vidio staru damu. Dječak je inzistirao da sam obavlja sve poslove u kabini jer, objasnio je, njegova baka dobiva živčane napadaje od prisustva stranih osoba.

Izvan kabine — a nitko nije vidio što se zbivalo u njoj — dječak se vladao poput svakoga drugog zdravog, običnog engleskog mladića. Družio se s ostalim dječacima među putnicima, postao ljubimac brodskih oficira i sklopio brojna prijateljstva s običnim mornarima. Bio je plemenit i prirodan, a njegovo držanje odavalo je ponos i snagu karaktera, što je u mnogih njegovih prijatelja pobudilo divljenje i simpatiju.

Među putnicima nalazio se i jedan Amerikanac po imenu Condon, varalica i propalica za kojim je pola tuceta američkih gradova poslalo tjeralicu. On je zapazio dječaka kada je ovaj izvadio svežanj banknota. Condon se odmah sprijateljio s mladim Britancem. Uskoro je saznao da dječak putuje sam sa svojom uzetom bakom, te da je smjer njihova puta mala luka na zapadnoj obali Afrike blizu ekvatora; nadalje da je njihovo prezime Billings i da nemaju ni jednog prijatelja u maloj naseobini kamo su se uputili. O svrsi njihova puta dječak se izražavao veoma suzdržano, pa Condon više nije navaljivao budući da je ionako doznao sve što ga je zanimalo.

Nekoliko puta Condon je pokušao uvući dječaka u kartanje, no njegova žrtva nije pokazivala interesa, a kako su ga ostali putnici mrko gledali, Amerikanac je odlučio pronaći drugi način kako bi dječakov svežanj novčanica premjestio u svoj džep.

Došao je konačno i dan kada je parobrod spustio sidro u zavjetrini pošumljena rta gdje je dvadesetak ili više baraka, natkrivenih limom, stvorilo neugodnu mrlju na čarobnom licu prirode, objavljujući činjenicu da je i tu civilizacija udarila svoj žig. Iza njih raštrkale se kolibe domorodaca, natkrivene trskom, slikovite u svojoj iskonskoj divljini i slijevale se harmonično s pozadinom tropske džungle, ističući prljavu rugobu arhitekture bijelih pionira.

Naslonjen na ogradu, dječak je lutao pogledom povrh ljudskih nastambi daleko u džunglu. Njega je obuzela neka čudna slutnja. U duhu je dočaravao oči svoje majke, ispunjene ljubavlju i muževno lice svog oca, a pod krinkom muške snage odražavala se ljubav, nimalo slabija od one koju su odavale oči njegove majke. Osjetio je kako njegova odluka slabi. Nedaleko, jedan je brodski oficir izdavao naredbe skupini domorodačkih čamaca koji su im se približili da preuzmu tovar, određen za to mjestance.

— Kada će pristati idući brod za Englesku? — upita dječak.

— *“Emanuel”* (ime broda) trebao bi pristati svakog časa — odvrati oficir. — Mislio sam da ćemo ga ovdje naći — i nastavi s glasnim naredbama tamnoputoj skupini koja se približila uz

bok parobroda.

Spuštanje dječakove bake s palube u pripremljenu kanou išlo je dosta teško. Dječak se trudio da bude neprestano kraj nje, a kad su je konačno udobno smjestili na dno čamca, koji će ih odvesti k obali, unuk je poput mačke skočio u kanou. Tako je bio zaokupljen brigom za bakin smještaj da nije ni primijetio kako je mali svežanj kliznuo iz njegova džepa i pao u more, dok je pomagao da staricu uzetom spuste u kanou.

Tek što je čamac s dječakom i staricom zaplovio k obali, Condon je s druge strane broda pozvao jednu kanou i nakon cjenjkanja s vlasnikom, ubacio svoju prtljagu i sam se ukrcao. Kad se iskrcao na obali, nastojao je da ga ne primijete u blizini dvokatnog čudovišta koje je nosilo natpis “Hotel”, a koje je nudilo neiskusnim putnicima obilje neugodnosti. Bijaše potpuni mrak kad se usudio ući i zatražiti smještaj. U sobi, s pogledom na dvorište, dječak je s mnogo muke objašnjavao svojoj baki da se odlučio vratiti u Englesku idućim brodom. Naprezao se da objasni staroj dami kako ona može ostati u Africi, ako želi, ali da se on mora vratiti svome ocu i majci, jer to zahtijeva njegova savjest. Oni, bez sumnje, već neizrecivo pate zbog njegovog nestanka, jer nisu upoznati s pustolovnim planovima, koje su on i stara dama skovali u afričkoj divlji

Pošto je donio odluku, momak je osjetio silno olakšanje od briga koje su ga progonile za mnogih neprospavanih noći. Kad je usnuo, sanjao je o sretnom susretu sa svojima kod kuće. No dok je on snivao, okrutna i neumoljiva sudbina, u liku američkog lopova Condona, šuljala se kriomice mračnim hodnikom prljave zgrade u kojoj je spavao.

Čovjek se oprezno približavao vratima dječakove sobe. Ovdje se šćućurio prisluškujući sve dok se, po jednoličnom disanju onih unutra, nije uvjerio da oboje spavaju. Posve tiho stavio je tanki otpirač u ključanicu. Vještih prstiju, koji su odlično poznavali bešumno rukovanje bravama i zasunima što čuvaju tuđu imovinu, Condon je istovremeno okrenuo otpirač i kvaku. Laki pritisak, i vrata su se polako, njišući se na šarkama, otvorila. Čovjek je ušao zatvorivši ih za sobom. Teški su oblaci načas zastrli mjesec. Čovjek, koji je ušao u sobu,

bijaše zastrt tamom. Condon se uputio prema krevetu. U udaljenom uglu sobe nešto se micalo, micalo tako tiho da je nadmašivalo čak i uvježbano šuljanje provalnika. Condon nije ništa čuo. Njegova pažnja bijaše prikovana za krevet u kojem je, po njegovu mišljenju, imao naći mladića i njegovu bespomoćnu, uzetu baku.

Amerikanac je tražio samo svežanj novčanica. Ako bi ih se mogao dokopati bez okršaja, u redu, ali se istovremeno pripremio i za otpor, ako naiđe na nj. Dječakova odjeća ležala je prebačena preko stolice pokraj kreveta. Amerikančevi prsti brzo su je pretražili, no u njima nije bilo svežnja novih novčanica. Bez sumnje nalazio se u krevetu, ispod jastuka. On se primakao spavaču. Njegove ruke bile su već na po puta do jastuka, kadli se povukao gusti oblak što je zastirao mjesec i sobu je preplavila svjetlost. Istog trena dječak je otvorio oči i pogledao ravno u Condonove. Čovjek se smjesta uvjeri da je dječak sam u krevetu. Tad ispruži ruke da ščepa grlo svoje žrtve. Kada se momak pridigao da ga predusretne, Condon začuje duboko režanje iza svojih leđa, a na člancima osjeti dječakove tanke, bijele prste ispod kojih su treperili tanki mišići.

Oćuti zatim na svom vratu još jedan par surovih i dlakavih ruku, koje su ga dosegle odostrag, preko leđa. On se užasnut osvrne. Kosa mu se nakostriješila kad je spazio da se nalazi u šapama ogromnog, čovjekolikog majmuna. Divljački iscereni očnjaci antropoida približili su se njegovu vratu, dok mu je momak stezao ručne zglobove. Nitko nije izustio ni glasa. A gdje je baka? Jednim sveobuhvatnim pogledom Condon je zaokružio sobu. Oči su mu se iskolačile od užasa kad je otkrio istinu. U kakav je samo stravični misterij upao! Počeo se grčevito boriti da se istrgne dječaku, kako bi se zatim mogao osloboditi i onog jezivog bića iza leđa. Oslobodivši jednu ruku, spustio je divljački udarac na dječakovo lice. Ali taj čin kao da je probudio tisuću demona u kosmatom stvorenju koje se pripilo za njegov vrat. Condon začuje duboko, divljačko režanje. Bilo je to posljednje što je čuo na ovom svijetu. Tada se skotrljao nauznak na pod. Teško tijelo srušilo se na nj, snažni su mu zubi uklieštili grkljan, dok je munjevito plovio u

tamu što okružuje vječnost. Trenutak kasnije majmun je ustao s oborena tijela, ali Condon više ništa nije znao — bio je nepokretan i mrtav.

Momak je sav užasnut skočio s kreveta i nagnuo se nad tijelo čovjeka. Znao je da ga je Akut ubio da bi njega obranio, kao što bijaše ubio i Alexisa, ali što će sada biti s njime i njegovim vjernim majmunom ovdje, u divljoj Africi, daleko od kuće i prijatelja? Momak je znao da je smrt kazna za ubojstvo. On je, štoviše, znao da će i sukrivac morati podnijeti smrtnu kaznu zajedno s počiniteljem. Tko bi se mogao zauzeti za njih? Svi bi bili protiv njih. Bio je to jedva polucivilizirani gradić, i postojale su sve mogućnosti, da će Akuta i njega ujutro smjesta izvući i obojicu objesiti na najbliže drvo. Čitao je da su se takve stvari radile u Americi, a Afrika bijaše još gora i divljija no daleki Zapad, domovina njegove majke. Da, njih će obojicu ujutro objesiti.

Ali, zar nije bilo spasa? Nekoliko trenutaka razmišljao je u tišini, a tada, s uzvikom olakšanja, udari dlanom o dlan i ogleda se za svojom odjećom na stolici. Novac bi tu mogao nešto učiniti. Novac bi mogao spasiti njega i Akuta. On je posegnuo za svežnjem novčanica u džepu, kamo ih je obično stavljao. No tamo ih nije bilo! Polako, a zatim sve mahnitije on je pretraživao preostale džepove svog odijela. Onda se spustio četveronoške da pretraži pod. Osvjetljujući svjetiljkom pomakao je krevet u stranu, a zatim dio po dio pretražio pod. Oklijevao je načas kraj Condonova tijela, ali se konačno ipak osmjelio da ga dotakne. Otkotrljavši ga, on je i tu tražio novac. No, ni tu ga nije bilo. Mislio je da je Condon ušao u sobu da ga okrade, ali je bio uvjeren da ovaj nije imao vremena da mu otme novac. Međutim, kad ga nije bilo, on se ipak morao nalaziti uz tijelo mrtvaca. Jack je pretražio Amerikančevo odijelo, ali uzalud. Pretraživao je ponovo cijelu sobu i ponovo se vraćao k lešu, ali nigdje nije mogao naći novac.

Bio je već upola lud od očaja. Što da radi? Ujutro će ih otkriti i smaknuti. Uza svu naslijeđenu razvijenost i snagu bio je to, ipak, samo dječak, preplašeni, mali dječak koji žudi za domom i donosi zaključke, krive ponajčešće, na osnovu svoga slabog dječjeg iskustva. Njemu je samo jedna činjenica

izgledala posve jasna: da su ubili čovjeka i sada se nalaze među stranim divljacima, koji su žedni krvi prve žrtve koju im sudbina dodijeli. Sve je te informacije pobrao uglavnom iz petparačkih kriminalističkih romana.

Ali oni moraju imati novac!

Opet se približio lešu, ovaj put mnogo odlučnije. Majmun se šćućurio u kutu, pazeći na svog mladog druga. Mladić je svukao komad po komad Amerikančeva odijela, i komad po komad odjeće detaljno pretresao. Brižljivo je pregledao čak i cipele, a kad je i posljednja stvar najpažljivije pretražena, on se bacio na krevet, a njegove oči, širom otvorene, nisu više ništa nalazile u sadašnjosti, jedino šturu sliku budućnosti: dva se tijela tiho njišu na grani velikog stabla.

Nije znao kako je dugo prosjedio. Konačno ga je podigao šum koji je dolazio s donjeg kata. Skočivši iznenada na noge, on je utrnuo svjetiljku i jurnuvši preko sobe tiho zaključao vrata. Tada se okrenuo majmunu. Misli su mu strelovito proradile.

Prošlo veče on je odlučio da požuri kući prvom prilikom i da izmoli od svojih roditelja oproštaj zbog ove lude pustolovine. Sada je, pak, znao da im se nikada neće moći vratiti. Na njegovim je rukama ležala krv čovjeka. U svom razmišljanju uzrok Condonove smrti nije pripisivao isključivo majmunu. U histeričnom strahu on je preuzeo krivicu na se. S novcem bi oni još mogli izboriti pravdu, ali bez prebite pare?! Čemu se ovdje mogu nadati stranci bez novaca?

Ali, što se dogodilo s novcem? Pokušao se prisjetiti kad ih je posljednji puta vidio. Ne! Nikako! On nije mogao shvatiti kako su nestali, kad uopće nije opazio da je mali svežanj iz njegova džepa pao u more, dok se s mukom spuštao s broda u pripremljenu kanou koja ga je odvela na obalu.

Obratio se Akutu: — Dođi! — reče jezikom majmuna. Zaboravljajući činjenicu da je samo u pidžami, on se uputi prozoru. Provirio je napolje i pažljivo osluhnuo. Osamljeno drvo raslo je udaljeno nekoliko stopa od prozora. Dječak je oprezno skočio na njegovo deblo i, pripijajući se poput mačke,

bešumno se spustio na zemlju. Odmah za njim sišao je veliki majmun. Dvije tisuće jardi odavde, na ivici zabitog gradića protezala se džungla.

Momak se otputi onamo. Vidio ih nije nitko, a trenutak kasnije našli su se u okrilju džungle. Jack Clayton, budući lord Greystoke nestao je s vida i iz svijesti ljudi.

Kasno idućeg jutra domorodački sluga zakucao je na vrata sobe koja je izdana Mrs. Billings i njenom unuku. Kako nije dobio odgovora, utaknuo je otpirač u bravu i otkrio da se u njoj, s unutarnje strane, već nalazi jedan ključ. To je izjavio gospodinu Skopfu, vlasniku koji se smjesta uputio na drugi kat i također snažno udario o vrata. Pošto nije dobio odgovor, sagnuo se do ključanice, pokušavajući da zaviri u sobu. Ali, jer je bio veoma debeo, pri saginjanju izgubi ravnotežu. Da bi to ipak izveo, on se podupro dlanovima o pod. Dok je to činio, osjetio je nešto klizavo, gusto i vlažno ispod prstiju. Podigao je otvorenu šaku k očima i pažljivo razgledao tamnocrvenu mrlju na ruci. Naglo se uspravi i upre plećima o vrata. Gospodin Skopf bijaše težak čovjek, odnosno, barem je onda takav bio, jer ja ga već nekoliko godina nisam vidio. Pod njegovom težinom slabašna vrata iskočila su iz šarki i gospodin Skopf se strovali naglavce u sobu.

Pred njim je ležala najveća tajna njegova života. Na podu do njegovih nogu nalazilo se mrtvo tijelo neznanca. Šija mu je bila slomljena, a grkljan kao da je očnjacima pregrizla divlja zvijer. Tijelo mu je bilo golo, a sva odjeća razbacana oko leša. Stara dama i njen unuk iščezli su. Prozor bijaše otvoren. Mora da su nestali kroz prozor, jer su vrata bila iznutra zaključana.

Samo, kako bi dječak mogao iznijeti svoju uzetu baku na zemlju kroz prozor drugog kata? Bila je to besmislica. Ponovo je gospodin Skopf pretražio malu sobu. Primijetio je da je krevet odvučen daleko od zida, a zašto? Ponovo, već po treći ili četvrti puta, on je zavirio ispod kreveta. Otišli su oboje, mada, govorio mu je zdrav razum, stara dama nije mogla otići bez nosiljke s kojom su je prvog dana gore odnijeli.

Dječak je oprezno skočio na deblo i bešumno poput mačke spustio se po njemu na zemlju. Odmah za njim sišao je i majmun. Trenutak kasnije našli su se pod okriljem džungle.

Idući pronalazak još je više produbilo tajnu. Njihova odjeća se nalazila u sobi i, ako su otišli, morali su poći goli ili u spavaćicama. Gospodin Skopf je zaklimao glavom i počešao se. Bio je zbunjen. Nikada nije čuo za Sherlocka Holmesa i nije gubio vrijeme dozivajući u pomoć njegove slavne vještine. Za njega ovo bijaše prava tajna: jedna stara gospođa, invalid, koju

su morali nositi s broda do njene sobe u hotelu i jedan lijepi momak, njen unuk, ušli su jučer u sobu na drugom katu njegova hotela. Večerom su ih poslužili u njihovoj sobi. U devet sati izjutra leš nepoznatog čovjeka bio je jedini stanar te sobe. U međuvremenu nijedan brod nije napustio luku, a željeznice nije bilo sto milja uokolo. Ako su htjeli stići do iduće naseobine bijelaca, trebalo im je nekoliko dana napornog hoda u pratnji dobro opremljenog safarija. Oni su naprosto nestali u zraku, jer se domorodac, kojega je poslao da pretraži zemljište ispod otvorenog prozora, upravo vratio s izvještajem da nema nikakvih tragova ljudskih stopa. Kakva su to bila stvorenja koja mogu prevaliti tu udaljenost, a da ne ostave nikakva traga na mekanom tlu? Gospodina Skopfa prožme jeza. Da, bila je to velika tajna, nešto nečuveno, pa mu je bilo mrsko da razmišlja o tome i grozio se na pomisao da će doći noć. Ostala je to za gospodina Skopfa velika tajna, bez sumnje, još i danas.

Armand Jacot, komandant Legije stranaca, sjedio je na prostrtom gunju u podnožju savijena palmina stabla. S ugodnim osjećajem naslonio je svoja široka pleća i glavu, sasvim kratko podšišane kose, o hrapavo palmino deblo. Noge je ispružio pred sobom preko oskudnog gunja koji bijaše prekratak za njih, a ostruge je zabo u pješčano tlo meke pustinjske oaze. Bio je to odmor nakon cjelodnevnog napornog jahanja kroz živi pustinjski pijesak. Lijeno je otpuhivao dim cigarete i očekivao posilnog koji mu je spremao večeru. Komandant Armand Jacot bio je sasvim zadovoljan sa sobom i svijetom. Zdesna, u blizini, njegovi su ljudi — četa samih veterana, preplanulih od sunca — oslobođeni mučnih okova discipline zamorili sve glasnije, odmarajući umorne mišiće, smijući se i pušeći u očekivanju jela nakon dvanaestosatnog posta. Među njima šćućurilo se pet mučaljivih domorodaca u bijeloj odjeći, čvrsto vezanih i pod jakom stražom.

Pogled na njih ispunjavao je komandanta Armanda Jacota osjećajem radosnog zadovoljstva zbog dobro obavljene dužnosti. Cio jedan vreli, sušni mjesec, on i njegova četa pretraživali su zabačene pustinjske krajeve u potrazi za razbojničkom bandom koja je okrivljena zbog niza prljavih zločina, između ostalog zbog brojnih krađa deva, konja i koza kao i niza ubojstava zbog kojih je cijela banda zaslužila da bude giljotirana.

Prije tjedan dana oni su nabasali na nju. U borbi, koja se razvila, izgubili su dvojicu ljudi, ali kazna za ubojice bijaše nemilosrdna — borba do uništenja. Nekih pola tuceta uspjelo je pobjeći, no ostatak je, izuzev ovih pet zarobljenika, platio

svoje zločine pod legionarskim mecima. Među zarobljenicima, najgori od svih bijaše vođa bande Ahmet ben Houdin.

Misli komandanta Jacota odlutale su zatim milje i milje daleko preko pijeska, od zarobljenika do malog garnizonskog mjesta gdje će ga sutra radosnom dobrodošlicom sačekati žena i mala kćerka. Uvijek, kad bi na njih pomislio, njegov bi se pogled raznježio. Čak i sada, on je jasno vidio ljepotu majke, koja se odražavala u djetinjim crtama na licu male Jeanne, a oba će mu se lica osmjehivati kada bude sutradan, kasno poslije podne sjahao sa svoga umornog konja. Već je osjetio kako mu se nježni obraz pripija uz lice, kao baršun uz grubu kožu.

Sanjarenje mu je prekinuo stražarev glas koji je zvao podoficira. Komandant Jacot podiže pogled. Sunce još uvijek nije zašlo. Sjene stabala iskrštale su se povrh izvora, ljudi i konja koji su se raštrkali na istoku usred, sada već, zlatnog pijeska. Stražar je pokazivao u tom pravcu dok je narednik, upola žmireći, ispitivao daljinu. On mora sam pogledati. Često bi ugledao neke stvari davno prije drugih, ako je bio uvjeren da postoje, a ta mu je osobina donijela nadimak "Soko". Sada je spazio izvan dugih sjena tucet točkica, kako se uspinju i padaju povrh pijeska. Sad bi iščeznule, sad se opet pojavile, ali neprestano bi rasle sve veće i veće. Jacot ih je smjesta prepoznao. Bili su to konjanici, pustinjski konjanici. Poručnik, zapovjednik straže već je trčao k njemu. Čitav je logor piljio u daljinu. Jacot je izdao poručniku nekoliko jasnih naredbi, a ovaj je salutirao, zvecnuo petama i vratio se momcima. Tu ih je skupio tucet. Oni su osedlali konje, uzjahali i otkasali da presretnu strance. Preostali zauzeše položaj "na gotovs" da smjesta stupe u akciju. Nije bilo isključeno da bi ti konjanici, koji jašu galopom prema logoru, mogli biti prijatelji zarobljenika, spremni da oslobode svoje rođake iznenadnim napadom. Jacot je, međutim, sumnjao u to jer stranci nisu pokušavali da prikriju svoje prisustvo. Oni su galopirali hitro i naoči svima prema logoru. Nije isključeno da ispod njihova otvorenog nastupa vreba podmuklost — među onima koji su poznavali Sokola, nitko nije bio toliko naivan da povjeruje kako će ga samo tako obmanuti. Narednik je sa svojim odredom

sačekao konjanike na dvjesta jardi od logora. Jacot ga je spazio kako razgovara s visokom prilikom, u bijelo odjevenom, očito vođom. Ubrzo su narednik i taj vođa jedan uz drugoga krenuli prema logoru. Jacot ih je čekao. Obojica su zaustavili konje i sjahali pred njim.

— Šeik Amor ben Khatour — najavi narednik.

Komandant Jacot oštro je motrio pridošlicu. On je poznavao gotovo svakog domorodačkog glavara stotine milja uokolo. Ovaj bijaše visok, lica išibana vjetrom, namrštena pogleda, čovjek šezdesetih ili nešto više godina. Oči su mu bile uzane i zle. Komandantu Jacotu nije se svidio njegov izgled.

— Dakle? — upita, promatrajući ga. Domorodac je smjesta prešao na stvar — Ahmet ben Houdin je sin moje sestre — reče. — Kad biste mi ga uručili, ja bih se pobrinuo da se više nikada ne ogriješi o francuske zakone.

Jacot je zanijekao glavom. — To ne može biti — odvrati. — Ja ga moram povesti sa sobom. Njemu će propisno i časno suditi građanski sud. Ako nije kriv, bit će oslobođen.

— A ako jeste? — upita šeik.

— On je okrivljen za mnoga ubojstva. Ako se dokaže ma koje od njih, on će morati umrijeti.

Šeik izvuče ruku koju je držao ispod burnusa. Sada, kad ju je izvukao, otkrila se velika kesa od kozje kože, teška i sva nabrekla od novca. On odriješi kesu i izruči pregršt njena sadržaja na dlan desne ruke — bili su to sve veliki komadi francuskih zlatnika. Po veličini i debljini kese komandant Jacot mogao je zaključiti da njen sadržaj predstavlja pravo blago. Šeik Amor ben Khatour ubaci jedan po jedan zlatnik natrag u kesu. Zatim je čvrsto sveže uzicom u čvor. Za sve vrijeme je šutio. Jacot zažmiri. Bili su sami. Narednik, koji je doveo stranca, povukao se na izvjesnu udaljenost, okrenut leđima prema njima. Sada, pošto je izručio natrag sve zlatnike, pružio je nabijenu kesu na otvorenom dlanu komandantu Jacotu.

— Ahmet ben Houdin, sin moje sestre, mogao bi noćas

pobjeći — reče. — Zar ne?

Kapetan Armand Jacot porumenio je do korijena kratko podšišane kose. Zatim je problijedio i pošao pola koraka naprijed prema šeiku. Pesti mu se zgrče.

— Naredniče! — poviče. Podoficir pohita k njemu i salutirajući zvecne petama ispred pretpostavljenog.

— Odvedite šeika njegovim ljudima. Gledajte da smjesta nestanu. Pucajte u prvog čovjeka koji prijeđe noćas logorski krug.

Šeik Amor ben Khatour uspravio se u svoj svojoj visini. Zažmirio je svojim zlim očima i podigao vreću s novcem u visinu očiju francuskog oficira.

— Za život Ahmeta ben Houdina, mog nećaka, platit ćete mnogo više no što je ovdje — reče. — I još jednom toliko za to što ste me opsovali, a povrh svega još stotinu jada.

— Nosi se odavde! — zaurla komandant Armand Jacot — prije no što te udarim nogom!

Sve se to dogodilo, otprilike tri godine prije početka naše priče. Suđenje Ahmetu ben Houdinu i njegovim suučesnicima postalo je stvar prošlosti — u što se, ako je potrebno, možete uvjeriti. On je osuđen na smrt kao što je i zaslužio, a prihvatio ju je dostojanstveno i potpuno miran.

Mjesec dana poslije toga sedmogodišnja kćer komandanta Armanda Jacota tajanstveno je nestala. Nikakvo bogatstvo njena oca i majke ni moćna podrška velike republike nisu bili u stanju da otkriju tajnu njena boravišta iz zlokobne pustinje koja je progutala nju i njenog otmičara.

Bila je raspisana tako golema nagrada da je namamila mnoge pustolove da pođu u potragu. No nije bilo nikakvih izgleda za jednog detektiva suvremena, civiliziranog kova, a kosti onih nekoliko, koji su se ipak uputili u potragu, već su odavno izblijedjele pod afričkim suncem na gluhom pijesku Sahare.

Dva su Šveđana, Carl Jenssen i Sven Malbihn nakon

trogodišnjeg lutanja posve krivim tragovima odustala od potrage daleko negdje na jugu Sahare, obrativši pažnju mnogo unosnijem poslu — krađi slonove kosti. Bili su već poznati na golemom području zbog svoje neumoljive okrutnosti i pohlepe za slonovom kosti. Domoroci su ih se plašili i mrzili ih, a evropske vlasti, na čijem su području djelovali, već su ih odavno tražile. No krčeći polako put na sjever, oni su naučili mnogo stvari u ničijoj zemlji južno od Sahare, koje su im omogućile da ne budu uhvaćeni i osiguravale im da lako pronalaze putove prilikom bijega, koji su bili nepoznati njihovim progoniteljima. Njihovi upadi bijahu neočekivani i brzi. Pograbili bi slonovu kost i povukli se sa sjevera u neprohodne pustare prije no što je straža, na teritoriju koji bi opljačkali, primijetila njihovo prisustvo. Nemilosrdno su ubijali njihove slonove ili pak pokrali slonovu kost domorocima. Njihovu pratnju sačinjavalo je više od sto domorodaca ili robova crnaca — prava divlja i okrutna banda koljača. Upamtite Carla Jenssena i Svena Malbihna, ta dva švedska diva žute brade, jer ćete se s njima još i kasnije susretati.

U srcu džungle, sakriveno na obalama male, još neistražene pritoke jedne velike rijeke — koja je, nedaleko ekvatora, utjecala u Atlantik — ležalo je palisadama ograđeno seoce. Dvadesetak koliba, pokrivenih i nadsvođenih palmama, štitile su crno stanovništvo dok je usred čistine podignuto pola tuceta šatora od kozje kože za Arape koji bi se tu sklanjali da bi što trgovinom, što pljačkom nagomilali tovare koje su onda deve, njihovi pustinjski brodovi, gotovo svake godine, odnosile na tržište u Timbuktu.

Pred jednim arapskim šatorom igrala se desetogodišnja crnokosa, crnooka mala djevojčica. Svaka inča njene kože orahove boje i dražesno držanje odavali su kćer pustinje. Njeni prstići bili su marljivo zaposleni krojenjem suknje od trave za očerupanu lutku koju joj je neki dobar, blagonakloni rob izradio prije godinu ili dvije. Lutkina glava bijaše nevješto istesana od slonove kosti dok joj je tijelo skrojeno od štakorske kože, ispunjene slamom. Ruke i noge bijahu načinjene od drvenih štapića, probušenih na kraju i prišivenih uz torzo od štakorske kože. Lutka bijaše strašno ružna, ali ma koliko bila

neugledna i prljava, Meriem ju je smatrala najljepšom i najdivnijom igračkom na svijetu, a to, u stvari, i nije bilo tako čudno, uzmemo li u obzir da je bila jedini predmet na svijetu kojem je mogla pokloniti svoje povjerenje i ljubav.

Svi ostali, koji bi s Meriem dolazili u dodir, bili su, bez izuzetka, ili ravnodušni, ili okrutni prema njoj. Našla se tu, na primjer, jedna stara crna vještica koja je pazila na nju, krezuba Mabunu, prljava i zla. Ona ne bi nikad propustila zgodu da udari djevojčicu ili joj nanese niz manjih muka kao što je, na primjer, štipanje ili, što je već dvaput učinila, da opeče osjetljivo mjesto ugljenom. Bio je tu još i šeik, njen otac. Njega se bojala mnogo više no Mabune. On bi je tako često, a ni zbog čega grdio, završavajući po običaju svoje tirade strašnim batinama, sve dok njeno malo tijelo ne bi pomodrilo.

Ali kad bi ostala sama, bila je sretna igrajući se s Geekom, ukrašavala joj kose divljim cvijećem ili plela uže od trave. Kad bi je ostavili samu, uvijek bi nešto radila i pjevuckala. Nikakva okrutnost, ma kolika bila, nije mogla slomiti urođenu radost i ljupkost njenog malog srca. Jedino kad bi se našla u šeikovoj blizini, šutjela bi i svladavala se. Pred njim je osjećala strah koji bi se povremeno pretvarao u histerični napad užasa. Ona se također plašila mračne džungle, okrutne džungle koja je okruživala malo selo. Danju su u njoj kreštali majmuni i graktale ptice, a noću se razlijegala rika, huktanje i jauk mesoždera. Da, ona se plašila džungle, ali kako se bojala šeika još više, mnogo puta je u svojoj djetinjoj glavici mislila da bi radije pobjegla u stravičnu džunglu, nego da neprestano trpi nasilje svog oca.

Dok je tog dana sjedila ispred šeikova šatora od kozje kože krojeći suknju od trave za Geeku, iznenada se pojavio šeik. S dječjeg lica je smjesta nestao izraz sreće. Ona se povuče u stranu pokušavajući da se skloni starom Arapinu s licem poput uštavljene kože, ali nije bila dovoljno brza. Surovim udarcem noge čovjek je obori ničice, ali ona ostade ležati sasvim mirna, bez suza, dršćući. Zatim, pošto je opsuje, čovjek uđe u šator. Stara, crna vještica nasmijala se u znak odobravanja, otkrivši pri tom svoj jedini žuti očnjak.

Čim se uvjerila da je šeik otišao, djevojčica je otpuzala do sjenovitog dijela šatora gdje je ležala sasvim tiho, privijajući Geeku grčevito na grudi, dok su joj malo tijelo potresali dugi jecaji. Nije se usudila plakati glasno da ne bi ponovo privukla šeika. Njeno malo srce nije patilo samo od fizičke boli, već od jedne beskonačne, teške tuge — ljubav bijaše uskraćena tom dječjem srcu, a ono je za njom žudjelo.

Mala Meriem gotovo i nije znala da postoji na svijetu nešto drugo osim svirepe okrutnosti šeika ili Mabunu. Negdje duboko i nejasno u sjećanju djeteta nazirala se mutna slika mile majke, no Meriem nije bila posve sigurna nije li to bila samo slika sna, izazvana potrebom za nježnošću koju su joj uskratili. Zato je njome obilno obasipala svoju toliko voljenu Geeku. Nije bilo razmaženijeg djeteta od Geeke. Njena mala majka, koja nipošto nije htjela postupati po uzoru svoga oca i dadilje, pokazivala je krajnju strpljivost. Geeka je svakodnevno primala tisuće poljubaca. Ponekad bi se u igri Geeka pokazala nevaljalom, ali je mala majka nikada nije kažnjavala. Umjesto toga ona bi je milovala i mazila. Njeno vladanje proizlazilo je samo iz jedne vatrene čežnje za ljubavlju.

I sada, dok je čvrsto privijala Geeku uza se, njeno je jecanje postepeno slabilo sve dok nije ovladala svojim glasom i izlila svu svoju bijedu u uši od slonove kosti, uši jedine njene pouzdanice.

— Geeka voli Meriem — šaptala je. — Zašto me šeik, moj otac također ne voli? Zar sam tako nevaljala? Ja se trudim da budem dobra, no nikad ne znam zašto me tuče i ne bih znala kazati čime sam ga naljutila. Baš sada, Geeka, on me je udario nogom i povrijedio, a ja sam samo sjedila ispred šatora i šivala suknju za tebe. Mora da je to bio nestašluk jer me inače ne bi zbog toga udario nogom. Ali što je u tome zlo, Geeka? O draga! Ne znam, zbilja ne znam. Željela bih, Geeka, da sam već mrtva. Jučer su lovci unijeli tijelo el adreje – crne pantere. Već je bila mrtva. Nikada se više neće nečujno prikradati do svog plijena. Nikad više njena golema glava i snažna pleća neće tjerati stravu u srce biljoždera kad se noću nađu na pojilu. I nikad se više neće zemlja zatresti od njena razbješnjela urlika. El adrea je mrtva. Kad su je unijeli u selo, strašno su tukli njeno tijelo,

ali el adrea sve to nije osjećala. Nije osjećala udarce jer je bila mrtva. Kada ja umrem, Geeko moja, neću osjećati batine Mabune, a ni udarce nogom koje mi zadaje šeik, moj otac. Tada ću biti sretna. O, Geeka, kako bih voljela da sam već mrtva.

Da se Geeka baš i mogla suprotstaviti takvim mislima, bila bi naglo prekinuta glasovima prepirke koji su dolazili sprijeda, sa seoske kapije. Meriem je osluhnula. Gonjena dječjom znatiželjom, ona bi potrčala onamo i saznala što je nagnalo ljude da tako bučno govore. Ostali stanovnici sela već su nagrnuli u pravcu galame. Ali Meriem se nije usudila. Šeik je, bez sumnje, već tamo i kad bi je ugledao, našao bi opet razlog da je kazni. Stoga je ostala ležati i osluškivati.

Sada je čula kako gomila kreće ulicom prema šeikovom šatoru. Veoma oprezno pripila je svoju malu glavu uz rub šatora. Nije mogla odoljeti kušnji jer je život u selu bio uvijek isti i monoton pa je čeznula za promjenom. Ono što je ugledala bijahu dva stranca, bijelca. Bili su sami, ali kada su im se približili, saznala je iz pričanja okolnih domorodaca da se mnoštvo ljudi iz njihove pratnje ulogorilo izvan sela. Oni su došli da porazgovore sa šeikom.

Stari ih je šeik dočekao na ulazu u svoj šator. Kad je primijetio pridošlice, zlobno zažmiri. Zaustaviše se pred njim i izmijeniše pozdrave. Rekli su da su došli zbog kupovine slonove kosti. Šeik je gunđao da ne posjeduje slonovu kost. Meriem je zadrhtala. Znala je da su u obližnjoj kolibi goleme kljove nagomilane gotovo do samog krova. Istegnula je svoju malu glavicu još više, ne bi li što bolje vidjela strance. Kako im je bijela koža! Kako su žute bile njihove velike brade!

Iznenada jedan je od njih svrnuo pogled prema njoj. Ona je pokušala da se skloni pred tim pogledom jer se plašila svih ljudi, ali ju je on spazio. Meriem je primijetila izraz strašnog zaprepaštenja koji je preletio njegovim licem. Šeik je to također primijetio i pogodio uzrok.

— Nemam slonove kosti — ponovio je. — Ne želim trgovati. Odlazite. Tornjajte se!

Istupio je iz svog šatora i izgurao strance prema vratima. Oklijevali su, a tada im šeik zaprijeti. Ne poslušati ga, značilo je isto što i samoubojstvo. Stoga su se obojica okrenula i napustila selo zaputivši se smjesta u svoj logor.

Šeik se vratio k šatoru, ali nije ušao. Umjesto toga prišao je k mjestu gdje je mala Meriem prestravljeno ležala, priljubljena uza zid od kozje kože. Šeik se zaustavi i zgrabi je jednom rukom. Bijesno je osovi na noge i povuče k ulazu u šator svirepo je gurnuvši unutra. Pođe za njom, ponovo je zgrabi i stade nemilosrdno tući.

— Da si ostala ovdje! — urlao je. — Neka stranci više nikada ne vide tvoje lice. Budeš li se drugi put pokazala strancima, ja ću te ubiti!

Krajnjom zloćom tresnuo je dijete u najdalji ugao šatora gdje pade gušeći jecaje dok je šeik koračao gore-dolje govoreći sam sa sobom. Na ulazu spazi Mabunu kako gunđa i pucka usnama.

U svom logoru jedan stranac brzo progovori drugome:

— Nema sumnje, Malbihne — reče. — Ni najmanje! No razbijam neprestano glavu pitanjem zašto nije stari lupež tako dugo tražio nagradu?

— Postoji nešto, Jenssene, što ovi ljudi znatno više cijene od novca — odvrati prvi sugovornik — a to je osveta.

— Svejedno, neće škoditi da iskušamo snagu zlata — odgovori Jenssen.

Malbihn sleže ramenima.

— Ali ne na šeiku — reče. — Možemo je iskušati na jednom od njegovih ljudi. Šeik ne bi mogao zaboraviti osvetu za volju zlata. Ponuditi mu ga, značilo bi samo učvrstiti njegovu sumnju koju smo morali izazvati kada smo s njime razgovarati ispred njegova šatora. Možemo biti sretni, što smo tada izvukli živu glavu.

— U redu! Pokušajmo onda s mitom! — pristane Jenssen.

No nedostajao je netko, dovoljno jak, koga je trebalo

podmititi. Sredstvo, za koje se najzad odlučiše, nakon nekoliko dana boravka u logoru izvan sela, bijaše visoki, stari poglavica, zapovjednik šeikovih domorodaca. On se dao namamiti blještavim metalom jer je nekoć živio na obali i poznavao dobro moć zlata. Obećao im je da će im najkasnije do noći donijeti ono što žele.

Čim je pao mrak, dva su se bijelca počela spremati da sruše i napuste logor. Oko ponoći bijaše sve spremno. Nosači su počivali pokraj svojih tereta, spremni da ih, na dani znak, za tren podignu u zrak. Naoružani askariji tumarali su prostorom između safarija i arapskog sela spremni također da formiraju stražu na začelju prhkom povlačenja koje će započeti smjesta, istoga trena kada poglavica donese ono što su njihovi bijeli gospodari očekivali.

Odjednom onkraj sela začuju se koraci. Askariji i bijelci bili su na oprezu. Ne jedan, već više ljudi stade im se približavati. Jenssen stupi naprijed i oslovi pridošlice šapatom punim slutnje:

— Tko dolazi?

— Mbeeda — glasio je odgovor.

Mbeeda bijaše ime onog izdajničkog poglavice. Jenssen je bio zadovoljan, mada se začudio zašto je Mbeeda poveo i ostale sa sobom. Uskoro je shvatio. Predmet koji su donijeli ležao je na nosiljci što su je nosila dva čovjeka. Jenssen je tiho opsovao. Da mu ta budala nije dopremila leš? Oni su dali nagradu za nešto živo!

Nosači su stigli i zastali pred bijelcima.

— Evo, ovo je kupljeno vašim zlatom — reče jedan od dvojice. Oni spuste nosiljku i nestanu u noći prema selu. Malbihn pogleda Jenssena, a lopovski mu osmijeh nakrivi usta. Predmet na nosiljci bijaše pokriven komadom sukna.

— Je li u redu? — upita posljednji. — Skini pokrov i pogledaj što si kupio. Koliko ćemo novaca steći pomoću toga leša — osobito pak poslije šest mjeseci putovanja pod gorućim suncem — koliko je, naime, potrebno da ga otpremimo do cilja.

— Ali taj luđak je morao znati da smo je željeli živu — mrmljao je Malbihn, hvatajući ugao tkanine i strgnuvši pokrov s predmeta koji je ležao u nosiljci.

Kad pogledaše dolje, u ono što je ležalo u nosiljci, obojica ustuknu, a kletva im sama od sebe poleti s usana. Tamo pred njima ležalo je mrtvo tijelo Mbeede, nevjernog poglavice.

Nakon pet minuta Malbihnov i Jenssenov safari nadirao je prema zapadu. Uznemireni askariji štitili su začelje u slučaju napada koji su očekivali svakog trena.

Meriem je zapazila izraz strašnog zaprepaštenja na strančevom licu.
Šeik je to također primijetio i pogodio uzrok.

Prvu noć, provedenu u džungli, Tarzanov će sin sačuvati najdublje u sjećanju. Nije bio ugrožen ni od kakve zvijeri, nije bilo ni traga nekom strašnom divljaku, a ako su i postojali, izmučeni dječakov duh nije ih otkrio. Njegovu je svijest mučila pomisao na majčine patnje, a samooptuživanje bacilo ga je u spoznaju najdublje bijede. Zbog Amerikančeva ubojstva osjećao je veoma malu ili gotovo nikakvu grižnju savjesti. Momak je, uostalom, zaslužio svoju sudbinu. Jackova tuga nakon toga događaja proizlazila je, uglavnom, iz posljedice koju je Condonova smrt proizvela na njegove vlastite planove. Sada se on ne bi mogao, neposredno, vratiti roditeljima kao što je odlučio. Strah pred primitivnim, pograničnim zakonom, o kojem je čitao u pretjeranim i izmišljenim pričama, nagnao ga je da pobjegne u džunglu. Nije se usudio vratiti na obalu, u isto mjesto. Ali razlog tome nije ležao u brizi za njegov život, koliko u želji da poštedi oca i majku od nove boli i stida, ako se njihovo časno ime poteže i sramno ponizi prilikom suđenja ubojici. Sa sunčevim izlaskom probudila mu se u grudima nova nada. On će se vratiti u civilizaciju drugim putem. Nitko se neće moći dosjetiti da je baš on povezan s ubojstvom stranca u maloj, zabitoj trgovačkoj postaji na tuđoj obali.

Pripivši se tijesno uz velikog majmuna u rašljama golemog stabla, dječak je drhtao gotovo cijele besane noći. Njegova tanka pidžama slabo ga je štitila usred džungle, ispunjene ledenom vlagom i samo mu je na onoj strani, koju je stisnuo uz toplo tijelo svog dlakavog prijatelja, bilo ugodno. Tako je pozdravio izlazak sunca koje mu je istovremeno obećalo toplinu i svjetlo; to blještavo sunce koje će raspršiti sve

duševne i tjelesne muke.

Prodrmao je Akuta da se probudi.

— Dođi — reče. — Meni je hladno i gladan sam. Negdje na sunčevu svjetlu potražit ćemo hranu — i on pokaže prema ravnici, posutoj kržljavim drvećem i obrubljenoj nazubljenim stijenama.

Dok je govorio, dječak je spuznuo na zemlju, a majmun se najprije pažljivo ogledavao uokolo njušeći jutarnji zrak. Tada je, uvjeren da u blizini ne vreba nikakva opasnost, polako sišao na zemlju pokraj dječaka.

— Obično se Numa i njegova ženka Sabor počaste s onim koji prvo siđe, a zatim se ogleda uokolo, dok onaj što prvo pogleda pa siđe, ostaje živ da samog sebe počasti jelom. — Tako je stari majmun saopćio Tarzanovu sinu prvu lekciju iz nauke o džungli. Jedan do drugog, oni se upute divljom ravnicom, jer je dječak želio da se najprije ugrije. Majmun mu je pokazao najprikladnija mjesta, gdje bi se mogli iskopati crvi ili naći glodavci, ali je momak, već na samu pomisao da će morati progutati ove odvratne životinje, začepio usta. Nađoše nekoliko jaja koja dječak ispije sirova, zatim pojede nekoliko korijena i gomolja koje je Akut iskopao. Kad su prešli ravnicu, stigli su preko male uzvišice do vode, neke bljutave i smrdljive mlake u plitkom izvoru. Stranice i dno bili su izgaženi stopama mnogobrojnih životinja. Zebrin pastuh dade se u galop kad su se približili.

Dječak je isuviše ožednio da bi oklijevao nad ovim što ni izdaleka nije nalikovalo vodi, stoga je dobro potegao dok je Akut podignute glave stao budno osluškivati. Prije no što se majmun napio, upozorio je dječaka da bude na oprezu, ali bi i sam, dok je pio, s vremena na vrijeme podizao glavu i bacao pogled prema grmlju koje se nalazilo nekih sto jardi nasuprot izvoru. Kad se napio, ustane i progovori dječaku njihovim uobičajenim govorom, jezikom velikih majmuna.

— Nema li kakve opasnosti u blizini? — upita.

— Nikakve — odgovori dječak. — Nisam primijetio da se išta miče dok si ti pio.

— Tvoj će ti vid slabo pomoći u džungli — reče majmun. — Budeš li ovdje htio ostati živ, morat ćeš se ravnati po ušima i nosu, ali ipak najviše po svom njuhu. Kad smo sišli da se napijemo, vidio sam kako je zebra odmaglila čim nas je nanjušila i znao sam po tome, da na toj strani pored izvora ne vreba nikakva opasnost, jer bi je inače zebra otkrila prije no što bismo došli. Ali na drugoj strani, prema kojoj puše vjetar, opasnost se mogla prikriti. Tada je ne bismo mogli nanjušiti jer vjetar odnosi njen miris u drugom pravcu, i tada, niz vjetar, kamo ne mogu doprijeti njuhom, ja proničem ušima i očima.

— I otkrivaš da nema ništa? — dometne dječak u smijehu.

— Otkrivam Numu kako se zgurio usred gomile grmlja, ondje, gdje raste visoka trava — i Akut pokaže.

— Lav? — kriknu dječak. — Kako ti to znaš? Ja nisam vidio ništa.

— Ipak je tamo Numa — odvrati veliki majmun. — Najprije sam čuo kako diše. Tebi će se disanje Nume pričiniti posve isto kao i ma koji šum što ga proizvodi vjetar među travom ili drvećem, no kasnije ćeš morati naučiti prepoznati Numino disanje. Evo! Sada budno motrim i konačno primjećujem kako se visoka trava talasa, posve drugačije negoli pod dahom vjetra. Gle! Kako on diše, ona se neprestano razmiče na sve strane oko Numinog golemog tijela, vidiš li? Gledaj, ono lako njihanje nije prouzrokovao vjetar — nitko drugi neće zatalasati travu na taj način.

Dječak se zapiljio — imao je vid kakav nije mogao naslijediti svaki dječak — i ispusti, najzad, usklik čuđenja.

— Da — reče. — Vidim. Ondje leži — i pokaže. — Glava mu je okrenuta prema nama. On vreba na nas?

— Da, Numa vreba — odvrati Akut — ali to za nas nije opasno sve dok mu se suviše ne primaknemo jer on leži na svom plijenu. Želudac mu je pun i možemo čuti kako hrska kosti. On nas promatra tiho, onako više iz znatiželje. On upravo završava svoj obrok i uskoro će ustati da se napije s izvora. Kako nas se on ne boji, ali i ne želi, ne pokušava sakriti svoje prisustvo od nas. Stoga je sad izvrsna prilika da upoznaš

Numu jer morat ćeš ga sjajno upoznati ako želiš dugo živjeti u džungli. Kad se mi, veliki majmuni, nađemo u čoporu, Numa nas ostavlja na miru. Naši su očnjaci dugi, snažni i mi se znamo boriti; ali kada je netko od nas sam, a on je gladan, tada nismo dorasli za borbu. Dođi, mi ćemo ga zaobići i onjušiti. Što prije priđeš i upoznaš ga, to bolje za tebe, no drži se stabala dok ga budemo zaobilazili, jer Numa znade često učiniti baš ono što se najmanje očekuje. Neka tvoje uši, tvoje oči i nos budu budni. Misli uvijek na to da iza svakog grma, u svakom stablu ili busenu trave u džungli vreba neprijatelj; dok se uklanjaš Numi, pazi da ne uletiš u ralje njegove ženke Sabor. Slijedi me! — i Akut zaobiđe u široku krugu izvor i šćućurenog lava.

Dječak je išao tik uz njegove noge, a svako njegovo čulo bijaše budno i svaki živac napet do krajnje granice. To je bio život. Smjesta je zaboravio svoju odluku od prije pet minuta da će požuriti k obali prema nekom drugom mjestu, a ne onom gdje je pristao, i odmah se vratiti u London. Osjećao je sada jedino divlju radost živog bića koje se razumom i hrabrošću suprotstavlja svim lukavstvima i snazi krvoločnog roda džungle što lovi širokim ravnicama i mračnim prašumskim prosjecima tog velikog tajanstvenog kontinenta. Nije znao za strah. Od oca je naslijedio plemenitost i savjesnost, i patio je često kad su se one borile u njegovoj duši s naslijeđenom ljubavi za slobodu.

Upravo su prolazili pored Numine stražnjice kada dječak nanjuši neugodan zadah mesoždera. Njegovo lice ozari osmijeh. Nešto mu je govorilo da bi on raspoznao taj miris između bezbroj drugih da mu Akut i nije rekao da u blizini leži lav. Osjetio je neku neobičnu pripadnost, neku sudbinsku bliskost od koje su mu se nakostriješile kratke dlačice na šiji, a njegova gornja usna i nehotice se razvuče i on režeći otkrije prijeteće očnjake. I, kao da mu se koža napela oko ušiju koje su se htjele sljubiti s lubanjom u iščekivanju borbe na život i smrt. Koža ga je svrbjela. Sav se zažario od osjećaja koji nikada ranije nije upoznao. Postao je, odjednom, sasvim drugo biće: ratoborno, budno, spremno na sukob. Tako je miris lava Nume preobrazio dječaka u neko drugo stvorenje.

Nikada nije vidio lava. Njegova majka je uložila mnogo muke da ga u tome spriječi. Ali on je naprosto gutao bezbroj njegovih slika, a sada je ugrabio priliku da naslađuje oči na pravom pravcatom kralju životinja. Dok je slijedio Akuta, virio je neprestano okom preko ramena, straga, nadajući se da bi Numa mogao ustati s plijena i pokazati se. Tako se dogodilo da je zaostao komad puta iza Akuta. Prodornim vriskom majmun ga opomene i svrati mu pogled s prikrivenog Nume na drugu stvar.

Bacivši brz pogled prema svom drugu, dječak ugleda na putu, točno pred sobom, nešto zbog čega prostruje žmarci zaprepaštenja svakim živcem njegova tijela. Iz grmlja, u kome je ležala sakrivena i sad još napo utonula tijela, istupi hitra, prekrasna lavica. Svoje žutozelene, okrugle i širom otvorene oči zapilji prodorno u oči dječaka. Nije ih dijelilo ni deset koraka. Dvadeset koraka iza lavice stajao je veliki majmun dobacujući dječaku savjete, a lavici psovke u očitoj namjeri da joj odvrati pažnju, kako bi se dječak izvukao i sklonio na obližnje stablo.

Ali se Sabor nije dala odvratiti. Uporno je piljila u dječaka. Ovaj je stajao između nje i njezina mužjaka, između nje i plijena. Bijaše to sumnjivo. Možda je imao neke skrivene namjere prema njenom gospodaru ili pak prema njihovoj lovini. Lavica bijaše naprasite ćudi. Razdražilo ju je Akutovo izazivanje. Ona je gromko zarežala i zakoraknula prema dječaku.

— Na drvo! — vrisnu Akut.

Dječak se okrene, poleti, a istog trena jurne i lavica. Stablo bijaše svega nekoliko koraka odatle. Grana se povila deset stopa od zemlje i kad je dječak skočio do nje, lavica je jurnula za njim. Poput majmunčeta uspuzao je na nju. Velika šapa ščepala je munjevitom brzinom njegovo bedro, ali ga je samo okrznula. Kada je lavica ponovo jurnula, svijenom pandžom zakvačila je pojas na hlačama dječakove pidžame i rastrgla ih. Napo gol, dječak se uspeo u sigurni zaklon dok se zvijer okrenula i još jednom skočila za njim.

S obližnjeg drveta Akut je kevtao i psovao nadijevajući lavici najpogrdnija imena. Dječak se poveo za svojim učiteljem i nije

prestajao istresati uvrede na glavu opasne zvijeri, sve dok ne osjeti uzaludnost riječi kao oružja i zamisli se kako bi je još teže pogodio. Nije imao ništa pri ruci osim suhih grana i grančica, pa ih stade bacati na uzdignutu njušku lavice Sabor koja je režala, baš kao što je i njegov otac prije dvadeset godina, dok je još bio dječak, izazivao i mučio veliku mačku džungle.

Lavica je još neko vrijeme bjesnjela oko debla da bi se napokon, osjetivši beskorisnost svoga čekanja ili ju je glad nagnala da se dostojanstveno odšulja i iščezne u grmlju gdje joj se sakrio gospodar koji se za sve vrijeme ove svađe nije ni jednom pojavio.

Oslobodivši se njena proganjanja, Akut i dječak siđu na zemlju da ponovo nastave prekinuto putovanje. Stari je majmun grdio dječaka zbog njegove lakomislenosti.

— Da nisi bio tako zaokupljen lavom iza sebe, primijetio bi lavicu već davno prije — govorio mu je.

— Ali ti si prošao točno pored nje, a da je nisi opazio — dometnu dječak.

Akut se uvrijedio.

— U tom slučaju — reče — narod džungle pogiba. Cijelog svog života prolazimo s najvećim oprezom, a onda, samo na tren zaboravimo i... — on škljocne zubima oponašajući krckanje golemih čeljusti. — Bila je to lekcija — zaključi. — Naučio si da ne smiješ suviše dugo usmjeravati svoje oči, uši i nos u istom pravcu.

Ta noć bila je Tarzanovom sinu hladnija od ma koje u čitavom životu. Hlače njegove pidžame nisu debele, ali bile bi ipak bolje no ništa. Idućeg dana pržio se pod vrelim suncem jer je njihov put opet vodio prostranom ravnicom bez drveća.

Dječak se još nije odrekao namjere da putuje na jug i tako zaobiđe u krugu obalu, ne bi li našao još neku postaju zabačene civilizacije. Ništa od toga plana nije saopćio Akutu jer je znao da se stari majmun ne bi dao nagovoriti ni na kakvu stvar koja bi mirisala na rastanak.

Mjesec dana oni su već lutali, a dječak je brzo sticao znanje o džungli. Njegove su se mišice prilagodile novom načinu života u koji su gurnute. Očeva tjelesna snaga odrazila se i na sinu — trebalo ju je još vježbom ojačati i razviti. To što se morao njihati sa grane na granu, dječak je prihvatio kao nešto posve prirodno. Čak ni na velikoj visini nikada nije osjetio ni najmanju vrtoglavicu, a kad je već jednom svladao tu vještinu i posve se oslobodio, on bi se prebacio kroz prazni prostor od jedne do druge grane s mnogo više okretnosti, nego što bi to mogao učiniti teži Akut.

Kako je neprestano bio gol, njegova je nježna, bijela koža očvrsnula i preplanula od sunca i vjetra. Bez kaputića svoje pidžame ostao je jednog dana na kupanju u malom brzaku, premalenom, a da bi postao obitavalište krokodila. Dok se s Akutom zabavljao u hladnoj vodi, s drveća, što se nadvilo, skočio je majmun i ščepavši jedini preostali komad dječakove odjeće iz civilizacije i pobjegao.

Neko je vrijeme Jack bio ljutit, ali uskoro nakon nestanka kaputića počeo je osjećati da mu je na po odjevenom daleko neudobnije negoli posve golom. Uskoro više nije ni najmanje osjećao nedostatak odjeće, i otada je iz sveg srca uživao slobodu takva stanja u kome više nije postojala nikakva stega. Ponekad bi smiješak preletio njegovim licem kada bi pokušao zamisliti zaprepaštenje svojih školskih drugova da ga sada vide takvog. Oni bi mu, zacijelo, zavidjeli. Da, kako bi mu oni zavidjeli. Ponekad ih je sažaljevao, ali kad ih je opet zamišljao sretne, usred raskoši i udobnosti njihovih domova u Engleskoj, s očevima i majkama, dječaka bi stislo u grlu i on bi nejasno, kao kroz maglu, ugledao lice svoje majke kako uporno iskrsava pred njegovim očima. Zbog toga je gonio Akuta da pođu dalje i zbog toga su se sada uputili na zapad, prema obali. Stari je majmun mislio da su pošli u potragu za plemenom kome on pripada, a dječak ga nije htio osloboditi te zablude. On će Akutu otkriti istinu svojih planova tek pošto prispiju nadomak same civilizacije.

Jednog dana dok su polako prolazili duž neke rijeke, neočekivano nabasaše na domorodačko selo. Neka su se djeca igrala pored vode. Dječaku poskoči srce u grudima kad ih

ugleda jer više od mjesec dana nije vidio ni jedno ljudsko biće! Što smeta ako su to bili goli divljaci? Ako je njihova koža crna, zar nisu i oni bića, kakvo je i on sam? Oni bijahu njegova braća i sestre! Potrčao je prema njima. Opominjući ga tiho, Akut mu spusti ruku na rame da ga zaustavi. Dječak se istrgne, oslobodi i s kliktavim pozdravom pojuri prema igračima, boje ebanovine.

Na zvuk njegova glasa podigle su se sve glave u zrak. Jedan trenutak promatrali su ga razrogačenih očiju, a onda s vriskom zaprepaštenja okrenuše pleća i pojuriše u selo. Za njima su potrčale njihove majke, a kao odgovor na uzbunu, na seoskoj kapiji pojavi se grupa ratnika pa dohvati brzo koplja i štitove.

Kad je ugledao kakvo je zaprepaštenje prouzrokovao, dječak se zaustavi. Sretan osmijeh nestade mu s lica čim opazi, da su s vikom i prijetećim pokretima, pojurili prema njemu. Akut, koji se našao iza njega, pozove ga da smjesta pobjegnu govoreći mu da će ih crnci ubiti. On još zastane da ih sačeka, a onda podiže u zrak ruku s dlanom, okrenutim prema njima, kao znak da se zaustave govoreći im istovremeno, da je došao kao prijatelj, i da se samo želio poigrati s njihovom djecom. Naravno, oni nisu razumjeli ni riječi koju im je uputio, a fijuk kopalja bijaše odgovor, kakvom se mogla nadati ta gola prilika, koja je neočekivano istrčala iz džungle među njihove žene i djecu. Sva su se koplja oborila na dječaka, ali ga ni jedno ne pogodi. Kičma mu se ponovo povije, a kratke dlačice na šiji i lubanji nakostriješe. Zažmiri. Odjednom izraz srdačnog prijateljstva, koji je trenutak ranije zračio iz njegovih očiju, usahne i zaplamsa mržnja. S muklim režanjem, posve nalik zvjerinjem, on se okrene i otrči u džunglu. Tamo na stablu čekao ga je Akut. Majmun ga je poticao da požuri u bijegu jer je mudri stari antropoid dobro znao da njih dvojica, goli i nenaoružani, nisu dorasli snažnim crnim ratnicima koji će, nema sumnje, poći u džunglu u potjeru za njima.

U Tarzanovu sinu pokrenula se nova snaga. On je došao otvorena i sretna dječačka srca da sklopi prijateljstvo s tim ljudima, koji bijahu stvorenja poput njega. No dočekali su ga kopljima i nepovjerenjem. Nisu ga htjeli čak ni saslušati.

Mržnja i bijes ispune ga svega. Mada ga je Akut požurivao, on je zaostajao. Želio je borbu iako mu je razum govorio da bi dočekati te naoružane ljude golih ruku značilo glupo žrtvovati svoj život. Kad bi se ukazala bliska mogućnost borbe, dječak bi često pomislio na svoje zube, te prijeteće očnjake.

Dok se polako penjao drvećem, jednim je okom virkao preko pleća, ali nije zanemario ni sve ostale moguće opasnosti koje su vrebale lijevo, desno ili odozgo — iskustvo s lavicom nije se moralo ponoviti da bi osiguralo trajnost pouke koju je tada naučio. U blizini začuje divljake kako dolaze s vikom i poklicima. Zastao je daleko straga sve dok ne ugleda svoje progonitelje. Oni ga nisu vidjeli jer nisu tražili među granama drveća plijen nalik sebi. Dječak je nastojao da neprestano bude točno povrh njih. Oni su nastavili potjeru još možda cijelu jednu milju, a onda su se stali vraćati prema selu. Sada se dječaku pružila prilika koju je bio očekivao. Vrela krv osvete kolala je njegovim žilama, te je gledao svoje progonitelje kao kroz neku skrletnu maglu.

Kada su se vraćali, i on okrene da ih slijedi. Akuta je izgubio iz vida. Misleći da je dječak iza njega, on je proslijedio daleko naprijed. Nije htio izazivati sudbinu usred smrtonosnih kopalja. Klizeći nečujno s drveta na drvo dječak je sustizao ratnike koji su se vraćali. Konačno jedan zaostane iza svojih momaka koji su nastavili uzanim puteljkom prema selu. Grozni smijeh bljesne na dječakovom licu. Brzao je naprijed krećući se gotovo paralelno povrh crnca koji nije ništa slutio. Prikradao se i vrebao svoj plijen poput pantere Šite. Da, dječak bi često gledao kako to Šita radi.

Tiho i neočekivano skoči na široka pleća svoje žrtve. Čim ga dodirne, prsti mu potraže i nađu čovjekov vrat. Pod težinom dječakova tijela crnac se skljoka na zemlju. S koljenima na leđima on ga je udarao sve dok tijelo nije omlitavjelo. Tada se snažni, bijeli zubi prikuju uz njegovu šiju, a mišićavi prsti zgrče oko grla. Još neko vrijeme ratnik se luđački borio, bacajući se amo-tamo u želji da ukloni svog protivnika, ali je njegov otpor sve više slabio, a strašno i mučaljivo stvorenje, koje nije mogao vidjeti, sve se snažnije pripijalo uza nj vukući ga polako u grmlje s onu stranu puta.

I ovdje, sakriven i siguran od radoznalih očiju svojih progonitelja koji bi se, pošto su izgubili jednog ratnika, mogli vratiti da ga potraže, momak je ugušio život u tijelu svoje žrtve. Konačno je, po iznenadnom klonuću i opuštanju tijela neposredno nakon borbe, shvatio da je ratnik mrtav. Svega ga obuzme neka neobična čežnja. Uzdrhta čitavim tijelom i prožme ga jeza. Neki čudan, posve spontani poticaj, prisili ga da se osovi i stane jednom nogom na tijelo svoje žrtve. Grudi mu se nadmu. Lice podiže k nebu, a usne se otvore da ispuste čudan, sablasni krik. Ali nikakav se glas nije otkinuo s tih usta, a on je ostao tako još punu minutu, nalik živom kipu osvete, lica podignuta k nebu i s težinom suspregnuta osjećanja u grudima.

Tišina, koja je obilježila prvo veliko ubojstvo Tarzanova sina, postat će tipična karakteristika svih budućih njegovih ubijanja baš kao što je sablasni krik majmuna mužjaka označavao pobjede njihovog moćnog gospodara.

Čim je Akut osjetio da se dječak ne nalazi iza njega, vratio se da ga potraži. Vratio se tako komad puta, kad li se iznenada zaustavi i usklikne zaprepašteno, spazivši neobičnu priliku kako se penje drvećem njemu u susret. Bijaše to dječak, no ipak, je li to doista on? U ruci je nosio dugo koplje, niz njegova leđa visio je oduži štit, upravo takav kakav su nosili crni ratnici koji ih napadoše, a oko ruke i gležnjeva bili su mu bakreni koluti, dok mu se tkanina kojom se obavijaju bedra, klatila između nogu. I nož bijaše zadjenut u korice.

Kada je dječak ugledao majmuna, požurio je da mu otkrije svoje trofeje. Ponosno mu je pokazivao svaki komad tek osvojena plijena i hvalisavo mu ispričao sve detalje svog podviga.

— Ubio sam ga golim rukama i zubima — reče. — Htio sam se sprijateljiti s njima, ali oni su sami izabrali da mi budu neprijatelji. Sada, kad imam koplje, pokazat ću i Numi koliko vrijedim kao neprijatelj. Akute, samo su bijeli ljudi i veliki majmuni naši prijatelji. Mi ćemo ih potražiti, a svih drugih moramo se kloniti ili ih ubiti. Tome me je naučila džungla.

Oni su zaobišli neprijateljsko selo i nastavili put prema obali. Dječak se silno ponosio svojim novim oružjem i ukrasima. Neprestano bi vježbao kopljem bacajući ga s vremena na vrijeme uvis u razne predmete dok su besposleno napredovali, sve dok jednog dana nije savladao tu vještinu tako uspješno kako to mogu samo mladi mišići. Za sve je vrijeme učio pod Akutovim vodstvom. Uskoro su tragovi u džungli postali otvorenom knjigom koju je čitalo oštro dječakovo oko. Čak i oni posve nejasni, koje ne mogu dokučiti

čula civiliziranog čovjeka, postadoše dobri znanci ovog dječaka. Mogao je razlikovati po mirisu mnogobrojne vrste biljoždera, a znao je također kazati kakva se životinja približava ili odlazi, već prema tome, da li njen vonj slabi, nastaje ili postaje intenzivan. Nije zvao oči u pomoć da bi ustanovio da se tu, uz vjetar, nalaze dva ili četiri lava, na udaljenosti od sto jardi ili pola milje.

Mnogo je toga naučio od Akuta, ali još više vlastitim instinktom. Posjedovao je izvanrednu intuiciju koju je naslijedio od svog oca. Volio je život džungle. Neprestana bitka razuma i čula protiv mnogobrojnih smrtnih neprijatelja, koji su lukavo ili nevješto vrebali danju i noću na njegovom putu, poticala je avanturistički duh koji plamti tako snažno u grudima svakog mladog čovjeka. Ipak, ma koliko volio taj život, sebična čežnja nije nadvladala osjećaj dužnosti i časti, nije ga navela da ostvari niz nepodopština za koje je imao i previše prilika nakon svog pustolovnog bijega u Afriku. Ljubav, koju je osjećao prema ocu i majci, bila je suviše jaka, a da pretvori te dane života u džungli, koji su njima, bez sumnje, zadali toliko boli, u čisto uživanje. Stoga je čvrsto odlučio da potraži neku luku na obali, odakle će stupiti u vezu i snabdjeti se novcem za povratak u London. Tamo će sigurno moći nagovoriti svoje roditelje da mu dopuste izvjesno vrijeme provesti na onom afričkom imanju koje je njegov otac — sudeći po izjavama što ih je slučajno izvukao nepažnjom onih kod kuće — posjedovao. I to bi već bilo nešto, bolje, u svakom pogledu, negoli živjeti sputano i dosadno usred svih ograničenja civilizacije.

I sada, pošto je usmjerio svoj put prema obali, bijaše zadovoljan i smireniji no ikada. Uživao je u slobodi i radostima života u divljini, a njegova savjest, istovremeno, bijaše čista jer je znao da je učinio sve što je mogao kako bi se vratio roditeljima. Tražio je, također, mogućnost da se ponovno sretne s bijelcima — tim bićima kojima je i sam pripadao — jer je često žudio za prijateljstvom drugačijim od onog kakvo mu je pružao stari majmun. Uspomena na sukob s domorocima još je plamtjela u njegovim grudima. Približio im se iz čistog drugarstva i s takvim dječjim uvjerenjem u srdačnu dobrodošlicu da je doček, koji su mu priredili, slomio sve

njegove dječačke ideale. Otada nije više smatrao domoroce svojom braćom, već sastavnim dijelom mnogobrojnih neprijatelja iz krvoločne džungle — grabežljivom zvjeradi koja se kreće na dvije noge, umjesto četiri.

No, ako mu domoroci bijahu neprijatelji, postoje, valjda, na tom svijetu i takvi koji to nisu. Postoje takvi, koji će ga uvijek dočekati raskriljenih ruku, koji će ga smatrati prijateljem ili bratom i koji će ga zaštititi od svakog neprijatelja. Da, još su uvijek postojali bijelci. Negdje duž obale ili u dubini same džungle nalaze se bijelci. Za njih će on uvijek biti mio gost, s njima će se sprijateljiti. I, naravno, tu još postoje veliki majmuni, prijatelji njegova oca i Akuta. Kako će samo biti sretni da mogu primiti sina Tarzana, svog gospodara. Nadao se da će ih susresti prije no što nađe trgovačku postaju na obali, kako bi mogao ispričati ocu da se upoznao s njegovim starim prijateljima iz džungle, da je s njima lovio, da je uživao u njihovom divljem životu, dijelio s njima strah, prisustvovao njihovim praiskonskim svečanostima o kojima mu je pričao Akut. Beskrajno ga je radovalo što će prisustvovati tim sretnim susretima. Često bi ponavljao dugi govor koji će održati majmunima i u njemu im ispričati kako je živio njihov prijašnji kralj otkada ih je napustio.

Drugom zgodom maštao bi o susretu s bijelcima. Radovalo ga je unaprijed njihovo zaprepaštenje kad budu ugledali golog bijelca, dječaka, opremljenog borbenim priborom crnih ratnika kako prolazi džunglom u pratnji velikog majmuna.

I tako su prolazili dani. Uslijed dugotrajnog hodanja, lova i penjanja dječakovo se tijelo toliko razvilo i okretnost usavršila, da se čak i ravnodušni Akut oduševio snagom svog učenika. A dječak je, svjestan svoje snage, uživao u njoj i postajao ponekad nesmotren. Stupao bi džunglom ponosno uzdignute glave prkoseći opasnosti. Dok se Akut, istog trena, čim bi nanjušio Numu, popeo na drvo, dječak se smijao u lice kralju životinja i hrabro prošao pored njega. Dugo vrijeme služila ga je sreća. Lavovi, koje bi susretao, bili su ili posve siti, ili ih je golema hrabrost neobične prilike, što je upala u njihovo kraljevstvo toliko iznenadila, da su iz svoje glave posve isključili namjere za napad te su stali, promatrajući širom

otvorenih očiju, kako im se približava i zatim odlazi. Međutim, bez obzira što je bio uzrok takvom njihovom vladanju, ostaje činjenica da je dječak prošao mnogo puta svega nekoliko koraka pored nekog golemog lava, a da nije izazvao ništa osim prijetećeg režanja. No dva posve jednaka lava ne moraju biti i sasvim ista u karakteru i temperamentu. Razlika među njima je upravo tolika, kolika je i između pojedinih pripadnika ljudskog roda. Ako svih deset lavova postupi podjednako u istovjetnim okolnostima, nitko ne može reći da će to isto učiniti i jedanaesti lav — postoje, naime, sve mogućnosti da neće. Lav je stvor neobično uzbudljive prirode. On misli, štoviše i zaključuje. Budući da posjeduje živčani sistem i mozak, on ima i temperament koji će ispoljiti različito u pojedinim slučajima. Jednog dana dječak je susreo takva jedanaestog lava. Baš je prolazio malom ravnicom na kojoj je rasla omanja skupina grmlja. Akut bijaše lijevo, nekoliko jardi od dječaka koji je prvi otkrio prisutnost Nume.

— Kidaj, Akute! — poviče dječak smijući se. — Desno u grmlju leži Numa, sakriven. Popni se, Akute, na drvo! Ja, sin moćnog Tarzana, zaštitit ću te — i dječak sa smijehom nastavi ravno putem koji je vodio tik uz grmlje u kome je ležao pritajeni Numa.

Majmun mu vikne da se vrati, ali je dječak samo uperio koplje i počeo improvizirati neki ratnički ples da pokaže pred kraljem životinja svoj prezir. Primicao se sve bliže i bliže ovom strašnom deraču kad li, odjednom, ni deset koraka od mladića lav iskoči sa svog ležaja i bijesno zareži. Bijaše to golemi mužjak, gospodar džungle i pustinje. Čupava griva pokrivala je njegova leđa. Svirepi očnjaci virili su iz golemih ralja. Njegove žutozelene oči piljiše izazovno, s mržnjom.

Dječak je smjesta osjetio da se taj lav razlikuje od onih ostalih, koje je do sada susretao. Njegovo koplje, koje je držao spremno u ruci, samo je još naglasilo tužni nesrazmjer, ali je otišao suviše daleko, a da bi mogao uzmaknuti. Najbliže drvo nalazilo se ulijevo nekoliko jardi te bi lav oborio dječaka napo puta do stabla, a da ga zvijer namjerava napasti, uvjerio bi se svatko tko bi imao prilike da je samo pogleda. Svega nekoliko stopa pred njim, više lava, bilo je drvo, prepuno bodlji. Bijaše

to najbliže utočište, ali je Numa stajao između njega i svog plijena.

Kad osjeti dodir dugog koplja u ruci i pogleda stablo povrh lavlje glave, dječaku sine jedna misao, besmislena uostalom i smiješna, gotovo beznadna, ali nije imao vremena da odmjeri i izabere više mogućnosti jer bila je svega jedna i to: bodljikavo drvo. Kad lav nasrne, bit će prekasno, stoga dječak mora jurnuti prvi i na strašno Akutovo zaprepaštenje, a ništa manje Numino, dječak hitro skoči prema zvijeri. Gotovo cijelu sekundu lav ostade skamenjen od iznenađenja, a baš tu sekundu položi Jack Clayton svoj najteži ispit vještine koju je uvježbao još u školi.

Potrči ravno prema divljoj zvijeri, držeći deblji kraj motke ispred tijela. Akut je kriknuo od užasa i zaprepaštenja. Lav zastane iskolačenih očiju očekujući napad, spreman da se podigne na stražnje noge i opali tom drskom stvorenju udarac od kojeg bi prsnula i lubanja bika.

Pred samim lavom dječak zabode u zemlju motku svog koplja, snažno se odbije i, prije no što je podivljala zvijer uspjela shvatiti kako je izigrana, on poleti povrh lavlje glave u oštri zagrljaj bodljikavog stabla, spašen ali sav izranjen.

Nikad do sada Akut nije vidio skok motkom. Sada je đipao gore-dolje, siguran na svome drvetu, kričao psujući i veselio se zbog Numina poraza, dok je dječak, krvareći sav izderan, tražio na bodljikavom stablu mjesto gdje će ublažiti svoje muke. Spasio je život, ali po cijenu strašne patnje. Činilo mu se da lav nikada neće otići i prošao je puni sat dok bijesna zvijer nije odustala od svoje straže i otputila se dostojanstveno preko ravnice. Kada je bio na sigurnoj udaljenosti, dječak se uspio osloboditi bodljikava stabla, no to je nanijelo nove rane njegovu izmrcvarenom tijelu.

Moralo je proći mnogo dana da bi potpuno nestali vanjski ožiljci pouke koju je tom prilikom stekao, ali pečat, koji je ona ostavila u njegovoj duši, nije izbrisan cijelog života. Nikada više nije bezrazložno izazivao sudbinu.

Kasnije je često riskirao u životu, ali bi primjenjivao skok s

motkom samo onda kada je s tim rizikom mogao postići bolji rezultat.

Nekoliko su dana dječak i majmun morali otpočinuti sve dok dječaku nisu zarasle bolne rane koje mu je nanijelo bodljikavo drvo. Veliki antropoid lizao je rane svog ljudskog prijatelja — osim ovog, nisu primjenjivali nikakvo liječenje — ali je njegovo zdravo tkivo uskoro zacijeljelo i dječak je ozdravio.

Čim je dječak prizdravio, oni nastaviše put prema obali i još jednom dječakovu je dušu ispunio radosni predosjećaj.

Konačno je došao trenutak o kojem je toliko sanjao. Baš su prolazili nekim guštikom kada oštro dječakovo oko otkrije ispod niskih grana kojima su se penjali jedan stari, ali dobro ocrtani trag — trag od kojeg mu je skoro iskočilo srce — trag čovjeka, bijelca. Usred mnogih otisaka golih stopala jasno su se ocrtavali obrisi tragova koje su ostavile čizme Evropljanina, a tragovi, koji su otkrivali da je ovuda prošlo prilično veliko društvo, vodili su na sjever i sjekli se pod pravim kutom s putom što su ga dječak i majmun usmjerili prema obali.

Nema sumnje da ti bijelci znadu gdje se nalazi najbliže naselje na obali. Možda su se oni čak sada uputili prema obali. U svakom slučaju vrijedilo bi da ih dostigne, ako ni zbog čega, a ono zbog zadovoljstva da ponovno sretne bića svoje vrste. Dječak se sav usplahiri, srce mu zakuca od žudnje da ih što brže stigne. Akut je oklijevao. Njemu ljudi nisu bili potrebni. Njemu je dječak bio majmunski mužjak jer on bijaše sin majmunskog kralja. Pokušao je odvratiti dječaka od ljudi, govoreći mu da će, čim jednog dana susretnu njegovo pleme, a on odraste, postati kraljem baš kako bijaše njegov otac prije njega. No Jack je bio uporan. Tvrdio je da želi ponovo vidjeti bijele ljude, jer namjerava poslati po njima poruku svojim roditeljima. Akut ga je slušao, ali je pri tom svojim životinjskim instinktom slutio istinu: dječak se namjerava vratiti svojoj vrsti. Ta misao rastuži starog majmuna. Volio je dječaka kao što je prije volio njegovog oca, onom privrženošću i vjernošću koju osjeća pas prema svome gospodaru. U svom majmunskom mozgu i srcu gajio je nadu da se nikada neće

odvojiti od dječaka. Sada je vidio da su se svi njegovi, nježno i pomno njegovani planovi rasplinuli, ali ipak ostade vjeran dječaku i njegovim planovima. Iako nerado, on je popustio dječaku da slijede safari bijelaca, ali je istovremeno vjerovao da će to biti njihovo posljednje zajedničko putovanje.

Tragovi su bili stari nekoliko dana, kad su ih otkrili, što je značilo da je karavana, koja je sporo napredovala, svega nekoliko sati udaljena od njih! Jer oni su, zahvaljujući dugo uvježbavanoj pokretljivosti mišića, mogli mnogo brže napredovati preko grana drveća, povrh gotovo neprohodnog raslinja na zemlji, koje je onemogućavalo kretanje natovarenih nosača bijelih ljudi.

Dječak je išao prvi. Uzbuđenje i radosna slutnja nagnali su ga da neprestano prestiže svog suputnika, koji nije žurio jer mu je dolazak na cilj donosio samo tugu. Dječak je prvi ugledao naoružanu zaštitnicu na začelju karavane i bijelce zbog kojih je toliko strepio da ih neće dostići.

Desetak teško natovarenih crnaca posrtalo je slijedeći isprepletene tragove onih na čelu. Umorni, iscrpljeni, sve su više zaostajali, a crni vojnici gonili su ih naprijed, udarali nogom ako su padali ili grubo podizali na noge i opet tjerali da hitaju dalje. Sa svake strane išao je po jedan bijelac goleme žute brade u koju mu je lice posve utonulo. Čim je dječak spazio bijelce, usne mu se razvuku da ih pozdravi radosnim poklikom, ali taj poklik nije nikada izgovoren jer je istog trenutka ugledao prizor koji je preobrazio njegovu sreću u gnjev. Opazio je kako oba bijelca surovo udaraju teškim bičevima po golim leđima bijednika što su već od rana jutra posrtali pod teretom koji bi nadmašio snagu i izdržljivost najjačih ljudi.

S vremena na vrijeme ljudi iz zaštitnice i bijelci osvrtali bi se u strahu iza sebe kao da će svakog trena s te strane iskrsnuti neka davno očekivana opasnost. Čim je spazio karavanu, dječak je zaostao, a sada je nastavio polako tragom tog surovog i ružnog prizora. Uskoro ga je Akut dostigao. Životinji taj prizor nije izgledao u tolikoj mjeri stravičan kao dječaku, ali je čak i veliki majmun potiho režao na to

besmisleno mučenje koje su podnosili bespomoćni robovi. On pogleda dječaka. — Zašto sada, kad se dočepao stvorova vlastite vrste, ne pojuri prema njima da ih pozdravi. Uputi pitanje svom drugu.

— Oni su zlotvori — promrmlja dječak. — Ne želim putovati s ljudima poput njih, jer bih ih napao prvom prilikom kad bi tukli svoje ljude ovako kako ih sada tuku; no — doda pošto razmisli načas: — Ja ću ih upitati gdje se nalazi najbliža luka, a tada ćemo ih, Akute, ostaviti.

Majmun nije odgovorio, a dječak skoči na zemlju i pojuri hitro prema safariju. Bijaše udaljen možda stotinu jardi kada ga jedan bijelac opazi. Čovjek podiže uzbunu, smjesta nanišani na dječaka i opali. Tane opali točno ispred cilja, te zaspe dječakove noge busenjem i otpalim lišćem. Iduće sekunde drugi bijelac i vojnici zaštitnice otvoriše vatru na dječaka.

Jack odskoči neozlijeđen iza stabla. Panika je danima lebdjela nad džunglom te izazivala u Carlu Jenssenu i Svenu Malbihnu neku napetu razdražljivost i potrebu za sukobom, a njihove sluge, domoroce ispunila beskrajnim užasom. Svaki šum iza njih pričinio se prestravljenim ušima kao dolazak šeika i njegove krvoločne pratnje. Obuzela ih je panika kad su ugledali golog, bijelog ratnika kako tiho korača džunglom kroz koju su upravo prošli, a to je bilo dovoljno da uzdrma i oslobodi putem akcije dugo sputavanu Malbihnovu uznemirenost. On je uz to prvi ugledao neobičnu priliku, pa su njegova vika i pucnjava nagnali i ostale da se pokrenu.

Pošto popusti njihova nervna napetost, oni počnu pretresati uzroke zbog kojih je došlo do ovog iznenadnog kreševa. I sam Malbihn sada je gledao nešto jasnije. Nekoliko crnaca uvjeravalo ih je da su dobro vidjeli to stvorenje. Ali su se njihovi opisi toliko razlikovali, da je Jenssen, koji sam nije ništa vidio, bio sklon šaljivoj sumnji. Jedan je crnac tvrdio da je to stvorenje visoko jedanaest stopa te da posjeduje ljudsko tijelo, a glavu slona. Drugi bijaše opazio tri golema Arapa ogromne, crne brade. Svladavši uzbuđenje, zaštitnica se uputila u smjeru gdje se pojavio neprijatelj da sve pretraži, ali ne nađe ništa jer se Akut i dječak više nisu htjeli vratiti na

domet neprijateljskih pušaka.

Jack bijaše uplašen i tužan. Još se nije pošteno oporavio od potištenosti, koju je u njemu izazvao neprijateljski doček što su mu priredili domoroci, a sada, među ljudima iste rase, otkrio je još goreg neprijatelja.

— Manje životinje bježe u užasu preda mnom — mrmljao je u po glasa za sebe — veće zvijeri spremne su da me u tren oka razderu u komade. Domoroci bi me ubili kopljima i strijelama, a sad su i bijelci, ljudi mog soja, pucali na me i otjerali me. Zar su sva stvorenja na tom svijetu moji neprijatelji? Zar Tarzanov sin osim Akuta nema ni jednog prijatelja?

Stari se majmun posve primače dječaku.

— Postoje veliki majmuni — reče. — Samo će oni biti prijatelji Akutovom drugu. Samo će veliki majmuni poželjeti dobrodošlicu Tarzanovu sinu. Vidio si i sam da te ljudi ne trebaju. Pođimo i nastavimo naš put u potrazi za velikim majmunima, našim plemenom.

Jezik velikih majmuna predstavlja mješavinu jednosložnih riječi s grlenim suglasnicima upotpunjenu kretnjama i znakovima. On se ne može doslovno prevesti ljudskim govorom, ali to što je Akut rekao dječaku, bijaše mu najbliže.

Obojica su neko vrijeme nastavila u tišini put, prije no što je Akut progovorio. Dječak se zadubio u misli, gorke misli u kojima su prevladavale mržnja i osveta. Konačno progovori: — U redu, Akute — reče — potražit ćemo naše prijatelje, velike majmune.

Akut bijaše presretan, ali nije pokazivao vanjske znakove svoga zadovoljstva. Odgovorio je tihim mrmljanjem, a tren kasnije ščepa spretno malog, neopreznog glodavca zatečenog na sudbonosnoj udaljenosti od svoje jazbine. Rastrgavši nesretno stvorenje na dva dijela, Akut pruži dječaku lavovski komad.

Prošla je godina dana otkako su dva prestrašena Šveđana otjerana iz divlje zemlje kojom je vladao šeik. Mala se Meriem još uvijek igrala Geekom obasipajući svojom dječjom ljubavlju ovu, sada već bezličnu, krhotinu koja nije nikada, čak ni u najsretnijim danima, posjedovala trun ljupkosti. Ona bi prenosila u gluhe uši ove slupane glave od slonove kosti sve svoje boli, nade i ambicije jer, i u tom beznadnom stanju, u vlasti strašnog gospodara kojem nije mogla izbjeći, mala je gajila nade i stvarala planove. Istina, njene su želje bile najčešće nejasne i predstavljale uglavnom težnju da pobjegne s Geekom u neko zabačeno i nepoznato mjesto, gdje nema ni šeika ni Mabune, kamo el adrea ne bi mogla ući i gdje bi se cijelog dana mogla igrati, okružena samo cvijećem, pticama i malim, bezopasnim majmunima koji se ljuljaju navrh krošnje.

Šeik bijaše već duže vrijeme odsutan vodeći karavanu na sjever s tovarom slonove kosti, krzna i kaučuka.

U tom vremenu za malu je Meriem vladao mir. Istina, Mahunu je još uvijek bila tu da je štipa i tuče, i to bijaše stari običaj te podle vještice, ali stara Mabunu je bila samo jedna. Kada je i šeik prisutan, tada su dvoje, a šeik je stroži, okrutniji nego Mabunu. Mala bi se Meriem uvijek čudila zašto je sijedi starac toliko mrzi. Zaista, on je bio okrutan i nepravedan sa svima koji su dolazili s njime u dodir, ali prema Meriem pokazivao je najviše surovosti i smišljao najgore nepravde.

Danas se Meriem šćućurila u podnožju golemog stabla što je raslo unutar ograde od kolja, na samom rubu sela. Pravila je

Meriem se šćućurila u podnožju golemog stabla praveći šator za svoju lutku Geeku.

za Geeku šator od lišća. Ispred šatora nalazilo se nekoliko komadića drveta, listića i nekoliko kamenčića. To su bile kućne potrepštine jer je Geeka kuhala objed. Dok se igrala, Meriem je neprestano brbljala sa svojom drugaricom koju je s nekoliko grančica poduprla u sjedećem stavu. Toliko se zanijela kućnim poslovima, da nije primijetila iznad sebe na stablu njihanje grančica, što su se nagnule pod tijelom stvora koji je potajno došao iz džungle.

Ne znajući ništa, djevojčica je sva sretna nastavila igru dok su je odozgo netremice promatrala dva oštra oka. Nikog osim djevojčice nije bilo u tom dijelu sela jer ga je šeik napustio otišavši već prije nekoliko mjeseci na put prema sjeveru.

Daleko u džungli, udaljen od sela sate i sate hoda, šeik je vodio kući svoju karavanu.

Prošla je cijela godina dana otkada su bijelci zapucali na dječaka i potjerali ga u džunglu da potraži još jedina stvorenja s kojima bi se mogao družiti — velike majmune. Već mjesec dana obojica su putovala na istok, sve dublje i dublje u džunglu. Ta je godina dječaku puno značila. Već po prirodi snažne građe, dječak je stekao čelične mišiće, a vještinu šumskog života razvio je do nečuvenih razmjera. Svoje urođene instinkte razvio je do savršenstva trenirajući svakodnevno u rukovanju svim vrstama prirodnih i umjetnih oružja.

Najzad postade čovjek zapanjujuće fizičke i umne snage. Mada je još uvijek bio dječak, bio je toliko razvijen i jak da mu ni snažni antropoid, s kojim bi često odigrao pantomimu borbe, više nije bio ravan. Akut ga je učio ratničkim vještinama velikih majmuna, i nije bilo učitelja koji bi znao bolje poučavati divljačku borbu iskonskog čovjeka kao ni učenika koji bi uspješnije usvojio pouke svog učitelja.

U potrazi za čoporom gotovo već izumrle majmunske vrste, kojima je pripadao Akut, oni su uživali sva dobra koja je pružala džungla. Antilope i zebre padale su oborene dječakovim kopljem ili bi postale plijenom grabežljivih životinja koje bi skočile na njih s povijene grane, iz zasjede u guštiku, pored izvora ili nekog plićaka.

Tijelo mladića pokrivalo je leopardovo krzno, koje nije nosio da bi pokrio golo tijelo. Nakon onog događaja, kada su po njemu zapljuštali meci iz karabinki bijelaca, dječak se preobrazio u divlju životinju koja, uostalom, živi i u svakom od nas, a plamti još snažnije u dječaku kojem je otac odrastao među grabežljivim zvijerima. U početku zaogrnuo se leopardovim krznom iz želje za ukrašavanjem, da izloži trofeje koje je zadobio svojim junaštvom, jer tog je leoparda ubio golim nožem u borbi prsa o prsa. Koža je bila lijepa i probudila je u njemu onu barbarsku potrebu za ukrašavanjem, a kad se skrutila i najzad počela trunuti, jer nije znao kako da je obradi ili ustavi, on je tužan sa žaljenjem odbaci. Kada se kasnije namjerio na jednog osamljenog ratnika koji je nosio isto takvu kožu, ali meku, osušenu, lijepu i propisno uštavljenu, trebalo je samo čas pa da skoči na leđa preneraženog domoroca, zabode oštar nož u njegovo srce i tako se dočepa obrađene kože.

Nije ga pekla savjest. Snaga je zakon džungle. Svaki stanovnik džungle treba sebi u najkraćem vremenu dobro utuviti u glavu to pravilo, jer ako ga samo na trenutak zanemari, mogao bi to biti njegov posljednji podvig. Dječak je dobro znao da bi i njega ratnik ubio samo da mu se pružila prilika. Ni on ni domorodac ne bi poštedjeli jedan drugoga, kao što ni lav bivola, zebru ili jelena, kao što nijedan od bezbroj stvorova što vrludaju, šuljaju se, lete ili pužu mračnim prašumskim predjelima. Svatko je posjedovao jedan jedini život na koji su mnogi vrebali. Većina se neprijatelja ubija zato da bi se produžio vlastiti život. Dječak je, smiješeći se, navukao taj pobjednički ukras i nastavio uporno s Akutom tražiti čovjekolike majmune što su im uzmicali, no koji će ih jedini dočekati raširenih ruku. Konačno su ih pronašli. Duboko u džungli, daleko od ljudskih očiju, oni otkriše malenu prirodnu arenu i tu su prisustvovali svečanosti dum-duma u kojoj je, prije mnogo godina, sudjelovao i dječakov otac.

Isprva su začuli udaranje bubnja velikih majmuna iz prilične udaljenosti. Baš su spavali u okrilju ogromnog debla kad je zvuk bubnja dodirnuo njihove uši. Obojica se smjesta probude. Akut je prvi protumačio taj neobičan ritam.

— Veliki majmuni! — zareži. — Plešu dum-dum. Hajde, Korače, Tarzanov sine, pođimo k svom plemenu.

Prije mjesec dana Akut je nadjenuo dječaku ime po svom vlastitom izboru jer nije mogao naučiti njegovo ljudsko ime “Jack”. “Korak” bijaše mu najbliže prijevodu ljudskog govora. U jeziku majmuna značilo je Veliki Ubijač. Ubijač se uspravi na grani golemog stabla i leđima osloni na deblo. Protegne svoje vitke, mlade mišiće dok je mjesečina prodirala kroz lišće i poprskala njegovu smeđu kožu sitnim pjegama svjetla.

Majmun je također ustao napo pogrbljen kako to već čini njegovo pleme. Muklo režanje otkine mu se iz dubine grudi u znak nemirnog predosjećanja. Dječak zareži u zboru s njime. Antropoid kliznu na zemlju. Točno u pravcu odakle je dopiralo bubnjanje, prostirala se čistina kojom će morati proći. Mjesec ju je preplavio srebrnom svjetlošću. Na po uspravljen majmun odgega u punu mjesečinu. Uz njega koračao je dostojanstveno dječak kao sušta suprotnost svog nezgrapnog prijatelja. Tamno, čupavo krzno nakostriješilo se pokraj glatke, čiste kože. Dječak je pjevušio neku melodiju iz music-halla, veoma popularnu u engleskoj srednjoj školi koju više nikada neće vidjeti. Bio je sav u nekakvom radosnom iščekivanju. Ostvario se najzad dugo očekivani trenutak. Došao je k svojima, u svoj dom. Mjeseci su prolazili, vukli se ili letjeli, zaostajali ili jurili, sad u tišini, sad prepuni pustolovina, a sjećanje na rodni dom, ma koliko ga često dozivao, sve je više slabilo. Nekadašnji život nalikovao je više snu nego javi, a prepreke, koje su se suprotstavljale njegovoj odluci da prispije k obali i vrati se u London, potisnule su svaku nadu u povratak tako daleko u budućnost, da je on nalikovao nekom prijatnom, ali beznadnom snu.

Ovog trena nije mu bilo ni na kraj pameti da misli na London i civilizaciju. Izuzev oblika tijela i društvenih sposobnosti, on bijaše upravo toliko majmun koliko i ta stravična prilika do njega. Od provale veselja tako je jako odalamio svog prijatelja po glavi da se majmun okomi na nj, na po ljutit, a na po u šali, i isceri blistave očnjake. Zatim ga ščepa dugim, dlakavim rukama i oni se pograbe da odigraju, kao što su to već tisuću puta, pantomimu borbe, valjajući se

ledinom, rvajući se, režeći i mlateći, a zubima bi samo štipali jedan drugoga. Bijaše to izvanredan trening za obojicu. Dječak je unio u borbu i neke trikove koje je naučio u školi, a mnoge od njih Akut je uspio naučiti i osujetiti. Od majmuna dječak je usvojio mnoge oblike borbe, a Akut ih je opet naslijedio od njihovih zajedničkih predaka koji su lutali ovim bujnim krajem, dok je paprat rasla visoka poput drveća, a krokodili letjeli poput ptica.

No ostala je jedna vještina koju je dječak izvrsno poznavao, a Akut je ni uz najbolju volju nije mogao naučiti. Bio je to boks. Prvo bi jurnuo poput bika, zatim bi se naglo zaustavio, zgurio i stisnute šake zadao mu udarac u rub njuške ili bolno dunuo u rebra uvijek preneraženog Akuta. To ga je toliko razbjesnjelo da bi snažnim raljama ščepao svog prijatelja žešće no ikad, jer on je ipak bio samo majmun, naprasite i surove ćudi. No teško je bilo uhvatiti, dok je bijes još trajao, svog mučitelja, jer kad bi sagnuo glavu i luđački jurnuo na dječaka, na njega se sručila tuča bolnih udaraca koji bi uvijek pogodili pravo mjesto i uspješno ga zaustavili, uspješno ali bolno. Tada bi ustuknuo, zarežao opako, povukao se širom razjapljenih ralja i mrgodio se barem jedan sat.

Noćas se nisu boksali. Trenutak-dva još su se rvali sve dok ih miris pantere Šite ne diže na noge, spremne i ratoborne. Pred njima prolazila je velika mačka džunglom. Na tren se zaustavi i osluhne. Dječak i majmun zareže bijesno u zboru i mesoždera nestane. Tada se obojica upute onamo odakle se čuo dum-dum. Bubnjanje je postajalo sve jače i glasnije. Sada su, najzad, već mogli čuti režanje majmuna koji su plesali, a do nozdrva im dopre miris njihove vrste. Dječak uzdrhta od uzbuđenja. Dlaka na Akutovoj kičmi se nakostriješi — znakovi sreće ili bijesa bili su u majmuna isti.

Tiho se odšuljaju džunglom do zbornog mjesta majmuna. Sada su bili među drvećem i motreći budno krčili put. Uskoro kroz razmaknuto granje puče pred žednim pogledom dječaka sjajni prizor. Akut je na to bio naviknut, ali Koraku bijaše ovo posve novo. Svi mu živci zatrepere na taj divlji prizor. Veliki su majmuni plesali na mjesečini poskakujući u nepravilnom krugu oko visokog, grubo načinjenog bubnja, dok su tri stare

ženke udarale po njegovoj površini motkama već izlizanim od dugogodišnje upotrebe.

Akut, koji je poznavao narav i običaje svoje vrste, bio je dovoljno razuman, da im se ne pokaže prije no što ih mine ludilo plesa. Kada umukne bubanj i mladunčad bude nahranjena, on će ih pozdraviti. Tada će nastupiti pregovori nakon kojih će njega i Koraka primiti u čopor. Bit će i takvih koji će se suprotstaviti, ali njih će svladati grubom silom kakve on i dječak posjeduju i suviše. Kada proborave nekoliko tjedana ili možda mjeseci među njima, nestat će nepovjerenje nekih članova plemena i oni će, možda, postati rođena braća tih neobičnih majmuna.

Nadao se da su prispjeli među one koji dobro poznaju Tarzana, jer bi mu to pomoglo da predstavi dječaka, kao i da ostvari svoju najveću želju a ta je da Korak jednom postane kralj majmuna.

Nikako, međutim, ne bi smio upasti s dječakom usred plesa. Da to učini, oni bi ih ubili na licu mjesta, jer dok majmuni obavljaju svoje neobične obrede, spopada ih takav histerični bijes da im se u to doba i najgrabežljiviji mesožderi uklanjaju.

Kad je mjesec polako zašao iza visokog, lisnatog horizonta amfiteatra, bubnjanje se sve više stišavalo, a s njime slabila i snaga plesača, dok, najposlije, s posljednjim taktom bubnja ne umukne svečanost koja se već bila pretvorila u pravu orgiju.

Od svega što je vidio i čuo, Akut je objasnio Koraku da je obredom proslavljen izbor novog kralja i on pokaže dječaku glomaznu priliku rutavog monarha koji se dočepao kraljevstva, bez sumnje, na isti način kojim ljudski vladari tako često dolaze do svog, tj. ubojstvom svog predšasnika.

Kad su majmuni nahranili dojenčad, a mnogi od njih potražili podnožje stabala gdje će se sklupčati i zaspati, Akut povuče Koraka za ruku.

— Dođi! — prošapće — samo polako. Slijedi me i čini što i ja.

Odšulja se polako preko stabala i zastane na grani što se jednim dijelom nadvila nad amfiteatrom. Ovdje ostane načas u tišini, a tada muklo zareži. Istog trena čopor majmuna skoči na noge. Njihove sitne oči preletješe rubom čistine. Majmunski kralj prvi ugleda dvije prilike na grani i oglasi se zloslutnim režanjem. Onda odgega nekoliko koraka prema nezvanim gostima. Dlaka mu se nakostriješi. Noge su mu bile ukočene, uslijed čega se kretao zgrčeno i šepavo. Uz njega nahrupi mnoštvo mužjaka.

Nije došao točno ispod naše dvojice, već se zaustavio na nekoliko koraka, taman na duljinu skoka. Prepredeni kralj, nema što! Ovdje zastane klateći se amo-tamo na kratkim nogama, iskesi očnjake u stravično cerenje, pa zareži gromoglasno nekoliko puta, i sve glasnije, dok se ne razliježe prava rika. Po jačini bijesa Akut je dobro znao da će ih sada napasti. Stari se majmun nije htio tući. Došao je s dječakom da okuša sreću kod svog plemena.

— Ja sam Akut — reče — a ovo je Korak. Korak je sin Tarzana koji bijaše majmunski kralj. I ja sam, također, bio kralj majmuna koji su živjeli u kraju između velikih rijeka. Došli smo da lovimo i da se zajedno borimo s vama. Mi smo veliki borci i moćni ratnici. Pustite nas s mirom.

Kralj se prestane ljuljati. Zapilji se u obojicu ispod stršećih obrva. Njegova vladavina nije bila stara, i ljubomorno je strepio za nju. Prestrašio ga je upad dvaju velikih majmuna. Dječakovo glatko, preplanulo tijelo bez dlaka odavalo je čovjeka, a ovog se bojao i mrzio ga.

— Odlazite! — zareži. — Odlazite ili ću vas ubiti!

Dječak, koji je stajao iza Akuta i žudio za prijateljstvom, bio je sav uzdrhtao od sretna iščekivanja. Želio je skočiti među ta dlakava čudovišta i pokazati im da je njihov prijatelj, da im pripada. Očekivao je da će ih dočekati raširenih ruku i stoga ga riječi majmunskoga kralja razljute i ražaloste. Kad su ga domoroci napali i otjerali, obratio se bijelcima, svom vlastitom soju, no začuo je samo fijuk metaka ondje, gdje je očekivao srdačne riječi dobrodošlice. Veliki majmuni ubili su u njemu posljednju nadu. Htio je kod njih potražiti prijateljstvo koje su

mu uskratili. Odjednom ga obuzme gnjev. Majmunski je kralj bio točno pod njim. Ostali su se zbili u polukrug, nekoliko jardi iza kralja, i s velikim interesom promatrali što se događa. Prije no što je Akut mogao shvatiti ili spriječiti njegovu namjeru, dječak skoči na zemlju točno pred kralja koji se i dalje pjenio i bjesnio.

— Ja sam Korak! — poviče dječak. — Ja sam Veliki Ubijač. Došao sam da živim s vama u prijateljstvu, a vi me želite otjerati. Dobro! Ja ću otići, ali prije no što odem, ja ću vam pokazati da je Tarzanov sin vaš gospodar kao što je i njegov otac bio prije njega, da se ne boji ni vas ni vašeg kralja.

Majmunski kralj ostane za tren nepomičan od zaprepaštenja. On nije očekivao tako brz napad tih nametljivaca. Akut se podjednako iščuđavao. Sada je uzbuđeno vikao Koraku neka se vrati, jer je znao da će u toj posvećenoj areni ostali mužjaci priskočiti u pomoć svome kralju protiv jednog stranca, iako nije izgledalo da bi kralju trebalo pomoći. Neka samo jednom te moćne ralje ščepaju nježnu dječakovu šiju, stvar će se brzo svršiti. Priskočiti u pomoć, značilo bi za Akuta sigurnu smrt, ali hrabri stari majmun nije ni časa oklijevao. Skoči na ledinu režeći, sav nakostriješen, baš kad je kralj jurnuo. Stravične ralje rastvore se širom da zabodu žute očnjake duboko u preplanulu kožu. I Korak skoči prema kralju da sačeka napad, no skoči zgrbljen ispod pruženih šapa, i baš u trenu kad ga ovaj htjede ščepati, momak se okrene na jednoj nozi te svom snagom i težinom tijela uvježbanih mišića raspali stisnutom šakom po mužjakovom trbuhu. S bolnim krikom kralj popusti, zaljulja se nastojeći uzaludno da ščepa to okretno goluždravo stvorenje koje se hitro izmaklo iz njegovih šapa.

Urlici bijesa i užasa prolome se iz grla majmuna koji su okružavali palog kralja, i s ubilačkim željama u svojim divljim srcima, nahrupe prema Koraku i Akutu. No stari je majmun bio isuviše razuman, a da prihvati takvu nejednaku borbu. Ali znao je da bi sada bilo uzaludno savjetovati dječaku da odustane. Svaka sekunda odugovlačenja i raspravljanja značila bi smrtnu osudu za obojicu. Postojao je jedan jedini izlaz kojim se Akut i poslužio. Uhvati mladića oko pasa, podiže

ga snažno sa zemlje i pojuri iz sve snage prema drvetu kojeg su se niske grane nadvile nad arenom. Stravičan mu je čopor bio za petama, ali je Akut, iako star i opterećen Korakom, koji se odupirao, bio mnogo brži od svojih progonitelja.

Jednim je skokom dohvatio nisku granu i okretnošću malog majmunčeta utekao s momkom. Ali ni tad, kad je već bio upola siguran, nije oklijevao. Jurio je džunglom kroz noć da spasi sebe i svoj teret. Mužjaci su ga gonili neko vrijeme, ali uskoro, kad brži prestigoše sporije i osjetiše da su razdvojeni od ostalih majmuna, odustanu od hajke i stanu tako urlati i zavijati da je sva džungla odzvanjala od njihove rike. A onda se okrenu i vrate prema amfiteatru.

Kad se Akut uvjerio da ih više ne progone, zaustavi se i pusti Koraka. Dječak je bjesnio.

— Zašto si me odvukao? — izdere se. — Bio bih ih naučio redu! Svima bih bio pokazao tko sam! Sada će misliti da sam ih se uplašio.

— Baš te briga što će oni misliti — reče Akut. — Ostao si živ. A da te nisam odvukao, i ti i ja bili bismo sada mrtvi. Zar ne znaš da ih se čak i Numa kloni kad su na okupu i ovako ludi.

Idućeg dana nakon ovog neprijateljskog dočeka velikih majmuna nesretni Korak lunjao je džunglom. Njegovo srce bijaše prepuno razočaranja. U grudima palucala je želja za osvetom. Gledao je s mržnjom svakog stanovnika džungle i prijeteći, iskesivši očnjake, režao je na svakog tko je došao nadomak njegovih čula. Na njemu su se snažno odrazile sve osobine nekadašnjeg života njegova oca i još se više razvile otkako se družio sa životinjama. Zahvaljujući sposobnosti imitacije, mladić je znao oponašati bezbrojne osobine grabežljivih stvorova divljine.

Umio je u znak prezira izazovno iskesiti očnjake upravo tako prirodno kao što je to učinila pantera Šita. Znao je bijesno zarežati kao sam Akut. Kad bi iznenada skočio na neku životinju, način, na koji bi se savio, ličio je neobično na skok mačke.

Korak, Veliki Ubijač, tražio je sukobe. U srcu je gorljivo priželjkivao ponovni susret s kraljem majmuna koji ga je istjerao iz amfiteatra. Zbog toga je nastojao da ostane u njegovoj blizini, ali ga je neprestana potraga za hranom u toku dana odvukla nekoliko milja dalje.

Kretali su se polagano, niz vjetar, ali veoma oprezno jer bijaše upravo zgodna prilika da ih sprijeda napadne bilo koja životinja, budući da je miris, koji bi ih odao, odnosio laki povjetarac. Odjednom se obojica zaustave. Dvije glave napnu uši. Stajali su nepomično i osluškivali, slični nekim skulpturama, isklesanim iz masivna kamena. Nije im trepnuo ni mišić. Ostadoše tako nekoliko sekundi, a onda se Korak pažljivo približi nekoliko jardi i skoči okretno na drvo. Akut mu

je bio za petama. Sve su to izveli tako tiho da ih ni dvanaest koraka odavde ne bi moglo zamijetiti ljudsko uho.

Zaustavljajući se često da osluhnu, oni se polako odšuljaju preko drveća. Obojica bijahu veoma uznemireni što se odražavalo u pogledima, punim pitanja, koje bi s vremena na vrijeme uputili jedan drugome. Konačno dječak ugleda na sto jardi pred sobom ogradu od kolja, a povrh nje vrškove šatora od kozje kože i mnoštvo koliba, prekrivenih trstikom. Njegove usne razvuku se u divlje režanje. Domoroci! Koliko ih je samo mrzio! Dade Akutu znak da ostane gdje jest, a on pođe u izviđanje.

Zlo bi se proveo onaj nesretni seljak na kojeg bi Korak sada nabasao. Klizeći niskim granama stabala, preskačući okretno s jednog gorostasa džungle na susjedni, kada udaljenost ne bi bila prevelika, ili njišući se tako da prebaci težinu tijela s jedne ruke na drugu, Korak se polako približi selu. Začuje glas tik uz ogradu od kolja i krene onamo. Glas je dopirao baš od velikog stabla koje se nadvilo nad ogradom. Korak uspuže na nj. U ruci je držao spremno koplje. Uši su mu govorile da bi to moglo biti ljudsko biće. Jedino što su tražile njegove oči, bijaše kako da odredi cilj, a onda bi blješteće koplje poletjelo prema meti. Uperena koplja verao se među granjem i zažmirio, ne bi li ugledao vlasnika toga glasa, što je dopirao odozdo.

Konačno ugleda ljudska leđa. Ruka s kopljem zauzme položaj iz kojeg će čelični šiljak poletjeti svom snagom i probiti žrtvu koja ništa ne sluti. Tada se Veliki Ubijač zaustavi. Nagne se malo naprijed, ne bi li bolje osmotrio cilj. Je li to doista učinio da bi točnije nanišanio, ili je u dražesnim crtama i nagibu malog dječjeg tjelešca pod njim bilo nešto što je obuzdalo ubilačku strast koja je nemirno kolala njegovim žilama?

Oprezno spusti koplje, kako ne bi šušnuo dodirujući deblo ili grane. Tiho se promeškolji, ne bi li se što udobnije smjestio na velikoj grani i ostade začuđen, širom otvorenih očiju nad stvorenjem koje je htio ubiti — nad malom, tamnom curicom, djevojčicom smeđokosom poput oraha. Režanje je iščezlo s njegovih usta, i on se pažljivo zagleda, ne bi li otkrio što to

djevojčica radi. Nasmija se široko kada kraj tijela djevojčice spazi Geeku s glavom od slonove kosti i trupom od štakorove kože, tu neuglednu Geeku s udovima od probušenih daščica. Djevojčica joj se približi sretna lica i ljuljajući je amo-tamo pjevušila svojoj lutki neku tugaljivu arapsku uspavanku. Korakove oči ozare se blagom svjetlošću. Čitav sat, koji mu projuri neobično brzo, ostane Korak buljeći u zaigrano dijete. Ali ni jednom nije ugledao lice djevojčice. Cijelo vrijeme gledao je samo gomilu kovrčave kose, jedno tamnoputo rame koje se otkrilo kad bi joj haljinica padala s ruku, i okruglo koljeno što se pomolilo iz odjeće dok je prekriženih nogu sjedila na zemlji. Kad bi zaneseno spuštala glavu do nepomične Geeke da je materinski opomene, otkrivalo bi se povremeno okruglo lišće i dražesno šiljata bradica. Sada je stiskala Geekine prstiće i korila je, da bi je zatim ponovo privila k srcu tu jedinu stvar, koju je mogla obasuti neizrecivim bogatstvom dječjih osjećaja.

Korak je smjesta zaboravio svoju namjeru i olabavi prste mi ruci koja je prije čvrsto stiskala motku groznog oružja Sada mu ono skoro pade. To osvijesti Velikog Ubijača. Podsjeti se da se dovukao ovamo slijedeći glas koji je izazvao njegovu želju za osvetom. Pogleda letimice koplje, onu njegovu jaku motku i svirepo zašiljeni vršak. Tada ponovo svrnu pogled na nježno tjelešce. Zamisli u mašti kako teško oružje leti prema dolje i vidje, sav užasnut, gdje probada nježnu put tog krhkog tijela. Ugleda mu smiješnu lutku kako ispada iz ruke male vlasnice i ostaje, iako svečano raskrečena, ležati pokraj zgrčenog tijela male djevojčice. Korak se zgrozi i namršti nad hladnim čelikom i livenim drškom koplja. Učini mu se kao da je koplje živo biće, punjeno zlom mišlju. Koraka je mučila znatiželja što bi djevojčica učinila kad bi naglo skočio s drveta k njoj. Najvjerojatnije bi vrisnula i pobjegla. Tada bi došli ljudi iz sela s kopljima i puškama i napali ga. Ubili bi ga ili otjerali. Dječaka steže u grlu. Čeznuo je da se prijatelji s ljudima, ma koliko to izgledalo nevjerojatno i neizvodivo. Tako bi volio da može kliznuti s drveta k maloj djevojči i popričati s njom, mada je po riječima koje je čuo, otkrio da govori njemu posve nepoznatim jezikom. No mogli bi ponešto razgovarati i znakovima. Bilo bi i to više nego ništa. On bi bio sretan da može gledati njeno lice. Po svemu što je vidio, uvjeri se da je

lijepa, no najprivlačniji u nje bijahu osjećajnost i nježno materinstvo, kojima je obasipala svoju nakazno smiješnu lutku.

Najzad stvori plan. Privući će njenu pažnju i ohrabriti je osmjehujući joj se izdaleka radosnim pozdravom. Bešumno se opet uvuče u krošnju. Odlučio je da će joj se javiti s onu stranu ograde jer će, zamišljao je, ta jaka prepreka buditi u nje osjećaj sigurnosti.

Tek što je napustio stablo, njegovu pažnju privuče buka na suprotnom dijelu sela. Nagnuvši se zapazi kapiju na udaljenom kraju glavne ceste. Prema njoj trčalo je mnoštvo muškaraca žena i djece. Ona se otvori, a na otvoru se ukaže čelo karavane. Unutra nahrupi šaroliko mnoštvo crnih robova i tamnoputih Arapa iz sjevernih pustinja, goniča deva koji su psujući brinuli oko svojih tovara, zatim pretovarenih magaraca koji su tužno strgli jadnim ušima, podnoseći stoičkom strpljivošću sve grubosti svojih gospodara, te mnoštvo ovaca, koza i konja. Gomila krene u selo. Na čelu bijaše visok, suh starac koji odjaši ravno prema svom šatoru usred sela, a da nije odzdravio nikome od ljudi koji su mu se ugibali s puta. Ovdje porazgovori sa smežuranom staricom.

Sa svog povišenog mjesta Korak je sve to mogao vidjeti. Opazi kako starac nešto zapitkuje crnkinju, a zatim mu ova pokaza prema udaljenom kraju sela — koji se zbog arapskih šatora i domorodačkih koliba nije mogao vidjeti s glavne ceste — u pravcu velikog stabla ispod kojeg se igrala mala djevojčica. Korak pomisli da je to, bez sumnje, njen otac koji bijaše dugo odsutan pa mu je prva misao nakon povratka njegova draga kćerkica. Kako će samo biti sretna kad ga ugleda. Kako će potrčati i baciti mu se u naručaj, a on će je priviti na grudi i obasuti poljupcima. Korak pogleda. Pomisli na svog vlastitog oca i majku daleko u Londonu.

Ponovno se popne na stablo iznad djevojčice. Kad već sam ne može doživjeti takvu sreću, želio je da se raduje sreći drugih. Možda će mu, kad se upozna s njime, starac dozvoliti da dolazi u selo i posjećuje ih kao prijatelje. Ne bi bilo loše da pokuša. Sačekat će da se stari pozdravi s kćerkom, a zatim će

mu se javiti i objasniti znakovima da su njegove namjere miroljubive.

Starac zakorača brzo prema djevojčici. Evo, bit će za tren kraj nje, a kako će tek ona biti iznenađena i radosna. Kad starac stade pored djevojčice, u Korakovim očima zablista slutnja. Starčevo strogo lice bijaše hladno i nepomično. Dijete još nije osjetilo njegovo prisustvo. Brbljalo je s nijemom Geekom. Tada se starac nakašlje. Dijete se smjesta okrene. Sada joj Korak ugleda cijelo lice. S onim umiljatim, nevinim dječjim izrazom, s mekim, dražesnim oblinama bijaše veoma lijepo. Ugledao je njene velike, tamne oči. Očekivao je radosno svjetlo ljubavi, koje će sinuti u njima kad ga prepozna, no ono se nije pojavilo. Umjesto toga odrazio se u njenim očima, u izrazu usta, u napetim, grčevitim pokretima tijela užas i strava koja je svu ukoči. Tanka, okrutna starčeva usta iskrivi zloban smijeh. Dijete pokuša pobjeći, ali prije no što je uspjela umaći, starac je udari nogom tako jako da se opruži na travi. Tada je ščepa i stade po običaju tući.

Gore, na drvu, gdje je prije bio dječak, sad se zgurila životinja, životinja raširenih nozdrva i iskešenih zuba, životinja koja se sva tresla od bijesa.

Šeik koraknu da ponovno dohvati djevojčicu, kadli se Korak spusti k njemu na zemlju. Još je držao koplje u lijevoj ruci, ali je sasvim zaboravio na nj i umjesto da se posluži njime, on zgrči desnu šaku i, kad šeik ustuknu korak nazad, zaprepašten iznadnom pojavom ove neobične prilike koja kao da je pala vedra neba, udari ga po ustima snagom mladog diva, onom strašnom snagom svojih čeličnih mišića.

Blijed i onesviješten šeik se skljoka na zemlju. Dječak se obrati djevojčici. Ona je već ustala i sva prestravljena, iskolačenih očiju pogleda prvo u njegovo lice, a onda, lecnuvši se od užasa, pogleda šeikovu priliku. Jednom kretnjom, posve nesvjesnom, Korak spusti ruku na rame djevojčice i ogrli je zaštitnički, a zatim sačeka neće li se starac osvijestiti. Ostane tako jedan trenutak, a djevojčica mu progovori arapski:

— Kad se osvijesti, on će me ubiti.

Korak je nije razumio. Zaniječe glavom i progovori prvo

engleski pa jezikom velikih majmuna. No ni jedan nije razumjela. Sagne se i dodirne korice velikog noža koji je starac nosio se. Onda podigne stisnutu šaku iznad glave i odigra ubod noža u grudi, u srce. Korak shvati. Starac će je ubiti. Djevojčica mu se dršćući približi. Nije ga se bojala, a zašto i bi? Oslobodio ju je užasnih batina, spasio iz starčevih ruku. Nitko, otkad se sjeća, nije postupio tako prijateljski s njom. Ona se zapilji u njegovo lice. Bilo je to lijepo, dječačko lice, tamnoputo poput njenog. Zadivila ju je pjegava leopardova koža koja je od ramena pa sve do koljena ovila njegovo vitko tijelo. Metalni kolutovi oko članaka njegovih ruku i nogu probudili su u njoj zavist. Uvjek je željela nešto slično, ali joj šeik nikada nije dozvolio da nosi bilo što osim pamučne odjeće koja je jedva pokrivala njenu golotinju. Mala Meriem nije nikada znala za krzno, svilu ili nakit.

I Korak je promatrao djevojčicu. Uvijek je prema djevojčicama osjećao izvjestan prezir. Smatrao je da su dječaci, koji se njima druže, prave maze. Snebio se. Što da radi? Ako je ovdje ostavi, podli starac će je zlostavljati, a možda i ubiti. Ne, ne može. No s druge strane zar može nju, takvu povesti u džunglu? Da si utrapi jednu slabašnu, prestravljenu djevojčicu. Ona će u noći vrištati prestrašeno na svoju vlastitu sjenu kad se nad džunglom sakrije mjesec, kad se nad tamom razliježe urlik, rika i zavijanje velikih zvijeri.

Nekoliko trenutaka ostade zaronjen u misli. Djevojčica je budno pazila na pokrete njegova lica snebivajući se na što to on misli. I ona je, također, razmišljala o budućnosti. Bojala se, ako ostane, da će ispaštati šeikovu osvetu. Na čitavom svijetu nije imala nikog kome bi se mogla obratiti osim ovog, upola nagog stranca koji kao da je nekim čudom pao s oblaka da je oslobodi šeikovog uobičajenog batinanja. Zar će je sada njen novi prijatelj ostaviti? Tužno pogleda njegovo zamišljeno lice. Sasvim mu se približi i svoju sićušnu smeđu ručicu položi na njegovu. Od tog dodira mladić se prenu iz razmišljanja. Pogleda dolje prema njoj i još jednom obujmi njena ramena kad ugleda suze u njenim očima.

— Dođi — reče. — Džungla je bolja od ljudi. Živjet ćeš u džungli, a Korak i Akut će te čuvati.

Nije razumjela njegove riječi, ali kad joj stisnu ruku i povuče je od ispružena starca, smjesta shvati njegove namjere. Jednom rukom obujmi ga oko pasa i oni krenu zajedno prema ogradi. Pod velikim stablom, na kome se smjestio promatrajući djevojčicu kako se igra, Korak je podiže na ruke, prebaci nježno preko ramena i popne se okretno na donje grane. Ona ga zagrli oko vrata. U jednoj njenoj ruci ljuljala se Geeka, udarajući u snažna mladićeva pleća.

I tako se Meriem s Korakom otputila u džunglu. Svom svojom djetinjom nevinošću ona se pouzdala u stranca s kojim se sprijateljila, a možda je u tom povjerenju bilo i one neobične snage intuicije koju posjeduju sve žene. O budućnosti nije imala nikakve predodžbe. Nije znala, a niti mogla, naslutiti način života svog zaštitnika. Zamišljala je, najvjerojatnije, neko udaljeno selo, slično šeikovom, u kome žive ostali ljudi, bijeli poput njega. Nije mogla ni naslutiti da će je odvesti u divljinu, u prvobitni život životinja iz džungle, a da jest, njeno bi malo srce zadrhtalo od užasa. Ona je, doduše, veoma često željela pobjeći zbog okrutnih postupaka šeika i Mabune, ali ju je strah pred opasnostima u džungli uvijek odvratio.

Tek što se oboje udaljilo iz sela, djevojčica spazi golemu pojavu Akuta. Prigušivši krik, ona se pripije još snažnije uz Koraka i pokaže sa strahom prema majmunu. Akut, koji je mislio da se Korak vraća s plijenom, pođe režeći prema njima. Ta mala djevojčica nije u grudima životinje pobudila ništa više simpatije, no u ma kojeg odraslog majmunskog mužjaka. Ona bijaše strano lice i zato ju je trebalo ubiti. Dok im se približavao, iskesio je režeći svoje žute očnjake, ali na njegovo golemo čuđenje Korak ih također iskesi na nj u prijetećem režanju.

— Ah! — pomisli Akut — Korak je doveo ženku i dosljedno plemenskim zakonima svoje vrste, ostavi ih nasamu, zanijevši se iznenada jednom dlakavom gusjenicom, neobično sočnom i tustom. Kad pojede larvu, pogleda krajičkom oka prema Koraku. Mladić je odložio svoj teret na jednu golemu granu, a ona se grčevito pripije u strahu da će pasti.

— Ona će ostati s nama — reče Korak Akutu uperivši palac

prema djevojčici. — Nemoj joj učiniti ništa nažao. Mi ćemo je čuvati.

Akut zagunđa. Baš mu nije bilo drago što im je utrapio to čovječje mladunče. Po onom načinu kako je sjedila na grani, i po užasnutim pogledima koje im je dobacivala, bilo mu je jasno da je posve nesposobna. Iskustvo, do kojeg je došao borbom, dakle načinom života kao i nasljeđem, dovelo ga je do moralnog zaključka da valja uništiti sve što je nesposobno. No, ako to Korak želi, ne preostaje mu drugo no da je podnosi. Akut je, naravno, ne želi, što je, uostalom, sasvim razumljivo. Imala je glatku kožu bez i jedne malje, sličnu zmijskoj, a lice posve beznačajno. Nije posjedovala ništa od one izvanredne dražesti koju je opazio prošle noći kod majmunica u amfiteatru. Ah, kakvu si tamo ljepoticu mogao naći! Ona velika, rasna usta, pa dražesni, žuti očnjaci, oni neodoljivi meki čuperci sa strane glave. Akut uzdahne. Tada se uspravi, nadme svoje goleme grudi i stade se na jakoj grani naduto šepiriti amo-tamo, ne bi li tog ništavnog stvora, pa i samog Koraka, zadivio svojim čarobnim strukom i sjajnim stasom.

No jadna Meriem pripije se još tješnje uz Koraka i skoro poželi da se vrati u šeikovo selo gdje su sve vrste užasa ipak ljudske prirode i njoj više ili manje bliske. Strašan majmun ju je užasavao. Izgledao je tako glomazno i grozno. Sve je njegove pokrete tumačila kao da joj prijeti jer, kako bi mogla pogoditi, da se on kočoperi kako bi izazvao divljenje. Nije mogla shvatiti prijateljske veze između ove goleme zvijeri i dobroćudna mladića koji ju je oteo od šeika.

Meriem provede jedno veče i noć punu strave. Kad bi Korak i Akut pošli u lov, poveli bi i nju tim vrtoglavim visinama. Jednom su je ostavili među granama drveća i odšuljali se prema jelenu koji bijaše u blizini. Bojala se ostati sama u toj jezivoj džungli, ali je i taj, uostalom prirodni strah, još nadmašio prizor koji je ugledala. Čovjek i zvijer skočili su zajedno na svoj plijen i oborili ga. Tada ugleda kako se lijepo lice njenog zaštitnika izobliči u životinjsko režanje, a njegovi se jaki, bijeli zubi zabiju u meko meso žrtve.

Na povratku njegovo lice, ruke i grudi bili su poprskani

krvlju, i ona se sva zgrozi kad joj ponudi veliki komad još topla, sirova mesa. Bio je očito uznemiren zbog njenog odbijanja hrane i kad se, tren kasnije, otputi u šumu da joj donese voća, ona se prisili da promijeni svoje ponašanje prema njemu. Ovaj put ne ustukne, već nasmijana prihvati njegov poklon. Bila je svjesna da će tim znakom naklonosti obilno nagraditi dječaka.

Koraka je mučio problem spavanja. Znao je da djevojčica ne bi znala održati ravnotežu spavajući visoko, među rašljama drveća, a isto tako ne bi bila sigurna ni na zemlji, gdje bi je mogle napasti grabežljive zvijeri što se šuljaju onuda. Preostaje mu jedino da je svu noć pridržava rukama da ne padne. Tako i učini. Akut joj se smjesti s jedne strane, a on s druge. Bilo joj je toplo između ta dva tijela.

No sve do ponoći nije mogla zaspati. Konačno je priroda nadvladala njen strah od crne provalije, koja bijaše pod njom, i kosmatog tijela divlje životinje, koja je ležala do nje te usne dubokim snom koji potraje svu noć. Kad otvori oči, sunce je već izišlo. Isprva nije mogla vjerovati u istinitost svog položaja. S glavom, naslonjenom na Korakovo rame, gledala je ravno u dlakava majmunska leđa. Zgrozi se. Tada osjeti da je netko pridržava, pa okrene glavu i ugleda nasmijane oči mladića koje su je pozdravljale. Kad bi se smiješio, ona ga se nije bojala, zato se privije još čvršće uza nj, ne bi li se odmaknula od dlakavog krzna životinje s druge strane.

Korak progovori jezikom majmuna, no ona zaniječe glavom i odgovori arapski, što je on razumio baš kao i ona majmunski. Akut sjede i prezrivo ih pogleda. On je razumio što je rekao Korak, no djevojčica proizvede svega nekoliko glupih zvukova koji bijahu posve neshvatljivi i smiješni. Akut nije nikako mogao razumjeti što je to privlačno našao Korak u njoj. Gledao ju je dugo i prodorno, pažljivo ispitivao sve sitnice, a onda se počeše po glavi, uspravi i strese.

Njegove kretnje je ponovo prestraše — bila ga je već načas zaboravila. Sada ponovno zadrhti od straha. On opazi da ga se djevojčica boji, i njime ovlada svirepa radost, kad osjeti u kakav je užas tjera njegova strašna, divlja pojava. Sagnuvši se

polako ispruži ruku prema njoj kao da će je ščepati. Ona se zgrči od jeze. Dok su se Akutove oči naslađivale ovom smiješnom situacijom, nije mogao zapaziti kako su se nad njim Korakove oči zlokobno suzile, a šija uvukla dok su mu leđa poprimila onaj karakterističan položaj za napad. Kad su majmunovi prsti obujmili ruku djevojčice, momak zareži kratko i zloslutno. Stisnuta šaka poleti ispred očiju male Meriem i spusti se svom snagom na zblenutu Akutovu njušku. Antropoid se naglo zanese, zatetura i otkotrlja s drveta. Korak zastade piljeći prema njemu dolje. Njegovu pažnju privuče pucketanje grančica u obližnjem grmlju. I djevojčica pogleda dolje, ali ne ugleda ništa, već samo ljutitog majmuna koji je puzio četveronoške. Odjednom se masa pjegava, žutog krzna propе u luku i obori na Akutova leđa. Bio je to Šita, leopard.

Kad je leopard skočio na velikog majmuna, maloj Meriem od uzbuđenja i užasa stade dah. Nije ju zaprepastila neizvjesna sudbina majmuna, već pokret mladića koji je čas prije ljutito udario svog neobičnog prijatelja. Mladić skoči isukana noža, čim se mesožder pojavio, i zaustavi ga u samom skoku, bacivši se svom snagom na njegova pleća, baš kad je gotovo zario očnjake i kandže u Akutova široka leđa.

Strašna mačka, zaustavljena u zraku, promaši majmuna, ali samo za vlas, a onda jezivo zareži i baci se na leđa, škljocajući čeljustima i grebući kandžama, ne bi li kako dosegla ili zbacila sa šije svog protivnika koji ju je postrance udario nožem.

Akut, zaprepašten ovom iznenadnom gužvom iza leđa, skoči, potaknut prastarim instinktom, na drvo kraj djevojčice i to okretnošću kakvu ne bismo ni slutili u tako glomazne životinje. No, kad se okrene i pogleda što se dolje događa, skoči istom žustrinom ponovno na zemlju. Zbog opasnosti, koja je prijetila njegovom prijatelju, on smjesta zaboravi osobne nesuglasice i nije nimalo oklijevao da izloži vlastiti život kako bi prijatelju pritekao u pomoć, baš kao što je i Korak učinio njemu. Sada navališe dvije strašne prilike da rastrgaju Šitu. Sve troje kotrljalo se sad ovamo, sad onamo, vrišteći, pušući i režeći, dok se jedini promatrač ove kraljevske bitke šćućurio drhteći iznad njih na stablu i stišćući grčevito Geeku na svoje grudi.

Dječakov nož je konačno okončao borbu, a kad se stravična mačka prevrnula na bok, Korak i majmun ustuknu i pogledaju jedan drugoga preko ispruženog leopardovog tijela. Korak

mahnu glavom prema djevojčici na stablu.

— Da si je ostavio — reče. — Ona je moja.

Akut zagunđa i stisne krvlju podlivene oči pa se okrene prema tijelu Šite, stade uspravno na nj, isprsi svoje široke grudi, podigne lice prema nebu i zaurla tako snažno da djevojčica ponovo zadrhta od jeze. Bijaše to pobjednički zov majmuna mužjaka nad ubijenim plijenom. Dječak samo na tren šutljivo svrnu pogled, a onda se popne na drvo k djevojčici. Akut ih uskoro ostavi. Nekoliko se minuta pozabavio lizanjem rana, a onda se otputio da uhvati nešto za doručak.

Prošlo je nekoliko mjeseci, a da se u životu naše trojke nije dogodilo ništa naročito. Na kraju, zbog ovakve monotonije, mladiću i majmunu postane dosadno. No djevojčicu je danima i tjednima neprestano morila strava, sve dok se nije priviknula da gleda u slijepi bezdan smrti, i osjeća njen ledeni dah koji ju je obavijao poput mrtvačkog pokrivača. Polako je naučila da izmjenjuje sa svojim drugovima one rudimentalne oblike misli što joj je omogućavao jezik velikih majmuna. Daleko brže se snašla i usavršila u prašumskim vještinama, tako da je ubrzo postala važni učesnik u lovu. Bila je na straži dok bi ostali spavali, ili bi im pomagala da slijede trag divljači koja je prošla. Kad je već bilo neophodno da budu zajedno, Akut ju je smatrao ravnopravnim partnerom, ali bi je najčešće izbjegavao. Mladić je bio uvijek ljubazan s njom, štoviše, i kad mu je bila na teret, krio bi to od nje. Kad je osjetio kako joj smeta vlažna i studena noć, načinio je za nju malu, tijesnu sjenicu visoko među povijenim granama divovskog stabla. Ovdje se mala Meriem osjećala toplo i sigurno dok bi spavala, a Korak i majmun zaposjeli su obližnje grane. Prvi se uvijek smještao na ulazu u mali, povišeni dom, odakle je mogao najbolje štititi njegova stanara od šumskih neprijatelja. Bijahu previsoko, a da se boje Šite, no ostali su još zmija Hista, koja je svakome tjerala strah u kosti, i veliki babuni, grivasti pavijani koji su živjeli uokolo i mada nisu nikada napadali, uvijek bi kesili zube i lajali kad bi njih troje prolazilo.

Kad je načinjena sjenica, sve troje je ograničilo svoj djelokrug. Odsada ne bi odlazili tako daleko jer bi se uvijek,

kad padne mrak, vraćali svome stablu. U blizini je protjecala rijeka. Bilo je mnogo divljači, voća i riba. Njihov život u divljini ustalio se toliko da je postao monoton. Danju bi lovili, a noću spavali puna trbuha. Nisu gledali dalje od onog što se zbivalo danas. Ako bi mladić ponekad i mislio o svojoj prošlosti, o onima koji su u dalekom velegradu čeznuli za njim, mislio bi o tome nekako odvojeno i nepristrano kao da taj život pripada nekom drugom licu, a ne njemu. Napustio je svaku nadu da će se vratiti u civilizaciju, jer su ga mnogobrojna odbijanja od onih kojima se obratio, u želji za drugarstvom, odvela tako duboko u unutrašnjost da se potpuno izgubio u labirintu džungle.

Onda je došla Meriem i u njoj je našao ono što mu je toliko nedostajalo u divljem životu džungle — ljudsko društvo. U tom prijateljstvu nije bilo ni traga spolnom nagnuću koje njemu bijaše poznato. Bili su prijatelji, drugovi i ništa više. Oboje bi mogli biti dječaci da nije bilo onog pomalo nježnog, ali uvijek pokroviteljskog i zaštitničkog tona u njegovu vladanju.

Djevojčica ga je smatrala svojim idolom i obožavala kao što bi, da ga je imala, obožavala svog brata, beskrajno popustljivog i blagog. I jednom i drugom ljubav je bila nepoznata, no kako se mladić sve više primicao zrelosti, bijaše nesumnjivo da će ga obuzeti kao i svakog mužjaka iz divlje džungle. Što je Meriem vještije vladala njihovim zajedničkim jezikom, to je sve više raslo zadovoljstvo zbog uzajamnog druženja, jer su sada razgovarali obogaćujući ograničeni rječnik majmuna snagom ljudskih misli, te se najzad njihov razgovor posve preobrazio iz mučnog zadatka u radosnu dokolicu. Kada je Korak odlazio u lov, Meriem bi ga često pratila. Umjela je da šuti kad je to bilo potrebno. Sada se već probijala kroz grane gigantskih stabala okretno i neprimjetno kao i sam Korak. Nisu je više plašile ni velike visine. Odnjihala bi se s jedne lijane na drugu ili trčala preko jakih grana posve stabilno, gipko, bez imalo straha. Korak se veoma ponosio njome, a i stari Akut, koji je prije režao od negodovanja i prezira, sada je gunđao u znak odobravanja.

Udaljeno crnačko selo opskrbljavalo ju je krznenim ogrtačem, perjem, bakrenim nakitom i oružjem, jer Korak nije

dopuštao da se kreće bez oružja ili da ostane neupućena u rukovanju oružjem koje je ukrao za nju. Svoju nerazdruživu Geeku, koja je još uvijek slušala povjerljivo njene najiskrenije tajne, učvrstila je na ramenu kožnatim remenom. Lako koplje i nož bijahu njeno oružje za napad i obranu. Tijelom, već zaobljenim na pragu rane zrelosti, podsjećala je na grčku boginju.

Kada se posve privikla na džunglu i način života njenih divljih stanovnika, nestade i straha. Nakon izvjesnog vremena ona bi već i sama odlazila u lov, dok su Korak i Akut bili prisiljeni da odu podalje, jer se u njihovoj neposrednoj blizini prorijedila divljač. U tom slučaju ona bi najčešće nastojala uhvatiti manje životinje, mada bi ponekad donijela srnu, a jednom čak i vepra Hortu, golemog kljovaša koga je nekoć i sam Šita dvaput bezuspješno pokušavao napasti.

U ovom dijelu džungle, koju su utabali svojim stopama, sve troje bijahu dobro poznati. Poznavali su ih dobro mali majmuni koji bi često dolazili da ćeretaju ili da se poigraju s njima. Kad je Akut bio prisutan, mala ih je čeljad izbjegavala, ali Koraka su se manje bojali, a kad bi oba mužjaka otišla, sasvim su se približili Meriem, vukući je za nakit ili igrajući se s Geekom koja je za njih predstavljala neiscrpno vrelo zabave. Djevojka bi se igrala s njima i davala im hrane, a kad bi ostala sama, pomogli su joj da ispuni duge sate do Korakova povratka.

No, oni nisu bili posve beskorisni prijatelji. U lovu bi joj pomagali da odredi mjesto gdje se nalazi plijen. Često bi preko stabala potrčali do nje i javili joj da se u blizini nalazi antilopa ili žirafa, ili je opet uzbuđeno obavijestili, da bi tu mogao biti strašni Numa.

Donosili bi joj iz džungle raskošno voće što je milovano suncem visjelo na krhkim granama ustalasalih krošanja. Ponekad bi je i prevarili, ali ona je prema njima bila uvijek blaga i nježna, a i oni bi joj uzvraćali dobrotu i simpatiju samo na svoj divlji poluljudski način. Njihov jezik je veoma nalikovao jeziku velikih majmuna, pa je Meriem mogla razgovarati s njima, mada je oskudnost njihova govora isključivala svaku

mogućnost ozbiljnijeg razgovora s njima. Oni su imali nazive za sve poznate stvari, kao i za stanja boli i zadovoljstva, radosti, tuge i bijesa. Ti su korijeni riječi nalikovale onima koje su upotrebljavali veliki antropoidi, te se dobivao dojam da je ovaj proizišao iz jezika Manu-majmuna. U najboljem slučaju njime su se mogle izraziti samo konkretne stvari i pojmovi niže vrste. Jezik Manu-majmuna nije znao za snove, čežnje, nade, prošlost ili budućnost. Sve se ticalo samo sadašnjosti, osobito kako da se napuni stomak ili istrijebe uši.

Krepka i jednostavna hrana poticala je misaonu aktivnost djevojke koja se upravo primicala granici zrelosti. S Manu-majmunima ona se zabavljala gledajući u njima jedino povremene partnere za igru i svoje ljubimce, dok je najdraže misli svoje duše prenosila gluhim ušima na Geekinoj glavi od slonove kosti. S Geekom bi razgovarala arapski, vjerujući da Geeka, mada je bila samo lutka, ne bi razumjela jezik Koraka ili Akuta. Uostalom, ta dva majmunska mužjaka nisu posjedovala ništa što bi zanimalo jednu arapsku lutku.

I Geeka je doživjela preobrazbu otkako je njena mala majka napustila šeikovo selo. Njena odjeća bijaše ista kao u Meriem, samo u minijaturi. Mali komad leopardova krzna pokrivao je, od leđa do koljena, njen torzo od štakorske kože. Trakom, ispletenom od trave, učvrstila je oko čela nekoliko blistavih pera papige, dok su preostale savijene vlati oponašale metalni nakit za ruke i noge. Geeka bijaše prava mala divljakinja, no u srcu je ostala nepromijenjena — onaj isti strpljivi slušalac iz davnih dana. Geeka je posjedovala jednu izvanrednu osobinu; ona, naime, nikad ne bi prekidala svog sugovornika zbog toga da govori o sebi. Ni danas nije činila iznimku. Skoro čitav sat pažljivo je slušala Meriem, poduprta o deblo, dok se njena vitka, mlada gospodarica protezala poput mačke uživajući u ljuljanju grane na kojoj se nalazila.

— Mala moja Geeko! — reče Meriem — naš je Korak danas dugo odsutan. — Nedostaje nam, zar ne, mala Geeko? Tako je dosadno i osjećamo se osamljeno u toj velikoj džungli kad nema Koraka. Što će nam danas donijeti, je li? Možda još koji blistavi kolut za tvoj gležanj? Ili možda pregaču od svježe jelenje kože s tijela neke domorotke? Priča mi da je veoma

teško oteti te stvari od domorotke jer ih ne može ubiti kao muškarce, a one se divljački bore kad ih zaskoči da im otme nakit. Obično se zatim pojavljuju muškarci s kopljima i strelicama, pa se Korak mora povući na drvo. Ponekad ih on odnese i na drvo, među grane, i tu im poskida stvari koje želi donijeti kući, svojoj Meriem. Kaže, nadalje, da ga se sada domoroci boje i čim ga spaze, žene i djeca vrišteći potrče u svoje kolibe, no on ih slijedi i onamo, te se rijetko vraća bez strelica za se i poklona za Meriem. Korak je snažniji od sve čeljadi iz džungle, naš Korak, ili ne, Geeka, moj Korak.

Meriemin razgovor prekine iznenadni skok jednog malog, uznemirenog majmunčeta, koje skoči na njeno rame s obližnjeg stabla.

— Popni se! — poviče. — Brzo se popni! Dolaze Mangani. Meriem se lijeno obazre na to uzrujano stvorenje koje remeti njen mir.

— Popni se ti, mali Manu — reče. — Korak i Akut su jedini Mangani u našoj džungli. To si ti njih čuo kako se vraćaju iz lova. Neki dan si ti, mali Manu, ugledao svoju sjenu i smrtno se preplašio.

No majmun još jače zadreči, opominjući je, a zatim šmugne uvis prema najvišem dijelu krošnje, kamo ga veliki majmuni neće moći slijediti. Uskoro Meriem začuje šum tijela koja su se približavala njišući se povrh grana. Stade pažljivo slušati. Bila su dvojica i to veliki majmuni Korak i Akut. Za nju Korak bijaše majmun — Mangani jer se sve troje smatralo majmunima. Čovjek bijaše neprijatelj, zato nisu željeli da i dalje pripadaju tome rodu. Tarmangani, odnosno veliki bijeli majmun, kako su ga nazvali u svom jeziku, nije im uopće trebao. Nijedan od njih nije se ubrajao među Gomanganije, velike crne majmune, tako da su se jednostavno prozvali Manganijima.

Meriem odluči da će se pretvarati da drijema i tako se našaliti s Korakom. Zato leže mirno sklopljenih očiju. Začu kako dvojica dolaze sve bliže i bliže. Sada su već dospjeli do susjednog drveta i morali su je opaziti jer su se zaustavili. Zašto su tako tihi? Zašto joj Korak nije viknuo uobičajeni

pozdrav? Ta je šutnja djelovala nekako zlokobno. Zatim začuje gotovo pritajeni šum. To je jedan od dvojice puzao prema njoj. Zar to Korak zbija šalu sam sa sobom? U redu! Ona će ga nadmudriti. Veoma oprezno zaškilji i... srce joj prestane kucati. Prema njoj je polako puzio veliki majmun-mužjak kojeg nikada ranije nije vidjela. Iza njega bijaše drugi, nalik prvom.

Meriem se uspravi okretno, poput vjeverice, a istog trena veliki mužjak pojuri za njom. Iznad njih žurio je čopor drečavih i brbljavih majmuna, koji su obasipali Manganije kletvama i pogrdama, a djevojku hrabrili i savjetovali.

Meriem se prebacivala s jednog stabla na drugo držeći se neprestano tanjih grana koje nisu mogle izdržati težinu njenih progonitelja. Majmunski mužjaci sve su je brže slijedili. Kad ju je prednji i brži gotovo ščepao, ona bi izmakla jurnuvši strelovito ili se naglo bacivši u bezdani prostor između dva stabla.

Ona se domogla velikih visina gdje je ležao njen spas, kadli se grana, koju je dohvatila izvanredno smionim skokom, savije pod njenom težinom i ne podiže je, kao obično, još jednom uvis. Još prije no što je začula praskanje, Meriem se uvjeri da je pogrešno odmjerila jačinu grane. U početku je pucala polako, a zatim se naglo raskoli i odvoji od debla. Meriem je ispusti i sune dolje, među lišće tražeći novi potporanj. Nađe ga nekih dvanaest stopa ispod slomljene grane. Mnogo je već puta ovako padala, pa se stoga nije osobito uplašila, ali ju je mnogo više prestravio gubitak vremena koji se uslijed toga dogodio. Jedva se dočepala nešto sigurnijeg mjesta, kad li tjelesina golemog majmuna sune do nje, a velika je kosmata ruka obuhvati oko pasa.

Gotovo istovremeno i drugi majmun stiže do svog druga. On posegne za Meriem, ali je njen otmičar povuče u stranu, ratoborno iskesi očnjake i prijeteći zareži. Meriem se stade otimati. Udarala je po kosmatim grudima i obraslim obrazima. Onda mu zarije snažne, bijele zube u dlakavu nadlakticu. Majmun je zlobno odalami po licu, a zatim se obrne k svome drugu, koji je očevidno htio taj plijen prisvojiti za sebe.

Otmičar se nije mogao boriti na grani, što se savila pod

teretom njegova tijela i ratobornog zarobljenika, pa stoga naglo skoči na zemlju. Drugi pođe za njim i tu se pograbe napuštajući borbu samo načas, da bi preoteli ili ponovo potrčali za djevojkom, koja je iskoristila trenutak kad su se otmičari potukli i pokušala pobjeći. No uvijek bi je dostigli i onda preotimali želeći jedan drugog rastrgati na komade.

Djevojka bi često zadobila udarce koje su ovi dlakavi suparnici namijenili jedan drugome. Odjednom pade onesviještena, a oni, oslobodivši se njena opiranja, navale još žešće i strašno se pobiju.

Iznad njih drečali su mali majmuni i mahnito uzbuđeni skakali na sve strane. Mnoštvo ptica blještava perja nadlijetalo je borilište grakćući muklo od bijesa i prkosa. U daljini rikao je lav.

Veći je mužjak razderao svog suparnika. Sada se zakotrljaše po tlu ujedajući i mlateći se. Onda se osove na stražnje noge, dohvate jedan drugog i stanu se rvati poput ljudi. Krv je tekla s mjesta u koja su zabadali goleme očnjake sve dok se oba borca i sva zemlja oko njih ne zarumenje od zgrušane krvi.

Meriem je bez svijesti, ali nepovrijeđena ležala na zemlji. Konačno jedan majmun uspije ščepati drugoga za grkljan i oni se posljednji put sruše na zemlju. Ležali su još nekoliko minuta, ali je otpor sve više slabio. Onaj veći mužjak izvuče se iz posljednjeg zagrljaja i osovi. Strese se. Iz njegovih dlakavih grudi ote se gromki urlik. Ushoda se gegavo između tijela djevojke i svladana protivnika. Onda stupi nogom na tijelo posljednjeg i jezovito zaurliče. Mali se majmuni s vriskom razlete na sve strane kad su čuli taj stravični krik. Blještave ptice mahnu krilima i odlete. Još jednom zaurliče lav, no ovaj put još dalje.

Veliki majmun odgega ponovo k djevojci. Prevrne je na leđa, onjuši i osluhne povrh lica i grudi. Bila je živa. Majmuni su se vratili. Došao je cijeli čopor i odozgo obasuo pobjednika pogrdama.

Majmun se razgnjevi, iskezi zube i zareži na njih. Onda se

pomače s mjesta, prebaci djevojku preko ramena i odgega u džunglu. Bijesna gomila nagrne za njim.

Na povratku iz lova Korak začuje drečanje uzrujanih majmuna. Znao je da se moralo dogoditi nešto veoma ozbiljno. Bez sumnje je zmija Hista smotala neko bespomoćno Manu-majmunče u svoj klizavi zagrljaj. Mladić pohita. Majmuni su bili Meriemini prijatelji. On će im pomoći, bude li mogao. Odmicao je brzo sredinom krošanja. Na stablu pored Meriemine sjenice odloži svoje lovačke trofeje i glasno je pozove. Nije bilo odgovora. Brzo skoči granu niže. Možda se sakrila?

Na velikoj grani, kamo se spustila Meriem i nehajno se odmarala, ugleda Geeku, poduprtu o deblo golemog stabla. Što to znači? Nikada prije nije Meriem ostavljala Geeku samu. Korak dohvati lutku i zadjene je za pojas. Pozove ponovo, glasnije, ali Meriem se nije odazivala na poziv. U daljini začulo se nerazgovijetno kevtanje uzrujanih Manua.

Nije li njihovo uzbuđenje povezano s nestankom Meriem? I sama pomisao bila je dovoljna pa da, ne sačekavši Akuta koji se iz daljine sporo približavao, Korak pojuri prema brbljavoj gomili. Za svega nekoliko minuta dostigne one sa začelja. Kad su ga ugledali, stadoše vrišteći skakati pokazujući u daljinu pred sobom i čas kasnije Korak spazi uzrok njihova bijesa.

Mladiću stane srce od užasa kad ugleda djevojčino tijelo kako se klati, prebačeno preko pleća velikog majmuna. Više nije sumnjao u to da je mrtva. U tom trenutku pokrene se u njemu nešto što nije pokušao protumačiti, a ne bi ni umio. No odjednom mu se učini da je čitav svijet usredotočen u tom nježnom, dražesnom tijelu, tom tijelu, krhkom i malom koje je visjelo tako mlohavo i bespomoćno preko zbitih životinjskih

pleća.

Tada osjeti da je mala Meriem njegov život, njegovo sunce, njegov mjesec i zvijezde, a s njenim odlaskom nestaje svjetla, topline i sreće. S usta mu se otkine dubok uzdah, a onda rikne stravično nekoliko puta, zvjerski je od ma koje zvijeri i spusti se lak poput perca, ali luđačkom brzinom na počinitelja tog strašnog zločina.

Čim začuje taj novi izazov, majmun-mužjak se okrene, a na to Korakov gnjev i mržnja zaplamsaše još snažnije. Stvor kojega ugleda nije bio nitko drugi već onaj majmunski kralj, koji ga je otjerao, kad je zatražio prijateljstvo i utočište kod golemih antropoida.

Spustivši djevojčino tijelo na zemlju, mužjak se spremi na novu borbu, koja će odlučiti kome će pripasti skupocjeni plijen. No ovaj put je želio što lakšu pobjedu. I on također prepozna Koraka. Nije li ga najurio iz amfiteatra, a da ga nije uspio dotaći ni očnjakom ni šapom? Pognute glave i poguren glavački nasrne na to neobično stvorenje, glatke kože, koje se usudilo da mu ospori pravo na plijen. Glave im se sudare kao da su jurnula dva bika jedan prema drugome, a zatim se pograbe, stanu tući i razdirati. Korak je zaboravio nož. Bio je bijesan i krvoločan da se nije mogao smiriti, sve dok ne osjeti toplo meso između razjapljenih zuba, i dok svježa krv ne poteče niz njegovu golu kožu jer, iako toga nije bio svjestan, na borbu ga nisu potakle samo mržnja i želja za osvetom. Bila je to borba odraslih mužjaka za ženku.

Čovjek-majmun navali tako snažno da je zgrabio antropoida prije no što ga je ovaj uspio spriječiti. Bio je to divljački stisak. Snažnim čeljustima ščepa grkljan, pripije se stisnutih očiju uza nj, a prstima potraži drugo mjesto — dlakavi vrat.

Upravo tog časa Meriem otvori oči, a kad pogleda pred sebe, raširi ih još jače.

— Korače! — poviče. — Korače moj! Znala sam da ćeš doći. Ubij ga, Korače! Ubij! — Djevojka se uspravi blistava oka, s težinom u grudima i potrči prema Koraku da ga ohrabri. U

blizini je ležalo Korakovo koplje koje bijaše odbacio kad je napao majmuna. Djevojka ga ugleda i dohvati. Nije je prestrašio prizor ove praiskonske bitke što se odigravala do njenih nogu, a i kad se sama borila s mužjakom u toj napetosti i uzbuđenju nije bilo nimalo histerije. Bila je silno uznemirena, ali nekako hladno i posve bez straha. Njen se Korak bori s drugim Manganijem koji ju je ugrabio, no ona nije, kao što bi to učinila svaka Mangani-ženka, potražila sigurnost na nekoj visokoj grani i tu sačekala svršetak borbe. Naprotiv, usmjeri vrh Korakova koplja u majmuna i zabode oštricu duboko u srce divlje zvijeri. Koraku nije trebala njena pomoć, jer je veliki mužjak već bio uginuo od izljeva krvi iz pregrižena grkljana, ali on ustane smiješeći se i oda priznanje svom pomagaču.

Kako je bila visoka i lijepa! Zar se iznenadno izmijenila za ovih nekoliko sati njegove odsutnosti ili je borba s majmunom učinila da je sada vidi u sasvim drugom svjetlu? A možda je gledao Meriem drugim očima kad se odjednom zaprepastio i tako čudesno iznenadio. Nije znao koliko je vremena prošlo od onog dana kad je našao tu malu djevojčicu u selu njena oca, a jer je pojam vremena posve beznačajan u džungli, nije imao potrebe ni da izbroji sve te minule dane. No sada, kad ju je pogledao, otkrije da to nije više ona mala djevojčica koju je opazio prvi put kako se igra s Geekom, ispod velikog stabla, tik uz ogradu od kolja. Mora da se mijenjala postepeno i veoma sporo kad sve do sada nije ništa zapazio? A što ga je nagnalo da to otkrije baš sada i tako iznenada? Pogled mu odšeće s djevojke do tijela mrtvog mužjaka, i tek onda mu sine, zbog čega je izvršen pokušaj otmice. Korak razrogači oči, a onda zažmiri. Kroz uzani prorez sine mržnja kad pogleda tog besramnog gada do svojih nogu. A kad drugi put pogleda Meriemino lice, sav se zarumeni. Zaista, gledao ju je sasvim drugim očima, očima kojima muškarac promatra ženu.

Akut stiže baš onog časa kada je Meriem probola Korakova protivnika. Oduševljenje starog majmuna bijaše beskrajno. Ukočenih nogu stade se zvjerski divlje šepuriti oko tijela mrtvog protivnika. Poče režati kriveći svoja golema, brbljava usta. Dlaka mu se nakostriješi. Ovog časa nije ga se ticala ni Meriem ni Korak. Izgled i miris ovog golemog mužjaka pokrene

i probudi nešto u krajnjim vijugama njegovog malog mozga. Životinjski bijes bijaše vanjski izraz ove, tek iznikle, misli, dok je unutarnje raspoloženje bilo izvanredno radosno. Miris ogromnog mužjaka i njegova golema, dlakava pojava probudiše u Akutovom srcu čežnju za stvorenjima vlastite vrste. Nije se, dakle, samo Korak preobrazio.

A Meriem? Ona bijaše žena, a pravo svih žena je da vole. Ona je uvijek voljela Koraka. Bijaše joj kao odrasli brat. Ona se, dakle, jedina nije promijenila. Uvijek se osjećala tako sretnom u društvu svog Koraka. Uvijek ga je voljela kao što sestra voli krotkog brata i veoma se, veoma ponosila njime. U čitavoj džungli nije bilo stvora tako snažnog, tako lijepog i hrabrog.

Korak joj se približi. U očima, koje srete, ogledalo se novo svjetlo, ali ga ona nije razumjela. Nije bila svjesna ni da su se toliko približili zrelosti, ni da se išta izmijenilo u njihovu životu pa, prema tome, ni što je trebao značiti izraz Korakovih očiju.

— Meriem — šapnuo je, a glas mu zazvuči muklo kad položi preplanulu ruku na njeno golo rame. — Meriem! — On je iz nenada povuče k sebi, zagleda se sa smiješkom u njeno lice, zagrli je i poljubi. Čak ni sada nije razumjela. Nije ga odbila jer se već i prije ljubila. Bijaše veoma lijepo i Meriem je to jako voljela. Mislila je da je to način na koji je Korak htio izraziti svoje zadovoljstvo što veliki majmun nije uspio pobjeći s njome. Ona je također bila sretna pa savije ruku oko Korakova vrata i stade ga ljubiti. A onda, otkrivši lutku, zadjenutu za pas, uzme je ljubeći i nju kao što je malo prije ljubila Koraka.

Korak joj htjede nešto reći. Želio joj je reći koliko je ljubi, ali ga ljubavni osjećaj posve srva, a rječnik Manganija bijaše ograničen.

Odjednom netko ga prekine. Bio je to Akut koji se iznenada oglasi muklim režanjem, ne tako glasnim kao onda kad se, dajući si oduška, šepirio pored mrtvog mužjaka, u stvari ni u po tako glasnim, no timbar tog glasa djelovao je kao signal za sva čula prašumskih životinja pa i za Korakova. Bijaše to zov i opomena. Korak podiže pogled s predivne slike voljenog bića,

koje mu bijaše tako blizu. Sva su mu čula bila budna. Uši, nozdrve, sve je to budno pazilo. Netko dolazi.

Korak se približi Akutu. Meriem je bila iza njih. Sve troje stade ukopano, poput isklesanih kipova, piljeći u lisnati labirint džungle. Šum, koji je pobudio njihovu pažnju, postade još glasniji i najzad iz grmlja, nekoliko koraka od njih, ispade veliki majmun. Zvijer se zaustavi čim ih ugleda. Ogleda se i zareži u znak opomene, a tren kasnije oprezno se pomoli još jedan mužjak. Ovog su slijedili drugi majmuni, mužjaci i ženke s mladima. Konačno se zaustave dvije gomile kosmatih čudovišta i zablenu u našu trojku. Bilo je to pleme ubijenog majmunskog kralja. Akut progovori prvi. On pokaže tijelo mrtvog mužjaka.

— Korak, silni borac, ubio je vašeg kralja — progovori režeći. — U cijeloj džungli nema većeg ratnika no što je Korak, Tarzanov sin. Sada je Korak kralj. Ima li koji mužjak snažniji od Koraka?

Bio je to izazov svim mužjacima koji bi mogli osporiti Korakovo pravo na kraljevstvo. Majmuni su neko vrijeme kevtali i ćeretali među sobom. Naprijed polako istupi mladi mužjak. Klateći se na kratkim nogama sav se nakostriješi i stravično zareži.

Bila je to ogromna zvijer u svoj svojoj iskonskoj snazi. Pripadala je onoj, gotovo izumrloj vrsti, koju su bijelci, vođeni izjavama domorodaca, već tako dugo tražili po nepristupačnim prašumama. Čak bi i sami domoroci rijetko viđali te goleme, kosmate, praiskonske stvorove.

Korak odluči da dočeka čudovište. I on zareži. U duhu skuje plan. Pošto je upravo dovršio tešku borbu s jednim pripadnikom njegova plemena, pokušat će da se ne približi suviše toj snažnoj, neuništivoj životinji i da je izbjegne. Zgurivši se, odluči dočekati navalu na koju, znao je iz iskustva, neće morati dugo čekati. Njegov protivnik zastade tek toliko koliko bijaše potrebno da izazove ohrabrenje gledalaca, a da Koraka smete kratkim prikazom svojih ranijih pobjeda i svog junaštva. Saopći što namjerava učiniti s tim jadnim Tarmanganijem, a zatim navali.

Brzinom ekspresnog vlaka, ispruženih šaka i široko razjapljenih čeljusti, on jurnu prema Koraku koji ga je očekivao. Korak se nije pomakao s mjesta sve dok se velike ruke ne spuste da ga zgrabe. Tada se sagne i, uzmaknuvši u stranu, raspali strašan udarac ravno po zvjerinjoj njušci, a onda okrenuvši se brzo stade spreman povrh majmuna koji je pao.

Zaprepašteni antropoid pokuša se osoviti. Pjena mu poprska strašne čeljusti, a male se oči zakrvave. Iz dubine grudi začuje se krkljanje zgrušane krvi, no nije se uspio podići na noge. Korak je stajao povrh njega i čekao da istog časa, kad se kosmati podbradak podigne do odgovarajuće visine, obori majmuna ponovo na zemlju udarcem koji bi srušio vola.

Zvijer je neprestano pokušavala da se podigne, ali bi ga moćni Tarmangani, koji je stajao povrh njega, ponovo oborio na zemlju. Mužjak se opirao sve slabije i slabije. Krv mu poškropi lice i grudi. Crveni mlaz poteče iz nosa i usta. Gomila, koja ga je u početku bodrila divljačkim poklicima, sada mu se podrugivala i odobravala Tarmanganiju.

— Kagoda? — izusti Korak pošto još jednom obori mužjaka.

Tvrdoglavi mužjak pokuša se još jednom uspraviti, ali mu Korak zada strašni udarac. I opet ga zapita: — Kagoda? — što je značilo — je li ti dosta?

Za tren oka mužjak ostane nepomičan, a onda razbitih usta izusti jednu jedinu riječ: — Kagoda!

— Ustani i pođi svom čoporu — reče Korak. — Ne želim biti kraljem onih koji su me jednom otjerali. Pođi svojim putem, a ja ću svojim. Ako se katkad sretnemo, možemo biti i prijatelji, ali zajedno nećemo živjeti.

Jedan stari mužjak priđe polako Koraku.

— Ti si ubio našeg kralja — reče. — Pobijedio si onog koji je htio postati kraljem. Mogao si ga ubiti da si htio. Što bismo sada mogli učiniti za našeg kralja?

Korak se okrene Akutu.

— To je vaš kralj — reče. No Akut se nije htio odvojiti od Koraka, ma koliko žudio da ostane sa svojim plemenom. Želio je da i Korak ostane.

Mladić je mislio na Meriem; gdje bi njoj bilo najbolje i najsigurnije. Ode li Akut s majmunima, ostat će samo on da je čuva i brani. S druge strane, ako se pridruže plemenu, nikad se ne bi osjećao sigurnim kad bi odlazio u lov, a nju ostavio s njima, jer su strasti majmuna ponekad neuračunljive. A mogla bi se kod ženki probuditi luđačka mržnja prema toj nježnoj, bijeloj djevojci, pa bi je ubile kad ne bude prisutan.

— Mi ćemo živjeti u vašoj blizini — reče najzad. — Kada promijenite svoje boravište i lovište, mi ćemo promijeniti naše. Tako ćemo Meriem i ja uvijek ostati blizu vas, ali nećemo živjeti među vama.

Akut prigovori tome planu. On se nije želio rastati od Koraka. Isprva je odbijao da se rastane od svog čovjeka-prijatelja za volju druženja s vlastitim sojem, ali kad vidje kako posljednji član njegova plemena odlazi i nestaje u džungli, kad mu se pogled zaustavi na vitkoj prilici mlade ženke mrtvog kralja, koja je pobjedniku svog gospodara upućivala zadivljene poglede, više nije mogao zatomiti zov krvi. On se okrenu još jednom, uputi oproštajni pogled svom ljubljenom Koraku i nestane u zamršenim spletovima prašume slijedeći majmunicu.

Kad je Korak, nakon svog posljednjeg pljačkaškog pohoda, napustio domorodačko selo, krikovi njegove žrtve, vrištanje žena i djece podignu na noge sve ratnike iz šume i rijeke. Muškarci su se strašno uzrujali i razbjesnjeli kad su saznali da je bijeli đavo ponovno ušao u njihove domove, uplašio žene i pokrao strelice, nakit i hranu. Silna želja da iskale na njemu svoju mržnju i da se otarase opasnosti njegova prisustva u džungli, nadvladala je čak i praznovjerni strah pred tim nadnaravnim stvorenjem, koje je polazilo u lov s majmunom.

Stoga odmah nakon što su obojica napustila opljačkano mjesto, krene četa najbržih i najhrabrijih ratnika cijelog plemena u potjeru za Korakom i Akutom.

Mladić i majmun sporo su odmicali ne mareći nimalo za bilo kakvu potjeru. Toliko su već puta na sličan način upali i otišli nekažnjeno da su obojica s prezirom gledali na domoroce. Na povratku pošli su ravno uz vjetar. Zbog toga ih je mimoišao miris njihovih progonitelja, te su nastavili put ne sluteći da neumorni progonitelji, koji ništa manje od njih nisu bili upućeni u tajne šumskog života, slijede njihove tragove onom čuvenom upornošću divljaka.

Malu četu ratnika predvodio je poglavica Kovudoo, domorodac srednjih godina, čuven po svom iskustvu i hrabrosti. On je prvi spazio one koje su gonili satima, i to na posve misteriozni način, uglavnom pomoću neobjašnjive snage opažanja, slutnje i mirisa.

Kovudoo i njegovi ljudi nabasaše na Koraka, Akuta i Meriem nakon ubojstva majmunskog kralja. Glasovi bliske borbe doveli su ih konačno ravno do njihova cilja. Pojava vitke, bijele djevojke toliko je zapanjila domorodačkog poglavicu da se zablejio u ovo troje i zaustavio na tren svoje ratnike kojima je naredio da navale. Bio je baš onaj trenutak kad su se pojavili veliki majmuni. Domoroci su zastali u strahu te bili svjedoci cijelog razgovora, a zatim borbe između Koraka i mladog mužjaka.

Onda su majmuni otišli, a bijeli je mladić s bijelom ženom ostao sam u džungli. Jedan od Kovudoovih ljudi primaknu se poglavičinom uhu. — Gledaj! — prošapće i pokaže u nešto što se klatilo pokraj djevojke. — Kada smo ja i moj brat još bili robovi u šeikovu selu, moj brat je tu stvar načinio za malu šeikovu kćer. Ona se uvijek rado igrala s njom i prozvala je po mom bratu koji se zvao Geeka. Malo prije no što smo uspjeli pobjeći, dođe netko, obori šeika i otme mu kćer. Ako je to ona, šeik će ti dobro platiti ako mu je vratiš.

Korak još jednom zagrli Meriem. Ljubav prostruji žarko njegovim mladim žilama. Civilizacija mu se učini kao neka poluzaboravljena vizija, a London bi potisnut u prošlost kao antički Rim. Na svijetu nije bilo nikog drugog osim njih dvoje — Korak-Ubijač i Meriem, njegova ženka. Ponovo je privuče i obaspe njena željna usta vrelim poljupcima. U taj čas začula

se iza njega luđačka strka i ratni poklič divljaka. Gomila urličući nasrne na njih. Korak se okrenu da prihvati borbu. Meriem stane uza nj sa svojim lakim kopljem. Kiša oštrih strijela obori se na njih. Jedna se zabode u Korakovo rame, druga u nogu, i on pade.

Meriem ostane nepovrijeđena jer su je namjerno štedjeli. Tada jurnu da dokrajče Koraka i otmu Meriem. Ali baš kada su se približili, iz suprotnog dijela džungle prispije Akut u pratnji golemih mužjaka svog novog kraljevstva. Kad ugledaše kakvo su zlodjelo počinili, nasrnu režeći i urličući na domoroce. Kavudoo shvati svu opasnost borbe s tim čovjekolikim majmunima pa ščepa Meriem i zapovjedi da se povuku. Majmuni su ih gonili neko vrijeme. Prije no što su stigli pobjeći, jednog su strašno izmlatili, a jednog i ubili. A ne bi ni prošli tako lako da stanje ranjenog Koraka nije Akuta jače zabrinulo, nego sudbina djevojke koju je i onako smatrao, više ili manje, uljezom i neopisivom smetnjom.

Kad mu se Akut približio, Korak je ležao bez svijesti i krvario. Akut mu iz mesa iščupa strijele, obliže rane, a onda prenese svog prijatelja na povisoku sjenicu koju je Korak načinio za Meriem. Više od toga životinja nije ni znala ni mogla poduzeti. Ostalo prepuste prirodi neka ga iscijeli ili usmrti.

Korak, međutim, nije umro. Danima je ležao bespomoćno, u groznici, dok je Akut s majmunima lovio u blizini kako bi ga zaštitio od ptica i zvijeri koje bi mogle doseći njegovo povisoko sklonište. Akut bi mu povremeno donosio sočno voće kojim bi gasio žeđ i suzbijao groznicu. Malo-pomalo njegova snažna tjelesna građa nadvladala je ubode koje su mu nanijele strijele. Rane su zacijeljele i vratila mu se stara snaga. Sve vrijeme — koje je, pošto se osvijestio, proveo ležeći na mekom krznu, kojim bijaše obloženo gnijezdo njegove Meriem — on je daleko više propatio strahujući zbog Meriem negoli zbog svojih bolnih rana. Morao je živjeti zbog nje. Zbog nje je morao ojačati kako bi mogao opet poći da je potraži. Što su joj učinili domoroci? Da li je živa ili je postala žrtvom njihove strasti za mučenjem i ljudskim mesom? Korak uzdrhta od užasa kad pomisli na sve one strašne stvari, koje su mogle zadesiti djevojku, a koje je pretpostavljao na osnovu svog poznavanja običaja plemena

Kovudoo.

Dani su se vukli zamarajući svojim dosadnim tokom dok se najzad nije toliko oporavio da je mogao, bez ičije pomoći, izaći iz sjenice i spustiti se na zemlju. Sada se najzad mogao do mile volje najesti sirovog mesa, dok je prije sasvim ovisio o Akutovoj spretnosti i plemenitosti. S redovitom i jakom ishranom brzo mu se vraćala stara snaga pa konačno osjeti da se može otputiti do sela.

Dva visoka, bradata bijelca krenula su oprezno iz svog logora pokraj široke rijeke u džunglu. Bili su to Carl Jenssen i Sven Malbihn. Njihov izgled se ponešto izmijenio od onog doba, otprije godinu dana, kad su skupa sa svojim safarijem tako grdno prepali Akuta i Koraka koji je kod njih tražio utočište.

Svake bi godine dolazili u džunglu da trguju s domorocima ili ih pljačkaju, da love i postavljaju stupice ili pak da vode ostale bijelce kroz predio koji su tako dobro poznavali. Iskustvo sa šeikom nagnalo ih je da djeluju na sigurnoj udaljenosti od njegovog područja.

Sada su se mnogo više približili njegovu selu nego prošlih godina, ali ipak bijahu sigurni da ih neće otkriti jer su se, prvo, kretali nenastanjenim predjelima džungle, a drugo, ljudi iz plemena Kovudoo bojali su se šeika i mrzili ga, jer je, u međuvremenu, iznenada napao i gotovo posve istrijebio njihovo pleme.

Ove godine došli su da s pomoću stupica hvataju žive primjerke životinja za neki evropski zoološki vrt i danas su se baš primicali klopki, koju su postavili da uhvate jednu vrst velikih babuna, koji su svuda uokolo živjeli u čoporima. Što su se više primicali, postajali su sve oprezniji jer su se, po glasovima u blizini, uvjerili da su njihovi napori najzad okrunjeni uspjehom. Lavež i vrisak na stotine babuna nisu značili ništa drugo, nego da je jedan od bezbrojnog mnoštva postao žrtva njihove klopke.

Ovo dvoje postupala su naročito oprezno zbog ranijeg iskustva kojeg su stekli baveći se tim pametnim životinjama,

nalik psima. Ne jedan postavljač stupica izgubio je život u borbi s razjarenim babunima koji, ponekad, ne bi nimalo oklijevali da smjesta napadnu, dok bi se drugom zgodom stotine razbježale nakon jednog jedinog pucnja.

Ranije su oba Šveđana uvijek vrebala nedaleko stupice jer se jedino tako moglo uhvatiti jake mužjake — u svojoj lakomislenosti oni bi spriječili slabijeg da se približi željenom mamcu — a kad su se već jednom uhvatili u običnu, grubo ispletenu zamku koju bi postavili u najgušće grane, mogli su — uz pomoć ovih izvana — razbiti svoj kavez i pobjeći. Ovog puta naši su se lovci opskrbili posebnim čeličnim kavezom kojem nije mogla nauditi ni snaga ni lukavost babuna. Trebalo je, dakle, još samo rastjerati čopor što se sjatio oko zarobljenika i sačekati momke koji bi ih uvijek slijedili kad bi išli prema stupici.

Čim su prišli određenom cilju, zatekli su upravo ono što su očekivali. Veliki se mužjak luđački borio s čeličnim šipkama kaveza u koji se uhvatio. Uokolo uskomešalo se nekoliko stotina babuna koji su mu pritekli u pomoć, i svi su rikali, kevtali i lajali koliko ih je grlo nosilo.

Ni Šveđani, ni babuni nisu primijetili prisustvo na po golog mladića koji se sakrio među lišćem obližnjeg stabla. On je stigao ovamo istog časa kada i Jenssen i Malbihn te veoma budno i znatiželjno pratio svaki pokret babuna.

Korakovi odnosi s babunima nisu nikada bili suviše prijateljski. Kad bi se povremeno susretali, on je nastojao da prođe s mirom, no bijaše to ona vrsta uzajamnog podnošenja i mira koji je spreman na sve. Kad je Akut prolazio mimo njih, oni bi ratoborno ukočili noge i jedan na drugog zarežali, dok je Korak samo neodređeno iskesio zube i produžio. Zbog toga ga ni sada nisu previše uznemiravale neprilike njihovog kralja. Potaknut znatiželjom zastane na trenutak i baš tada njegovo oštro oko zapazi iza grma neobičnu boju odjeće dvaju Šveđana. Sada je već bio na oprezu. Tko su ti uljezi? Što traže u šumi Manganija? Korak se bešumno došulja pred njih, do mjesta odakle će ih moći bolje vidjeti i njušiti i, tek što to učini, prepozna ih. Bila su to ona dvojica koja su prije godinu dana

pucali u nj. Oči mu zablistaše. Osjeti kako mu se kosa od samog korijena nakostriješi. Poče vrebati onom istom revnošću kojom pantera vreba prije no što skoči na svoj plijen.

Vidje kako se uspinju i viču pokušavajući da preplaše i otjeraju babune koji su okružili kavez. Tada jedan od dvojice podiže pušku i opali u zaprepašteni i bijesni čopor. Načas Korak pomisli da su babuni spremni navaliti, ali nakon još dva pucnja iz bijelčeve karabinke razbježe se po drveću. Tada se oba Evropljana upute prema kavezu. Korak pomisli da su došli ubiti kralja. Nije ni najmanje mario za kralja, a za bijelce još manje. Kralj ga nikada nije pokušao ubiti, a bijelci jesu. Kralj bijaše stanovnik njegove ljubljene džungle, a ova dvojica bijelaca stranci. Svom privrženošću stane na stranu babuna protiv ljudi. Znao je jezik babuna jer bijaše istovjetan jeziku velikih majmuna. Preko čistine ugleda čopor koji je režao i čekao.

Podižući glas, on im dovikne. Bijelci se trgoše na taj glas novog stvora pored sebe. Mislili su da je negdje, u blizini, još jedan babun, no mada su pogledom pretražili sva stabla, nisu primijetili priliku, sakrivenu u lišću, koja je sada šutjela. Korak još jednom poviče:

— Ja sam Veliki Ubijač. Ti ljudi su moji i vaši neprijatelji. Pomoći ću vam da oslobodite svog kralja. Navalite na strance kad i ja pa ćemo ih zajedno otjerati i osloboditi vašeg kralja.

Babuni mu odgovore u zboru: — Učinit ćemo, Korače, kako si rekao.

Korak sune sa svog drveta i potrči prema Šveđanima, a istog se časa i trista babuna povede za njegovim primjerom. Kad su Jenssen i Malbihn spazili čudesnu priliku polugolog bijelog ratnika, kako uperena koplja juri prema njima, podignu puške i opale u Koraka, ali od uzbuđenja promaše, a trenutak kasnije već su babuni bili nad njima. Jedini način da se spase, bio je bijeg. Oni potrče amo-tamo, pucajući u goleme životinje, koje su im bile za petama i pobjegnu u džunglu. Bili bi, vjerojatno, poginuli da nisu na sto jardi od kaveza susreli svoje ljude.

Kad su se bijelci dali u bijeg, Korak više nije mario za njih, već se obratio zarobljenom babunu. Brava na vratima nadmašivala je misaone mogućnosti babuna, ali je zato smjesta otkrila svoju tajnu ljudskoj inteligenciji Velikog Ubijača. Trenutak kasnije kralj babuna iziđe na slobodu. Nije tratio vrijeme da zahvali Koraku, ali mladi čovjek nije ni tražio zahvalnost. Znao je, međutim, da nikada nijedan babun neće zaboraviti njegovu uslugu, mada, u stvari, nije uopće mario za to. Na to, što je učinio, nagnala ga je naprosto želja da se osveti ovoj dvojici bijelaca. Uostalom, babuni mu nikad i ne bi mogli pomoći. Oni su sada pojurili prema mjestu gdje su se njihovi momci borili s pratnjom Šveđana, a kad je galama iščezla u daljini, Korak se okrene i uputi prema selu plemena Kovudoo.

Putem sretne krdo slonova koje je zastalo na šumskom proplanku. Drveće se ovdje tako prorijedilo da Korak više nije mogao napredovati preko grana, a tu je vrst putovanja najviše volio, i to ne samo zato što se tada nije morao gnjaviti s neprohodnim žbunjem na tlu, ni zbog prostrana vidika koji je imao sa stabla, već bi tada s ponosom uživao u svojoj šumskoj vještini. O, kako bijaše divno ljuljati se i prebacivati s grane na granu, iskušavati snagu i izdržljivost mišića, pobrati zadivljujuće plodove ove, s mukom stečene, vještine kretanja. Korak je uživao u jezi strmoglavih vrhova prašumskih krošnji odakle se nesmetano, bez ikakve bojazni, mogao rugati golemim zvijerima što su se uvijek šuljale u mraku i tmini pljesnivog tla.

No ovdje, na tom širokom proplanku gdje je Tantor naćulio goleme uši i pokretao amo-tamo svoju golemu trupinu, čovjek-majmun prolazio je zemaljskom površinom kao patuljak prema divovima. Veliki mužjak podiže surlu pa zatrubi muklo u znak opomene jer je osjetio približavanje nezvanog gosta. Kolutao je amo-tamo malim očima, ali je zato oštrim njuhom i izvanrednim sluhom smjesta osjetio čovjeka-majmuna. Krdo se uznemirilo jer je stari mužjak nanjušio čovjeka.

— Mir, Tantore — pozva ga Korak. — To sam ja, Korak Tarmangani.

Mužjak spusti surlu i krdo nastavi prekinuto odmaranje.

Korak priđe nozi velikog mužjaka. Gipka surla zanjiše se prema njemu i dodirne njegovu preplanulu kožu kao da je želi pomilovati, a kad mu se sasvim približio, Korak ga umiljato potapša po plećima. Već godinama prijateljevao je s Tantorom i njegovim krdom. Između svih stanovnika džungle najviše je volio tog snažnog debelokošca, tog najmiroljubivijeg, ali, istovremeno, i najstrašnijeg od svih. Plahe gazele nisu ga se bojale, ali ga je zato Numa, gospodar džungle, zaobilazio nadaleko. Korak se zaputi mlađim mužjacima, slonicama i mladunčadi. Tu i tamo dodirnula bi ga poneka surla, a odjednom jedno ga vragolasto mladunče zgrabi za noge i podigne.

Gotovo u predvečerje toga dana Korak stiže u selo plemena Kovudoo. Mnogi domoroci ispružili su se u hladovini pored svojih koliba u obliku stošca ili pod granama stabala koja su preostala unutar ograde. Ratnike se moglo susresti na svakom koraku. Ne bi bilo dobro da baš sada jedan osamljeni neprijatelj pretražuje selo. Korak odluči da sačeka kad padne mrak. Po snazi bijaše dorastao mnogim ratnicima, ali ovako, bez ičije pomoći ne bi mogao nadvladati cijelo pleme, čak kad je u pitanju njegova ljubljena Meriem. Dok je čekao, sakriven među granama i lišćem obližnjeg stabla, njegovo oštro oko neprestano je kružilo selom i već ga je dvaput obišao pogledom njušeći pri tom najraznovrsnije mirise koji su dopirali sad s ove, sad s one strane i miješali se. Između onih mnogobrojnih i tako specifičnih mirisa domorodačkog sela, osjetljive nozdrve čovjeka-majmuna otkriše na kraju onaj tajnoviti vonj koji mu posvjedoči da se tu nalazi ono što traži. U jednoj od tih koliba nalazila se Meriem. Ali u kojoj, nije mogao znati sve dok ih ne pretraži, stoga je čekao, onom pasjom strpljivošću grabežljive zvijeri, sve dok ne padne noć.

Vatre domorodačkih logora izgledale su u tami poput malih, blistavih točkica šireći svoje slabe zrake u titravim krugovima svjetlosti i odražavajući se u blještavim obrisima golih tijela koja su polegla ili se zgurila kraj njih. Tada se Korak tiho spusti sa stabla, na kom se sakrio, i skoči lako na zemlju s onu stranu ograde. Odlučio je da će, sakrivajući se u sjene koliba, temeljito pretražiti selo. Neprestano je budno

napinjao sluh, vid i njuh ne bi li dokučio ma i najneznatniji nagovještaj Merieminog prisustva. Morao je napredovati polako kako domorodački psi, oštra sluha, ne bi otkrili prisustvo stranca unutar kapije. Neki put bi im došao sasvim blizu — Korak je to znao po tome što su neki od njih uznemireno zacviljeli.

Kad se primakao stražnjem dijelu kolibe što se smjestila nasred širokog seoskog druma, Korak ponovo jasno nanjuši Meriemin miris. Nosa tijesno pripijena uza zid od trske, napeto i zadihano poput lovačkog psa Korak je požudno udisao miris iz unutrašnjosti kolibe, a kad ga njuh uvjeri da unutra leži Meriem, uputi se prema pročelju kolibe, k ulazu. Zaobišavši je postrance, priđe vratima i tu ugleda golemog domoroca, naoružanog dugim kopljem, kako se šćućurio na ulazu u djevojčin zatvor. Momak mu bijaše okrenut leđima. Na njegovu se tijelu odražavao sjaj vatre na kojoj se podalje, pored puta spremala večera. Bio je sam. Najbliži od njegovih momaka sjedjeli su oko vatre nekih šezdeset ili osamdeset stopa ispred njega. Da bi ušao u kolibu, Korak je morao ili u najvećoj tišini prići iz sredine ili proći neopaženo pored njega. Učini li to prvo, postoji opasnost da izazove najvjerojatnije uzbunu među obližnjim ratnicima, a ovi će dignuti na nj sve raspoložive snage u selu; drugo je bilo praktički neizvedivo. Da, za nas ili za me bilo bi to nemoguće, no Korak nije bio poput mene ili vas.

Razmak od dobrih dvadeset inča dijelio je široka pleća domoroca od okvira ulaznih vrata. Bi li se Korak mogao provući iza divljeg ratnika, a da ga ne dodirne? Svjetlo, koje je padalo na blistavu ebanovinu crne puti stražara, obasjalo je i svijetlu Korakovu kožu. Da je ma tko iz mnoštva onih dolje, pored puta, pogledao malo pažljivije u tom pravcu, morao bi svakako zapaziti visoku, svjetloputu priliku koja se kretala, no Korak je računao da su oni suviše zauzeti svojim čavrljanjem, koje im je odvuklo pažnju, te da su preblizu vatri koja ih sprečava da vide dovoljno jasno što se zbiva podalje u tami, u onom dijelu sela gdje on djeluje.

Priljubljen uza zid kolibe, a da nije proizveo ni najmanji šum suhe, trščane oplate koji bi ga odao, Korak se sve više i

više približavao stražaru. Sada se primakao njegovom ramenu i stao provlačiti kroz uzani prostor iza njega. Tik do svog koljena mogao je osjetiti vrelinu nagog tijela i čuti kako čovjek diše. Snebivao se kako to da se sve do sada to glupavo stvorenje nije uznemirilo. No momak je sjedio i nije mario za prisustvo stranog lica baš kao da ono nije ni postojalo.

Korak je prevalio jedva nešto više od inče, kad li zastane i ostane na trenutak nepomičan. Baš kad mu se provlačio iza leđa, stražar se ispruži, otvori usta i široko zijevne, a onda protegne ruke iznad glave. Korak se skameni. Još jedan korak i bit će u kolibi. Stražar spusti oružje i sav se opusti. Iza njega se nalazio okvir ulaznih vrata. I prije bi često naslonio na nj svoju snenu glavu pa se sada nagne unazad da bi uživao u zabranjenom zadovoljstvu drijemanja.

Međutim, umjesto okvira ulaznih vrata, njegova glava i pleća dotaknu toplo meso živih nogu.

Čelični prsti stisnuše grkljan brzinom misli i zaustave u grlu uzvik zaprepaštenja koji gotovo bijaše izletio iz usta. Stražar se grčevito naprezao da se uspravi, da se oslobodi stvorenja koje ga je ščepalo i iskobelja iz njegovih ruku ali uzalud. Ostane nepokretan kao da ga je netko stisnuo čeličnim kliještima. Nije mogao ni vikati. Oni strašni prsti na njegovu vratu stezali su se sve jače i jače. Oči mu ispadnu iz duplja, a lice postane pepeljasto modro.

Uskoro se još jednom opusti, no to je već bio posljednji počinak nakon kojeg se više neće probuditi. Korak nasloni mrtvo tijelo na krilo vrata. Tako ostane sjediti u tami kao da je bio živ, a majmun-čovjek se okrene i klizne u paklenu tamu kolibe.

— Meriem! — prošapće.

— Korače! Korače moj! — odazove se krik, sav prestravljen da ne uznemiri otimače, krik prigušen jecajem radosne dobrodošlice.

Mladić klekne da presiječe uze koje su sapele djevojčine pesti i gležnjeve. Tren kasnije podiže je na noge i uhvati za ruke povede k izlazu. Vani je jezivi stražar smrti bdio na svojoj

groznoj straži. Šugavo domorodačko pseto cviljelo je i njuškalo oko mrtvačevih nogu. Kad ugleda ovo dvoje na izlazu iz kolibe, životinja gadno zareži, a tren kasnije, pošto nanjuši bijelog stranca, zalaje sva uzrujana i smjesta privuče pažnju ratnika kraj obližnje vatre. Ovi okrenu glave u tom pravcu. Bilo bi naprosto nemoguće da ne opaze bijelu put bjegunaca.

Korak hitro šmugne u sjenu kolibe i povuče Meriem za sobom, ali prekasno. Ono što su domoroci opazili, bijaše dovoljno da pobudi sumnju i zato smjesta tuce ratnika potrče da ispita što je na stvari. Lavež psa, koji je bio Koraku za petama, označi nepogrešivo put potjeri. Mladić htjede ubosti životinju dugim kopljem, ali promaši jer je to divlje pseto, naviknuto da izbjegava udarce, predstavljalo najnesigurniji cilj.

Vika i strka njegovih drugova uzbuni preostale domoroce i sada se cijelo seosko stanovništvo sjatilo na ulicu da učestvuje u potrazi. Prvo su pronašli mrtvo stražarevo tijelo, a već idućeg trena jedan od najhrabrijih uđe u kolibu i otkrije da je zarobljenica nestala. To nenadano otkriće ispuni ih užasom i bijesom, no kako nigdje nisu vidjeli neprijatelja, srdžba nadvlada njihovu stravu, pa se oni na čelu, podbodeni s pozadine, rastrčaše oko kolibe odakle je dopirao lavež šugava psa. Ovdje opaze osamljena bijela ratnika kako bježi s njihovom zarobljenicom, a kad u njem prepoznaše počinitelja bezbrojnih zlodjela i prepada, navale divljački na nj, uvjereni da su ga sada, najzad, satjerali u škripac.

Kad uvidi da su otkriveni, Korak prebaci Meriem preko ramena i potrči prema stablu koji će mu omogućiti da izađe iz sela. Težina djevojke sputavala ga je pri bijegu jer su je noge jedva nosile pa nije nimalo mogla pomoći da brže napreduju. Dugo su joj članci bili sapeti čvrstim uzama koje su zaustavile tok krvi i djelimično joj paralizirale udove.

Da se to nije dogodilo, oboje bi pobjeglo u tren oka jer meriem nije nimalo zaostajala u brzini za Korakom, a na drveću se baš poput Koraka osjećala kao kod kuće. No s djevojkom na ramenu Korak nije mogao istovremeno i trčati i uspješno se boriti. Još nije prevalio ni pola puta do drveta, kad

li ga dostignu domorodački psi, izazvani lavežom svog druga te vikom i huškanjem gospodara, ščepaju za noge i konačno obore na zemlju. Kako pade, neka životinja nalik hijeni nasrne na nj i dok se s mukom borio da se uspravi, već su ga opkolili domoroci.

Jedna grupa dohvati Meriem, svu izgrebanu, izderanu i svlada je jednim udarcem, ali za majmuna-čovjeka trebalo je izmisliti mnogo svirepiji način mučenja. Pritješnjen na tlu psima i ratnicima on se još uvijek mučio, ne bi li se kako uspravi. Raspalio je lijevo i desno po licima svojih ljudskih protivnika dok za pse više uopće nije mario. Naprosto bi zgrabio najupornijeg i jednim munjevitim pokretom šake zavrnuo mu šiju.

Zatim zgrabi i iščupa kvrgavu batinu kojom ga je htio raspaliti jedan Herkules, puti poput ebanovine, te su sada domoroci iskusili kakvom snagom raspolažu ti okretni mišići pod baršunastom kožom ovog čudesnog bijelog diva. On se oborio na njih silovito i žestoko kao pobješnjeli slon. Jurio je amo-tamo obarajući one rijetke pojedince koji su našli toliko smjelosti da mu se suprotstave. Postane svima jasno da će, ne obore li ga kopljem, potući cijelo selo i ponovo osvojiti plijen. No lukavi Kovudoo nije dopustio da mu se tako lako otme blago koje je predstavljala ucjena za Meriem. Pošto se uvjeri u neorganizirani način njihove navale koji je završio nizom pojedinačnih sukoba s bijelim ratnikom i omogućio premoć neprijatelja, pozove sve plemenske starješine da svojim tijelima načine neprobojni zid oko djevojke, a zatim zapovjedi dvojici, što su čuvali djevojku, da ne rade ništa drugo već da odbijaju napadaje čovjeka-majmuna.

Korak bi ponovno jurišao na tu ljudsku barikadu, načičkanu šiljcima kopalja da bi ponovo bio odbijen i svaki put zadobio sve teže rane koje su ga sve jače iscrpljivale. Bio je obliven krvlju od glave do pete i najzad, kad je već posve oslabio od gubitka krvi, zaključi da sam više ne može pomoći svojoj Meriem.

Uskoro se nečem dosjeti. Glasno poviče djevojci. Ona se već osvijestila i mogla odgovoriti.

— Korak odlazi — poviče — ali će se vratiti i oteti te. Korak će ponovo doći po tebe.

— Do viđenja! — poviče djevojka. — Meriem će čekati sve dok ne dođeš.

Munjevito poput bljeska Korak se okrene i, prije no što je itko pogodio njegovu namjeru ili ga pokušao spriječiti, pojuri kroz selo i jednim jedinim skokom iščezne u lišću golemog stabla koje mu bijaše najkraći put u selo i iz sela plemena Kovudoo. Za njim se osu kiša kopalja — u prazno. Iz mračne džungle odazove se jedino podrugljivi smijeh.

Meriem, koju su ponovno svezali i pod jakom stražom otpremili u kolibu samog Kovudooa, provede tu noć i idući dan očekujući svakog trena Korakov povratak. Nije nipošto sumnjala da će se vratiti, štaviše, da će je osloboditi ropstva. Nije bilo toga što njen Korak ne bi mogao učiniti. Za nju on je predstavljao utjelovljenje svega najljepšeg, najjačeg i najboljeg što je poznavala u životu divljine. Ona je uzvisivala njegovu snagu, obožavala onu nježnu obzirnost koja se očitovala u svim njegovim postupcima prema njoj. Nitko za nju, otkad pamti, nije pokazivao toliko ljubavi i nježnosti kao on, koji se svakodnevno žrtvovao da njoj bude bolje. U borbi za opstanak, na koji ga je svakodnevno silio život u tajnovitoj džungli, već je odavno zaboravio većinu nježnih navika iz svoga ranijeg djetinjstva. Bio je se divlji i krvoločan, no nježan i umiljat. Ni njegovi prijatelji iz toga divljeg svijeta nisu tražili nježnih znakova pažnje. Bili su sasvim zadovoljni, ako bi s njima lovio, i borio se za njih. Ako bi zarežao i ratoborno iskesio očnjake kad bi se ogriješili o njegovo neosporno pravo na ulov ili plijen, ne bi se na nj naljutili, već su, naprotiv, veoma cijenili njegovu sposobnost i umješnost, njegovu snagu kojom je ne samo uspio ubiti već i sačuvati svoj plijen.

No prema Meriem on se uvijek odnosio najhumanije. Ubijao bi i lovio uglavnom zbog nje. Uvijek bi položio plodove svog truda do Merieminih nogu. Zgurio bi se pokraj svog plijena i zlokobno zarežao na svakog tko bi se usudio da njuška preblizu, ali ne zbog sebe, već zbog Meriem. Kada bi nastupili hladni, tamni, kišoviti dani ili pak žeđ uslijed učestalih suša, brinuo bi se jedino kako da olakša život Meriem, kako da njoj

bude toplo, da utaži žeđ, a tek zatim mislio bi na vlastite prohtjeve.

Najmekša krzna padala su tako lijepo niz ramena njegove dražesne Meriem. Trave najslađeg mirisa kitile su njeno prebivalište, a njena sjenica obložena krznom, bila je najmekši ležaj u čitavoj džungli.

Nije, dakle, čudo da je Meriem voljela svog Koraka. No, voljela ga je tako, kako mala sestra voli svog odraslog brata koji je s njome veoma pažljiv. Još i sada nije znala ništa o ljubavi između odrasle žene i muškarca.

Dok je sada tako ležala, sanjarila je o njemu i o svemu što je za nju značio. Usporedila ga je sa šeikom, svojim ocem, i zadrhti već pri samoj pomisli na tog svirepog, sjedokosog čovjeka. Čak ni ovi divljaci nisu postupali s njome tako surovo kao on. Pošto nije razumjela njihov jezik nije razumjela zašto je drže zarobljenom. Znala je da su neki ljudi i ljudožderi pa je očekivala da će je pojesti, no već je provela s njima izvjesno vrijeme, a nisu joj učinili ništa nažao. Nije znala da su već poslali glasnika u udaljeno šeikovo selo da se cjenka za visinu ucjene. Ali ni ona, ni sam Kovudoo nisu saznali, da glasnik nikada nije stigao do određena cilja, već upao u safari Šveđana Jenssena i Malbihna i tu, brbljajući sad s jednim sad s drugim domorocem, otkrio crnim slugama razlog svoga puta. Ovi su to opet smjesta izbrbljali svojim gospodarima, a kad je glasnik napustio njihov logor, nije još ni iščeznuo s vidika, kadli se prolomi pucanj, i on se s metkom u leđima otkotrlja u grmlje.

Nakon nekog vremena Malbihn se doklati u logor i tu stade objašnjavati svojim crncima kako je bio pucao u lijepog jelena, ali je promašio. Šveđani su, naime, znali da ih njihovi ljudi mrze te bi ovaj otvoreni neprijateljski čin protiv Kovudooa brzo, prvom prilikom, dojavili poglavici. A pošto nisu bili dovoljno jaki na oružju, ni sigurni u odanost pratnje, nisu smjeli izazvati negodovanje prepredenog poglavice.

Nakon te epizode slijedio je sukob s babunima i onim čudesnim bijelim divljakom koji se urotio s životinjama protiv ljudi. Zahvaljujući samo izvanrednom manevriranju i premoći svojih ljudi, koji su im pritekli u pomoć, Šveđani su uspjeli

odbiti nalet podivljalih majmuna. Još satima nakon toga njihov su logor neprestano opsjedale stotine tih vrištavih i lajavih đavola.

S puškom u ruci Šveđani su odbili mnogobrojne divljačke napade kojima je nedostajalo samo uspješno vodstvo pa da ostvare potpunu pobjedu, toliko su bili opasni. Još dugo i dugo pričinjalo im se da vide u šumi, među babunima, glatko tijelo divljeg čovjeka-majmuna, a i sama pomisao, da bi on mogao ponovo povesti babune na njih, strašno bi ih uznemirila. Dali bi ne znam što da su ga mogli ubiti, jer su ga smatrali krivim za gubitak životinje koje su trebali poslati u zoo, kao i za mržnju babuna prema njima.

— Taj momak mora da je onaj isti u kojeg smo pucali prije nekoliko godina — reče Malbihn. — Tada je bio u društvu gorile. Jesi li ga, Carlo, dobro pogledao?

— Jesam — odvrati Jenssen. — Nije bio udaljen ni pet koraka kad sam opalio u nj. Djelovao je poput inteligantnog Evropljanina, još momka. U njegovoj pojavi i izrazu nije bilo ničega suludog ni izopačenog što se često događa u slučaju kada, naime, neki luđak pobjegne u šumu, te živeći u nečistoći i posve go bude od okolnih seljaka prozvan divljim čovjekom. Ne, taj dječak ne spada u tu vrstu i stoga ga se treba još više bojati. Volio bih da mogu opet opaliti u nj, ali se nadam da neće doći. Ako pak odluči da nas ikada napadne, loše ćemo proći, ne uspijemo li ga uhvatiti čim se pojavi.

No bijeli div nije se pojavio ponovno ni poveo na njih čopor bubuna, a najzad su bijesne životinje nestale u džungli i ostavile prestrašeni safari u miru.

Idućeg dana Šveđani prispješe do sela plemena Kovudoo i čvrsto odluče da se domognu bijele djevojke, koja je po pričanju Kovudoovog teklića zarobljena u poglavičinoj kolibi. Kako će to izvesti, još ni sami nisu znali. Sila nije uopće dolazila u obzir, mada se oni ne bi nimalo ustručavali da su je mogli upotrijebiti. Prijašnjih godina zaveli su strahovladu na ogromnom području, namećući danak i pljačkajući silom, gdje nije išlo milom i pregovorima. No sada su se našli u tako gadnom škripcu, du su jedva dvaput godišnje mogli pokazati

pravo lice, i to samo ako bi dospjeli u neko zabačeno i izolirano selo malobrojnih i plašljivih domorodaca.

Ali Kovudoo nije bio jedan od tih, i mada je njegovo selo bilo zabačeno i veoma udaljeno od gusto naseljenih sjevernih predjela, njegova je snaga ležala u tome što je podržavao priznatu vrhovnu vlast, te je preko tanke niti okolnih sela bio u vezi s divljim vladarima sjevera. Navući na se njegovu mržnju, značilo bi samouništenje, a značilo bi i to da više nikad ne bi mogli dospjeti u civilizaciju preko sjevera. Zapadno, točno na njihovom putu, ležalo je šeikovo selo kamo nisu smjeli. Stoga su se oba Šveđanina približila selu plemena Kovudoo prepredeno i dvolično, s prijateljskim riječima na jeziku.

Skovali su dobar plan. Ni jednom riječju nisu spomenuli bijelu zarobljenicu. Vladali su se kao da uopće nemaju pojma da Kovudoo posjeduje nekakva bijelog zatočenika. Izmijeniše darove sa starim poglavicom cjenkajući se s njegovim poslanicima o vrijednosti onoga što su dobili i dali, kakav je već bio običaj kad ne postoje neki skriveniji motivi. Svaka neopravdana velikodušnost mogla bi izazvati sumnju.

U toku pregovora nastavili su ogovarati sela kroz koja su prolazili, dobivajući u zamjenu novosti koje je znao Kovudoo. Razgovor je bio dug i dosadan kao što su Evropljanima uopće bili dosadni svi ovi domorodački ceremonijali. Kovudoo nije ni spomenuo svoju zatočenicu, a iz obilnih ponuda i darova vođe su mogle zaključiti, da se želi što prije riješiti svojih gostiju. Malbihn sasvim slučajno, kao uzgred u razgovoru, spomene vijest da je šeik mrtav. Kovudoo se zainteresira i zaprepasti.

— Niste to znali? — zapita Malbihn. — Čudno, zar ne? Dogodilo se prošlog mjeseca. Pao je s konja koji je naletio na neku jamu. Konj je pao na njega. Kad su stigli njegovi ljudi, šeik je već bio mrtav.

Kovudoo zaklima glavom. Bio je veoma razočaran. Ako nema šeika, nema ni otkupnine za bijelu djevojku. Sada je ona bez vrijednosti, posve beskorisna ako ne posluži za svečanost ili — kao ženka. Posljednja ga misao podbode. Pljune na malog kukca što je prolazio pred njim u prašini. Pogleda pažljivo

Malbihna. Baš su čudni ti bijelci. Putuju tako daleko od svojih sela, a bez žena. Ipak, znao je da vole žene, ali koliko? — to pitanje uznemiri Kovudooa.

— Znam za jednu bijelu djevojku — reče neočekivano. — Ako je želite kupiti, nije skupa.

Malbihn sleže ramenima. — Imamo dosta neprilika, Kovudoo — reče — i ovako, bez neke stare hijene, a kamoli da još platimo za nju — i Malbihn podrugljivo pucne prstima.

— Da, ali ona je mlada — doda Kovudoo — i izgleda dobro. Šveđani se nasmiju. — Nema u džungli bijele žene, dragi Kovudoo, koja bi dobro izgledala — reče Jenssen. — Stidi se što zbijaš šalu sa starim prijateljem.

Kovudoo skoči na noge. — Dođite — poviče — pokazat ću vam da je baš takva kako rekoh.

Malbihn i Jenssen krenu za njim i tog trena pogledaju jedan drugog, a Malbihn obješenjački namigne. Zajedno pođu s Kovudoom prema njegovoj kolibi. U mračnoj unutrašnjosti nazirala se ženska prilika koja je ležala vezana na prostirci za spavanje.

Malbihn joj uputi jedan jedini pogled.
— Mora da je stara, Kovudoo, tisuću godina — reče na izlasku iz kolibe.

— Ona je mlada! — poviče divljak. — Ovdje je mrak. Niste dobro vidjeli. Sačekajte, izvest ću je van, na svjetlo — i on zapovjedi dvojici stražara, koji su čuvali djevojku, da razriješe spone s njenih gležnjeva i izvedu je napolje da je vide.

Malbihn i Jenssen nisu pokazivali nimalo želje, mada su naprosto izgarali od nje — no ne toliko da je vide, koliko da je posjeduju. Nije im bilo stalo nalikuje li njeno lice malom majmunu ili ima trbušast stas poput samog Kovudooa. Jedino što su htjeli saznati bilo je to, da li je ovo ona ista djevojka koja je oteta šeiku prije nekoliko godina. Mislili su da će je prepoznati, naravno, ako je ona ista, jer su jedino na osnovu svjedočanstva gasnika, kojeg je Kovudoo poslao šeiku, znali da to bijaše ona ista koju su jednom pokušali ugrabiti.

Kad su Meriem izveli iz mračne unutrašnjosti kolibe, oba bijelca bace letimičan pogled bez i najmanjeg interesa. Malhilm jedva priguši uzvik čuđenja. Skoro mu se oteo uzdah pred tolikom djevojčinom ljepotom, no smjesta se pribere i okrene Kovudoou.

— U redu! — reče starom poglavici.

— Onda, zar nije mlada i lijepa? — zapita Kovudoo.

— Stara nije — odvrati Malbihn — ali bi nam svejedno bila teret. Nismo došli čak sa sjevera zbog žena kad ih tamo ima više no što nam treba.

Meriem zastade i pogleda ravno u bijelce. Nije ništa očekivala od njih. Oni su za nju bili neprijatelji kao i domoroci. Sve je mrzila i bojala ih se. Malbihn joj progovori arapski:

— Mi smo prijatelji — reče. — Biste li željeli da vas odvedemo odavde?

Lagano, nejasno, kao iz neke velike daljine poče se prisjećati jezika koji joj nekada bijaše tako blizak.

— Željela bih biti slobodna — reče — i da se vratim Koraku.

— Htjeli biste poći s nama? — ustrajno će Malbihn.

— Ne — odvrati Meriem. Malbihn se obrati Kovudoou: — Ona ne želi poći s nama.

— Ali vi ste muškarci — odgovori poglavica. — Zar je nećete odvesti silom?

— To bi nam još samo nagomilalo neprilike — odvrati Šveđanin. — Ne, Kovudoo, ne trebamo je; no ako je se baš želiš riješiti, odvest ćemo je iz prijateljstva prema tebi. Kovudoo osjeti da je trgovina uspostavljena. Oni je ipak hoće. Tada otpočne cjenkanje i na kraju Meriem prijeđe iz ruku poglavice u ruke Šveđana za svega šest jardi američkog voštanog platna, tri prazna bakrena fišeka i jedan sjajni novi čelični nož iz New Jerseya. I svi su, osim Meriem, bili više no zadovoljni ovom trgovinom.

Kovudoo je postavio samo jedan uvjet: da Evropljani

najkasnije sutra ujutro napuste njegovo selo i odvedu djevojku sa sobom. Sada, kada je kupoprodaja izvršena, on nije oklijevao i da objasni razloge svog zahtjeva. Ispriča im sve o pokušaju djevojčina divljeg druga da je pošto-poto oslobodi i savjetova im da je, žele li je zadržati za sebe, čim prije odvedu iz ove zemlje.

Meriem su ponovo svezali i sproveli pod jakom stražom, ali ovaj put u šator Šveđana. Malbihn ponovo porazgovori s njome, pokušavajući je nagovoriti da ih dobrovoljno prati. Kaza joj da će je vratiti u njezino rodno selo, no, kad sazna da bi ona radije umrla, nego da se mora vratiti starom šeiku, uvjeri je da je neće odvesti tamo i da, u stvari, nisu imali namjere da to urade. U toku razgovora Malbihn se naslađivao prekrasnim crtama lica i ljepotom stasa. Odonda, od onog davnog dana kad ju je prvi put ugledao u šeikovu selu, sazrela je i porasla do visoke, stasite i vitke djevojke. Godinama je predstavljala za nj basnoslovnu nagradu. U njegovim mislima značila je utjelovljenje sveg onog zadovoljstva i raskošnog života koje se može postići mnoštvom franaka. No, dok je sada stajala pred njim, puna života i dražesti, obećavala je još i druge zamamne, čarobne slasti. On joj se primače i dohvati rukom. Djevojka ustukne, a kad je uhvati i pokuša poljubiti, ona ga snažno udari po ustima. Baš tada u šator uđe Jenssen.

Sven Malbihn ispusti djevojku i okrene se prema svom drugu. Lice mu pocrveni od prigušene strasti.

— Opet ti vrag ne da mira? — zareži Jenssen. — Želiš li posve upropastiti našu nagradu? Budemo li je gnjavili, ne samo da nećemo dobiti ni sua, nego će nas još, na svu muku, strpati u zatvor. Smatrao sam te, Malbihne, ozbiljnijim.

— Nisam ja prašumski čovjek — zareži Malbihn.

— Bilo bi bolje da jesi — odvrati Jenssen — barem dok je ne otpremimo na sigurno mjesto i pokupimo što nam pripada.

— Grom i pakao! — krikne Malbihn. — Kakve koristi od toga. Oni će biti sretni da su je dobili natrag, a kad je, nakon izvjesnog vremena, vratimo i za nju će biti bolje da drži jezik za zubima. Zašto, dakle, ne?

— Zato što ja kažem ne — zareži ponovo Jenssen. — Ja ti, Svene, uvijek puštam na volju, ali u ovome ja zapovijedam jer imam pravo, a ti nemaš. Uostalom to znamo obojica.

— Otkuda si sada, odjednom, tako prokleto častan! — drekni Mulbihn. — Misliš li možda da sam zaboravio onu krčmarevu kćer i malu Cellelu ili onu crnkinju kod...

— Zaveži! — zarokće Jenssen — znaš kao i ja da se ovdje ne radi ni o kakvoj časti. Ne želim se posvađati s tobom, ali tako mi boga, Svene, ne čini toj djevojci ništa nažao jer ću te ubiti samo da to spriječim. Dosta sam propatio za tih devet ili deset godina, robovao i bio gotovo četrdeset puta ubijen, da bi postigao baš tu stvar. I sada, kad nas je konačno poslužila sreća, neću dopustiti da mi se otmu plodovi moga napora, i to samo zato što si ti više zvijer nego čovjek.

Još jednom te opominjem, Svene! — i on izvuče revolver što mu je visio u koricama o boku.

Malbihn uputi svom prijatelju zao pogled, sleže ramenima i napusti šator. Jenssen se obrati Meriem.

— Bude li vas ponovo gnjavio, zovite me — reče. — Bit ću uvijek u blizini.

Djevojka nije razumjela razgovor koji su vodili njeni gospodari jer su govorili švedski, ali shvati što joj je maločas kazao arapski i na osnovu toga dosjeti se zbog čega su se njih dvoje pograbilo. Izraz njihovih lica, pokreti i način na koji se na kraju Janssen mašio revolvera, prije no što je Malbihn napustio šator, uvjerljivo su govorili o ozbiljnosti njihova sukoba. Sada ga zamoli — nadajući se u svojoj nevinoj neiskusnosti da će u njemu naći prijatelja i pobuditi sažaljenje — da je pusti na slobodu kako bi se vratila u džunglu svome Koraku. No, tu je zadesi novo razočaranje. Čovjek joj se grubo nasmije i odgovori da će, bude li pokušala pobjeći, biti kažnjena upravo onim od čega ju je malo prije spasio.

Svu noć je ležala osluškujući neće li se odnekud javiti Korakov zov. Sve živo u džungli pokrenulo se u tami. K njenom osjetljivom sluhu dopirali su zvukovi, koje nitko živ u logoru nije čuo, a te je zvukove umjela objasniti kao što bismo i mi

govor prijatelja, no ni jedan nije odavao Korakovo prisustvo. Ona je ipak znala da će doći. Ništa osim smrti ne bi Koraka moglo spriječiti da dođe po nju. Što ga to samo zaustavlja?

I kad ponovo svane, a da noć nije pritekla Koraku u pomoć, vjera i privrženost naše Meriem bile su još uvijek nepokolebane. Naprotiv, postade zabrinuta, nije li se njenom prijatelju nešto dogodilo. Nije naprosto mogla vjerovati da bi se njenom divnom Koraku, koji je i danju sretno prolazio kroz sve užase džungle, desio neki nesretni slučaj. Ipak jutro osvanu. Ljudi pojedu doručak, obore logor i jadan safari dvojice Šveđana zaputi se prema sjeveru. Nije bilo nikakvog izgleda za oslobođenje koje je djevojka svakog časa očekivala.

Putovali su cio dan, sutradan i prekosutra, a da se Korak ni načas nije ukazao maloj djevojci koja je tako strpljivo čekala hodajući tiho i dostojanstveno pokraj svojih podlih otmičara.

Malbihn ostade namršten i ljutit. Na Jenssenova prijateljska nagovaranja odvraćao bi kratko i osorno. S Meriem nije govorio, ali ona je opazila kako ju je nekoliko puta pogledao požudno stisnutih očiju. Od tog pogleda podiđe je jeza. Stisne grčevito Geeku na grudi i dvostruko požali za nožem koji su joj uzeli još kad ju je ugrabio Kovudoo.

Konačno četvrtog dana Meriem je izgubila svaku nadu. Bila je uvjerena da se Koraku nešto moralo dogoditi. Sada više neće doći i ti će je ljudi odvesti daleko odavde. Možda će je uskoro i ubiti. Više nikada neće vidjeti Koraka.

Toga dana Šveđani zastanu da se odmore, jer su brzo napredovali, a ljudi su bili umorni. Malbihn i Jenssen napuste logor i odu u lov, svaki u svom pravcu.

Prođe cio sat od njihova odlaska, kadli se razmaknu vrata na Merieminu šatoru, i uđe Malbihn. Lice mu je poprimilo zvjerski izraz.

Djevojka je pratila približavanje muškarca razrogačenih očiju, ukočena od užasa kao da ju je hipnotizirao pogled goleme zmije. Ruke su joj bile slobodne, jer su je Šveđani vezali dugačkim starinskim lancem za robove, koji je jednim krajem bio pričvršćen o željeznu ogrlicu što se zatvarala oko njena vrata, a drugi za stup, duboko zaboden u zemlju. Polako, inču po inču Meriem je odmicala u suprotni kraj šatora. Malbihn je išao za njom. Ispružio je ruke, a prste raširio poput pandži da je dohvati. Usta mu bijahu otvorena. Drhtao je požudno.

Djevojka se dosjeti Jenssenova savjeta da ga pozove, bude li je Malbihn ponovo zlostavljao. No Jenssen je pošao u džunglu da lovi. Malbihn je odabrao dobar čas. Ipak poviče glasno, prodorno, jednom, drugi i treći put prije no što Malbihn pritrči i surovo joj prstima zatvori usta. Borila se zubima i noktima kao što bi se borila svaka ženka džungle. Nije bila laki plijen. U tom vitkom, mladom tijelu, ispod tih mekih oblina i fine, svježe kože počivale su mišice mlade lavice. No ni Malbihn nije bio mlitavac. I karakter i ponašanje bijahu mu životinjski, a njegova snaga nije varala. Bijaše divovske građe i divovske snage. Polako svlada i obori djevojku na zemlju, udarajući je po licu kad bi ga ranila zubima ili noktima. Meriem bi mu vraćala udarce, ali je sve više slabila jer su joj njegovi prsti stezali grlo.

U džungli Jenssen je oborio dva jelena. Dok je lovio, nije se suviše udaljio, a nije to ni namjeravao. Sumnjao je u Malbihna. Činjenica, da je njegov drug odbio poći s njime i otišao sam u lov u suprotnom pravcu, ne bi ga u normalnim prilikama ispunila mračnim slutnjama, no Jenssen je dobro

poznavao Malbihna te se, pošto je osigurao lovinu, smjesta uputio natrag u logor, dok su momci ponijeli plijen.

Negdje u povratku na po puta dopre mu do ušiju slabi krik koji je dolazio iz logora. Zastane da osluhne. Još se dvaput ponovi, a onda zavlada tišina. Promrsivši psovku, Jenssen pojuri naprijed. Poželio je da ne stigne prekasno. Zacijelo onaj glupavi Malbihn i ovom prilikom želi riskirati sreću.

Na suprotnoj strani, još dalje od logora no što bijaše Jenssen, još je netko čuo Meriemine krikove. Stranac, lovac s grupom vještih, crnih ratnika nije baš vjerovao da bi tu, osim njega moglo biti još i drugih bijelaca. I on načas napeto osluhne. Više nije bilo sumnje da je to krik neke žene u nevolji pa i on potrči u smjeru odakle je dolazio. Kako je bio na većoj udaljenosti od Jenssena, ovaj prvi stigne pred šator. Prizor, koji je zatekao, nije pobudio sažaljenje u njegovom tvrdom srcu već samo mržnju prema podlom drugu. Meriem se još uvijek opirala, a Malbihn ju je neprestano udarao. Jenssen gadno opsuje nekadašnjeg prijatelja i nahrupi u šator. Malbihn zastane, ispusti svoju žrtvu, spreman da dočeka bijesni Jenssenov napad. Trgne revolver s boka. S druge strane, Jenssen predusretne taj munjeviti napad i gotovo istog časa izvuče svoj. Oba čovjeka opale istovremeno. Jenssen zakorači prema Malbihnu, ali se zaustavi. Revolver mu ispadne iz klonule ruke i on pijano zatetura. Malbihn nesmetano opali još dva metka sasvim izbliza u tijelo svog prijatelja.

Meriem, koja je sve to promatrala silno uzrujana i prestravljena, zapanji se kad opazi kako se žilavo odupire smrtno pogođeni čovjek. Oči mu se sklopiše, glava klone na grudi, a ruke mlohavo objese. Još uvijek je stajao mada je već grozno teturao, sve dok i treći hitac ne pogodi njegovo tijelo i on se skljoka ničice. Malbihn priđe i psujući udari ga zlobno nogom. Zatim ponovo pođe prema Meriem i pograbi je. Istog se trena tiho razmaknu šatorska krila i visoki bijelac zastane na ulazu. Ni Meriem ni Malbihn nisu vidjeli stranca. Ovaj posljednji bio mu je okrenut leđima, a preko njegova tijela Meriem nije mogla vidjeti stranca. On se zaputi kroz šator i prekorači Jenssenovo tijelo. Malbihnu bude smjesta jasno da nakon ovog drugog prekida više neće moći ostvariti svoju

namjeru, jer mu se teška ruka već spustila na rame. Okrene lice k tom odlučnom strancu, visokom, crnokosom, i sivookom neznancu koji je nosio khaki-odjeću i čvrsti šljem. Malbihn se ponovo maši revolvera, ali je druga ruka pretekla njegovu i izbila mu oružje koje padne na pod, sasvim u stranu gdje ga nije mogao dohvatiti.

— Što se to događa? — zapita stranac Meriem jezikom koji nije razumjela. Ona zaklima glavom i progovori arapski. Smjesta čovjek promijeni govor i zapita je na tom jeziku.

— Ti su me ljudi oteli od Koraka — objasni djevojka. — Ovaj prvi me je zlostavljao, a drugi, kojeg je upravo ubio, pokušuo ga je spriječiti. Obojica su bili zlotvori, ali ovaj je gori. Da je tu moj Korak, on bi ga ubio. Pretpostavljam da ste i vi kao i oni, pa ovoga zato nećete ubiti.

Stranac se nasmije. — Zaslužio je smrt — reče. — U to nitko ne sumnja. Jednom ću ga već ubiti, ali ne sada. Pobrinut ću se, međutim, da vas više nikad ne zlostavlja.

Stegao je Malbihna tako snažno da se ovaj nije mogao osloboditi ma koliko nastojao, a držao ga je lako kao da je Malbihn malo dijete, iako Malbihn bijaše golemi čovjek i veoma mišićav. Šveđanin poče bijesnjeti i psovati. On zamahne prema čovjeku koji ga je stezao, ali mu ovaj izvrne ruku. Tada stranac poviče svojim momcima da dođu i ubiju Šveđana. Odazove mu se tuce stranih crnaca koji uđu u šator. Bijahu to također snažni ljudi, krepke građe, ni po čemu nalik onoj bijednoj rulji koja je pratila Šveđane.

— Dosta gluposti — reče stranac Malbihnu. — Zaslužili ste smrt, ali ja nisam zakon. Sad znam tko ste. I prije sam već čuo o vama. Vi i vaš prijatelj na zlu ste glasu. Ne želimo vas vidjeti u našoj zemlji. Ovoga puta pustit ću vas da odete, no vratite li se opet, sudit ću vam vlastitim rukama, jeste li razumjeli?

Malbihn je bjesnio i prijetio, a na kraju mu dobaci najpogrdnije riječi. Zato ga ovaj tako stegne i prodrma da je samo škripao zubima. Svi koji su to upoznali, govorili su da je najbolnija kazna što bi je zadao mušarac koji bi ga i najmanje uvrijedio, bio upravo taj dobar, starinski stisak. Baš takav

stisak iskusio je i Malbihn.

— Tornjajte se sada — reče stranac — a idući put upamtit ćete tko sam — i on šapne Šveđaninu u uho svoje ime, koje je na toga nitkova djelovalo snažnije no ma kakve batine, pa ga gurne tako da je smjesta odletio kroz šator napolje i ispružio se na ledini.

— A sada — reče obrativši se Meriem — tko posjeduje ključ od te sprave oko vašeg vrata?

Djevojka pokaza Jenssenovo tijelo. — On ga je uvijek nosio — reče.

Neznanac pretraži mrtvačevu odjeću i nađe ključ. Nakon jednog trena Meriem bijaše slobodna.

— Hoćete li me pustiti da se vratim Koraku? — upita.

— Nastojat ću da se vratite svojim ljudima — odvrati. — Tko su oni i gdje je njihovo selo?

On je zapanjeno promatrao njenu neobičnu, primitivnu odjeću. Po govoru bijaše očito arapska djevojka, ali još nikad nije vidio nijednu odjevenu na taj način.

— Tko su vaši ljudi? Tko je taj Korak? — upita je ponovo.

— Korak? Korak je majmun. Ja nikog drugog nemam. Korak i ja živimo sami u džungli otkad je A'ht postao kralj majmuna i otišao. — Ona bi uvijek tako izgovarala Akutovo ime jer joj je tako zvučalo od prvog dana kada je pošla s Korakom i majmunom. — Korak je mogao postati kraljem, ali nije htio.

U strančevim očima ogledala se nedoumica. Sada pažljivije pogleda djevojku.

— Tako dakle, Korak je majmun — reče. — A kakva ste vi onda zvijer?

— Ja sam Meriem. I ja sam, također, majmunica.

— M-m — zausti zadivljeno na tu nenadanu izjavu, no što je pri tom mislio, moglo se nazrijeti djelomično u bljesku njegovih očiju, punih sućuti. Pristupi djevojci i položi joj dlan

na čelo. Ona uzmakne i divlje zareži. On se blago osmjehne.

— Ne trebate me se bojati — reče. — Neću vam učiniti ništa nažao. Želio sam opipati nemate li vrućicu i jeste li zdravi. Ako jeste, poći ćemo da potražimo Koraka.

Meriem pogleda ravno u njegove prodorne, sive oči. Mora da je u njima pročitala potvrdu plemenitosti njihova vlasnika kad je dopustila da joj položi dlan na čelo i opipa bilo. Jasno, nije imala vrućicu.

— Kako dugo živite kao majmunica? — upita čovjek.

— Prije mnogo, mnogo godina, dok sam još bila mala djevojčica, došao je Korak i odveo me od oca koji me je tukao. Otad sam živjela na drveću s Korakom i A'htom.

— U kom dijelu džungle živi Korak? — upita stranac. Meriem zaokruži tako velik prostor da bi u nj stalo pola afričkog kontinenta.

— Biste li mogli pogoditi put nazad, svom Koraku?

— Ne znam — odvrati Meriem — ali će on pogoditi put do mene.

— Imam plan — reče stranac. — Ja živim svega nekoliko sati hoda odavde. Povest ću vas kući, gdje će se moja žena pobrinuti i pripaziti na vas sve dok ne pronađemo Koraka ili Korak nas. Ako bi vas on mogao pronaći ovdje, naći će vas i u mom selu, zar ne?

Meriem je bila istog mišljenja, ali joj se nije svidjela misao da neće smjesta krenuti u susret Koraku. S druge strane čovjek nije htio pustiti to ubogo, nevino dijete da luta kroz sve opasnosti džungle. Nije mogao saznati odakle je došla, ni kamo namjerava otići, ali nije nimalo sumnjao da su Korak i njen život među majmunima puka fikcija poremećena duha. On je izvrsno poznavao džunglu, a znao je da ponekad ljudi žive godinama sami i goli među divljim zvijerima, ali ne i takva krhka, nježna djevojka! Ne, to je nemoguće!

Oboje izađu. Malbihnovi momci oboriše logor i spreme se za skori odlazak. Strančevi su crnci razgovarali s njima. Malbihn

je stajao podalje ljutit i uzrujan. Stranac se približi jednom od svojih ljudi.

— Ispitaj gdje su našli ovu djevojku — naredi mu.

Crnac postavi to isto pitanje jednom iz Malbihnove pratnje. Uskoro se vrati svom gospodaru.

— Kupili su je od starog Kovudooa — reče. — To je sve što mi je taj momak mogao reći. On tvrdi da mi ne može reći ništa više, a ja vjerujem da je to istina. To dvoje bijelaca su veoma zli ljudi. Oni su učinili mnoge stvari koje su njihovim momcima neshvatljive. Bilo bi dobro, bwana, da ubiješ i tog drugog.

— Želio bih da mogu, ali je novi zakon ušao i u taj dio džungle. Nije to više ono staro vrijeme, Muviri — odgovori gospodar.

Neznanac ostade sve dok Malbihn i njegov safari nisu iščezli u džungli otputivši se na sjever. Meriem mu pristupi posve slobodno i mirno pridržavajući Geeku malom, preplanulom rukom. Dok su razgovarali, čovjek se čudio njenom mucavom arapskom izgovoru, ali je i to konačno pripisivao njenom poremećenu umu. Da je samo mogao shvatiti koliko je godina prošlo, a da se uopće nije njime služila, sve dok je Šveđani nisu odvukli, ne bi se začudio što ga je gotovo zaboravila. Postojao je, međutim, još jedan uzrok zbog kojeg je tako brzo zaboravila šeikov jezik, no taj uzrok nije mogla ni sama pogoditi baš kao ni taj čovjek.

Pokušao ju je nagovoriti da se vrati s njime u njegov zaselak ili kako bi se arapski reklo “douar”, ali ona je neprestano uporno zahtijevala da potraže Koraka. Konačno odluči da je bolje povesti je i silom negoli žrtvovati njen život za volju mutne halucinacije koja ju je progonila. No kako bijaše veoma mudar, odluči da joj prvo ugodi, a zatim povede onamo kamo on želi. Zato su krenuli prema jugu, mada je njegova farma ležala ravno na istoku.

Zbog toga je poslije sve više skretao na istok. Bio je veoma zadovoljan kad opazi da djevojka nije primijetila nikakvu promjenu pravca kretanja. Malo-pomalo postajala je sve povjerljivijom.

Isprva je samo predosjećala da joj taj visoki Tarmangani ne želi zla, a onda, kako su dani sve više prolazili i ona se uvjerila u njegovu beskrajnu ljubaznost i strpljivost, poče ga uspoređivati s Korakom i veoma joj se dopao, ali njena vjernost prema čovjeku-majmunu nikad nije oslabila.

Petog dana izbiju iznenada na jednu veliku ravnicu i u daljini, uz rub šume, djevojka opazi ograđena polja i mnoštvo zgrada. Kad to ugleda, ustukne zapanjeno.

— Gdje smo mi to? — upita i pokaže prstom.

— Nismo našli Koraka — odvrati čovjek — a kako je naš put vodio točno prema mojoj farmi, doveo sam vas da tu sačekate i ostanete kod moje žene, sve dok moji momci ne nađu vašeg majmuna, ili pak on nas. Bolje je tako, mala moja. Bit ćete sigurniji i sretniji s nama.

— Ja se bojim, bwana — reče djevojka. — U tvom logoru tući će me kao što me je tukao šeik, moj otac. Pusti me natrag u džunglu. Tamo će me Korak naći. On se nikada ne bi dosjetio da me potraži u bijelčevu zaseoku.

— Nitko vas ovdje, dijete moje, neće tući — odgovori čovjek. — Ja to nisam nikada učinio, zar ne? Sve ovdje pripada meni. Ovdje će s vama dobro postupati. Ovdje nikoga ne tuku. Moja će vas žena voljeti, a jednom će i Korak doći. Poslat ću ljude da ga traže.

Djevojka zaklima glavom. — Oni ga neće dovesti jer će ih putem ubiti kako su i drugi njega htjeli ubiti. Bojim se. Pusti me, bwana, da odem.

— Ali vi ne znate put u svoju zemlju. Zalutat ćete. Već prve noći napast će vas leopardi ili lavovi i najzad ipak nećete naći svog Koraka. Bolje da ostanete s nama. Ne osjećate li da mi nešto dugujete, pošto sam vas izbavio od zla čovjeka? Eto, ostanite onda s nama barem nekoliko tjedana dok ne odlučimo što je bolje za vas. Vi ste ipak samo jedna mala djevojčica, pa će biti veoma zlo, ako vas pustim samu u džunglu.

Meriem se nasmije. — Džungla je — odgovori — moj otac i majka. Ona je bila uvijek nježnija prema meni nego ljudi. Ja se

ne plašim džungle. Ne bojim se ni leoparda ni lava. Kada dođe moj čas, ja ću umrijeti. Možda će me zaklati leopard ili lav, a možda će to biti majušni kukac, ništa veći od vrška mog najmanjeg prsta. Ako me napadne lav ili ubode mali kukac, uplašit ću se i to strašno, u to sam uvjerena. No život bi doista bio veoma jadan kad bih provodila svoje dane strahujući zbog stvari koja se još nije dogodila. Bude li to lav, moj će strah biti kratka vijeka, ali ako me ubode neki mali kukac, mnogo ću dana propatiti prije no što umrem. Zbog lava se najmanje bojim. On je velik i veoma bučan. Mogu ga čuti, ugledati, nanjušiti i pobjeći u pravi čas. Malog kukca mogu dotaći rukom ili nagaziti svakog časa, a da nikad ne znam gdje se nalazi, sve dok ne osjetim njegov smrtonosni ubod. Ne, ja se ne bojim džungle, ja je volim. Radije bih umrla, nego je zauvijek napustila, no tvoj je zaselak tik do džungle. Bio si dobar prema meni. Učinit ću kako želiš i ostati malo ovdje da sačekam dolazak mog Koraka.

— Dobro! — odvrati muškarac i uputi se prema bungalowu, prepunom cvijeća iza kojeg su se nalazile staje i gospodarske zgrade kakve ćete naći u svakoj uzorno vođenoj afričkoj farmi.

Kad su se približili, tucet pasa lajući im potrči u susret. Bili su to veliki ovčari, golema doga i mnoštvo bučnih, svadljivih foksterijera. Ispočetka djelovali su divlje i neprijateljski, no čim prepoznaše prve crne ratnike i bijelca iza njih, njihovo se ponašanje sasvim preobrazi: foksterijeri pomahnitaju od zanosne radosti, ovčari i velika doga nisu bili ništa manje ushićeni povratkom svog gospodara, no oni ga pozdraviše mnogo dostojanstvenije. Svaki u prolazu onjuši Meriem koja ih se nimalo nije uplašila.

Oni se načas nakostriješe i zareže kad su nanjušili miris zvijeri koji se širio iz njene odjeće, ali kad im položi ruku na glavu i nježnim glasom nešto umiljato promumlja, oni zažmire i razvuku njuške u zadovoljni, pasji osmijeh. Čovjek ih je promatrao i smješkao se, jer su se rijetko te divlje životinje odnosile tako nježno prema strancima. Činilo se kao da je djevojka pronašla onaj tajnoviti način da prenese njihovim životinjskim srcima najintimniju poruku divljine.

Svojim tankim prstima Meriem dohvati ovratnik po jednog psa sa svake srane i pođe prema bungalowu. Sa trijema jedna je žena obučena u bijelo mahala svom gospodaru koji se vraćao. Djevojka se uplašila više, no pri susretu s nepoznatim ljudima ili divljim zvijerima. Oklijevajući, ona uputi molećiv pogled prema muškarcu.

— To je moja žena — reče on. — Bit će veoma sretna da ti poželi dobrodošlicu.

Žena im pođe u susret. Čovjek je poljubi i obrati se Meriem da je predstavi govoreći arapski kako bi djevojka razumjela.

— Draga, to je Meriem — reče i ispriča sve što je znao o njenom lutanju džunglom.

Meriem uvidi da je žena lijepa. Nježnost i dobrota bijahu joj neizbrisivo ucrtani u izrazu lica. Više se nije plašila i kad je ispričana njena kratka priča, a žena joj je prišla, zagrlila i poljubivši je rekla joj "draga mala sirotice", nešto se pokrene u malom Merieminom srcu. Zarije lice na grudi svoje nove prijateljice. U njenom glasu osjeti materinski ton koji nije čula već toliko godina da je zaboravila da uopće postoji. Ona zarije lice na te nježne grudi, i zaplače kako nije plakala cijelog svog života. Bile su to neobjašnjive suze olakšanja i radosti.

I tako je Meriem, divlja mala Mangani, dospjela iz svoje ljubljene džungle u jedan kulturni i uglađeni dom. ,,Bwana" i "Draga" — ona je nastavila da ih i dalje zove onako kako je prvi put čula — bili su joj uvijek kao otac i majka. Kad je iščeznuo onaj divljački strah, osjeti umjesto njega nešto sasvim suprotno: vjernost i ljubav. Sada je željela da ovdje sačeka dok ne pronađu Koraka ili Korak nju. Ta misao nije je nikada napustila — Korak, njen Korak bijaše iznad svega.

Daleko odavde u džungli Korak, sav prekriven ranama i korom zgrušane krvi, plamteći gnjevom i tugom, teturao je u potrazi za velikim babunima. Nije ih našao ondje gdje ih je posljednji put zatekao, a ni u jednom od njihovih uobičajenih lovišta, ali ih je slijedio po onim jasno označenim tragovima koje su ostavljali za sobom, i najzad ih pronašao. Kad ih je prvi put susreo, kretali su se sporo, ali uporno prema jugu u jednoj od onih povremenih seoba čije su razloge jedino babuni sami mogli objasniti. Kad straže opaze bijelog ratnika kako im se približava niz vjetar, upozore krikovima i zaustave cijeli čopor. Na strani, gdje su se nalazili mužjaci, začuje se režanje i mumljanje, i mnogi se usprave ratoborno ukočenih nogu. Majke su nervoznim, vrištavim glasovima dozivale mladunčad i s njima potražile sigurnost iza svojih mužjaka i gospodara.

Korak glasno pozove kralja koji se, na taj poznati glas, odazove polako, ratoborno, uspravan i ukočenih nogu. On se morao na licu mjesta uvjeriti vlastitim njuhom, prije no što riskira da se osvjedoči ušima i očima. Korak je stao potpuno mirno. Da mu se počeo približavati mogao je smjesta izazvati bjesomučan napad ili, još vjerojatnije, paničan bijeg. Divlje zvijeri su veoma naprasita stvorenja. Kod njih je, relativno, veoma lako izazvati izvjesnu vrstu histerije, koja će prouzročiti bilo manijačku potrebu za ubijanjem, bilo najočitije znakove podlog kukavičluka, mada je pitanje jesu li divlje zvijeri uopće ikada kukavice.

Kralj babuna priđe Koraku. Stade obilaziti okolo naokolo u sve manjim krugovima režeći, mumljajući i njuškajući. Korak progovori:

— Ja sam Korak — reče. — Otvorio sam kavez u koji si se uhvatio. Izbavio sam te od Tarmanganija. Ja sam Korak, Veliki Ubijač. Prijatelj sam ti.

— Huh — zareži kralj. — Da, ti si Korak. Uši mi javiše da si ti Korak. Moje oči svjedoče da si ti Korak, a sada i njuhom saznajem da si Korak. Moj nos me nikad ne vara. Ja sam tvoj prijatelj. Dođi da lovimo zajedno.

— Korak ne želi sada loviti — odvrati čovjek-majmun. — Gomangani su mi oteli Meriem. Zatočili su je u svom selu. Ne daju joj da ode. Korak sam ne može je osloboditi. Korak je tebe oslobodio, a sada hoćeš li povesti svoje pleme i osloboditi Korakovu Meriem?

— Gomangani imadu mnoštvo šiljatih štapova koje bacaju. Oni će probosti tijela mojih podanika. Oni će nas pobiti. Gomangani su zla stvorenja. Sve će nas pobiti kad uđemo u njihovo selo.

— Tarmangani posjeduju štapove koji praskaju i ubijaju na velikoj udaljenosti — odvrati Korak. — Baš su ih imali onda kada te je Korak oslobodio njihove zamke. Da je Korak tada pobjegao ispred njih, ti bi sada bio zarobljenik Tarmanganija. Babun zaklima glavom. Oko njega i čovjeka-majmuna u nepravilnom krugu čučali su mužjaci njegova čopora. Treptali su očima i gurkali jedan drugoga ramenima, ne bi li našli prikladniji položaj, rovali po tlu, prekrivenom gnjilim biljem tražeći slasnog crva ili ravnodušno sjedili, promatrajući svog kralja i stranog Manganija koji sebe, doduše, tako nazivlje, ali koji mnogo više nalikuje omraženim Tarmanganijima. Kralj pogleda prema svojim starijima podanicima kao da od njih očekuje savjet i podršku.

— Ima nas premalo — promrmlja jedan.

— No postoje i planinski babuni — predloži drugi. — Ima ih poput lišća u šumi. I oni, također, mrze Gomanganije. Vole se tući. Veoma su divlji. Predložimo im da nam se pridruže. Tada bismo mogli pobiti sve Gomanganije u džungli. — On se uspravi i strašno zareži, a dlake mu se nakostriješe.

— Tako se razgovara — klikne Korak — ali mi i ne trebamo

Babun zaklima glavom. Oko njega i čovjeka-majmuna u
nepravilnom krugu čučali su mužjaci njegova čopora.

pomoć planinskih babuna. Dosta nas je. Izgubili bismo suviše vremena kad bismo pošli po njih. Za to bi vrijeme, prije nego što bi je stigli osloboditi, Meriem već bila mrtva ili pojedena. Pođimo smjesta u selo Gomanganija. Budemo li brzo napredovali, uskoro ćemo stići onamo. Tada bismo, režeći i lajući, svi u jedan mah, jurnuli u selo. Gomangani će se strašno uplašiti i pobjeći, a kad ih ne bude, ugrabit ćemo Meriem i odvesti je. Nećemo trebati ubijati njih, a ni oni nas, jer sve što Korak želi jest Meriem.

— Nas je premalo — grakne ponovo stari majmun.

— Da, premalo nas je — prihvatiše i ostali.

Korak ih nije mogao nagovoriti. Oni će mu rado pomoći, samo će postupiti po svome, a to znači da će poći uz dobrovoljnu pomoć svojih sunarodnjaka i saveznika iz gorskih predjela. Stoga je Korak bio prisiljen da popusti. Sve što je ovog časa mogao učiniti, pokušao je, a na njegov nagovor kralj babuna, sa još dvadesetak najsnažnijih mužjaka, pristane da pođe s Korakom u brdske predjele napustivši preostali dio čopora.

Kad su se već jednom odvažili na taj pothvat, babune obuze silno oduševljenje. Izaslanici smjesta krenu. Napredovali su veoma brzo, no ni čovjeku-majmunu nije bilo teško da ih slijedi. Dok su prolazili drvećem, podigli su užasnu dreku nastojeći uvjeriti neprijatelje pred sobom da se približava golemi čopor jer, kad bi prolazilo mnoštvo babuna, nijedan stvor džungle ne bi se usudio da im dodijava. Kada bi ih priroda zemljišta prisilila da se spuste na tlo i pođu ravnicom, jer je udaljenost između drveća bila suviše velika, oni su krenuli tiho, znajući da se ni lav ni leopard neće dati nasamariti galamom kada se uvjeri, a vlastite oči, da to putuje samo skupina babuna.

Dva dana družina je hitala kroz divlji predio dok nije izašla iz neprohodne džungle i izbila na široku ravnicu, a preko nje u planinske kose, obrasle šumom. Korak još nikad nije bio ovdje. Bila je to za nj nova zemlja i promjena nakon monotonog, ograničenog vidika koji ga je u džungli ipak ispunjavao

zadovoljstvom. Ali ovog časa nije ni najmanje želio da se oduševljava prirodnim ljepotama. Meriem, njegova Meriem bila je u opasnosti. Sve dok ne bude slobodna i ne vrati mu se, on će malo brinuti za bilo što drugo.

Kad su već prispjeli u šumu, koja je prekrila planinsku kosu, babuni odluče da napreduju sporije. Neprestano su se oglašavali nekim tugaljivim zovom, a zatim su naglo ušutjeli i stali osluškivati. Naposljetku iz daljine, točno prema njima, dopre nejasan odazov.

Babuni usmjere svoj put u pravcu glasa, koji se razlijegao šumom, kad god bi zastali i zašutjeli. Sad pozivajući, a sad opet osluškujući približiše se svojim rođacima koji su — Korak je u to bio uvjeren — dolazili u velikom broju. Kad su se konačno planinski babuni ukazali na vidiku, čovjek-majmun se zapanji nad onim što je ugledao.

Pred njim se pojavio zbijeni red samih golemih babuna koji je započinjao na zemlji, pa preko grana drveća sve do onog najvišeg dijela krošnje, što je još mogla podnijeti njihovu težinu. Primicali su se polako i oglašavali nekim sablasnim, tugaljivim zovom, a iza njih, dokle god su Korakove oči mogle doprijeti kroz zelenilo, nadirali su novi mužjaci i slijedili ih u stopu. Bilo ih je na tisuće. Čovjek-majmun nije smio ni pomisliti kakva bi sudbina zadesila njegovo malo društvo da se dogodio neki sukob ili da se iznenada uplašio koji između tisuću babuna.

No ništa se neprijatno nije dogodilo. Oba kralja približiše se jedan drugome, kao što već bijaše običaj, nakostriješeni i dugo se njušiše. Pošto tako međusobno utvrdiše identitet, počešu jedan drugoga po leđima i nakon kratkog vremena počnu razgovarati. Korakov prijatelj objasni razlog njihova posjeta, i tada se Korak prvi put pokaže. Sve do tada bio je sakriven iza grmlja. Kad izađe na vidjelo, među planinskim babunima zavlada silno uzbuđenje. Korak se načas preplaši da će ga raznijeti na komade, no prepao se zbog Meriem. Ako pogine ovdje, više joj nitko neće pomoći.

Međutim, oba kralja narede čoporu da se smiri i tako se Korak mogao približiti. Planinski babuni počeše mu prilaziti

sve bliže i bliže. Njušili su ga sa svih strana. Kad im progovori njihovim vlastitim jezikom, zavlada čuđenje i zadovoljstvo. Počeli su razgovarati s njime i slušati dok im je govorio. Pričao im je o Meriem, o njihovom životu u džungli gdje su prijateljevali sa svim vrstama majmuna od malih Manua do velikih majmuna Manganija.

— Gomangani, koji su mi oteli Meriem, nisu vaši prijatelji — reče. — Oni vas ubijaju. Nizinskih babuna je premalo da ih napadnu sami. Pričali su mi da vas je veoma mnogo i da ste silno hrabri, da vas ima ko vlati trave na ravnici i lišća u šumi, da vas se čak slon Tantor plaši koliko ste hrabri. Pričali su mi, također, da ćete nam se veoma rado pridružiti kad budemo pošli na selo Gomanganija, i kazniti te zlikovce, a ja, Korak, za to ću vrijeme uzeti svoju Meriem.

Majmunski kralj se isprsi i stade se šepuriti dok su mu se stražnje noge posve ukočile. To isto učine i mnogi golemi mužjaci njegova čopora. Bili su veoma zadovoljni laskavim riječima tog stranog Tarmanganija koji je sebe prozvao Manganijem i govorio jezikom tih dlakavih ljudskih predaka.

— Jest — reče jedan — mi u brdima silni smo borci. I Tantor nas se plaši. Boji nas se i Numa i Šita. Gomangani brdskih predjela sretni su da nas ostave na miru. Ja ću, na primjer, sam poći s tobom u selo nizinskih Gomanganija. Ja sam prvorođeni kraljev sin. Mogu sam pobiti sve Gomanganije u ravnici — nadme grudi i stade ponosno stupati gore-dolje.

— Ja sam Goob — zareži drugi. — Imam duge, bojne očnjake. Oni su oštri i jaki. Zaboli su se već nekoliko puta u meko meso mnogih Gomanganija. Sam sam ubio Šitinu sestru. Goob će poći s tobom u nizinu i pobiti toliko Gomanganija da neće ostati ni jedan da prebroji mrtve — i on se također stane šepuriti i ponosno koračati pred očima zadivljenih ženki i mladunčadi.

Korak upitno pogleda kralja.

— Tvoji su momci veoma hrabri — reče — no od svih je najhrabriji kralj.

Kosmati mužjak, na koga se to odnosilo, još u punoj snazi

jer bijaše tek odnedavno kralj, zareži grozno. Njegovi gromki izazovi odjeknuše šumom. Mali babuni stisnu se u strahu uz dlakavi vrat svojih majki. Mužjaci se trgnu, poskoče visoko u zrak i odvrate rikom na bojni poklik svog kralja. Nastade užasna rika.

Korak se primače kralju i poviče mu u uho: — Hajdemo! — On pojuri kroz šumu prema nizini koju su morali prijeći na svom dugom putu natrag do sela Gomanganija Kovudooa. Kralj, još uvijek režeći i urličući, okrene se i pođe za njim. Njihovim tragom pođe grupa nizinskih babuna i tisuće njihovih rođaka iz gorskog klana, sve divlje, snažne, krvoločne prilike, slične psima.

Drugog dana stignu do sela plemena Kovudoo. Bilo je rano poslijepodne. Selo je uronilo u tišinu strašne ekvatorijalne žege. Moćni čopor sada je napredovao sasvim tiho. Tisuće nogu, koje su gazile šumom, nisu proizvele šum veći no što bi malo jači vjetrić u lisnatim krošnjama drveća.

Korak i dva kralja bijahu na čelu. Tik do sela oni se zaustave da sačekaju ostale članove. Sada zavlada potpuna tišina. Korak se bešumno popne na stablo koje se nadvilo nad ogradu od kolja. Osvrne se. Gomila ga je slijedila u stopu. Kucnuo je čas. Za vrijeme dugog marša on ih je opominjao da ne učine ništa nažao bijeloj ženki koja je zarobljena u selu. Na sve ostale imaju pravo kao na ratni plijen. A onda, podignuvši lice k nebu, oglasi se jednim jedinim krikom. Bio je to signal.

Kao odgovor, tri tisuće dlakavih mužjaka nagrnu vrišteći i lajući u selo prestravljenih domorodaca. Iz svih koliba kuljali su ratnici. Kad ugledaše stravičnu hordu, koja je prekrila seosku ulicu, majke podignu djecu na ruke i pojure prema seoskoj kapiji. Kovudoo je izdavao naređenja borcima oko sebe, skakao i derao se ne bi li potakao njihovu hrabrost i nagnao ih da upere vrhove kopalja prema hordi koja je jurišala.

Korak, koji je vodio u maršu, povede i juriš. Domoroci pretrnu od užasa i zabune kad ugledaše mladića bijele kože na čelu gomile strašnih babuna. Na trenutak oni su uspjeli zadržati svoj položaj bacivši koplja u gomilu koja je nadirala,

ali prije no što su odapeli strijele s lukova, predomisle se, okrenu i prestrašeno nagrnu u bijeg. Babuni navale u njihove redove s boka, s leđa i zariju snažne zube u njihove vratove. Ispred sviju najstrašniji, najbjesniji bijaše Korak.

Kod seoske kapije, kroz koju nagrnuše domoroci u paničnom bijegu, Korak se okrene, ostavi domoroce na milost i nemilost svojih saveznika i jurne pun žudnje prema kolibi u kojoj je čamila zatočena Meriem. Bijaše prazna. Jedna za drugom prljave su izbe otkrivale obeshrabrujuću istinu — Meriem nije bila ni u jednoj kolibi. Da je domoroci nisu odvukli sa sobom bježeći iz sela, znao je po tome što je najpažljivije pregledao sve koji su bježali. Budući da je dobro poznavao sklonosti divljaka, u glavi čovjeka-majmuna sine jedino rješenje: Meriem su ubili, a zatim pojeli. Uvjerivši se da je Meriem mrtva, njegovu svijest zapljusne val krvave mržnje prema onima koji su, po njegovu uvjerenju, bili njene ubojice. U daljini začuje režanje babuna, izmiješano krikovima njihovih žrtava i uputi se onamo. Baš kad je prispio među njih, babuni su se počeli umarati od ogorčene borbe, a mala gomila domorodaca postavi se ponovo u obrambeni položaj i veoma djelotvorno upotrijebi kvrgave batine protiv nekoliko mužjaka koji su još uvijek uporno jurišali. S drveta povrh njih Korak skoči baš među ove i baci se naglo, nemilosrdno i strašno na divlje ratnike plemena Kovudoo. Njime ovlada slijepi gnjev, ali ga ovaj istovremeno odvrati od težih okrutnosti. Poput ranjene lavice bacao se ovamo, onamo, svugdje, nanoseći točnošću i umješnošću uvježbana borca strašne udarce svojom snažnom šakom. Neprestano bi ponovo zarivao zube u meso neprijatelja. Zatim bi jednog ostavio i jurnuo na drugog, prije no što bi ga oborio uspješnim udarcem. No, mada je golema težina njegove kazne bila odlučujuća za ishod bitke, strava, koju je izazvao u primitivnom i praznovjernom duhu svog neprijatelja, nadmašila je i to. Za njih bijeli ratnik, koji se udružio s velikim majmunima i stravičnim babunima, koji reži, laje i škljoca čeljustima poput zvijeri, nije bio čovjek, već demon — strašni bog zla koga su oni razljutili i sad je došao iz svog skrovišta, negdje iz dubine džungle da ih kazni. I upravo zbog tog vjerovanja većina je pružila veoma slabi otpor, osjećajući da je snaga njih, smrtnika nedovoljna i uzaludna protiv volje i moći

božanstva. Na kraju više nije bilo nikog da plati za svoje nedjelo, a krivica za zločin ostaje na onima koji su uspjeli pobjeći. Sav zadihan i krvav Korak izgubi volju da se dalje osvećuje. Babuni se okupe oko njega, siti bitke i krvi. Neki, premoreni ispruže se na zemlji

U daljini Kovudoo je okupljao svoje raštrkane plemenske starješine brojeći i gubitke. Panika je zavladala među njegovim ljudima. Nitko ih ne bi mogao nagovoriti da i dalje ostanu u toj zemlji. Više se nikada neće vratiti u svoje selo, na svoje posjede. Naprotiv, oni su uporno htjeli bježati i dalje, milje i milje daleko od zemlje u kojoj prebiva demon koji je tako žestoko na njih navalio. Tako se dogodilo da je Korak istjerao iz njihovih domova baš one ljude koji su mu jedini mogli pomoći u potrazi za Meriem i presjekao jedinu nit što ga je vezala s njome, nit koja bi njegovo traženje usmjerila odavde prema farmi srdačnog bwane koji je stekao naklonost njegove male dragane iz džungle.

Prepun gorčine i bijesa Korak se idućeg jutra oprostio od svojih saveznika babuna. Oni su željeli da pođe s njima, ali čovjek-majmun nije imao volje ni za kakvo društvo. Život u džungli razvio je kod njega mučaljivost. Njegova tuga pretvorila je tu osobinu u tako mračnu potištenost i zlovolju da ne bi nipošto mogao podnijeti divlje društvo svadljivih babuna.

Zamišljen i očajan on krene na osamljeno putovanje u najdublju džunglu. Pošao bi po tlu baš kad bi znao da je tamo negdje gladni Numa. Popeo bi se na isto stablo na kome je boravila pantera Šita. Na sto načina i oblika izazivao je smrt. Njegov je duh neprestano bio obuzet sjećanjem na Meriem i one sretne godine koje su proveli zajedno. Tek sada bio je potpuno svjestan što mu je ona značila. Ono drago lice, ono preplanulo, skladno malo tijelo i blistavi osmijeh kojim bi mu poželjela dobrodošlicu na povratku iz lova — proganjali su ga neprestano.

Neaktivnost ga je gotovo dovodila do ludila. On je morao nešto raditi, kretati se. Svoje dane morao je ispuniti radom i uzbuđenjem da bi zaboravio, a noć ga je morala zateći posve iscrpljena da bi mogao usnuti i u blaženstvu besvijesti

zaboraviti na svoj jad, sve dok ne svane novi dan.

Da je slutio ma koju mogućnost da je Meriem živa, on bi još barem imao nade. Dani bi prolazili u potrazi za njom, i sve bi bilo lakše, no on je vjerovao da je djevojka zasigurno mrtva.

Čitavu jednu godinu provodio je život usamljenog lutalice. Povremeno bi susretao Akuta i njegovo pleme, loveći s njima dan-dva ili bi se opet otputio u planinske predjele gdje bi, razumljivo, živio s babunima. No najčešće je bio sa slonom Tantorom, tim golemim sivim bojnim brodom džungle, tim super-drednotom* tog divljeg svijeta.

Koraka je smirivalo, zanimalo i zabavljalo tiho spokojstvo čudovišnih mužjaka, ona uvijek budna zabrinutost majki-slonica i nezgrapna razigranost mladunčadi. Život tih golemih životinja odvraćao bi ga povremeno od njegova jada. Volio ih je čak više nego velike majmune. Među njima se nalazio jedan divovski kljovaš kojeg je posebno volio. Bio je to gospodar krda, divlja životinja koja je imala naviku da jurne na stranca na najmanji izazov ili, štoviše, i kad tog izazova uopće nije bilo. Prema Koraku je ovo razorno brdo bilo tako krotko i nježno kao psetance.

Došao je, čim bi ga Korak pozvao. Obavio bi svoju surlu oko tijela čovjeka-majmuna i podigao ga spretnom kretnjom na svoju široku šiju, a tu bi se Korak izvalio koliko je dug i nježno bockao nožnim prstom debelu kožu, goneći muhe s osjetljivih ušiju svog golemog druga lisnatom granom koju je za tu svrhu Tantor otkinuo s obližnjeg stabla.

Za sve to vrijeme Meriem bijaše udaljena svega stotinjak milja.

---

* Vrst najvećih oklopljenih ratnih brodova koji imaju teške topove. Ime dobili po istoimenom brodu, sagrađenom 1906. Koji se zvao »Dreadnought« ili u prevodu »Nebojša«

Otkako se našla u novom domu, Meriem su brzo prolazili dani. U početku je neprestano željela da ode u džunglu u potragu za svojim Korakom. Bwana — tako je ona i dalje uporno nazivala svog dobrotvora — odvratio ju je od toga na taj način što je smjesta poslao grupu crnaca, na čelu s poglavicom, u Kovu-doovo selo s naređenjem, da saznaju od lukavog poglavice, kako su se domogli bijele djevojke i da iz njega izvuku sve što je znao o njenom prijašnjem životu.

Bwana je postavio svom poglavici i specijalni zadatak: da sazna od Kovudooa sve u vezi s tim neobičnim stvorom, koga djevojka nazivlje Korakom, te da pođe u potragu za čovjekom-majmunom, ako otkrije i najmanji znak vjerojatnosti da to stvorenje uopće postoji. No bwana bijaše više no uvjeren, da je to sve uobrazilja poremećena djevojčina duha. Smatrao je da su užasi i tegobe koje je pretrpjela nakon što su je zatočili domoroci, kao i stravično iskustvo s obojicom Šveđana, poremetili njenu duhovnu ravnotežu. Ali što su više prolazili dani, on je sve temeljitije upoznavao djevojku promatrajući je pod normalnim okolnostima smirenog života u svom afričkom domu. Nije više ni najmanje razbijao glavu oko njene neobične priče, jer osim ovog, nije bilo nikakva znaka da bi Meriem bila bolesno stvorenje.

Bijelčeva žena, koju je Meriem od prvog časa, začuvši da je tako nazivlje bwana, okrstila "Draga", nije samo pokazivala iznimni interes za tu malu divljakinju iz džungle, napuštenu i posve osamljenu, već ju je zavoljela od sveg srca zbog njene vedre ćudi i prirodne dražesti. A Meriem, na koju je ova draga i obrazovana žena ostavila podjednako duboki dojam, uzvraćala

joj je uzajamne simpatije i čuvstvo odanosti.

Vrijeme je naprosto letjelo, dok je Meriem očekivala povratak poglavice i njegove grupe iz zemlje plemena Kovudoo. Dani su brzo odmicali, jer je osamljena žena lukavo znala sate i sate upotrijebiti na poučavanje nepismenog djeteta. Ona odluči da smjesta započne poduku u engleskom, ali tako da to djevojka ne osjeti kao prisilu ili teret. Uz ovu poduku naizmjence ju je učila šivanju i dobrom vladanju, a da se Meriem ni jedanput nije dosjetila da bi to moglo biti nešto drugo, a ne obična igra. Poteškoća nije bilo, jer je djevojka željela da svašta nauči. Tako joj najzad sašije lijepe haljine, umjesto one priproste leopardove kože, a one su tako lijepo i skladno pristajale Meriem kao bilo kojoj civiliziranoj djevojci koju je Draga poznavala.

Protekao je cio mjesec od poglavičinog odlaska, a za to se vrijeme naša divljakinja, mala polunaga Tarmangani preobrazila, po vanjštini barem, u ukusno odjevenu, civiliziranu djevojku. No Meriem je brzo svladala i poteškoće engleskog jezika, jer su bwana i Draga od onog časa kad su odlučili da Meriem mora naučiti engleski — a to je bilo nekako prvi ili drugi dan nakon što su je doveli u svoj dom — uporno odbijali da govore arapski.

Povratak i izvještaj poglavice baci Meriem ponovo u očajanje. On je, naime, našao selo plemena Kovudoo posve napušteno i, ma koliko tražio svuda uokolo, nije mogao naći ni jednog domoroca. Na izvjesno vrijeme se i ulogorio pokraj sela, pretražujući danima okolicu, ne bi li otkrio trag Merieminog Koraka, no ni u tim istraživanjima nije otkrio ništa. Nije vidio ni majmuna, ni čovjeka-majmuna. Meriem je isprva tvrdo odlučila da se smjesta sama uputi u potragu za Korakom, ali ju je bwana nagovorio da sačeka. Uvjerio ju je da će sam poći čim nađe vremena, te je najzad Meriem pristala da se pokori njegovim željama, no trebalo je da prođe još mjesec dana, da bar malo prestane jadikovati za svojim Korakom.

Draga je tugovala zajedno s ožalošćenom djevojkom, nastojeći da joj što bolje ugodi i obraduje je. Govorila joj je da će je Korak, ako je živ, svakako pronaći, ali je cijelo vrijeme

vjerovala da Korak ne postoji u stvarnosti već samo u njenim mladenačkim snovima. Izmišljala je zabave da je razonodi i odvrati od njene tuge, provodila je cijelu, široko zasnovanu taktiku kako će pogodnostima civiliziranog života i običaja osvojiti ovu sirotu djevojku. A to i nije bilo teško jer je rado učila, a uskoro se jasno pokazalo da ispod tog sirovog djevojčinog divljaštva počiva bogata naslaga urođene profinjenosti, suptilan ukus i nadarenost koji su posve odgovarali svojstvima njene učiteljice.

Draga bijaše oduševljena. Kako bijaše osamljena, bez djece, obasula je ovu malu tuđinku svom onom materinskom ljubavi koju bi pokazala i za svoje rođeno dijete da ga je imala. Zahvaljujući svemu tome, nakon nepune godine dana, nitko ne bi mogao pogoditi da je Meriem ikada živjela izvan okrilja kulture i raskoši.

Bilo joj je šesnaest, no izgledala je kao dvadesetogodišnja djevojka i bijaše veoma lijepa s onom svojom crnom kosom, preplanulom kožom, svježinom i bezazlenošću. Sva je pucala od zdravlja. No još uvijek je tajno nosila svoju tugu, iako je Dragoj nije više spominjala. Ne bi prošao sat, a da se ponovo ne sjeti Koraka i poželi silno da ga ponovo vidi.

Sada je Meriem već tečno govorila engleski, a isto tako dobro čitala i pisala. Jednog dana Draga iz šale progovori s njome i francuski i na njeno golemo zaprepaštenje Meriem odvrati istim jezikom, istina polako, zapinjući, ali zato izvrsnom francuštinom i to baš onakvom kakvom se služe mala djeca. Nakon toga bi one svakog dana brbljale francuski, a Draga se neprestano čudila lakoći, ponekad gotovo neshvatljivoj, kojom je djevojka svladavala taj jezik. U početku Meriem bi mrštila tanke, svedene tamne obrve kao da se s mukom nastoji dosjetiti nečeg, davno zaboravljenog što su te nove riječi značile, a onda, na zaprepaštenje vlastito i svoje učiteljice upotrijebila bi i druge francuske riječi kojih nije bilo u toj vježbi. Upotrebljavala ih je ispravno i s takvim izgovorom koji je njena učiteljica Engleskinja, smatrala boljim od svoga. No, kako Meriem nije znala ni pisati ni čitati ono što je tako odlično govorila, Draga je odlučila da prvo vježbaju engleski, a francuski razgovor da odgode za iduće dane.

— Ti si, nesumnjivo, morala slušati francuski još u vrijeme dok si bila u selu svog oca — tvrdila je Draga jer joj se to činilo najrazumljivije.

— Možda — reče — ali se ne sjećam da sam ikada vidjela ma kojega Francuza u društvu moga oca. On ih je mrzio i nije htio imati s njima ikakva posla, te sam posve sigurna da ni jednu od tih riječi nisam nikada prije čula, iako mi se, u isto vrijeme, čine veoma poznate. Ne mogu to shvatiti.

— Ni ja — složi se Draga.

Baš u to vrijeme glasnik donese pismo, a kad je saznala sadržaj, Meriem se silno uznemiri. Dolaze gosti. Izvjestan broj engleskih dama i gospode prihvatio je poziv Drage da provede kod njih mjesec dana u lovu i istraživanju. Meriem ih je sva uzbuđena iščekivala. Kakvi su ti stranci? Hoće li biti s njome ljubazni poput bwane i Drage ili okrutni i bezosjećajni poput ostalih bijelaca koje je upoznala? Draga ju je uvjeravala da su to sve prijatni ljudi te da će se i sama osvjedočiti u njihovu srdačnost, pažljivost i plemenitost.

Na Dragino iznenađenje u načinu kako je Meriem očekivala posjet stranih gostiju, nije bilo ni traga plašljivosti svojstvene jednoj divljakinji.

Kada se konačno uvjerila da je neće ugristi, ona je sačekala njihov dolazak s interesom i izvjesnim radosnim predosjećajem. U stvari, nije se mogla zapaziti nikakva razlika između nje i bilo koje zgodne mlade gospođice, naviknute da očekuje dolazak gostiju.

Korakov lik se još uvijek pojavljivao u njenim mislima, ali sada oslabljen, kao nejasno izraženo sjećanje na jedan gubitak. Neka tiha tuga obuzimala je Meriem kad bi mislila o njemu, ali žestina boli nad tim gubitkom nije je, kao u prvim danima, gonila u očajanje. Ipak, još mu je uvijek bila vjerna. Još se nadala da će je jednog dana naći i nije ni časa sumnjala da će je potražiti, ako je živ. No ova posljednja pomisao silno ju je uzrujala. Možda je Korak mrtav. Činilo se naprosto nemoguće da bi jedan stvor, tako sjajno uvježban da se suoči sa svim nezgodama života u džungli, podlegao tako mlad.

Doduše, kad ga je posljednji put vidjela, rulja naoružanih ratnika napala ih je sa svih strana, a ako se još jednom vratio u domorodačko selo, što je po njenom mišljenju morao svakako učiniti, bio je, najvjerojatnije, ubijen. Čak ni njen Korak onako sam samcat, nije mogao savladati cijelo selo.

Konačno su prispjeli gosti. Bila su to tri muškarca i dvije žene — supruge dvojice starijih. Najmlađi član bijaše plemeniti Morison Bavnes, mlad, vanredno bogat čovjek, koji je, iscrpivši sva moguća uživanja što su mu pružale evropske prijestolnice, prihvatio sa zadovoljstvom, kad mu se pružila prilika, da lovi uzbuđenja i avanture na drugom kontinentu.

Sve vanevropske doživljaje smatrao je više ili manje nevažnim, ali je volio da se zanosi novim, neviđenim predjelima kao i da posve strana lica smatra domaćima, ma kako mu odvratna izgledala kod kuće. Sa svima postupao je, koliko je god moguće, uglađeno i učtivo, mada je više cjepidlačio s ljudima koje je smatrao nižom vrstom, no s onima koje je smatrao da su mu intelektualno dorasli.

Priroda ga je obdarila sjajnom tjelesnom građom i lijepim licem kao i s dovoljno zdrava razuma da se ne zanosi mišlju o svojoj nadmoći nad drugima, znajući da bi tada imao malo izgleda da se netko njime oduševi. I tako je veoma lako stekao glas najdemokratskijeg mladića koji smatra da je ravnopravan sa svima, a zapravo je bio posve osrednji momak. Ponekad bi se ipak pojavila sjenka sebičnosti, no nikad u tolikoj mjeri da postane mučna njegovim drugovima. Takav, ukratko, bijaše plemeniti Morison Bavnes kao predstavnik sjajne evropske civilizacije. No što bi pl. Morison Bavnes imao predstavljati u centralnoj Africi, teško bismo pogodili.

U prisustvu stranaca Meriem je, ispočetka, bila bojažljiva i suzdržana. Njeni dobrotvori smatrali su da će biti mnogo zgodnije ako prešute njenu neobičnu prošlost te je tako predstavljena kao njihova štićenica — o njenom ranijem životu nije se uopće govorilo, a ni ispitivalo. Gosti su je smatrali ljupkom, skromnom, nasmijanom i živahnom djevojkom koja je posjedovala neiscrpni rezervoar zanimljivih i fantastičnih iskustava iz života džungle.

U protekloj godini često bi izjahala s bwanom i Dragom. Poznavala je pored rijeke svaki guštik, obrastao trskom gdje bi najradije boravili bivoli. Znala je za tucet lavljih skloništa, za svaki izvor u tom sušnom kraju, udaljen dvadeset i pet milja od rijeke. Čudesnom, gotovo neobjašnjivom točnošću slijedila bi trag najveće i najmanje životinje sve do njene jazbine. No činjenica, koja ih je sve snebivala, bila je njena sposobnost da neposredno ustanovi prisustvo mesoždera kojeg ostali, uz krajnje naprežanje svih čula, nisu mogli ni vidjeti ni čuti.

Plemeniti Morison Baynes gledao je u Meriem najljepšeg i najdražesnijeg suputnika. Od samog početka on se njome oduševio. Možda osobito zbog toga, jer nije očekivao da bi na afričkom posjedu svojih londonskih prijatelja mogao naći takvo društvo. Bili su najčešće zajedno, jer su u tom malom društvu bili jedini koji nisu vjenčani. Meriem, posve nenaviknuta druženju s ljudima poput Baynesa, bila je naprosto, njime očarana. Njegove priče o velikim, sjajnim gradovima koje je poznavao, ispuniše je čuđenjem i divljenjem. To, što je u tim pričanjima pl. Morison uvijek isticao prestiž svoje ličnosti, Meriem je shvatila kao prirodnu posljedicu njegove prisutnosti na sceni događaja — gdje god se našao. Morison je morao biti junak, mislila je djevojka.

I tako, svakodnevno u prisustvu i društvu mladog Engleza Korakov lik postajao je sve manje zbilja. Korak, koji je prije za nju bio svakodnevna stvarnost, postade tek sjećanje. Tom sjećanju ostade i dalje vjerna, no kakvu snagu može imati sjećanje u odnosu na blještavu stvarnost?

Sve do dolaska gostiju Meriem nije nikada sudjelovala u lovu. Nikada nije osobito voljela ubijati zbog sporta. Traganje za divljači uvijek ju je radovalo, no u pukom ubijanju zbog ubijanja nije nalazila nikakva zadovoljstva ova djevojka koja je nekad bila, a i sada u izvjesnom smislu ostala, mala divljakinja.

Kada bi bwana uzjahao da ustrijeli divljač za hranu, ona je uvijek bila njegov oduševljeni pratilac, no s dolaskom gostiju iz Londona, lov se izopačio u čisto klanje. Domaćin nije dopuštao bezrazložno ubijanje, ali svrha tih lovova bili su ipak trofeji:

glave i kože, a ne meso za jelo. Zbog toga je Meriem ostala kod kuće i provodila dane bilo s Dragom na verandi ili pak jašući omiljenog ponya preko ravnica i uz rub šume. Ovdje bi ga ostavljala nevezanog dok bi se ona popela na stablo da osjeti, na trenutak, nepomućenu radost povratka u divljinu i slobodu svog ranog djetinjstva.

Tada bi joj se ponovo vraćao Korakov lik. Umorna od skakanja i njihanja po drveću, ona bi se najzad udobno ispružila na grani i zadrijemala. Ipak, nakon današnjeg dana, osjeti kako se Korakovo lice polako rasplinjava i sliva s drugim, a pojava preplanulog, polugolog Tarmanganija postaje Englez u khaki-odjeći koji jaše svog konja za lov.

Dok je tako sanjarila, iz daljine dopre joj do ušiju slabo, prestavljeno blejanje laneta. Meriem posta oprezna. Kad bismo vi i ja imali priliku da čujemo tu istu žalosnu jadikovku iz tako velike daljine, ne bismo je znali objasniti, no Merieminu uhu ona je kazivala užas koji je obuzeo preživača kad se u blizini našao mesožder, a on nije mogao pobjeći.

Koraku je bilo posebno zadovoljstvo i omiljena zabava da otme, kad god je mogao, Numi plijen. I Meriem bi također obuzela radosna drhtavica kad bi mogla ugrabiti slasni zalogaj gotovo ispred ralja kralja svih životinja. Sada, dok je slušala blejanje laneta, ponovo je prožme poznata jeza, i ona se sva uznemiri od želje da se opet poigra skrivača i našali sa smrću.

Hitro odriješi suknju za jahanje i baci je u stranu, jer joj je strašno smetala dok je skakala po drveću. Čizme i čarape odletješe za suknjom, jer jedino golo ljudsko stopalo nije klizilo ni po suhoj ni po vlažnoj kori dok se tvrdim đonom čizme nije moglo ni maknuti po drvetu. Ona bi najviše voljela da odbaci i jahaće hlače, ali ju je Draga uvjerila materinskim savjetima da je nepristojno kretati se gol po svijetu.

Na boku joj je visio lovački nož. Puška je ostala u navlaci, zakvačenoj na ormu njenog konja. Nije ponijela ni svoj revolver.

Blejanje laneta se nastavljalo dok je brzala u tom smjeru, a znala je da dopire ravno s poznatog izvora koji bijaše nekada

glasovito sastajalište lavova. U posljednje vrijeme više se nije moglo vidjeti mesoždera u blizini tog pojila, no Meriem je pouzdano znala da je blejanje laneta znak prisustva lava ili pantere.

No uskoro će se sama uvjeriti, jer je brzo odmicala prema prestrašenoj životinji. Dok je jurila, čudila se kako to da glasovi dopiru neprekidno s istog mjesta. Zašto lane ne bježi? A onda ugleda malu životinju i bude joj sve jasno. Lane bijaše svezano za stup nedaleko izvora.

Meriem zastane među granama obližnjeg stabla i brzim, prodornim pogledom ispita svu čistinu. Gdje je lovac? Bwana i njegovi ljudi ne love na taj način. Tko je svezao jadnu životinju da namami Numu? Bwana ne bi nikada dopuštao takva što u svojoj zemlji, a njegova riječ je bila zakon za sve koji su lovili nekoliko milja uokrug njegova imanja.

Bez sumnje, bit će to neki divljaci, lutalice, pomisli Meriem, no gdje se nalaze? Nije ih moglo otkriti ni njeno oštro oko. A gdje je Numa? Zašto već nije skočio na taj slasni, a tako bespomoćni, zalogaj? Tužna bleka laneta svjedočila je da se mora nalaziti negdje u blizini. Ah! Najzad ga je ugledala. Ležao je u guštiku nekoliko jardi zdesna. Lane se našlo niz vjetar tako da je užasavajući miris zvijeri dopirao do njega svom snagom, dok ga Meriem nije osjetila.

Trebalo bi zaobići čistinu da se dođe do suprotne strane gdje su se stabla nanizala tik do laneta. Zatim brzo priskočiti životinjici, i u tren oka presjeći spone, koje su je sputavale. Numa može navaliti svakog časa, a njoj gotovo i neće preostati vremena da se domogne stabla i spasi bijegom, no ipak to se moralo učiniti. Meriem se već mnogo puta uspjela izvući i iz gorih situacija, no što je ova.

Na trenutak zastala je u nedoumici, no ne toliko od straha pred Numom koliko pred nevidljivim lovcima. Ako su to nepoznati domoroci, ona ista koplja, uperena u Numu, sručit će se smjesta na onog koji se usudio da oslobodi njihov mamac, namijenjen zvijeri koju su mislili uhvatiti u klopku. Lane se ponovno svom silom pokušalo osloboditi. Bolna tužaljka dirne osjećajne strune djevojčina srca. Odluči da bez

oklijevanja i opreznosti zaobiđe čistinu. Pri tom je nastojala da je Numa ne primijeti. Konačno stiže do drveta koje se nalazilo točno nasuprot. Zaustavi se načas da pogleda prema velikom lavu i istovremeno spazi kako se golema zvijer polako uspravlja u svoj svojoj veličini. Gromkom rikom nagovijesti da je spremna za napad.

Meriem izvuče nož i skoči na zemlju. Potrči svom snagom prema lanetu. Numa je ugleda, šibne repom po mrkožutim sapima i užasno zariče. No, iznenađen i zatečen, bez sumnje, ovom čudesnom prikazom koja je tako neočekivano skočila iz džungle, ostade načas nepomičan.

Još jedne oči spaziše Meriem, oči u kojima se odrazilo čuđenje ništa manje od onog u žuto-zelenim očima mesoždera. Jedan bijelac, sakriven iza bome* *(zaštitna kružna utvrda ili šanac koje podižu domoroci centralne Afrike kao zaštitu od divljih zvijeri)* od trnja podiže se upola kad je mlada djevojka izbila na čistinu i pojurila prema lanetu. I on opazi Numu kako oklijeva. Podiže pušku i nanišani u grudi zvijeri. Djevojka dospije k lanetu. Nož bljesne, a mali se zarobljenik nađe na slobodi. Blejeći odjuri u džunglu. Djevojka se tada okrene i pohita da se spasi na stablu s kojeg se tako munjevito i neočekivano spustila na opće čuđenje sve troje: lava, laneta i čovjeka.

Na povratku djevojka se okrene prema lovcu. Kad spazi njeno lice, on razrogači oči. Od čuđenja zastade mu dah, no tada lav privuče svu njegovu pažnju. Prevarena i bijesna životinja pojuri. Nepomična puška još je uvijek bila uperena u njene grudi. Čovjek je mogao opaliti i smjesta zaustaviti napad, no iz neobjašnjivog razloga, nakon što je ugledao njeno lice, odustane. Je li to učinio zbog toga što je nije htio spasiti ili je, možda, više volio da ostane neopažen? Bit će da je ovaj posljednji razlog zaustavio prst na obaraču i odvratio ga da jednim laganim pritiskom barem privremeno zaustavi golemu zvijer.

Čovjek je poput orla motrio djevojku koja je pojurila da spasi svoj život. Ovaj uzbudljivi trenutak, otkako je lav jurnuo, trajao je svega sekundu, dvije. Za to vrijeme puška je neprestano nišanila široke zvjerinje grudi ili mrkožuti bok

gospodara džungle, kad bi se lav pomakao ulijevo. U zadnji čas, kad je izgledalo da djevojka neće uspjeti pobjeći, lovac je skoro prstom pritisnuo obarač, ali gotovo istovremeno djevojka skoči i dohvati granu što se nadvila nad čistinom. I lav skoči za njom, ali okretna Meriem izvije se iz njegova dohvata za svega jednu ili dvije inče.

Kad je spustio pušku, čovjek duboko uzdahne od olakšanja. Spazio je zatim djevojku kako se krevelji u lice bijesnom ljudožderu koji je urlao ispod nje, a onda, smijući se, hitro nestane u džungli. Još oko jedan sat lav se zadržao pokraj izvora. Lovac je već sto puta mogao strpati svoj plijen u vreću. A zašto to ipak nije učinio? Zar se možda bojao da bi hitac mogao privući djevojčinu pažnju i nagnati je da se vrati?

Najzad se i Numa još uvijek s bijesnom rikom dostojanstveno uputi u džunglu. Lovac se izvuče iz bome i za po sata dospije u mali logor koji bijaše brižno sakriven u šumi. Grupica domorodaca dočeka njegov povratak sa zlovoljnom ravnodušnošću.

Čovjek, koji je ušao u šator, bijaše visoka rasta, obrastao bradom, pravi golemi, žutobradi orijaš. Po sata kasnije pojavio se glatko obrijan.

Domoroci ga pogledaše u čudu.

— Biste li me takva prepoznali? — zapita ih.

— Ni hijena koja te je rodila, ne bi te bwana, prepoznala — odvrati jedan.

Čovjek zamahne teškom šakom prema licu drznika ali je dugotrajno iskustvo u izbjegavanju takvih udaraca spasilo drznika.

Meriem se polako vraćala stablu na kome je ostavila svoju suknju, obuću i čarape. Veselo je pjevušila no smjesta prestade, kada ugleda stablo na kome su se mnogobrojni babuni veselo zabavljali vukući i natežući njene stvari. Kad su je spazili, nisu pokazivali nikakva straha. Naprotiv, kesili su zube i režali na nju. A što bi i moglo biti strašno na toj osamljenoj Tarmangani-ženki. Ništa, baš ništa.

Širokom ravnicom uz samu šumu vraćali su se lovci sa svoje dnevne razonode. Bili su veoma udaljeni jedan od drugoga, jer su se nadali da bi na povratku kući preko ravnice, mogli dići nekog lutajućeg lava. Plemeniti Morison Baynes jahao je najbliže šumi. Pogled mu je bludio amo-tamo preko talasavog žbunja koje se raštrkalo po tlu i tik uz gustu džunglu koja je naglo, kao odsječena, svršavala uz rub ravnice, i zaustavio se na nekom liku što je podsjećao na živa stvora.

Usmjeri konja prema tome otkriću, koje je ipak bilo suviše daleko za njegovo nenaviknuto oko, a da bi otkrio o čemu se radi. No, kad se primakao bliže, opazi da je to konj i već je htio nastaviti u smjeru svog ranijeg puta, kadli mu se učini da razabire i sedlo na konjskim leđima. On dojaše malo bliže. Da, konj bijaše osedlan. Kad se pl. Morison primakao još više, u njegovim se očima pojavi izraz radosnog očekivanja, jer je sada prepoznao ponya kojeg je Meriem naročito voljela.

Odjaše galopom prema konju. Meriem mora da je u šumi. Čovjek lako zadrhti od pomisli da se jedna nezaštićena djevojka nalazi sama u džungli, koja je za njega oduvijek predstavljala stravično mjesto najraznovrsnijih užasa i smrti, što se potajno šulja. Sjaše i ostavi svog konja pored

Merieminog. Pješke se otputi u džunglu. Slutio je da ona sada vjerojatno nije u opasnosti, pa je želio da je iznenadi neočekivanim dolaskom.

Tek je malo odmakao u šumu, kadli na obližnjem stablu začuje glasno kevtanje. Prilazeći sve bliže ugleda najzad čopor babuna, kako reže na nekoga. Pogleda pažljivije i opazi da jedan od njih drži žensku suknju za jahanje dok drugi navlače čizme i čarape. Gotovo mu stade srce od najstrašnijeg objašnjenja tog prizora koje mu se posve prirodno nametne: babuni su ubili Meriem i skinuli tu odjeću s njena tijela. Morison sav zadrhti.

Baš ju je htio glasno pozvati u nadi da je možda ipak djevojka još živa, kadli je ugleda na susjednom stablu, tik do onog koje su zaposjeli babuni. Vidio je kako su ovi režali i nešto joj brbljali. Silno se začudi da se i djevojka poput majmuna uzverala na stablo do golemih životinja. Tu sjedne na granu svega nekoliko stopa do najbližeg babuna. Skoro je već podigao pušku i sjurio kuglu u tu stravičnu prikazu koja je, kako mu se pričinilo, upravo htjela skočiti na nju, no tada začuje kako i djevojka nešto govori. Toliko se zaprepastio kad je začuo iz Merieminih usta ono neobično kevtanje, posve nalik majmunskome, da je skoro ispustio pušku.

Babuni prestanu režati i počnu slušati. Moglo se jasno razabrati da su upravo toliko iznenađeni kao i sam pl. Morison Baynes. Polako, jedan po jedan stanu se približavati djevojci. Ona nije pokazivala ni najmanjeg znaka da ih se boji. Sada su je okruživali sa svih strana, tako da Baynes ne bi mogao opaliti, a da ne dovede u opasnost i djevojčin život. No on više i nije želio pucati. Postade silno znatiželjan.

Nekoliko minuta djevojka je provela s njima izvodeći nešto što bismo u najmanju ruku mogli nazvati pavijanskom konverzacijom, a zatim joj je, s naglašenom spremnošću, svaki komad odjeće vraćen. Babuni su se pri tom tako gorljivo natiskivali oko nje, kao da im ona nešto poklanja. Oni su brbljali s njome, u ona im je uzvraćala. Plemeniti Morison Baynes sjede na podnožje stabla i obrisa znojno čelo. Tada ustane i uputi se natrag prema svom konju.

Kada je nakon nekoliko minuta Meriem izašla iz šume, sretne ga. Gledao ju je razrogačenih očiju u kojima se zrcalilo čuđenje i neka vrsta strave.

— Ugledao sam ovdje vašeg konja — objasni — i poželio da vas sačekam i pođem s vama kući — ukoliko ne smetam.

— Nipošto — odvrati. — To će baš biti zgodno.

Dok su se polako kretali ravnicom, pl. Morison uhvati sam sebe kako neprestano pogledava pravilni profil djevojke, pitajući se jesu li ga oči prevarile ili je doista vidio to ljupko stvorenje u društvu s gadnim smiješnim babunima kako s njima pripovijedala tako vješto kao što bi razgovarala s njime. Ta je stvar naprosto neobjašnjiva i nemoguća, a ipak vidio ju je vlastitim očima.

Dok ju je promatrao, još mu se jedna misao uporno nametala. Ona bijaše prekrasna i veoma poželjna, no što je znao o njoj. Nije li ona sve u svemu neshvatljiva. Nije li i scena, kojoj je upravo malo prije prisustvovao, dovoljni dokaz koliko je ona jedno nepojmljivo stvorenje. Žena koja se vere po drveću i razgovara s majmunima iz džungle! Naprosto užasno!

Plemeniti Morison ponovo obriše čelo. Meriem ga pogleda.
— Vama je vruće — reče — a ja držim da je sada, nakon zalaska sunca veoma hladno. Kako to da se i sada znojite?

Nije namjeravao da joj kaže kako ju je vidio s babunima, ali posve iznenadno, prije no što je mogao shvatiti što je rekao, izlane.

— Znojim se od uzbuđenja — reče. — Ušao sam u džunglu pošto sam prepoznao vašeg konja. Htio sam vas iznenaditi, a kad tamo vi ste iznenadili mene. Vidio sam vas na stablu među majmunima.

—Da? — odgovori ona ravnodušno kao da je to posve normalno da jedna mlada djevojka podržava prisne odnose s divljim zvijerima džungle.

— To je užasno! — uzvikne pl. Morison.

— Užasno? — ponovi Meriem i namršti obrve u čudu. —

Što je u tome užasno? Oni su moji prijatelji. Zar je užasno kad netko razgovara s prijateljima?

— Zar ste vi, dakle, stvarno s njima razgovarali? — poviče pl. Morison. — Vi ih razumijete i oni vas?

— Naravno.

— To su jeziva stvorenja — pokvarene životinje najniže vrste. Otkud vi znate govoriti životinjskim jezikom?

— Oni nisu užasni, a nisu ni pokvareni — odvrati Meriem. — Prijatelji uopće ne mogu biti takvi. Prije no što me bwana našao i doveo ovamo, ja sam mnogo godina provela među njima. Jedva da i znam neki drugi jezik osim jezika Manganija. Zar da se odreknem tog poznanstva, naprosto zato što se, eto, dogodilo da momentalno, za sada, živim među ljudima?

— Za sada! — poviče pl. Morison. — Valjda niste mislili kazati da se namjeravate vratiti i živjeti s njima? Kakve tu gluposti brbljamo! No i to je ideja! Vi ste me naprosto prenerazili, Miss Meriem. Vi ste doista u dobrim odnosima s ovdašnjim babunima, ali oni vas poznaju i neće vam učiniti ništa nažao, no da biste ponovo živjeli među njima — ne, to je besmisleno!

— No, ja sam ipak tako živjela — uporno je nastavila djevojka, kad je vidjela da ga od te pomisli stvarno podilazi jeza, što se odražavalo u tonu njegova glasa, u držanju. Veselilo ju je da ga muči i dalje. — Da, da! Živjela sam tako, gotovo gola, među većim i manjim majmunima. Stanovala sam u krošnjama stabala. Noktima bih ščepala manje životinje i proždirala ih - sirove. S Korakom i Akutom polazila sam u lov na antilopu i vepra, a sjedeći na grani kreveljila sam se u brk lavu Numi, bacala po njemu grančice i dražila ga sve dotle dok ne bi tako strašno rikao da se sva zemlja tresla.

— A Korak mi je načinio ležaljku visoko gore, među granama najsnažnijeg stabla. Donosio bi mi voće i meso. Borio se zbog mene i bio sa mnom tako nježan. Dok nisam došla k bwani i Dragoj, nisam upoznala nikog tko bi sa mnom bio tako dobar kao što bijaše Korak.

Odjednom djevojčin glas poprimi turobni prizvuk i ona posve zaboravi da zbija šalu s pl. Morisonom. Mislila je na Koraka. Već tako dugo nije o njemu razmišljala.

Dok su jahali prema bungalowu svog domaćina, oboje su neko vrijeme šutjeli, zaronjeni u misli. Djevojka je razmišljala o momku dobra srca. Leopardovo krzno upola je pokrivalo njegovu glatku, smeđu kožu dok se žustro verao drvećem da položi pred nju hranu, svoj poklon na povratku iz uspješnog lova. Iza njega, kosmat i snažan klatio se golemi majmun, antropoid, dok bi ih ona, Meriem, pozdravljala smijehom i poklicima silazeći uznjihalom granom pred ulaz svoje šumske kolibe. Slika, koje se upravo prisjetila, bijaše tako ljupka. Druga strana medalje rijetko se pojavljivala u njenom sjećanju - one duge, mrke noći, ledene, strašne noći u džungli, studene, i vlažne, i neprijatne za vrijeme velikih kiša, stravično zavijanje velikih mesoždera koji se šuljaju dolje u onoj paklenoj tami, neprestani strah pred panterom Šitom i zmijom Histom, strah od uboda insekata i gnusnih crva. No sve su to, uistinu, izbrisali dani puni sunca, bezgranične slobode, a najviše Korakovo društvo.

Muškarčeve misli posve su se izmiješale. Bi mu odjednom jasno da se već gotovo zaljubio u tu djevojku, o kojoj nije znao ništa, sve do čas prije kad mu je svojevoljno otkrila dio svoje prošlosti. Što je više razmišljao o toj stvari, to mu je postajala sve jasnija. Bio je svjestan da joj je poklonio svoju ljubav, i da je došao gotovo već dotle da joj pokloni i svoje časno ime. Zadrhtao je od pomisli kako je malo nedostajalo, pa da se više nikad ne izvuče. Ipak, on ju je volio, ali na svoj način. Sve je to u skladu s moralnim nazorima pl. Morisona Baynes a i ljudi njegove vrste. Po njegovom shvaćanju ona je pripadala nižem sloju On je ne bi mogao oženiti, baš kao ni jednu od njenih prijateljica iz čopora babuna, a ona, naravno, nije ni mogla od njega očekivati takvu žrtvu. Već joj je i to služilo na čast, što posjeduje njegovu ljubav dok će, razumljivo, svoje ime pokloniti nekoj djevojci iz visokih društvenih krugova kojima i sam pripada. Djevojka, koja se družila s majmunima, koja je, prema vlastitoj izjavi, živjela među njima gotovo gola, ne može posjedovati razvijeni osjećaj i razumijevanje za profinjene i

plemenite osobine. Ljubav, koju će joj pokloniti, ne samo što je neće povrijediti, već će i znatno nadmašiti sve što bi ona mogla poželjeti i očekivati.

Što je više pl. Morison Baynes razmišljao o tome, to je snažnije uvjeravao samog sebe u potpunu plemenitost i nesebičnost svojih pobuda i namjera. Evropljani će bolje shvatiti njegovo gledište, negoli Amerikanci, ti jadni, očajni provincijalci kojima je uskraćeno pravo da rasuđuju o društvenim klasama, kao i o onoj poznatoj činjenici "da kralj ne može nikad činiti krivo". Nije čak ni htio raspravljati o tome, hoće li ona biti sretnija usred raskoši nekog londonskog apartmana, obasuta — što će svakako i biti — njegovom ljubavlju i novcem ili, kao zakonita supruga nekog čovjeka iz njenog društvenog sloja. Postojalo je, međutim, još jedno pitanje, na koje je želio dobiti konačni odgovor, prije no što izvede plan koji je imao na umu.

— Tko su Korak i A'ht? — upita.

— A'ht je Mangani — odgovori Meriem — a Korak je Tarmangani.

— A kakve bi zvijeri imale biti ti Mangani i Tarmangani? Djevojka se nasmije.

— Vi ste Tarmangani — protumači. — Mangani su obrasli dlakom i vi ih zovete majmunima.

— Korak je, dakle, bijelac? — upita je.

— Da!

— On je onda bio — ah — vaš — hm vaš — ? — Tu zastade jer mu je bilo vraški teško da nastavi s takvim ispitivanjem, dok su čiste i prekrasne oči djevojčice bile uprte ravno u njegove.

— Što moj? — uporno je nastavila Meriem, koja bijaše u svojoj čistoj nevinosti nesposobna za dvosmislenost, te se nije mogla dosjetiti na što to cilja pl. Morison Baynes.

— Zar — ah vaš brat? — promuca.

— Ne, Korak nije moj brat — odgovori.

Je li onda vaš muž? — grune najzad.

Meriem kojoj ni na kraj pameti nije bilo da se obrani od te pomisli, prsne u veseli smijeh.

— Moj muž! — poviče.— Pa što vi mislite, koliko je meni godina? Ja sam premlada da bih imala muža. Nikad još nisam mislila o tim stvarima. Korak... što? — tu ona također stade zamuckivati jer nikad prije nije pokušala analizirati veze koje su postojale između nje i Koraka. — Što je Korak? Korak je naprosto Korak — i ona opet prsne u radostan smijeh pošto se uvjerila u sjajne odlike svog opisa.

Dok je tako pored nje, dok je gleda i sluša, čovjek uopće ne može vjerovati da u djevojčinom karakteru postoji ma i najmanji trag pokvarenosti. No, on je namjerno želio vjerovati da nije nepoštena, jer se inače svi njegovi napori ne bi isplatili.

U toku idućih nekoliko dana pl. Morison nije baš osobito napredovao u ostvarivanju svoga plana. Ponekad bi gotovo odustao od njega, jer bi se sve češće i sam zapanjio, kako je malo potrebno da se prevari i svojevoljno ponudi Meriem brak, što bi se lako moglo dogoditi, ako dopusti da se još luđe zaljubi. A teško je bilo viđati je svakodnevno i ne ljubiti je. Ona je, naime, posjedovala jednu osobinu, posve neshvatljivu pl. Morisonu, koja je njegov plan pretvorila u iznimno teški zadatak. Bila je to urođena dobrota i čistoća koja je predstavljala najsnažniju djevojčinu obranu, onu nesavladivu prepreku na koju bi samo posljednji izrod mogao nasrnuti, a pl. Morisona Baynesa nisu nikadu smatrali takvim.

Sjedio je on tako jedne večeri s Meriem na terasi kad su već svi otišli. Toga su dana nešto ranije igrali tenis, a bila je to igra, u kojoj se pl. Morison naročito isticao, kao što se, uostalom, isticao u svim glavnim sportovima. Pričao je Meriem o Londonu i Parizu, o plesovima i svečanim večerama, o čarobnim ženama i o njihovim čarobnim haljinama, o zabavi i zadovoljstvima bogatih i moćnih. Pl. Morison bijaše pravi umjetnik lukavog hvalisanja. Njegova sebičnost nije bila nikad ni nezgodna ni zamorna — nikad je nije grubo isticao, jer grubost je znak prostaštva koje je pl. Morison promišljeno izbjegavao, štaviše, slušalac bi stjecao dojam da se pl. Morison,

ni u kom pogledu ne može svrstati među one, koji će umanjiti slavu loze Baynes i njenih predstavnika.

Meriem je bila oduševljena. Na tu malu djevojku iz džungle njegove su priče djelovale poput bajki. Pl. Morison izrastao je u njenoj svijesti kao golema, čudesna i veličanstvena ličnost. On ju je naprosto opčinio, i kad joj se nakon kraće šutnje primaknuo i uzeo njenu ruku, ona je zadrhtala kao da ju je dodirnulo neko božanstvo. U tom se drhtaju ushit ispreplitao sa strahom.

On primakne svoje usne njenom uhu.

— Meriem! — prošapće. — Mala moja Meriem! Mogu li se nadati da ću vas jednog dana smjeti zvati “svojom malom Meriem”?

Djevojka okrene širom otvorene oči k njegovom licu, no ono bijaše zasjenjeno. Sva zadrhta, ali se ne povuče. Muškarac je obgrli jednom rukom i privuče bliže.

— Ljubim vas! — prošapće.

Ona ne odgovori. Nije znala što da kaže. Ništa nije znala o ljubavi. Nikada nije mislila o njoj, ali je osjećala da je divno biti ljubljen, ma što to značilo. Divno je kad se ljudi vole. No ona je znala tako malo o ljubavi i o čuvstvima uopće.

— Kažite mi — reče — da ćete mi uzvratiti ljubav. Njegove usne sve su joj se više primicale. Već su je gotovo dotakle, kadli, odjednom, pred njom iskrsne Korakov lik poput nekog čuda. Ugleda kako se Korakovo lice primiče njenom, oćuti na svojima njegove vrele usne i tada, prvi put u životu, osjeti što znači ljubav.

Ona se nježno odmakne.

— Nisam posve sigurna — reče — da vas volim. Pustite me da sačekam. Ima još dosta vremena. Ja sam još suviše mlada da se udam, a i nisam uvjerena da bih bila sretna u Londonu ili Parizu — prije bih rekla da ih se bojim.

Kako je samo lako i prirodno povezala njegovu izjavu o ljubavi s pomisli na brak! Pl. Morison bijaše siguran da nije

spomenuo ženidbu — pazio je naročito da to ne učini. A sad nije sigurna da li ga ljubi! Ovo je naprosto šokiralo njegovu taštinu. Izgledalo je nevjerojatno da bi ta mala divljakinja uopće i mogla posumnjati u poželjnost pl. Morisona Baynesa.

Ohladivši se od prvog naleta strasti, pl. Morison bio je opet sposoban da logičnije rasuđuje. Da, loše je startao. Sada će biti bolje da pričeka i postepeno je pripremi za jedinu mogućnost koju će joj, u svom oduševljenju, moći pružiti. Poći će polako. On baci pogled na djevojčin profil. Bio je sav ozaren srebrnim svjetlom velikog tropskog mjeseca. Da, lako je reći "poći polako", ali je to teško izvesti, jer je djevojka bila suviše zavodljiva.

Meriem ustade. Korakov lik bio je još prisutan u njenoj mašti.

— Laku noć — reče. — Ovo je previše lijepo, da bismo mogli lako ostaviti — i ona širokim pokretom zaokruži zvjezdano nebo, veliki mjesec, prostranu ravnicu, okupanu srebrom i tmaste sjene u daljini što su označavale džunglu. — O, kako to sve volim!

Vi ćete London voljeti još više — reče smrknuto — i London će voljeti vas. U svakoj evropskoj prijestolnici predstavljat ćete najveću ljepoticu. Svijet će pasti pred vas na koljena, Meriem.

— Laku noć — ponovi i napusti ga.

Pl. Morison odabere jednu cigaretu iz svoje ukrašene tabakere, zapali, otpuhne tanki trak modrog dima prema mjesecu i osmjehne se.

Idućeg dana Meriem i bwana baš su sjedili na terasi kad se u daljini ukaže jahač koji je prolazio nizinom nasuprot bungalowu. Bwana zasjeni oči rukom i zapilji se u pristigla jahača. Bijaše zbunjen. Malo je stranaca dolazilo u centralnu Afriku. Dobro je poznavao i sve crnce iz svih mjesta nekoliko milja uokolo. Nijedan bijelac nije se mogao pojaviti na udaljenosti od sto milja, a da bwana ne bude obaviješten o njegovu dolasku, i prije no što stranac sazna za njega. Velikog su bwanu obavještavali o svakom njegovom pokretu — čak kakvu divljač lovi i koliko od svake vrste, a također i na koji ih način ubija — jer bwana nije dopuštao upotrebu cijankalija i strihnina — te kako postupa sa svojim momcima.

Po naređenju velikog Engleza, nekoliko se evropskih lovaca moralo vratiti na obalu, zbog nečuveno okrutnog postupanja sa svojom crnačkom pratnjom, a neki čovjek, koji se u civiliziranim naseljima pročuo kao sjajni lovac, bijaše potjeran iz Afrike i zabranjeno mu je da se ikad više vrati, jer je bwana otkrio da je svoj golemi ulov od četrdeset lavova postigao upotrebljavajući otrovane metke.

Zbog takvog stava svi su ga čestiti lovci, kao i domoroci, voljeli i poštivali. Njegova riječ bijaše zakon, ondje gdje nikada ranije nije bilo zakona. Jedva da bi se našao koji poglavica, s jednog na drugi kraj morske obale, koji ne bi uvažavao bwanine zapovijedi da pomogne, na primjer, lovcima koji bi trebali pratnju, a isto bi tako lako istjerao nepoželjnog stranca — bwana bi zaprijetio njegovim momcima i naredio da ga napuste.

No, očito ipak je postojao jedan koji je uspio da se

nenajavljen ušulja u njegovo područje. Bwana nije mogao pretpostaviti tko bi mogao biti taj jahač što upravo dolazi. Po gostoljubivom običaju graničara, on bi sačekao došljaka s bilo kojeg dijela zemaljske kugle, i poželio mu odmah dobrodošlicu, prije no što bi ovaj sjahao. Ugledao je pred sobom visokog, čvrsto građenog čovjeka tridesetih godina, plavokosog i glatko obrijanog. Silno se naprezao da se dosjeti otkud mu je taj stranac poznat, a to bi mu pomoglo da se sjeti i njegova imena, ali nije mogao. Da je došljak morao biti po porijeklu Skandinavac, svjedočili su očigledno izgled i naglasak. Vladao se grubo ali srdačno. Ostavio je dobar dojam na Engleza koji je volio da u tome divljem, prašumskom kraju sudi o strancima na osnovu njihovih stvarnih vrlina, da ne postavlja nikakva pitanja i smatra ih najboljima, sve dok ne pokažu da nisu dostojni njegova prijateljstva i gostoprimstva.

— Neobično se rijetko događa da neki bijelac dođe nenajavljen — reče dok su zajedno pošli prema poljani gdje mu se činilo da bi stranac mogao ostaviti svog konja. — Moji me prijatelji, domoroci, izvrsno obavještavaju.

— Vjerojatno zato što dolazim s juga — protumači stranac — niste mogli saznati za moj dolazak. Putovao sam veoma dugo, a da nisam vidio ni jednog sela.

— Da, milje i milje južno nema ni jednog — odvrati bwana. Otkako je pleme Kovudoo napustilo svoju zemlju, sumnjam da će itko na dvjesta ili trista milja u tome pravcu susresti ma i jednog domoroca.

Bwana se čudio kako je bijelac sam samcat mogao prevaliti toliko milja kroz onaj divlji i negostoljubiv predio na jugu. I kao da se dosjetio o čemu razmišlja njegov subesjednik, stranac poče objašnjavati.

— Otputio sam se sa sjevera da pomalo trgujem i lovim — reče — i napustio utrtu stazu. Moj poglavica, koji je jedini u cijelom safariju već prije bio u tome kraju, obolio je i umro. Nismo mogli naći ni jednog domoroca koji bi nas vodio, pa sam zato okrenuo nazad, ravno na sjever. Preko mjesec dana živjeli smo od voća i onog što smo uspjeli ustrijeliti. Kada smo se prošle noći ulogorili pored izvora na rubu ravnice, nismo ni

slutili da bismo na tisuću milja odavde mogli sresti bijelca. Jutros sam se otputio u lov i ugledao dim iz vašeg dimnjaka pa sam momku, koji mi nosi pušku, rekao da se vrati u logor s dobrim vijestima, a ja sam pojahao ravno ovamo. Naravno da sam čuo za vas kao i svatko tko dođe u centralnu Afriku i bio bih neobično sretan kad biste dopustili da se kod vas odmorim i lovim uokolo.

— Naravno — odvrati bwana. — Pomaknite svoj logor prema rijeci pored logora mojih momaka i osjećajte se kao kod kuće.

Sada su stigli do terase i bwana predstavi stranca Meriem i Dragoj, koje su upravo izašle iz bungalowa.

— To je Mr. Hanson — reče predstavivši ga pod imenom kojim se ovaj okrstio. — On je trgovac i zalutao je u džungli na jugu.

Draga i Meriem mu se poklone. Izgledalo je da se čovjek osjeća veoma nelagodno u njihovu prisustvu. Domaćin je to pripisivao činjenici što nije bio naviknut na društvo kulturnih žena i nađe način da ga što prije oslobodi toga, očito neprijatnog, položaja odvodeći ga u svoju radnu sobu na brandy i sodu uz što će se, vjerojatno, Mr. Hanson bolje osjećati.

Kad su obojica izišli, Meriem se okrene Dragoj. — Čudno — reče — no ja bih se gotovo mogla zakleti da sam već negdje upoznala Mr. Hansona. Baš čudno, jer je to posve nemoguće — i nije više htjela time razbijati glavu.

Hanson nije prihvatio bwaninu ponudu da približi svoj logor bungalowu. Reče da se njegovi momci vole svađati, pa je bolje da su što dalje, a i on sam će biti malo po strani i uvijek izbjegavati da dođe u tješnji dodir s damama. Ta je izjava nezgrapne trgovčeve sramežljivosti izazvala, naravno, smijeh. Nekoliko puta pratio je goste kad bi polazili u lov, a oni su smatrali da je izvanredno iskusan i do najsitnijih detalja upućen u lov na veliku divljač. Uveče on bi često proveo najveći dio vremena s bijelim nadglednikom velike farme i tu, u društvu toga grubog bijelca nalazio više interesa i

razumijevanja, no što su za nj pokazivali profinjeni i obrazovani bwanini gosti. Zato bi ga noću često viđali kako vrluda farmom. Dolazio je i odlazio kad god bi htio. često je znao lutati velikim cvjetnjakom koji bijaše ponos i zadovoljstvo Drage i Meriem. Kad su ga prvi put zatekli u njemu, on ga je hvalio na svoj grubi način, objašnjavajući da je uvijek volio dobro staro cvijeće sjeverne Evrope koje je Draga tako uspješno presadila na afričko tlo.

Da li su ga, međutim, ovamo privlačili uvijek prekrasni cvjetovi trandovilja i plamenca, od kojih je mirisao sav zrak u vrtu, ili pak jedan drugi, beskrajno ljepši cvijet koji je često šetao cvjetnjakom po mjesečini — crnokosa i tamnoputa Meriem?

Hanson se zadržao već tri tjedna. Za to je vrijeme govorio da se njegovi momci odmaraju i oporavljaju nakon strašnih muka koje su pretrpjeli zalutavši na jugu u bespuća džungle. No, ipak nije baš tako dangubio kao što se činilo. Razdijelio je svoju malu pratnju u dvije skupine, povjerivši vodstvo svake ljudima koje je smatrao da su mu odani. Njima je objasnio svoj plan i obećao bogatu nagradu ako njegove namjere uspješno ostvare. Jednu skupinu pokrene veoma polako prema sjeveru stazom koja se spajala s velikim karavanskim putem što je vodio s juga prema Sahari. Drugoj je naložio da krene ravno na zapad, te da se neprestano pridržava i ulogoruje pored velike rijeke, koja predstavlja prirodnu granicu zemlje što je veliki bwana s pravom smatra gotovo svojim vlasništvom.

Svome je domaćinu objasnio da svoj safari polako pokreće prema sjeveru dok o onima, koji krenuše na zapad, ne reče ništa. Onda jednog dana izjavi da mu je polovina momaka nestala, jer su lovci iz bungalowa prošli pored njegova sjevernog logora, pa se bojao da su mogli zapaziti smanjeni broj članova njegove pratnje.

I tako su stajale stvari jedne vrele noći, kad je Meriem, pošto nije mogla usnuti, ustala i odšetala u cvjetnjak. Pl. Morison ju je još jednom te večeri salijetao svojim udvaranjem, te se djevojčin duh tako uznemirio da nije mogla usnuti. Učini joj se kao da će je golemi nebeski svod osloboditi sumnje i

problema koji je muče. Baynes je navaljivao da mu kaže da li ga ljubi. Bar desetak puta je mislila da će mu moći na to pošteno odgovoriti. Korak je zapravo postao samo sjećanje. Poče vjerovati da je mrtav, jer bi je inače već potražio. No, nije znala da je on imao mnogo više razloga da vjeruje kako je ona mrtva, te da je upravo zbog tog uvjerenja nije pokušao tražiti nakon onoga iznenadnog napada na selo plemena Kovudoo.

Hanson je ležao iza jednog velikog rascvjetalog žbuna, piljio u zvijezde i čekao. Ovako je on ovdje preležao već mnoge i mnoge noći. Na što i na koga je on to čekao? Začuje kako se djevojka približava i upola se pridiže oduprijevši se o lakat. Podalje, svega nekoliko koraka, privezan uzdama za ogradu, stajao je njegov pony. Polakim korakom Meriem se približavala žbunu iza kojeg je čekao čovjek. Hanson izvuče iz džepa veliku šarenu maramu i nečujno se podiže na koljena. Dolje, kraj obora zanjišti konj. Daleko negdje u ravnici rikao je lav. Hanson se promeškolji i čučne spreman da se naglo osovi.

Pony ponovo zarže — ovaj put brže. Sada se već začuo šušanj, jer je prolazio kroz grmlje. Hanson napne uši i začudi se kako je životinja uspjela izaći iz obora jer bijaše očito da je već prispjela u vrt. Muškarac okrene glavu u pravcu životinje, a kad vidje što je, spusti se na zemlju i šćućuri pokraj žbuna. Dolazio je neki muškarac vodeći dva ponyja.

Sad je i Meriem nešto čula, pa se zaustavi da pogleda i osluhne. Tren kasnije pl. Morison Baynes dovede do nje dva osedlana konja.

Meriem ga pogleda u čudu. Pl. Morison se bojažljivo osmjehne.

— Nisam mogao spavati — objasni — pa sam pošao da malo projašem. Onda sam vidio kako ste izašli i pomislih ne biste li mi se pridružili. Pođimo!

Meriem se osmjehne. Pustolovina je privuče.

— Dobro — reče.

Hanson tiho opsuje. Oboje povedu konje kroz vrt prema vratima i izađu. Tu su otkrili Hansonova konja.

—Što će tu trgovčev pony — primijeti Baynes.

—Vjerojatno je otišao da posjeti nadglednika — odvrati Meriem.

—Nešto suviše kasno — ne čini li vam se? — zapazi pl. Morison. — Ne bih volio jahati džunglom noću do njegova logora.

Kao da želi naglasiti njegove strepnje, lav još jednom zariče u daljini. Pl. Morison se strese i pogleda Meriem, ne bi li zapazio kakav je dojam na nju proizveo ovaj neugodan urlik. No, ona se pričini kao da nije ništa primijetila.

Tren kasnije oboje uzjašu i upute se polako preko ravnice obasjane mjesečinom. Djevojka upravi svog konja točno prema džungli. Bijaše to baš u smjeru odakle se razlijegala rika gladnog lava.

— Ne bili bilo bolje da se klonimo toga momka? — predloži Morison. — Pretpostavljam da ga valjda niste čuli.

— Da, čula sam ga — nasmije se Meriem. — Jašimo dalje da ga poslušamo.

Pl. Morison se s mukom nasmije. Nije želio da pred djevojkom pokaže koliko mu je nelagodno, a isto se tako nije htio noću suviše približiti gladnom lavu. O sedlo bila mu je zadjenuta puška, no svjetlo mjeseca je bilo preslabo da bi se moglo pucati, a čak ni danju nije se nikad sam suočio s lavom. Smuči mu se od pomisli na to. Sada se rika zvijeri stiša. Više ga nisu čuli, pa se pl. Morison ponovno ohrabri. Jahali su niz vjetar prema džungli. Lav se nalazio udesno na maloj močvarnoj nizini. Bio je star. Već dvije noći nije ništa jeo, jer više nije tako hitro jurišao, a ni skokovi mu nisu bili onako snažni kao u mladim danima, kada je bio strah i trepet svih stvorova svoga divljeg kraljevstva. Već dva dana i noći išao je praznog želuca, a već prije hranio se samo lešinama. Bijaše star, no i takav, predstavljao je ipak strašnu razornu snagu.

Na rubu šume pl. Morison pritegne uzde. Nije imao želje da pođe dalje. Numa je, svojim mekanim šapama tiho pred njim šmugnuo u džunglu. Vjetar je sada lako ćarlijao između njega i

namijenjenog mu plijena. Prevalio je dalek put u potrazi za čovjekom. Davno, još u svojoj mladosti, okusio je ljudsko meso i, mada je ono bilo bljutavo u poređenju s mesom antilope ili zebre, mogao ga se lakše dočepati. Po Numinom sudu čovjek bijaše stvor spore pameti i sporih nogu, koji ne izaziva nimalo strahopoštovanja, sve dok se ne pojavi onaj jetki miris koji može opčiniti osjetljive nozdrve ovoga kralja životinja ili zaglušna buka i zasljepljujući bljesak strelovite puške.

I noćas je nanjušio onaj opasni vonj, no bio je gladan i lakom do ludila. Mogao bi, ako je potrebno, sačekati tuce pušaka samo da napuni svoj prazni želudac. On zavije u šumu, ne bi li ponovno došao niz vjetar, nasuprot svojim žrtvama, jer ako osjete njegov miris, nema nade da će ih uhvatiti. Numa je skapavao od gladi, no iako je bio star, bio je još uvijek snažan.

Duboko u džungli još je netko uhvatio slabi miris ljudi i Nume. On podiže glavu i onjuši zrak. Virne u stranu i osluhne.

— Nastavimo! — reče Meriem. — Jašimo dalje putem. Šuma je noću čarobna. Dovoljno je široka da možemo proći.

Pl. Morison je oklijevao. Sav se zgrčio nastojeći da pred djevojkom ne otkrije svoj strah. Pravi muškarac, svjestan svojih mogućnosti, imao bi hrabrosti da odbije ovako beskorisno izlaganje djevojke opasnosti. On uopće ne bi mislio na se, ali sebičnost pl. Morisona nalagala mu je da uvijek prvo misli o sebi. On je planirao da odjaše s Meriem daleko od bungalowa. Želio je s njom porazgovarati nasamu i dovoljno daleko tako da će, ukoliko se ona i suprotstavi njegovoj namjeri, imati još dovoljno vremena da se opravda pred njome prije no stignu kući. Naravno, pomalo se i pribojavao da neće uspjeti. No baš to, što je makar i neznatno dvojio i oklijevao, služi mu na čast.

— Ne trebate se bojati lava — reče Meriem, opazivši malu nedoumicu. — Već dvije godine nije bilo nigdje u okolici, kaže bwana, lava-ljudoždera, a divljači ima tako mnogo da nema razloga da se Numa baca na ljudsko meso. Osim toga, njega tako često love da se radije sklanja ljudima s puta.

— O, ne plašim se ja lava — odvrati pl. Morison. — Upravo razmišljam kako je prašuma najneprikladnije mjesto za jahanje. Zbog tog grmlja, niskih grana i svega ostalog čovjek gotovo izgubi volju za jahanje.

— Pođimo onda pješke — predloži Meriem i htjede sjahati.

— O ne — zaviče pl. Morison, zapanjen tim prijedlogom. — Radije jašimo — i usmjeri svog ponyja u džunglu, zastrtu tamnim sjenama. Iza njega pođe Meriem, a sprijeda se prikradao lav Numa i vrebao zgodnu priliku.

Podalje, na ravnici osamljeni jahač promrsi kletvu kad ugleda kako njih dvoje nestaje u tami. Bio je to Hanson. Slijedio ih je od bungalovva. Oni su pošli u smjeru njegova logora, tako da je, ako bi ga primijetili, imao već spremnu dobru ispriku. No, oni ga nisu opazili, jer se uopće nisu osvrtali.

Sada i on krene prema mjestu gdje su oni ušli u šumu. Nije više mario hoće li ga opaziti ili ne. Postojala su dva razloga za tu ravnodušnost. U prvom redu on je smatrao da je Baynesov čin posve istovjetan njegovom vlastitom planu za otmicu djevojke. On bi, na neki način, mogao okrenuti tu činjenicu u vlastitu korist. Trebao bi barem uspostaviti vezu s njima da se uvjeri, želi li i Baynes oteti djevojku. Drugi razlog bio je zasnovan na događaju koji se zbio prošle noći u njegovom logoru, događaju koji nije spomenuo u bungalowu strahujući da će privući pažnju, koju nipošto nije želio. Želio je spriječiti druženje crnaca velikog bwane sa svojim momcima. U bungalowu je ispričao da je pola njegovih ljudi nestalo. Ta bi se priča vrlo brzo razotkrila kad bi se njegovi momci intimno sprijateljili s bwaninim.

Događaj, koji nije htio ispričati, a koji ga je sada nagnao da požuri za djevojkom i njenim pratiocem, desio se prošle noći dok je bio odsutan. Njegovi su ljudi sjedili oko logorske vatre, okruženi sa svih strana visokom, bodljikavom bomom kada je, bez i najmanjeg nagovještaja, među njih skočio golemi lav i ščepao jednog člana pratnje. Njegov je život spašen zahvaljujući jedino požrtvovnosti i hrabrosti drugova, a tek nakon žestoke bitke sa životinjom, koja je gotovo pobješnjela

od gladi, uspjeli su je otjerati gorućim cjepanicama, kopljima i puškama.

Po tome je Hanson znao da u tome kraju luta lav-ljudožder, ili je, ostarivši, to postao jedan od mnogobrojnih lavova što su lunjali noću preko brda i dolina, a danju počivali u hladovitoj šumi. Pred nepunih pola sata čuo je riku gladnog lava i više nije ni najmanje sumnjao da se šulja za Meriem i Baynesom. Opsuje Engleza zbog tolike ludosti i podbode konja za njima.

Meriem i Baynes stigoše do male, prirodne čistine. Na sto jardi od njih ležao je u šipražju pritajeni Numa. Svoje žuto-zelene oči nije odvajao od plijena, a vrh mu se krivudava repa grčevito trzao. Odmjeravao je udaljenost od plijena. Nije se mogao odlučiti bi li riskirao i smjesta napao ili bi još malo pričekao, nadajući se da će mu oni ujahati ravno u ralje. Bio je strašno izgladnio, ali ipak veoma jak. Nikako nije želio preuranjenim i loše odmjerenim zaletom proigrati priliku da se najede. Da je prošle noći pričekao dok crnci ne pozaspu, ne bi bio prisiljen da lunja gladan još idućih dvadeset i četiri sata.

Osim njega još je netko nanjušio lava i ljude i sjeo na grani, gdje se bio smjestio da odspava. Pod njime se teško pomače siva trupina što se u mraku njihala amo-tamo. Životinja s drveta ispusti mukle grlene glasove i sune na leđa živog kolosa. Šapne mu neku riječ u velike uši i slon Tantor podiže surlu visoko u zrak, mašući njome gore-dolje, ne bi li nanjušio ono na što je šapatom upozoren. Još jednom začu šapat i, je li to bila zapovijed ili ne, tek trapava se životinja okrene nezgrapno, ali posve tiho i odgega prema lavu Numi i stranim Tarmangani-jahačima koje je nanjušio.

Što su više napredovali miris lava i njegova plijena postade sve jači i jači. Numa je već bio nestrpljiv. Kako će još dugo morati čekati da se dočepa hrane. Sad je već zlokobno šibao repom i gotovo zarežao. Na maloj čistini, ne sluteći nikakvu opasnost, djevojka i muškarac stanu razgovarati. Njihovi se konji posve pripiju s boka. Baynes potraži Merieminu ruku i stade je stezati dok je u njene uši sipao riječi ljubavi. Meriem je slušala.

— Pođite sa mnom u London — navaljivao je pl. Morison.

— Skupit ću safari i, prije no što se dosjete da smo otišli, bit ćemo već cio dan na putu.

— Zašto bismo morali otići na taj način — upita djevojka.

— Bwana i Draga neće se suprotstaviti našem vjenčanju.

— Ali ja vas, za sada, još ne mogu oženiti — objasni pl. Morison — postoje još neke formalnosti koje moramo uzeti u obzir, a koje vi ne možete razumjeti. Sve će biti u redu. Poći ćemo u London. Ne mogu više čekati. Ako me ljubite, vi ćete poći. Zar ćete živjeti s majmunima? Zar ćete se s njima vjenčati? I oni ljube poput nas. Budete li ostali s njima, postat ćete njihovom ženkom. To je prirodni zakon i nijedan ga ljudski zakon ne može uništiti. Čemu da se ustručavamo ako ljubimo jedno drugo? Zbog čega da marimo za bilo koga na svijetu osim nas samih. Dao bih svoj život za vas, a vi, zar ne biste dali ništa za me?

— Vi me ljubite? — upita ga. — Hoćete li me oženiti kad prispijemo u London?

— Kunem se! — poviče.

— Poći ću s vama — prošapće — mada ne mogu razumjeti zašto je to potrebno. — Ona se sagne k njemu, a on je zagrli i sagne se da je poljubi.

Istog trena glava velikog kljovaša izroni između drveća koje je oivičilo čistinu. Samo ga pl. Morison i Meriem nisu ni vidjeli ni čuli, toliko bijahu zanijeti jedno drugim. Ali ga je Numa zapazio. S prostrane Tantorove glave čovjek ugleda djevojku u muškarčevu zagrljaju. Bio je to Korak, no u pristaloj spodobi skladno odjevene djevojke nije mogao prepoznati svoju Meriem. Vidio je nekog Tarmanganija sa svojom ženkom. Tada Numa jurne.

Urliknuvši tako jezivo, da je gotovo i sam Tantor prestravljeno odustao od svog plijena, golema zvijer skoči iz svog skrovišta. Od njegove rike sva se zemlja tresla. Konji ostanu za tren kao ukopani od straha. Pl. Morison Baynes problijedi. Lav jurne na njih u punom sjaju blještave mjesečine. Mišići na tijelu pl. Morisona nisu se više pokretali

na zapovijed volje i svijesti — sad su proradili gonjeni mnogo većom silom, silom prvog zakona prirode. On nesvjesno zabode mamuze duboko u bok svog ponyja, zgrabi uzde s njegova vrata i okrene ga munjevitim skokom prema ravnici i spasenju.

Djevojčin pony zanjišti od užasa i propne se udaren kopitom svog druga. Lav je već bio tu. Samo je djevojka ostala hladnokrvna, djevojka i polugoli divljak koji je jahao na snažnoj šiji i smješkao se tome uzbudljivom prizoru na koji je, na svoje zadovoljstvo, slučajno nabasao.

Za Koraka bila su to dva strana Tarmanganija koje je progonio gladni Numa. Numa je imao pravo na svoj plijen, no jedno od njih bila je žena. I Korak osjeti instinktivnu potrebu da je obrani. Nije ni sam mogao pogoditi zašto — sada su mu svi Tarmanganiji bili neprijatelji. Suviše je dugo živio poput životinje, a da bi još uvijek osjećao snažne ljudske porive koje je stekao nasljeđem, ali ih je sada ipak osjetio, barem kad se radilo o djevojci.

On potjera Tantora naprijed, a onda podiže svoje teško koplje i nanišani u leteći cilj — lavlje tijelo. Djevojčin pony baš je stigao do stabla na suprotnoj strani čistine. Ovdje bi ga lav, koji je jurio strelovitom brzinom, lako uhvatio, no razbješnjeli Numa htio je radije ženu s njegovih leđa. Zato je skočio na nju.

Korak krikne od čuđenja i udivljenja kad Numa skoči na konjske sapi, a djevojka istog trena odskoči s konja i dohvati se grane na drvetu što se nadvila nad njom.

Korakovo koplje zabije se u Numinu lopaticu i obori ga s konja koji se žestoko propinjao. Oslobođen težine djevojke i lava on otkasa da se spasi, a Numa ostade ranjen s kopljem, zabodenim u lopaticu, kojeg se nije mogao osloboditi. Tako je završio njegov lov.

Korak usmjeri Tantora prema osamljenom mjestu u džungli. Nije želio da ga opaze, a nitko ga nije ni vidio.

Hanson je već gotovo prispio do šume, kad je začuo stravično rikanje lava i po tome je znao da je hajka otpočela. Čas kasnije iskrsne mu pred očima pl. Morison koji je jahao kao lud da se spasi. Čovjek je gotovo legao na ponyjeva leđa i,

obgrlivši ga čvrsto objema rukama oko vrata, žestoko s obje strane mamuzao konja. Tren kasnije pojavi se i drugi pony, ali bez jahača.

Hanson jaukne kad se dosjeti što se moralo odigrati u džungli daleko od njegovih očiju. S kletvom podbode konja u nadi da će lava otjerati sa žrtve. U rukama je držao spremnu pušku. A tada, iza djevojčina ponyja, opazi lava. Nikako to nije mogao shvatiti. Znao je da Numa, ako je uspio ščepati djevojku, neće poći u potjeru za drugima. On povuče svoga konja, naniša i opali. Lav se zaustavi u šuljanju, okrene i prevali na bok, a zatim se otkotrlja i ugine. Hanson odjaše u šumu i glasno pozove djevojku.

— Tu sam — dobije brzi odgovor iz lisnate krošnje nad glavom. — Jeste li ga pogodili?

— Jesam — odgovori Hanson. — A gdje ste vi? Jedva ste se izvukli. To će vas naučiti pameti da se noću ne skitate džunglom.

Oboje se zatim vrate na ravnicu gdje su sreli pl. Morisona kako jaše polako natrag prema njima. Opravdavao se da mu je pony otkazao poslušnost i da je imao mnogo muka da ga zaustavi. Hanson se samo nasmijulji, jer se prisjeti kako je Baynes divlje mamuzao konja, i kako se na njemu i sada vide ožiljci od ostruga. No o svemu što je vidio ne reče ništa. On postavi Meriem kraj sebe, i sve troje odjašu u tišinu prema bungalowu.

Iza njih Korak izroni iz džungle i izvuče koplje iz Numinih leđa. Još se uvijek smješkao. Vanredno ga je obradovao taj prizor, samo ga je jedna stvar mučila — ona okretnost kojom se djevojka s konjskih leđa odbacila na stablo povrh sebe i spasila se. U tom je neobično nalikovala Mangani i njegovoj izgubljenoj Meriem. On uzdahne. Da, izgubljenoj Meriem. Njegovoj maloj, mrtvoj Meriem. Bijaše veoma radoznao naliči li ta strana djevojka još u čemu njegovoj Meriem. Obuzme ga silna žudnja da je vidi. Pogleda za onima koji su još uvijek jahali preko ravnice. Zanimalo ga je kamo su mogli odjahati. Pojava jedne civilizirane djevojke i kicoški dotjeranog Engleza u khaki-odijelu probudi Koraka iz mrtvila.

Jednom je i on sanjao, da će se vratiti u svijet kome pripadaju ovi ljudi, no s Merieminom smrti izgleda kao da su ga ostavile sve nade i stremljenja za boljim životom. Želio je samo provesti ostatak svog života u samoći, što je moguće dalje od ljudi. S uzdahom vrati se polako u džunglu. Tantor, po prirodi nemirno stvorenje, nije nipošto htio da se i dalje zadržava u blizini troje bijelaca pa se na pucanj Hansonove puške okrene i otkasa svojim dugim i trapavim nožurinama. Kad se Korak vratio da ga potraži, nije ga nigdje bilo. No čovjek-majmun nije se nimalo zabrinuo zbog nestanka svog prijatelja. Tantor je imao običaj da posve neočekivano odluta. Znali bi tako da po mjesec dana ne vide jedan drugog, jer se Korak rijetko brinuo hoće li ili neće naći ovog golemog debelokošca, pa je tako bilo i ovaj put. Umjesto da ga slijedi, on potraži udobnu granu na velikom stablu i tu uskoro usne.

Na verandi bungalowa bwana je dočekao naše pustolove

koji su se vraćali. U trenutku nesanice začuo je daleko, negdje na ravnici, pucanj Hansonove puške i zapita se, što bi to moglo značiti. Smjesta je zaključio da se čovjeku, koga je smatrao svojim gostom, morala dogoditi neka neprilika na putu za logor, stoga je ustao i uputio se do nadzornikove zgrade gdje je saznao da je Hanson rano uveče još bio ovdje, no da je prije nekoliko sati otišao. Vraćajući se iz nadglednikove zgrade, bwana opazi da su vrata na oboru otvorena, a daljnje ispitivanje mu otkrije da nema Merieminog ponyja, kao ni onog kojeg je Baynes najradije jahao, i bwana smjesta zaključi da je to pl. Morison morao ispaliti hitac. Ponovo je probudio svog nadzornika i spremio se da sam ode sve to istražiti, kadli ugleda konjanike kako mu se približavaju preko ravnice.

Domaćin je dočekao veoma hladno Englezovo objašnjenje. Meriem je šutjela. Opazila je da je bwana veoma ljutit na nju. Bijaše to prvi put, i to je silno zaboli.

— Pođi u svoju sobu, Meriem — reče — a vi, Baynese, dođite u moj kabinet. Morao bih načas nešto s vama porazgovarati.

Kad ga je Baynes poslušao, pristupi Hansonu. Bilo je nečeg u bwani što je, i kad najblaže postupi, nagonilo čovjeka da ga smjesta posluša.

— Kako se to dogodilo da ste i vi bili s njima, Hansone? — upita.

— Baš sam sjedio u vrtu — odvrati trgovac — nakon što sam napustio Jervisovu zgradu. Bio je to — kao što je poznato i vašoj gospođi — moj običaj. Legao sam načas da zadrijemam pokraj grmlja kadli me probude ove dvije zaljubljene budale. Nisam čuo o čemu su razgovarali, ali ubrzo zatim Baynes dovede dva ponyja i oni odjašu. Ne volim se u to miješati, jer to nije moj posao, no znam da nije bilo zgodno da izjašu noću, u to doba naročito za djevojku — to prvo nije u redu, a zatim je opasno. Stoga sam pošao za njima i to je sve što sam učinio. Baynes je pobjegao pred lavom što su ga noge nosile, ostavivši djevojku na cjedilu, a tada sam sretnim hicem pogodio zvijer u lopaticu i zaustavio je.

Hanson odahne. Neko vrijeme obojica su šutjeli. Odjednom se trgovac nakašlje veoma zbunjeno i kao da mu je još nešto preostalo na duši što osjeća da mora kazati, a veoma mu je neprijatno.

— Što je, Hansone, — zapita bwana. — Vi kao da biste htjeli nešto reći, ne?

— Da, sami ste osjetili — Hanson se odvaži. — Nekako ovih posljednjih večeri ja sam ih mnogo viđao zajedno, no, oprostite mi sire, ali ja mislim da Mr. Baynes ne smjera ništa dobro s tom djevojkom. Dovoljno sam toga čuo što me uvjerilo da je on pokušava nagovoriti da s njime pobjegne. — Hanson je, na osnovu vlastitih namjera, optužio Engleza više nego što je u prvi mah mislio. On se prepao da mu se Baynes ne uplete u vlastite planove, pa je zamislio način kako da se okoristi mladim Englezom i da ga se istovremeno riješi.

— Stoga mislim — nastavi trgovac — da biste, kad već ionako moram krenuti, mogli predložiti Mr. Baynesu da pođe sa mnom. Ja sam spreman da ga povedem karavanskom stazom na sjever, ako to vi, sire, odobravate.

Bwana se načas duboko zamisli. Onda podiže pogled.

— Svakako, Hansone, no Mr. Baynes je moj gost — reče, a oči mu zlokobno sijevnu. — Na osnovu svih tih znakova ja ga ipak ne mogu optužiti da namjerava pobjeći s Meriem i budući da je moj gost, ne bih mogao biti tako neotesan te mu zapovjediti da ode. No, ako se točno sjećam njegovih riječi, čini mi se da je govorio o povratku kući i uvjeren sam da mu ništa ne bi priredilo veće zadovoljstvo, nego da pođe s vama na sjever. Rekoste da ćete poći sutradan. Mislim da će tada Mr. Baynes poći s vama. Svratite ujutro, ako želite, a sada laku noć i hvala vam što ste tako budno pazili na Meriem.

Dok se okrenuo da potraži svoje sedlo, Hanson sakrije osmijeh. Bwana uđe s terase u radnu sobu, gdje nađe pl. Morisona kako, u očitoj neprilici, šeta gore-dolje.

— Baynese — reče bwana prelazeći na stvar. — Hanson odlazi sutra na sjever. On pokazuje veliku naklonost prema vama i upravo mi je rekao da vam poručim kako bi mu bilo

drago ako biste pošli s njime. Laku noć, Baynese!

Na bwanin zahtjev, Meriem je idućeg jutra morala ostati u svojoj sobi, sve dok pl. Morison Baynes ne otputuje. Hanson je rano došao po njega. U stvari, svu je noć proveo s nadglednikom Jervisom, kako bi rano ujutro mogao krenuti.

Pl. Morison i njegov domaćin oproste se samo formalno, a kad je, najzad, gost odjahao, bwana uzdahne od olakšanja. Bio je to veoma neprijatan događaj, te je bio sretan da je i to završilo, no nije žalio što je tako postupio. Nije se dao zaslijepiti Baynesovim zanosom za Meriem, jer znajući dobro s koliko se oholosti Baynes ponosi svojim društvenim položajem, nije ni načas povjerovao da će njegov gost ponuditi svoje ime bezimenoj arapskoj djevojci. Iako je imala suviše svijetlu put za čistokrvnu Arapkinju, bwana je ipak vjerovao u njeno arapsko porijeklo.

Nije htio ponovno razgovarati s Meriem o tom događaju i tu je učinio veliku pogrešku, jer je mlada djevojka, svjesna obaveze i zahvalnosti koju duguje bwani i Dragoj, bila istovremeno veoma ponosna i osjetljiva, te ju je način — na koji je bwana otpremio Baynesa, a njoj uskratio mogućnost da se objasni i opravda — ponizio. To je, također, prouzročilo da Baynes, u njenim očima, postane mučenik i probudi joj u grudima snažni osjećaj solidarnosti za nj.

Dok je prije samo upola pogriješila zbog ljubavi, sad je pogreška bila potpuna. Bwana i Draga morali su joj objasniti mnogo štošta o društvenim preprekama, jer su jedino oni, poznavajući odlično Baynesa, znali koliki jaz postoji tzmeđu Meriem i njega, no oni je nisu htjeli pozlijediti. Bilo bi, međutim, mnogo bolje da su joj zadali i tu manju bol, spasivši je tako jada koji će je uskoro zadesiti, a sve zbog njene neupućenosti.

Dok su Hanson i Baynes jahali prema Hansonovu logoru, Englez je neprestano mrzovoljno šutio. Drugi je razmišljao kako da mu iznese prijedlog koji je upravo zamislio. Jahao je iza svoga suputnika i cerekao se kad je na ovome patricijskom licu opazio toliku namrgođenost.

— Nije bio s vama najljubazniji, zar ne? — izreče najzad mahnuvši glavom prema bungalowu. Baynes značajno podiže pogled prema njemu. — On mnogo misli na djevojku — nastavi Hanson — i ne želi da je bilo tko oženi i odvede odavde. No, čini mi se da joj je prije naškodio negoli pomogao, time što vas je otpremio. Tako bi se jednom mogla i udati, a ovako nikada više neće naći sjajnog mladog gentlemana poput vas.

Baynes, koji u početku nije želio da se taj prosti momak miješa u njegove privatne stvari, sada smekšan posljednjom Hansonovom primjedbom, odluči smjesta da ga smatra čovjekom finije vrste.

— On je jedan traljavi graničar — zagunđa pl. Morison — no ja ću se već s njime naći. On može igrati poglavara u centralnoj Africi, no u Londonu smo obojica posve jednaki. Već će on dobiti svoje kad se vrati kući.

— Da sam ja na vašem mjestu — reče Hanson — ne bih nikom dopustio da me odvoji od djevojke koju želim. Među nama, ja ga nimalo ne cijenim, i ako vam ma u čemu ustreba moja pomoć, računajte sa mnom.

— To je baš lijepo od vas, Hansone — odvrati Baynes zagrijano — ali što da čovjek uradi ovdje u toj prokletoj rupi, bogu za leđima.

— Ja znam što bih uradio — odvrati Hanson. — Ja bih, naprosto, djevojku odveo sa sobom. Ako vas voli, poći će.

— Ali to se ne može izvesti — reče Baynes. — On nadzire milje i milje svu tu “cvjetnu” zemlju. Sigurno bi nas uhvatio.

— Ne, ne bi, barem ne čovjeka mojih trkaćih sposobnosti — odvrati Hanson. — Deset godina ja ovdje trgujem, lovim i poznajem, baš kao i on, cio taj kraj. Ako želite oteti djevojku, ja ću vam pomoći i mogu vam jamčiti da nas nitko neće uhvatiti, sve dok se ne dokopamo morske obale. Savjetujem vam da joj napišete pismo, a ja ću joj ga dostaviti po svom poglavici. Zatražite sastanak, kako biste se oprostili, a ona neće odbiti. U međuvremenu mi ćemo neprestano pomicati logor prema sjeveru i vi možete s njome ugovoriti da do iduće noći bude sve spremno. Kažite joj da će se sastati sa mnom, a da ćete nas vi

čekati u logoru. To će biti zgodnije, jer dobro poznajem ovaj kraj, i umijem to brže obaviti no vi. Vi ćete se pobrinuti za safari i polako napredovati prema sjeveru, a ja i djevojka ćemo vas dostići.

— No pretpostavimo da ona neće htjeti poći? — zapita Baynes.

— Tada ćete još jednom ugovoriti datum oproštaja — odvrati Hanson — a umjesto vas, tamo ću otići ja i svakako je nagovoriti da pođe. Ona će morati poći, a poslije svega, naročito kad provede s vama oko dva mjeseca, koliko nam je potrebno da bismo stigli do obale, ona se neće osjećati tako loše.

Baynes gotovo izusti riječi negodovanja, ali ne izreče ništa, jer istog časa postane svjestan da je to isto i on bio naumio. To je zvučalo svirepo i zločinački iz usta ovoga prostog trgovca, ali je, uza sve to, mladom Englezu postalo jasno da će prije uspjeti uz pomoć Hansona i njegova poznavanja afričkih putova, nego da posve sam pokuša izvesti tu avanturu. Stoga klimne glavom u znak nijemog pristanka.

Preostali dio toga dugog puta prema sjevernom Hansonovom logoru projahali su u šutnji. Za to su vrijeme oba čovjeka bila zauzeta svojim mislima, svakako veći dio njihovih misli nije bio ni za jednoga od njih laskav. Dok su tako jahali kroz šumu, ne pazeći ni na šta, topot njihovih konja dopre do ušiju još jednog prolaznika kroz džunglu. Korak je odlučio da svrati do mjesta gdje je ugledao bijelu djevojku, koja se tako okretno dočepala stabla, kao da se u tome dugo vježbala. Bilo je u njoj nešto što ga je nagnalo da se prisjeti nečeg skoro zaboravljenog, i to ga je neodoljivo vuklo natrag. Želio ju je vidjeti u svjetlu dana, pogledati njeno lice, boju očiju i kose. Činilo mu se da veoma nalikuje njegovoj izgubljenoj Meriem, a znao je, unatoč tome, da nema nikakve nade. Kad ju je onako letimično pogledao na mjesečini dok je odskočila s konja, koji se propinjao, učini mu se da je iste visine kao i njegova Meriem, no mnogo punija i ženstvenija.

Sada se polako kretao prema mjestu gdje je vidio djevojku, kadli mu do osjetljivog uha, dopre topot konjanika koji su se

približavali. Prebaci se neopaženo preko grana sve dok ne ugleda jahače. Smjesta prepozna u mlađem čovjeka, kojeg je vidio kako grli djevojku na proplanku, obasjanom mjesečinom, prije no što ih je napao Numa. Drugog nije mogao prepoznati, mada mu se po držanju i stasu učini odnekud poznat i to ga uznemiri.

Čovjek-majmun zaključi da mora uspostaviti vezu s mladim Englezom, ako želi ponovno pronaći djevojku, stoga zaostane iza njih i počne ih slijediti do Hansonova logora. Ovdje pl. Morison napisa kratko pismo koje Hanson preda jednom od svojih momaka, a ovaj smjesta potrči prema jugu.

Korak se zadržao u blizini logora i pažljivo motrio Engleza. Gotovo se već nadao da će, kad oba jahača stignu na cilj, ugledati djevojku, a kad joj ne nađe ni traga u logoru, veoma se razočara.

Umjesto da se odmara kako bi iduće noći mogao izdržati naporni marš, Baynes je nespokojno hodao šumom amo-tamo. Hanson je ležao na svojoj visećoj postelji i pušio. Veoma su malo razgovarali. Korak se šćućurio povrh njih na grani guste, lisnate krošnje. Tako prođe i ostatak popodneva. Korak postane gladan i žedan. Sumnjao je da će itko od te dvojice prije jutra napustiti logor, stoga je otišao, ali prema jugu gdje je očekivao da bi se najvjerojatnije mogla nalaziti djevojka.

U vrtu pored bungalowa na mjesečini Meriem je koračala sva zamišljena. Još je patila zbog nepravednog bwaninog postupka prema pl. Morisonu Baynesu. Ništa joj nisu objasnili, jer su bwana i Draga željeli da je poštede od poniženja i boli koje bi joj nanijelo objašnjenje Baynes ove namjere. Znali su ono, što Meriem nije znala, naime da taj čovjek uopće ne namjerava da se njome oženi jer bi inače došao otvoreno bwani svjestan da mu to ovaj uopće ne bi branio, ukoliko ga Meriem stvarno voli.

Meriem ih je oboje voljela i bila im zahvalna za sve što su za nju učinili. No duboko negdje u njenom malom srcu zatalasala se divlja čežnja za slobodom. Godine nesmetane slobode, koje je provela u džungli, sačinjavale su bit njene duše. I sada, po prvi put otkako je došla k njima, Meriem se osjeti zatočena u

bungalowu velikog bwane i Drage.

Poput tigrice u kavezu koračala je amo-tamo uz ogradu. Odjednom okrene glavu prema vanjskom plotu i osluhne. Što se to čuje? Šum golog ljudskog stopala baš pored ograde! Osluhne još tren. Šum se više ne ponovi i ona nastavi svoju nespokojnu šetnju. Prođe suprotnom stranom vrta, okrene se i zakorača prema gornjem dijelu. Na ledini pored grmlja, koje je skrivalo ogradu, u punom sjaju mjeseca ležao je bijeli omot kojeg nije bilo tren ranije, kad je ovuda prolazila.

Meriem načas zastane, ponovo osluhne i onjuši zrak, baš poput tigrice, štoviše i opreznije. Pokraj grmlja šćućurio se nagi crni glasnik i buljio kroz lišće. Ugleda je kako se uputi prema pismu. Ugledala ga je znači! Tiho se uspravi i držeći se neprestano sjene grmlja, što se nanizalo sve do obora, uskoro iščezne iz vida.

Izoštreno Meriemino uho otkrilo je svaki njegov pokret. No, ona nije pokušala da ispita odakle dolazi. Smjesta se dosjeti da je to glasnik pl. Morisona. Zastane i dohvati što je našla. Raskinuvši omot, otvori pismo i stade polako čitati na svjetlu blistave mjesečine. Bilo je, kao što je pogodila, Baynesovo.

— Ne mogu otići, a da vas ponovo ne vidim — pročita. — Dođite sutra rano izjutra na čistinu da se oprostimo. Dođite sami.

Od ovih nekoliko riječi srce joj brže zakuca i bljesak sreće ozari lice.

Bio je još mrak kad se pl. Morison Baynes uputio do mjesta određenog za sastanak. Zahtijevao je uporno vodiča, tvrdeći da inače neće znati pogoditi put do male čistine. U stvari, nije bio dovoljno hrabar da sam jaše po mraku prije izlaska sunca, pa je želio da bude u društvu. Pratio ga je i Korak ljuljajući se s grane na granu jer ga je probudila buka iz logora.

U devet sati Baynes je prispio na čistinu. Meriem još nije stigla. Crnac leže da otpočine, a Baynes se lijeno opusti u sedlu. Korak se udobno ispruži na visokoj grani, odakle je mogao dobro promatrati one ispod sebe, a da ne bude primijećen.

Prošao je jedan sat. Baynes je postao nervozan. Korak se već dosjetio da je mladi Englez došao ovamo na sastanak, a pogodio je tko je taj koga on čeka. Korak bijaše zadovoljan što će uskoro vidjeti okretnu ženku koja ga je tako neodoljivo podsjećala na Meriem.

Najednom začuje topot konja koji se približavao. Dolazi! Skoro je već stigla na čistinu kad je Baynes zapazi. Iz žbunja izrone glava i bedra njenog konja, a onda se pojavi i Meriem na njemu. Baynes podbode konja njoj u susret. Korak pogleda pažljivo dolje. U sebi je proklinjao šešir široka oboda koji je skrivao njeno lice. Sad je već prispjela točno do Engleza. Korak spazi kako je muškarac uhvatio obje njene ruke i privukao je na grudi. Muškarčevo se lice začas sakrilo iza oboda širokog djevojčina šešira. Znao je da su im se usne sastale. Obuzme ga tuga i slatko sjećanje, te za tren nesvjesno sklopi oči, kako ne bi vidio njihovu sreću.

Kad ih je opet otvorio, oni su se razdvojili i ozbiljno razgovurali. Korak je primijetio da je muškarac nešto uporno nagovara, ali bilo je isto tako očigledno da djevojka ne pristaje. Sve njezine kretnje, taj način kako je zabacivala glavu naviše, udesno i nježno naginjala bradu, Koraka su snažno podsjećale na Meriem. Sada su završili razgovor. Muškarac ponovo zagrli i poljubi djevojku na rastanku. Ona se okrenu i odjaše istim putem kojim je i došla. Muškarac je sjedio na svom konju i promatrao je. Na ivici džungle ona se okrene i mahne mu rukom.

— Noćas! — poviče. Dok je to doviknula iz daljine, koja ih je razdvajala, zabacila je glavu i sada je Korak prvi put ugledao njeno lice. On se trgne kao da ga je strijela ubola u srce. Drhtao je poput lista. Zatvori oči dlanovima, i onda ih opet otvori, ali djevojka je otišla, samo je njihanje lišća označilo put kojim je iščezla.

— Nemoguće! Ne, to ne može biti istina! Pa ipak vlastitim očima vidio je svoju Meriem, nešto stariju, oblijeg stasa jer se približavala zrelosti i dosta izmijenjenu. Bila je ljepša no ikada, ali još uvijek njegova mala Meriem. Onu, koju je smatrao mrtvom, ugledao je opet živu. Vidio je Meriem od krvi i mesa. Ona živi! Nije umrla! Vidio ju je, vidio svoju Meriem, ali u naručju drugog muškarca! A taj se čovjek nalazio ispod njega nadohvat ruke. Korak je stisnuo grčevito svoje teško koplje. Igrao se lasom, ispletenim od trave koje se klatilo zataknuto za pojas. Onda pomiluje svoj lovački nož o boku. Čovjek ispod njega pozove svog pospanog pratioca, popusti uzde svom ponyju i krene na sjever. Korak je još uvijek sjedio na drvetu. Ruke je spustio niz tijelo. Sad je zaboravio i oružje i sve svoje namjere. Korak je razmišljao. Zapazio je kako se Meriem promijenila. Posljednji put kad ju je vidio, bila je malena, napo gola Mangani, divljakinja neobičnog izgleda. Tada mu nije izgledala takva, ali sada, pošto se izmijenila, znao je da je bila neobična. U to vrijeme još se nije razlikovala od njega.

Sada se ona promijenila. Bijaše ljupka i dražesna poput cvijeta u kojem se odražavala profinjenost civilizacije. Zadrhta kad se prisjeti kakvu joj je sudbinu on obećavao; bila bi žena čovjeka-majmuna u divljoj džungli. Nekoć u tome nije vidio

ništa loše, jer ju je ljubio, a život, koji je za nju odabrao, bijaše život džungle koju su oni sami oboje izabrali za svoj dom. Sada, kad je vidio Meriem u onakvoj odjeći, postade svjestan koliko užasan bijaše plan što ga je davno zamislio.

Uza sve to on ju je još uvijek ljubio, i ljubomora mu je izjedala srce, kad se sjeti mladoga Engleza. Što je taj namjeravao uraditi s njom? Da li ju je uistinu ljubio? A kako bi netko mogao da je ne ljubi? Da mu je ona uzvraćala ljubav, za to je Korak imao jak dokaz. Da ga nije ljubila, ne bi primila njegove poljupce. Njegova Meriem ljubi drugog. Načas je pustio da ga potpuno obuzme ta strašna istina. U njegovu srcu rodila se silna želja da prati toga čovjeka i da ga ubije, ali u svijesti iskrsne misao da ga ona ljubi. Zar bi on mogao ubiti čovjeka kojeg Meriem ljubi? Tužno strese glavom. Ne, to ne bi mogao. Tada zaželi da slijedi Meriem i da s njome razgovara. Gotovo već krene, ali tada pogleda svoje golo tijelo i posrami se. On, ranije sin jednog engleskog lorda, odbacio je svoj nekadašnji život, i spustio se na razinu životinje, tako da ga je sada stid otići k voljenoj ženi i položiti joj svoju ljubav pred noge. Stidio se poći nekadašnjoj maloj arapskoj djevojčici, koja mu u džungli bijaše drug u igri. A što bi joj i mogao ponuditi?

Godinama su ga okolnosti sprečavale da se vrati ocu i majci, a onda se umiješao ponos i izbrisao iz sjećanja i posljednji trag želje za povratkom. U svojoj dječačkoj čežnji za pustolovinama povezao je svoju sudbinu sa životom majmuna iz džungle. Ubojstvo probisvijeta u lučkom prenoćištu ispunilo je njegovu djetinju fantaziju strahom od zakona, a to ga je otjeralo još dublje u divljinu. Neprijateljsko odbijanje koje je susreo kod ljudi, i crnih i bijelih, utjecalo je snažno na njegovu dušu koja se tada oblikovala i bila iznad svega osjetljiva.

Počeo je vjerovati da mu je čovjek neprijatelj, a da je u Meriem našao jedino ljudsko biće, koje je trebao i za kojim je čeznuo. Kad su mu je oteli, njegova je tuga bila tako duboka da mu je i sama pomisao na ljudsko društvo bila nepodnošljiva. Napokon je smatrao da je kocka bačena. Sam je izabrao da ostane poput životinje, živio je životom životinje, a tako će i umrijeti. Sada, kad je već bilo prekasno, požalio je. Meriem, koja je, eto, živjela, otkrila mu se toliko preobražena,

da je sam osjetio koliko se udaljila iz njegova života. Ne bi je jače mogla udaljiti ni sama smrt. U novom svijetu ljubila je čovjeka svoga kova. Korak je znao da je to ispravno. Ona nije bila za njega, za golog divljaka. Ne, ona više njemu ne pripada, ali on još uvijek njoj pripada.

Kad već ne može željeti nju i biti s njome sretan, on će uraditi sve što je u njegovoj moći da joj osigura sreću. Slijedit će mladog Engleza. Prvo valja doznati ne misli li učiniti djevojci nešto nažao, a zatim će čuvati čovjeka kojeg Meriem ljubi, zbog nje, premda mu je ljubomora izjedala srce. Ali, ako taj čovjek snuje Meriem neko zlo, neka mu bog pomogne!

Polako se digne. Uspravi se i protegne. Mišići njegovih ruku napeše se ispod opaljene kože, kad je savio stisnute ruke iza glave. Nešto se micalo na zemlji, ispod njega. Pojavila se antilopu na čistini. Korak osjeti glad, opet bijaše životinja. Ljubav ga je samo na trenutak uzdigla u visine časti i odricanja.

Antilopa je presijecala čistinu. Korak se spusti na zemlju s protivne strane drveta tako lako da čak ni budne uši antilope nisu zapazile njegovo prisustvo. Odmota svoj laso od trave, bilo je to najnovije pojačanje u njegovu naoružanju, i s njim je vješto rukovao. Često je putovao samo s nožem i lasom jer ih je lako nosio. Koplje, luk i strijela bili su glomazniji, pa ih je često sakrio u tajno skrovište.

U desnoj ruci držao je samo jedan namotaj dugog užeta, a u lijevoj njegov kraj. Antilopa bijeşe udaljena svega nekoliko koraka. Korak skoči posve tiho iz svoga skrovišta, oslobodi laso grmlja i zavitla njime. Skoro istog časa antilopa odskoči, ali munjeviti laso sa svojom pomičnom zamkom poleti zrakom povrh nje i pade nepogrešivom točnošću oko vrata životinje. Bacač brzo povuče rukom i zamka se stegne. Korak se opaše lasom, ali kako je antilopa napela uže, u svom mahnitom pokušaju da pobjegne na slobodu, on pade na leđa.

Umjesto da se približi paloj životinji, kao što bi to učinio bacač lasa sa Zapada, Korak dovuče svog zarobljenika k sebi, a kad je životinja bila nadomak skoka, skoči na nju poput pantere, zabode zube u vrat životinje, a srce probode vrškom

svog lovačkog noža. Zatim smota laso, odsiječe nekoliko velikih komada mesa s plijena i ponovo se popne na drvo da ih u miru pojede. Poslije se odnjiše s grane na granu do obližnjeg izvora, a onda zaspi.

Dugo je mislio na idući sastanak Meriem i mladog Engleza jer je djevojka na rastanku doviknula: — Noćas! — Nije slijedio Meriem jer je znao, po putu kojim je došla i kojim se vratila, da je njeno obitavalište negdje iza ravnica, a kako nije želio da ga djevojka otkrije, nije se usudio prijeći ravnicu. Bit će dovoljno, ako ostane uz mladića, a to je, za sada, i namjeravao.

Meni ili vama izgledalo bi nemoguće pustiti Morisona da ode tako daleko u džunglu i zatim ga pronaći, ali Koraku to nije bilo ni najmanje teško. Nagađao je da će se bijelac vratiti u svoj logor, a da je i postupio drugačije, Koraku bi bilo veoma jednostavno slijediti trag muškarca na konju u pratnji jednog pješaka. Mogli su proći i dani, a Koraku bi taj trag bio dovoljno jasan da ga dovede do cilja. Poći tragom, starim svega nekoliko sati, bijaše za Koraka isto kao da obojicu vidi jasno pred sobom.

Zbog toga, svega nekoliko minuta nakon što je Morison Baynes ušao u logor, a Hanson ga pozdravio, Korak se spusti bešumno na susjedno deblo. Tu je ostao do kasno poslije podne, ali se mladi Englez nije maknuo iz logora. Korak bijaše znatiželjan, hoće li ovamo doći Meriem. Nešto kasnije Hanson i jedan od crnih dječaka izjašu iz logora. Korak to zamijeti posve hladno, jer ga nije nitko drugi zanimao osim mladog Engleza.

Smračilo se, a mladić se nije micao iz logora. Večerao je, a zatim popušio bezbroj cigareta. Onda poče nervozno mjeriti koracima prostor pred šatorom. Zahtijevao je da dječak-sluga baca neprestano drva u vatru. Negdje zahropće lav, a on nestane u šatoru i opet iskrsne s automatskom puškom. Ponovno naredi dječaku da podjari vatru. Korak primijeti da je veoma nervozan i prestrašen, pa iskrivi usne u prezirnom osmijehu.

Zar je to muškarac koji ga je istisnuo iz srca Meriem? Da li je to uopće muškarac kad se plaši kašljanja starog Nume? Kako će taj obraniti Meriem od bezbrojnih opasnosti u

džungli? Ah, ali to njemu neće biti potrebno. Oni će živjeti bezopasno u srcu evropske civilizacije, gdje postoje ljudi u uniformi da ih obrane. Evropljaninu ne treba nikakva spretnost da obrani svoju ženu. Opet prezir iskrivi Korakove usne.

Hanson i crni dječak odjašu do čistine. Bijaše već mrak kad su stigli. Tu Hanson ostavi dječaka, odjaše do ravnice i povede sa sobom dječakova konja. Stade čekati. Bilo je već devet sati kad spazi osamljena jahača kako galopira iz bungalowa. Nakon nekoliko trenutaka Meriem zaustavi svog konja ispred njega. Bijaše nervozna i sva zažarena u licu. Kad prepozna Hansona, lecne se.

— Konj Mr. Baynesa je pao, a on je iščašio gležanj — Hanson požuri s objašnjenjem. — Nije mogao doći sam, pa je stoga poslao mene, da vas povedem u logor.

Djevojka nije mogla u tami opaziti zažareni i pobjedonosni izražaj na licu govornika.

— Bolje da požurimo — nastavi Hanson — morat ćemo brzo krenuti, ako ne želimo da nas dostignu.

— Je li on teško povrijeđen?

— Samo je malo istegnuo gležanj — odvrati Hanson. — Jahati može dobro, ali smo obojica smatrali da je bolje ako noćas leži i otpočine jer će idućih tjedana morati mnogo jahati.

— U redu — složi se djevojka.

Hanson okrene ponyja, a Meriem ga je slijedila. Jahali su oko jednu milju sjeverno uz rub džungle, a tada se upute zapadno ravno u džunglu. Meriem ga je slijedila ne pazeći kamo jašu. Nije točno znala gdje leži Hansonov logor, pa tako nije slutila da ne jašu onamo. Jahali su cijele noći ravno na zapad. Kad je svanulo, Hanson dozvoli da se ustave zbog doručka kojeg je ponio sa sobom iz logora u bisagama što su visile na sedlu. Tada opet krenuše i nisu se zaustavljali sve dok nije sunce pretjerano zapeklo. Tada se zaustavi i dade znak djevojci da sjaše.

— Ovdje ćemo časkom počinuti, a ponyje pustiti da pasu —

odvrati Hanson.

— Nisam zamišljala da je logor tako daleko — primijeti Meriem.

— Naredio sam da krenu na put ranom zorom — objasni trgovac — kako bismo imali dobar start. Znao sam da nas dvoje možemo lako sustići natovareni safari. Stići ćemo ih prekosutra.

Iako su putovali jedan dio noći i cio idući dan, safariju nije bilo ni traga. Meriem, dobar poznavalac života u džungli, znala je da nitko već danima nije prošao ispred njih. Povremeno bi primjećivala obrise tragova mnogih ljudi i to vrlo starih.

Uglavnom su slijedili taj jasno označeni trag, koji je išao pored staze slonova i kroz šumarke, koji su bili lijepi poput parka. Bijaše to idealan put za brzo putovanje.

Meriem na kraju postane sumnjičava. Postepeno se mijenjalo i vladanje muškarca kraj nje. Često, kad bi ga iznenada pogledala, opazila je kako je guta pogledom. Polako joj se prikradala pomisao na jedno davno poznanstvo. Nekoć i negdje već je bila upoznala tog čovjeka. Vidjelo se da se već nekoliko dana nije brijao. Plave, kratke čekinje počele su mu prekrivati obraze i bradu, a s njima je raslo i njezino uvjerenje da njih dvoje nisu stranci.

Tek drugog dana Meriem se pobuni. Zauzda ponyja i izrazi svoje sumnje. Hanson je uvjeri da je logor samo nekoliko milja ispred njih.

— Mi smo ih morali dostići jučer — rekao je. — Oni su brže putovali, no što sam mislio.

— Ovuda uopće nisu prošli — odgovori Meriem. — Trag, kojim smo se kretali, star je već tjedan dana.

Hanson se nasmije.

— A, u tome je stvar, je li? — poviče. — Zašto mi to niste već prije rekli? Mogao sam vam to lako objasniti. Ne krećemo se istim putem, ali ćemo naići na njihov trag već danas, ako ih prije toga ne sretnemo.

Sad je, napokon, Meriem znala da čovjek laže. Kakva budala! Zar bi bilo tko mogao povjerovati u tako smiješno objašnjenje? Tko bi bio tako lud da povjeruje kako će dostići nekoga — a on ju je uvjeravao da to svakoga časa očekuje — kad već miljama nisu našli ni traga od toga nekog.

Šutjela je i smišljala kako da pobjegne prvom prilikom koja joj se pruži i da dobije veću prednost u vremenu kako bi sigurno umakla. U međuvremenu ga je neprestano promatrala. Naprezala se da se prisjeti, odakle ga poznaje. Gdje su se susreli. U kakvim su se prilikama upoznali prije no što su se susreli na farmi velikog bwane? Ona preleti u mislima sve bijelce koje je ikad upoznala. Bilo ih je svega nekoliko koji su dolazili na posjed njena oca u džungli. Bilo ih je, uistinu malo, ali ipak nekoliko. Sjetila se! Tamo ga je vidjela. Skoro se dosjetila, ali u tren opet zaboravi.

Poslijepodne, iznenada, izađu iz džungle na obalu široke, mirne rijeke. Na drugoj obali Meriem ugleda logor opasan visokom i trnovitom bomom.

— Stigli smo napokon — reče Hanson. Povuče svoj revolver i opali u zrak. I gle! — U tom trenu se uskomeša logor na drugoj obali rijeke. Crnci potrčaše na obalu. Hanson ih pozdravi, ali Morisonu Baynesu ne bijaše ni traga.

Prema uputama svog gospodara, crnci su se ukrcali u jednu kanou i zaveslali preko rijeke. Hanson smjesti Meriem u maleni čamac i sam uđe, a na obali ostavi dva dječaka da čuvaju konje. Po njih će doći kasnije kanoom, a konji će sami preplivati rijeku.

Kad je stigla u logor, Meriem upita za Baynesa. Za neko vrijeme njezin je strah bio ublažen kad je ugledala logor za koji je smatrala da je Hansonova izmišljotina. Hanson pokaže maleni šator, razapet usred logora.

— Tamo — reče i povede je prema njemu. Na ulazu razmakne šatorsko krilo i ponuka je da uđe. Meriem stupi u šator i ogleda se oko sebe. Bijaše prazan. Okrene se Hansonu. On se cerekao.

— Gdje je Mr. Baynes? — upita.

— On nije ovdje — odgovori Hanson. — Barem ja ga ne vidim, a vi? Ali zato sam ja ovdje, a ja sam prokleto bolji muškarac, no što je on ikada bio. Više ga nećete trebati jer sada imate mene. — On se grohotom nasmije i posegne za njom.

Meriem se borila da se oslobodi. Hanson snažno obujmi njene ruke, pa tijelo i ponese je polako k hrpi pokrivača koji su se nalazili u kutu na dnu šatora. Njegovo se lice nagnulo sasvim uz njezino. Oči su mu se suzile poput dva proreza, a iz njih je sukljao požar strasti i želje. Meriem je gledala ravno u njegovo lice dok se borila da se oslobodi, a tada se sjetila sličnog prizora, u kojem je odigrala istu ulogu, i prepozna napadača. Bijaše to Šveđanin Malbihn, koji ju je već jednom tako napao i ubio svog druga, koji ju je htio spasiti. Onda ju je najzad spasio bwana. Malbihnovo glatko lice obmanulo ju je, ali sada, kada mu je narasla brada i kada je Meriem došla u sličnu situaciju, sjetila se svega, brzo i točno.

Ali danas nema bwane da je spasi.

Crni dječak, kojeg je Malbihn ostavio na čistini da čeka i da tamo ostane sve dok se on ne vrati, sjedio je zguren već jedan sat u podnožju drveta, kad ga odjednom trgne glasanje lava. Brzinom koju je rodio strah od smrti, dječak se popne na granu drveta, a tren kasnije kralj životinja dođe na čistinu i primakne se lešini antilope koju dječak dosad nije ni primijetio.

Sve do svanuća jeo je kralj svih životinja, a dječak budan sjedio na grani i razmišljao što se dogodilo s gospodarom i sa dva ponyja. S Malbihnom je živio već godinama i zato je dobro poznavao karakter bijelaca. To iskustvo uvjeri ga da ga je gospodar namjerno ostavio ovdje. Rezultat Malbihnove zloće bio je, da je dječak mrzio svoga gospodara iz svega srca, a uz bijelca vezao ga je samo strah. Njegova sadašnja nezgoda je samo izazvala još veću mržnju.

Kad je sunce izašlo, lav se odšunja u džunglu, a crnac spusti s drveta i pođe džunglom natrag u logor. U njegovoj su se glavi rojile razne osvetoljubive misli, ali je znao da ne bi imao hrabrosti da ih izvrši, kad bi mu se i pružila prilika za to.

Otprilike milju od čistine naiđe na trag dvaju ponyja koji je pod pravim kutom presijecao njegovu stazu. Oči mu lukavo zabljesnu. Počne se grohotom smijati i udarati po bokovima.

Domoroci su neumorni brbljavci, a to znači, drugim riječima, da su ljudska bića. Malbihnov dječak nije bio iznimka u tom pravilu, a kako je živio s mnogim bijelcima u posljednjih deset godina, nije bilo tajne u životu Afrike koju ne bi znao iz vlastitog iskustva ili iz naklapanja drugih.

Poznavao je svog gospodara i njegova ranija djela, a znao je također mnogo o planovima Malbihna i Baynesa, jer je o tome kao i ostale sluge često slušao. Iz brbljanja vođe safarija doznao je da se pola Malbihnove družine ulogorilo kod velike rijeke, daleko na zapadu. Dječaku nije bilo teško da zbroji dva i dva i tako dođe do sume četiri, a to četiri bijaše čvrsto uvjerenje da je njegov gospodar prevario drugog bijelca, oteo mu ženu i odveo u zapadni logor, ostavivši ovoga na milost i nemilost velikog bwane kojeg su se svi bojali. Dječak ponovo iskesi svoje velike bijele zube i nasmije se glasno. Tada krene čudesnom brzinom.

U logoru Švеđana Morison je proveo gotovo besanu noć, ispunjenu nervozom, sumnjama i strahom. Pred jutro je zaspao gotovo sasvim iscrpljen. Probudio ga je vodič i uskoro, nakon izlaska sunca, podsjetio da moraju odmah krenuti na sjever. Baynes je oklijevao. Želio je sačekati "Hansona" i Meriem. Vodič ga je tjerao i upozorio na opasnost koju bi značilo svako odlaganje. Čovjek je dobro znao da će to što je smislio njegov gospodar, izazvati gnjev bwane, te će se svi loše provesti, ako ih bwana uhvati na svojoj zemlji. Na tu se opomenu Baynes uznemiri.

A što ako je bwana, kao što ga je zvao vodič, već iznenadio "Hansona" na njegovu podlu djelu? Zar ne bi pogodio istinu? Možda je već na putu da i njega kazni. Baynes je mnogo čuo o navici svog dobročinitelja, da kažnjava male i velike zlikovce, koji bi prekršili zakon ili običaje ovog malog, divljeg svijeta što se smjestio iza vanjskih utvrda, a koje ljudi vole nazivati granicom. U tom divljem svijetu bezakonja, veliki bwana stvorio je zakon za sebe i za sve one koji su nastanjivali okolicu. Govorkalo se da je, štoviše, kaznio smrću jednog bijelca koji je zlostavljao jednu domorotkinju.

Baynes zadrhta sjetivši se toga govorkanja i zamisli što bi njegov domaćin dosudio čovjeku, koji mu je pokušao ukrasti mladu štićenicu. Ta ga je pomisao žacnula i on skoči na noge.

— Da — reče nervozno — odmah moramo krenuti odavde. Znaš li put na sjever? Vodič ga je poznavao i nije gubio vrijeme. Safari krene na put.

Bijaše podne kad je umoran i znojni trkač sustigao malu kolonu koja se mučno kretala. Drugovi su ga pozdravili poklicima dobrodošlice, a on im je odmah saopćio sve što je znao ili nagađao o djelu njihova gospodara, pa su tako svi iz safarija znali za taj događaj prije nego Baynes. On je stupao na čelu kolone, pa mu je dječak posljednjem ispričao što se s njim desilo, otkako ga je Malbihn prošle noći ostavio na čistini.

Kad je pl. Morison čuo sve što mu je dječak ispričao, sine mu da ga je trgovac upotrijebio kao oruđe, kako bi se dočepao Meriem. U njemu uzavrije krv i sav uzdrhta od brige za Meriem.

To, što onaj drugi nije snovao ništa bolje od njega samoga, nije ublažilo strahotu uvrede koju mu je “Hanson” nanio. Isprva mu nije palo na um, da je i on sam namjeravao nanijeti zlo Meriem, baš kao i “Hanson”. Bjesnio je, jer je bio potučen vlastitim oružjem, a oteta mu je i nagrada koju je želio prisvojiti.

— Znaš li kamo je otišao tvoj gospodar? — upita dječaka.

— Da, bwana — odgovori dječak. — Otišao je u drugi logor kraj velike rijeke koja teče u daljinu prema zalasku sunca.

— Možeš li me tamo odvesti? — upita Baynes.

Dječak klimne glavom. Osjetio je da bi to bila prilika da se osveti svom gospodaru kojega je mrzio, a istovremeno da izbjegne i gnjev bwane koji će, vjerojatno, slijediti safari što kreće na sjever.

— Možemo li nas dvojica sami stići u logor? — upita pl. Morison.

— Da, bwana — uvjeri ga crnac.

Baynes se obrati vodiču. Sad su mu bili jasni “Hansonovi” planovi. Shvatio je zašto je on želio da se sjeverni logor udalji što više prema sjevernoj granici zemlje velikog bwane. To bi mu, naime, dalo na vremenu za bijeg prema zapadnoj obali, dok bi bwana progonio sjeverni safari. Pa dobro, koristit će planove onoga drugog. I on mora izbjeći kaznu svoga domaćina.

— Morat ćeš poći što je moguće dalje na sjever — rekao je vodiču. — Ja ću se vratiti i pokušati odvesti velikog bwanu na zapad.

Crnac gunđajući pristane. Nije želio pratiti tog neobičnog bijelca koji se boji noći, a niti ga ostaviti na milost i nemilost smjelih ratnika bwane, jer je između njih i njegovog plemena ležalo davno i krvno neprijateljstvo. Vodič, pak, bijaše oduševljen tim prijedlogom jer će, konačno, moći napustiti svoga švedskog gospodara. Poznavao je put koji je vodio na sjever u njegovu domovinu, a za koji bijelci nisu znali. Bijaše to prečac kroz isušenu visoravan gdje su se nalazili skriveni izvori o kojima bijeli lovci i istraživači nisu ni slutili, jer su prolazili samo rubom te visoravni. On bi čak mogao izbjeći i bwani, ako ih ovaj bude progonio. Prvenstveno zbog te mogućnosti, on svrsta ostatke Malbihnovog safarija u kakav-takav red i krene sjeverno. Međutim, crnac je vodio pl. Morisona jugozapadno, u džunglu.

Korak se zadržavao u logoru promatrajući Morisona sve dok safari nije krenuo sjeverno. Tada, uvjeren da mladi Englez ide krivim pravcem i da neće susresti Meriem, napusti ga i polako zaputi onamo gdje je ugledao djevojku, za kojom je čeznuo, u naručju drugog.

Bijaše tako sretan što je opet našao Meriem da, štoviše, toga trenutka nije bio ni ljubomoran. Ali mu kasnije uzavri krv u žilama, a glavom se stanu rojiti crne i zlokobne misli. Da je Morison mogao znati, kakve su misli kolale u glavi tog divljaka, koji se šuljao krišom među granama prašumskog drveća, naježila bi mu se koža. Korak je očekivao “Hansona” i djevojku.

Čekao je sat i razmišljao. Uspoređivao je sebe s uredno obučenim engleskim gentlemanom i to sebi na štetu. Što joj on može ponuditi, a što onaj drugi? Što će on naslijediti, a što njegov suparnik koji je to pravo sigurno sačuvao? Kako bi se usudio pristupiti ovako gol, bos i zapušten ovom prekrasnom stvorenju koje je nekoć bilo njegov drug? I kako bi je zaprosio, a to je namjeravao već od onog trenutka kad ga je preplavila ljubav? Strese se pri pomisli kakvo je nepopravljivo zlo mogla nanijeti njegova ljubav onom nevinom djetetu, da nije bilo

slučaja koji ju je otrgnuo od njega, dok još nije bilo prekasno. Bez sumnje, sada je već i ona sama znala njegovu užasnu namjeru. Svakako ga je mrzila i prezirala isto onako, kao što se i on sam prezirao, kad je na to mislio. Izgubio ju je. Za njega ona bijaše mrtva, premda ju je vidio živu u krasnoj odjeći, koja ju je preobrazila i učinila za njega nedostižnom.

Prije ju je ljubio, a sada je obožava. Znao je da ona njemu više nikada neće pripasti, ali barem će je vidjeti. Moći će je promatrati iz daljine. Možda će joj moći pomoći, ali ona ne smije nikada doznati da ju je opet našao, ni da on živi.

Pitao se, je li ikad pomislila na njega, da li se ona ikada sjećala onih lijepih dana koje su zajedno proveli. To mu je izgledalo nevjerojatno. Nije, naprosto, mogao vjerovati da je ta lijepa djevojka ona ista raščupana, na po gola djevojčica koja je vješto skakutala između granja, dok su se igrali i trčali u dokonim i sretnim danima prošlosti. Vjerojatno se više ne sjeća prošlosti, baš kao što ni njen izgled više ne nalikuje nekadašnjem.

Korak bijaše tužan. Krstario je džunglom uz rub ravnice i čekao da dođe Meriem, ona Meriem koja nikada neće doći.

Ali došao je netko drugi, čovjek, visok, širokih ramena u khaki-odijelu na čelu tamnopute družine ratnika, crnih poput ebanovine. Čovjekovo lice bijaše kruto, a znakovi tuge duboko ucrtani oko njegovih usana i očiju, da, tako duboko da jarost, koja je izbijala iz izražaja njegova lica, nije mogla izbrisati tu tugu.

Korak primijeti toga čovjeka dok je prolazio ispod drveta na kome se sakrio, a koje se nalazilo na rubu sudbonosne male čistine. Vidio ga, je dok je tako sjedio na drvetu, sav ukočen, smrznut i napaćen. Vidio ga je kako oštrim okom pretražuje tlo, a on je sjedio na drvetu i sve promatrao očima, zamagljenim od silnog naprezanja. Primijetio je kako daje znak svojim ljudima, jer je našao ono što je tražio, a zatim mu se izgubio s očiju i otišao na sjever. Korak je i dalje sjedio ukočen poput kipa, a srce mu je krvarilo u nijemoj tuzi. Sat kasnije Korak se polako vrati u džunglu prema zapadu. Kretao se tromo, objешene glave, opuštenih ramena, poput starca koji

nosi na svojim leđima teški teret života.

Baynes je slijedio crnog vodiča, probijao se kroz gusto, nisko raslinje, jahao saginjući se uz vrat konja. Često bi sjahao, jer su niske grane dopirale do zemlje i nisu dozvolile da ostane na sedlu. Crnac ga je vodio prečacem koji nije ni bio put za jahača. Na kraju prvog dana mladi je Englez bio prisiljen da sjaše i pješice slijedi svog okretnog vodiča.

U toku duga pješačenja pl. Morison imao je vremena da razmišlja i slikovito predstavi sudbinu Meriem u rukama Šveđanina, i njegov bijes je sve više rastao. Odjednom mu padne na pamet da je upravo njegov podli plan uvalio djevojku u sadašnji opasni položaj, pa da je i uspjela izbjeći “Hansonu”, ni s njim je ne bi čekala bolja sudbina.

Postao je svjestan da mu je Meriem značila mnogo više no što je ikada mislio. Po prvi ju je put počeo uspoređivati s drugim ženama, svojim poznanicama koje su bile plemenita roda i na visokom društvenom položaju i, na svoje iznenađenje, otkrio da je ta mala arapska djevojka u prednosti. Mrzeći “Hansona”, počeo je mrziti sebe i svoj niski čin, dostojan prezira.

I tako, u tom iskušenju, ispunjen stidom, suočio se s golom istinom: strast što ju je osjetio za djevojku koju je smatrao društveno nižom od sebe, pretvorila se u ljubav. Dok je teturao putem, u njegovu je srcu, kraj te novorođene ljubavi, plamtjela još jedna strast — mržnja koja ga je tjerala na osvetu.

Živio je lagodno i raskošno. Nikada prije nije trpio ni oskudicu ni muku koje su ga sada stalno pratile. Razderana odijela, izgrebena tijela krvario je i gonio crnca, da ide sve brže premda bi svakog časa i sam iscrpljen padao na zemlju.

To što ga je tjeralo naprijed, bila je osveta i osjećaj da svojim mukama djelomično okajava veliko zlo koje je nanio ljubljenoj djevojci, jer se nije nadao da će je spasiti od sudbine u koju ju je sam uvalio.

— Prekasno! Prekasno!

Ta ga je misao kobno pratila cijelim putem.

— Prekasno! Da, prekasno za spas, ali ne i za osvetu — ta ga je misao opet dizala i poticala.

Samo kad bi postalo suviše mračno, tako da se ništa nije vidjelo, dozvolio bi sebi odmor. Mnogo puta toga poslijepodneva zaprijetio je crncu da će ga smjesta ubiti, ako još jednom zaželi odmor.

Momak se prestrašio. Nije mogao razumjeti kako se bijelac mogao tako naglo iz temelja promijeniti. Taj isti se prošle noći plašio mraka. On bi i napustio ovog gospodara, koji mu je ulijevao strah u kosti, da je imao prilike, ali je to Baynes pogađao pa mu je nije pružio. Danju bijaše uvijek u njegovoj blizini, a noću je spavao sasvim uz njega, u grubo načinjenoj bomi, koja je predstavljala slabu obranu protiv mesoždera što su odasvud vrebali.

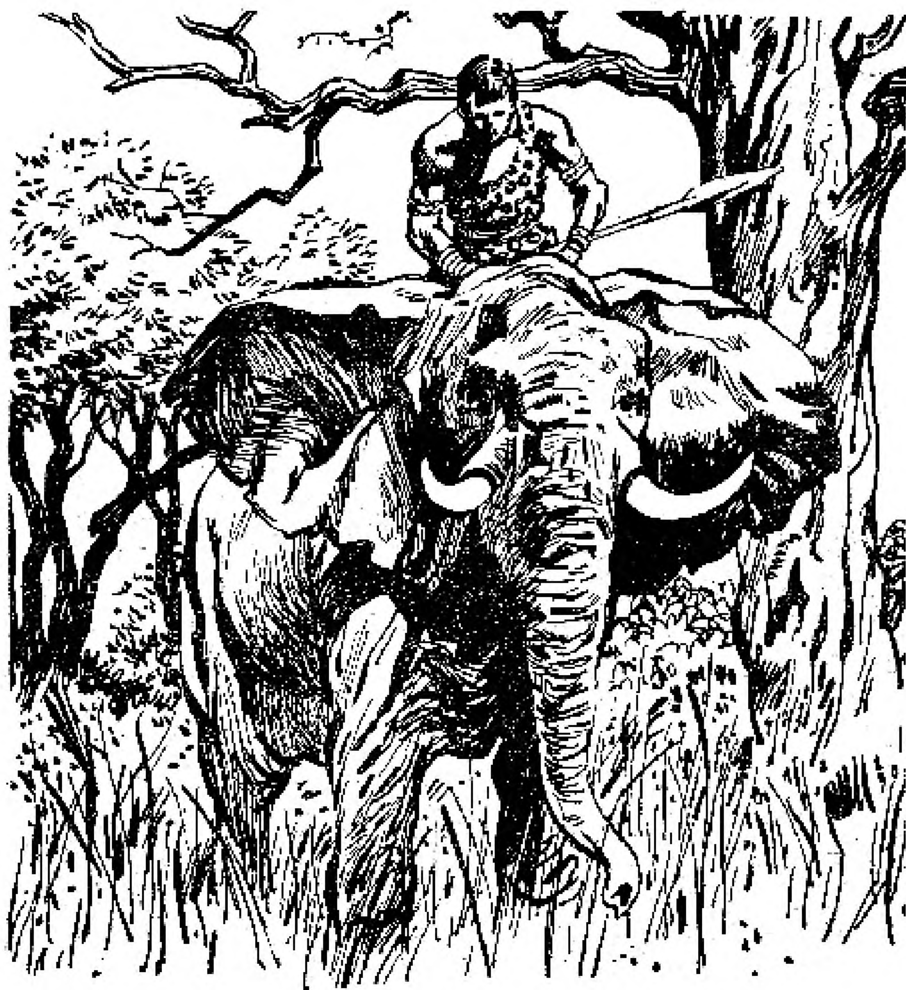
To, što je pl. Morison odjednom mogao spavati usred divlje džungle, kraj vodiča koji baš nije mirisao, bijaše dokaz da se neobično promijenio u posljednjih dvadeset i četiri sata i da se sada zaista u njemu rađa smisao za demokraciju o kojoj prije nije ni sanjao.

Ujutro bijaše ukočen, hramao je i cijelo ga je tijelo boljelo, ali ništa manje odlučan da jurne za “Hansonom” što je brže moguće. Kod male brzice ustrijelio je puškom srndaća čim su, bez doručka, digli logor. Mrmljajući preko volje, dozvolio je da se zaustave i prirede hranu, pojedu, a tada opet krenu na put kroz džunglu obraslu grmljem i divljom lozom.

U međuvremenu Korak je išao polako prema zapadu, naišao na Tantorov trag i sustigao ga u dubokoj, sjenovitoj džungli. Čovjek-majmun, osamljen i bolan bijaše sretan u društvu svoga ogromnog prijatelja. Gipka ga je surla odano zagrlila i zabacila na moćna leđa gdje se Korak tako često protezao i drijemao.

Veliki bwana i njegovi crni ratnici slijedili su tvrdoglavo sjeverni trag safarija koji im je uzmicao i tako ih mamio sve dalje i dalje od djevojke koju su pokušavali spasiti, dok je u bungalowu jedna žena, koja je voljela Meriem kao svoju vlastitu kćer, čekala nestrpljivo i tužno na povratak spasilaca s

djevojkom. Bila je sigurna da će je njen neustrašivi muž naći i dovesti natrag.

Tantorova gipka surla odano ga je zagrlila i bacila na moćna leđa gdje se Korak tako često protezao i drijemao.

Meriem se borila s Malbihnom. Čvrstim joj je mišićima sputao ruke i ona izgubi svaku nadu. Nije izustila ni glasa. Znala je da nema nikoga tko bi joj pomogao, a njen prijašnji život u džungli naučio ju je da je beznadno tražiti milost u surovom svijetu u kome je odrasla.

Dok se rvala sa svojim napadačem, jedna joj ruka dotakne držak Malbihnovog revolvera koji je ležao u koricama o boku. Dok ju je vukao prema pokrivačima, njeni su prsti malo-pomalo izvlačili predmet kojeg je tako žudno priželjkivala i napokon izvukla iz korica.

Kad je Malbihn već stajao kraj hrpe razbacanih pokrivača, Meriem se najednom prestane otimati i svom snagom navali na njega. On izgubi ravnotežu, spotače se na pokrivače i padne nauznak. Ruke mu nehotice polete natrag da ublaže pad, a Meriem podigne revolver u visinu njegovih prsa i povuče okidač.

Ali revolver bijaše prazan. Malbihn skoči opet na noge i posegne za njom. Na tren je uspjela pobjeći i otrčati do ulaza u šator, ali tu je sustigne njegova teška ruka i povuče natrag. Okrenuvši se poput ranjene lavice, Meriem ščepa cijev dugog revolvera, zamahne njome i sruči je na Malbihnovu glavu.

S kletvom na usnama, pun boli i gnjeva, čovjek zatetura, ispusti svoj plijen i pade bez svijesti na zemlju. Meriem potrči ne osvrćući se. Neki je domoroci primijete i pokušaše zaustaviti u bijegu, ali prijeteće oružje u njenoj ruci, iako prazno, zadrži ih na daljini. Ona stiže na kraj logora do bome, koja ga je okruživala, i nestane u džungli prema jugu.

Odmah se popela na drveće i s instinktom malog Manganija, koji živi na stablu, skine svoju jahaću suknju, cipele i čarape, jer je znala da joj predstoji težak i daleki put te da će joj odjeća samo smetati. Jahaće hlače i kaputić poslužit će joj da se obrani od hladnoće i trnja, a neće ni suviše smetati, ali suknja i cipele nisu prikladne za penjanje po drveću.

Nije daleko otišla. Počela je razmišljati. Neće moći ostati živa bez oružja s kojim bi se obranila i ustrijelila divljač za hranu. Kako se nije dosjetila da s Malbihna strgne pojas s municijom, prije no što je napustila šator?

S punim revolverom mogla bi ustrijeliti divljač i obraniti se od velikih zvijeri, koje će je napadati na povratku u topli dom bwane i Drage.

Odlučila je da se vrati po municiju. Znala je da sve stavlja na kocku, i da bi je opet mogli zarobiti, ali bez sredstava za obranu i nabavljanje hrane, neće se moći spasiti. Zato okrene natrag u logor odakle je upravo pobjegla.

Mislila je da je Malbihn mrtav, jer mu je zadala strašan udarac. Nadala se da će kad padne mrak, polako ući u logor i potražiti pojas sa mecima. Tek što je stigla da se sakrije na velikom stablu kraj bome, odakle je mogla mirno promatrati logor, a da ne bude otkrivena, spazi Šveđanina koji pomoli glavu iz šatora. Brisao je krv s lica i ispalio plotun kletvi i pitanja svojim prestrašenim pratiocima.

Ubrzo svi su je iz logora počeli tražiti, a kad se Meriem uvjerila da su otišli, siđe iz svog skrovišta i hitro otrči preko čistine u Malbihnov šator. Brzo pretraži unutrašnjost i otkrije da nema municije. U jednom kutu pronađe neki kovčeg u kojem su bile Šveđaninove lične stvari što mu ih je, dan ranije donio vodič.

Meriem pomisli da je možda u njemu pohranjena rezervna municija. Brzo odriješi uže, zategnuto povrh platna, koje je omatalo kovčeg, a trenutak kasnije podiže poklopac i počne tražiti među raznim sitnicama. Bila su to pisma i papiri, izresci iz starih novina. Između ostalog nađe sliku male djevojčice na

čijoj je poleđini bio pričvršćen izrezak iz jednog pariškog dnevnika. Izrezak, sav požutio i skoro izbrisan od starosti i upotrebe, nije znala pročitati, ali slika djevojčice, koja je bila u novinama, privuče njenu pažnju. Gdje je već vidjela tu sliku? A tada joj, odjednom, sine da je to njena vlastita slika, dok je još bila djevojčica.

Odakle ju je Šveđanin uzeo? Kako to da ju je ovaj čovjek posjedovao? Zašto je njena slika bila u novinama? O čemu je govorio taj izblijedjeli članak?

Meriem je zbunila ta zagonetka koju je otkrila u potrazi za mecima. Stajala je tako neko vrijeme zureći u izblijedjelu fotografiju, a tada se sjeti municije po koju je došla. Opet počne pretresati kovčeg i na kraju, u jednom kutu nađe malu kutiju s nabojima. Na prvi pogled primijeti da su za oružje, zataknuto o pojas njenih jahaćih hlača. Spusti ih u džep i još jednom pogleda sliku, koju je držala u ruci, sva uznemirena zbog zbunjujuće sličnosti između nje i slike.

Dok je tako stajala, uzalud nastojeći da pronikne u srž te neobjašnjive zagonetke, do ušiju joj dopru glasovi. Smjesta postade opreznija. Približavaju se! Prepozna prostačinu Šveđanina. Vraćao se njen progonitelj Malbihn! Meriem hitro otrči do ulaza i pogleda van. Prekasno! Opkolili su je. Preko čistine ravno prema šatoru približavao se bijelac sa svoja tri najamnika. Što da uradi? Spusti fotografiju u njedra. Brzo napuni revolver i uzmakne na kraj šatora nišaneći ulaz. Ljudi se zaustave ispred šatora i Meriem začu kako Malbihn psujući izdaje naređenja. Na to je potrošio dosta vremena, a dok je on grubo vikao i urlao, djevojka potraži put kojim bi pobjegla. Prigne se, podigne šatorsko krilo i pogleda uokolo. Baci se potrbuške i provuče ispod šatora baš onog trena kada je Malbihn, s posljednjom riječi na usnama, ušao u šator.

Meriem je čula njegove korake, a tada se podiže i pognuto otrči u domorodačku kolibu, nasuprot šatoru. Unutra se okrene i sve razgleda. Ni žive duše u blizini. Nitko je nije vidio. Iz Malbihnova šatora čula je kletve. Šveđanin je primijetio da mu je netko ispremetao kovčeg. Pozvao je svoje ljude, a kad su se odazvali, Meriem srnu iz kolibe i odjuri prema onom dijelu

bome koji bijaše najdalje od Malbihnova šatora. Povrh bome nadvisilo se stablo koje, po ocjeni crnaca, bijaše preveliko da ga posijeku. Tako su stavili bomu sasvim uz drvo. Meriem bijaše presretna što su ostavili to drvo, jer joj je ono omogućilo bijeg koji bez njega ne bi ostvarila.

Iz svoga skrovišta gledala je kako Malbihn ponovo odlazi u džunglu, ovog puta ostavljajući u logoru na straži trojicu dječaka. Otišao je južno i, čim je iščezao, Meriem zaobiđe logor i uputi se k rijeci. Teško će nježna djevojačka ruka upravljati kanoom, ali drugog izlaza nije bilo. Morala je prijeći rijeku.

Pristanište je bilo na čistini, pa se dobro moglo vidjeti tko mu prilazi. Da pokuša prijeći rijeku, sigurno bi je primijetili. Jedina nada u spas bila je da sačeka dok padne noć, naravno, ako ne iskrsne još neka nepredviđena okolnost. Ležala je tako gotovo jedan sat promatrajući stražu oko čamca. Jedan od njih smjestio se tako da bi je odmah opazio kad bi pokušala gurnuti kanou u rijeku.

Iz džungle se sav zažaren i zasoptan pojavio Malbihn. Odmah otrči do rijeke, gdje su ležale kanoe, i prebroji ih. Bilo mu je jasno da djevojka mora ovdje prijeći rijeku, ako se želi vrati ti svojim zaštitnicima. Opazi kakvo je olakšanje osjetio kad je vidio da su sve kanoe na broju. Zatim se obrati vodiču, koji ga je dopratio iz džungle, i poče mu nešto govoriti. S vodičem je bilo još nekoliko crnaca.

Prema Malbihnovim uputama oni gurnu sve kanoe u rijeku osim jedne. Malbihn pozove stražu iz logora i, tren kasnije, cijelo društvo uđe u čamce i odvesla uzvodno.

Meriem ih je motrila sve dok nisu zavili iza riječne okuke. Bila je točno povrh logora. Otišli su! Ostala je sama, a jednu su kanou ostavili s veslom. Jedva je mogla povjerovati u tu sreću. Svako oklijevanje značilo bi uništiti nadu u spas. Brzo potrči i baci se na zemlju. Između nje i kanoe bilo je dvanaest jardi.

Uzvodno iza riječne okuke, Malbihn naredi da pristanu. Iskrca se s vodičem i uputi na obalu da potraži prikladno mjesto odakle će moći promatrati čamac koji je ostavio na

obali. Smiješio se, jer je zamislio dobar plan. Djevojka će se prije ili kasnije, vratiti i pokušati prijeći rijeku. Možda joj ta pomisao neće odmah pasti na um. Ništa zato ako bude morao čekati dan-dva, ali ako ostane živa, i ako je ne zarobe ljudi koji vrludaju džunglom, ona će sigurno doći. Da će se pojaviti tako brzo, Malbihn se nije nadao, pa kad se popeo na uzvišicu uz obalu odakle mu se pružao pogled na rijeku, ugleda prizor koji mu je s usana izmamio ljutitu kletvu. Ona, koju je progonio, bijaše već napo rijeke.

Okrenuo se i brzo potrčao k čamcima. Vodič ga je pratio u stopu. Bacio se u kanou, a veslači snažno zaveslaše. Kanoa jurnu niz struju prema plijenu. Meriem je gotovo već preveslala rijeku kad se oni pojaviše. Čim ih je ugledala, udvostruči napor da dospije na suprotnu stranu prije no što je dostignu. Željela je samo dvije minute prednosti. Kad već jednom bude među drvećem, bila je sigurna da će im pobjeći. Nadala se da je neće dostići, jer su još bili dosta udaljeni.

Malbihn je tjerao svoje ljude užasnim kletvama i udarcima pesnica, jer je uviđao da će mu djevojka opet pobjeći iz pandža. Kad je kanoa, na čelu potjere, bila nekih stotinu jardi od nje, Meriem svim silama dovesla do obale gdje je drveće nadvisivalo rijeku.

Malbihn se izdere neka stane. Izgleda da je pobjesnio od pomisli kako je neće moći uhvatiti. On zabaci pušku na rame, pažljivo nacilja u vitku priliku koja se penjala uz drvo i opali.

Malbihn je bio izvrstan strijelac. Nije bilo moguće da promaši na tako maloj udaljenosti. Tako ni sada ne bi promašio, da se istog trena, dok mu je prst pritisnuo obarač, nije nešto desilo. Tom slučaju Meriem treba zahvaliti što je ostala živa. Bila je to jedna podvodna klada čiji kraj je ležao u muljevitom dnu rijeke, a slobodan vrh virio iz vode. U tu je kladu udarila Malbihnova kanoa baš u trenutku kad je opalio. Mali trzaj i cijev puške skrene sa svog cilja. Tane uzaludno zazviždi kraj Meriemine glave, a ona nestane u lišću.

Smiješila se dok se spuštala na zemlju da pretrči čistinu gdje je nekad bilo domorodačko selo, okruženo poljima. Napola srušene kolibe još su uvijek stajale. Raslinje džungle već je po-

Malbihn zabaci pušku na rame, pažljivo nacilja u vitku priliku koja se penjala uz drvo i opali.

krilo nekad obrađivanu zemlju. Tamo, gdje je nekad bila seoska ulica, nicalo je mlado drveće. Sada je tu sve bilo osamljeno i pusto. Za Meriem je to značilo nepriliku jer nije bilo velikog drveća. Selo je morala trčeći prijeći da bi došla na drugu stranu džungle prije no što Malbihn pristane čamcem uz obalu.

Napuštene kolibe dobro su joj došle, ali nije primijetila oštre oči koje su je motrile sa svih strana, iza skoro porušenih vrata i iskrivljenih ambara. Ne sluteći kakva joj prijeti opasnost, ona srne seoskom ulicom, jer je ova bila najkraći put u džunglu.

Svega milju istočno, jedan je čovjek u poderanoj khaki-odjeći, sav prljav, divljeg izgleda slijedio Malbihnov trag. Sada se naglo zaustavio jer je začuo slabi odjek pucnja Malbihnove puške koji se teško probio kroz gustu šumu. Crnac ispred njega također zastade.

— Uskoro ćemo stići tamo, bwana — reče. Crnac bijaše pun strahopoštovanja prema bijelcu.

Bijelac potvrdi glavom i dade znak vodiču, boje ebanovine, da krenu naprijed. Bio je to plemeniti Morison Baynes — nekad tako izbirljiv i elegantan. Lice i ruke bijahu mu izgrebene i isprljane sasušenom krvlju koja je potekla iz rana i ogrebotina od trnja. Odijelo je visilo u dronjcima, ali je kroz njih sjao novi Baynes , mnogo ljepši od nekadašnjeg dendija.

U srcu svakog muškarca krije se makar i najmanja klica muškosti i plemenitosti. Kajanje zbog podlog čina, koji je učinio ženi, a koju je iskreno zavolio i želja da to ispravi, potakli su tu klicu da nabuja i izmijeni Morisona Baynes a iz temelja.

Obojica su zateturali u pravcu osamljenog hica. Crnac nije nosio oružje, a Baynes sumnjajući u crnca, nije se usudio da mu povjeri pušku, koje bi se vrlo rado oslobodio na dugom putu. Sada, kad su se približavali svom cilju, Baynes mu pruži pušku, jer je znao da u crnčevom srcu plamti mržnja prema Malbihnu. Znao je da će se boriti, jer je došao da se osveti. On sam, inače izvrstan revolveraš, borit će se revolverom koji mu

je visio o boku.

Upravo kad su pojurili prema cilju, lecne ih plotun. Tada začuše još nekoliko pucnjeva pa divlje urlikanje i zatim zavlada tišina. Baynes je fanatično žurio, no tu mu je sada džungla izgledala tisuću puta gušća i neprohodnija. Posrtao je i padao. Dva puta ga je crnac poveo neprohodnim putem, pa su se morali vraćati, ali su napokon izbili na malu čistinu kraj velike rijeke gdje je nekoć bilo napredno selo, a sada sumorno, i napušteno propadalo u ruševinama.

U džungli između raslinja, koje je prekrilo bivšu seosku ulicu, ležao je crnac, prostrijeljen tanetom i još topao.

Baynes i njegov pratilac osvrtali su se na sve strane, ali nigdje nije bilo ni žive duše. Tiho su stajali i slušali. Što je to? Šum vesla na rijeci?

Baynes potrči kroz mrtvo selo prema rubu džungle — ona je svršavala uz obalu rijeke. Crnac je trčao uz njega. Obojica su se probijali kroz granje dok nisu opazili rijeku, a tamo, gotovo na drugoj obali, ugledaše Malbihnovu kanou kako brza k logoru. Crnac odmah prepozna svoje drugove.

— Možemo li prijeći rijeku? — upita Baynes .

Crnac zaniječe glavom. Kanoe nije bilo, a preplivati rijeku značilo je samoubojstvo, jer je vrvjela krokodilima. Čovjek slučajno pogleda nizvodno. Tu je sakrivena među granjem ležala kanoa kojom je pobjegla Meriem. Crnac ščepa Baynesovu ruku i pokaže ono što je otkrio. Morison jedva priguši usklik sreće. Obojica hitro uspužu granama koje su se nadvile nad kanoom. Crnac zgrabi veslo, a Baynes otisne kanou niz rijeku. Tren kasnije ona zapliva maticom k drugoj strani obale, prema logoru Šveđanina. Baynes je čučao na pramcu i napinjao oči da prepozna čovjeka koji je izvlačio na obalu drugu kanou. Vidio je kako se Malbihn iskrcao, okrenuo i pogledao preko rijeke. Ugledao je i njegovo zaprepaštenje, kad je primijetio kanou koja ih je pratila i privukla pažnju njegovih ljudi.

Tada se zaustavi i stade čekati. Kanoa s dvojicom nije značila za njih nikakvu opasnost. Malbihn se zbunio. Tko je taj

bijelac? Još ga nije prepoznao, premda je Baynesova kanoa bila već usred rijeke, a crte lica one dvojice u kanoi jedva da su mogli razabrati s obale. Jedan od Malbihnovih crnaca prvi prepozna Baynesova pratioca. Tada Malbihn pogodi tko bi mogao biti taj bijelac, premda je jedva vjerovao svojim očima. Izgledalo mu je gotovo nevjerojatno da bi ga pl. Morison Baynes slijedio džunglom samo s jednim pratiocem, a ipak je to bila istina. Na kraju ga je Malbihn prepoznao, iako je bio sav prljav i raščupan, i konačno shvati uzrok koji je nagnao Baynesa, kukavicu i slabića da slijedi njegov trag divljom džunglom.

Čovjek je došao da izravna račune i da se osveti. Premda je to izgledalo nevjerojatno, drugog objašnjenja nije bilo. Malbihn sleže ramenima. Bilo je i drugih, koji su iz sličnih razloga gonili Malbihna u toku njegove dugotrajne karijere. On zadjene prst u obarač i stane čekati.

Kanoa se približavala na daljinu glasa.

— Što želite? — zaurla Malbihn podigavši prijeteći oružje.

Pl. Morison Baynes skoči na noge. — Proklet bio! — poviče, izvuče revolver i opali istog trena kad i Šveđanin.

Kad su odjeknula oba pucnja, Malbihn ispusti pušku, grčevito se uhvati za grudi, zatetura i skljoka se ravno na koljena, zatim pade ničice. Baynes se ukoči. Stajao je načas glave povijene unazad, a tada se polako složi na dno čamca.

Crni veslač nije znao što da uradi. Ako je Malbihn mrtav, može se slobodno i bez straha vratiti onamo k svojim drugovima, ali ako je Šveđanin samo ranjen, bit će sigurniji što dalje od njega. Zato je oklijevao i nije se približavao obali. U njemu se rodilo veliko poštovanje prema novom gospodaru, pa ga je duboko ganula njegova smrt. Gledajući zgrčeno tijelo na dnu čamca, primijeti da se još miče. Slabim pokretima čovjek se naprezao da se pomakne. Još je uvijek živio. Crnac mu se primače i uspravi ga u sjedeći položaj. Stajao je pred njim s veslom u ruci i zapitkivao Baynesa gdje je pogođen, kad li odjeknu i drugi pucanj, a crnac, pogođen u čelo, strovali se naglavce u vodu držeći grčevito veslo u ruci.

Posljednjom snagom Baynes se okrene prema obali i ugleda Malbihna kako je, oduprijevši se na lakat, uperio na njega svoju pušku. Englez klizne na dno čamca i začu zvižduk taneta povrh glave. Ranjenom Malbihnu trebalo je više vremena da nanišani, a nije ni gađao tako dobro kao prije. Baynes se s mukom okrene na trbuh, zgrabi desnicom revolver i izvuče se toliko da je mogao gledati preko ruba kanoe.

Malbihn ga odmah spazi i opali, ali Baynes nije izmakao u stranu, niti se spustio niže. S naporom je nišanio u živi cilj na obali od koje ga je nosila struja. Opet povuče obarač. Pucanj zabljesnu i zapraši. Malbihnovo divovsko tijelo pogodi i drugi hitac.

Ali, još nije bio mrtav. On ponovo nacilja i opali, a tane raznese u komadiće gornji rub kanoe tik uz Baynesovo lice. Baynes također zapuca, i dok ga je struja nosila sve dalje Malbihn mu je odgovarao pucnjevima s obale gdje je ležao u lokvi krvi. I tako su dva ranjena muškarca tvrdoglavo nastavila svoj jezoviti dvoboj sve dok vijugava afrička rijeka nije odnijela pl. Morisona Baynesa iza nekog šumarka.

Meriem je prošla već pola seoske ulice kad li, odjednom, iz mračne unutrašnjosti obližnjih koliba nahrupi tucet crnaca i Arapa, odjevenih u bijelo. Ona nagne u bijeg, ali je dohvate čvrstim rukama, a kad upravi molećiv pogled prema njima, ugleda visokog, namrštenog starca kako zuri ispod svog burnusa u nju.

Čim ga je ugledala, ustukne u stranu užasno iznenađena. Bijaše to šeik.

Opet je obuzmu strah i jeza iz njenog djetinjstva. Stajala je dršćući ispred tog užasnog starca kao ubojica pred sucem koji mu je dosudio smrtnu osudu. Znala je da ju je šeik prepoznao. Ni godine, ni promjena odjeće nisu je mnogo izmijenile, pa bi je onaj koji ju je poznavao iz djetinjstva, mogao lako prepoznati.

— Dakle, vratila si se svojima, je li? — zareži šeik. — Vratila si se još jednom da zamoliš hranu i obranu, zar ne?

— Pusti me! — poviče djevojka. — Ništa od tebe ne tražim već da me pustiš natrag Velikom Bwani.

— Velikom Bwani? — ciknu šeik i izlije bujicu prostačkih arapskih psovki na bijelca, tog strašnog suca svih prestupnika kojeg se džungla bojala i mrzila. — Ti bi se željela vratiti bwani, zar ne? Tamo si dakle bila otkako si pobjegla od mene? A tko te je sada progonio preko rijeke? Zar je to bio bwana?

— To je bio Šveđanin koga si ti nekoć otjerao iz svoje zemlje kad su on i njegovi pratioci kovali s Mbeedom plan da me ukradu — odgovori Meriem.

Šeikove se oči zakrijese. Naredi svojim ljudima da se

sakriju u grmlje pored obale kako bi mogli dotući Malbihna i njegovu družinu. Malbihn se već iskrcao i milio džunglom gledajući razrogačenih očiju, punih nevjerice, scenu koja se odigravala u napuštenom selu. Čim je ugledao šeika, odmah ga je prepoznao. Dva su čovjeka postojala na svijetu kojih se Malbihn bojao poput đavla. Jedan je bio bwana, a drugi šeik. Istog časa, kad je bacio pogled na tu koščatu, poznatu pojavu, on podvije rep i pojuri natrag kanoi pozivajući svoje pratioce da ga slijede. Družba je već dobro odmakla rijekom kad je šeik pristupio obali. Izmijeniše plotun hitaca, a s kanoe im odgovore istom mjerom. Zatim Arapi skupe svoje ljude, osiguraju zarobljenicu i upute se na jug. Jedno tane s Malbihnove strane pogodi crnca, koji je stajao na seoskoj ulici, gdje su ga ostavili da čuva Meriem. Drugovi svuku s njega odjeću i ostave ga mrtvog na cesti. Na njega je naišao Baynes kad je ušao u selo.

Šeik je s družbom napredovao južno uz rijeku kad je jedan od njegovih ljudi svratio po vodu i ugledao Meriem kako očajnički vesla s druge obale. Čovjek upozori šeika na neobičan prizor. Ugledaše bijelu ženu, posve samu u centralnoj Africi. Tada je, da bi je uhvatio čim se iskrca, stari Arapin sakrio svoje ljude u napuštenom selu, jer mu je uvijek bila na umu ucjena. Mnogo puta u prošlosti blistavo je zlato baš na taj način ispunilo njegove šake. Na taj se način lako dolazilo do novca, ali njegovo je pritjecanje veoma oslabilo otkako je bwana stegnuo granice njegova djelovanja. Nije se više usudio krasti slonovaču domorocima koji su boravili nekih stotinu milja oko bwanine farme. A kad je, napokon, žena ušla u stupicu koju joj je postavio i kad je prepoznao u njoj djevojčicu s kojom je godinama najsurovije postupao, bijaše presretan. Nije dugo oklijevao da ponovo uspostavi odnose oca i kćeri koji su među njima postojali u prošlosti. Prvom ju je prilikom snažno udario po licu. Prisilio ju je da pješači, umjesto da naredi nekom od svojih ljudi da sjaše i uzme je u sedlo. Činilo se da uživa u otkrivanju novih metoda mučenja i ponižavanja. Između svih tih ljudi nitko je nije dočekao sa simpatijom, a niti bi se da je baš i želio, usudio da je obrani.

Za dva dana prispjeli su u kraj koji je poznavala još od

djetinjstva, a prvo lice koje je ugledala, kad su je potjerali kroz ulazna vrata, bila je krezuba, strašna Mabunu, nekoć njena dadilja. Učini joj se da su sve godine, koje su prohujale od rastanka s njom bile samo san. Da nije bilo njene odjeće i da nije porasla, povjerovala bi u to. Sve što je bila ostavila, opet je našla, a nova lica, koja su nadomjestila stara, bijahu isti životinjski i nečasni tipovi. Bilo je tu i nekih novih, mladih Arapa koji su se pridružili šeiku u njenom odsustvu. Inače je sve bilo po starom, sve osim jednog: nije bilo Geeke, a njoj je Geeka jako nedostojala kao da je lutka, s glavom od slonove kosti, bila prijatelj od krvi i mesa. Čeznula je za svojom prijateljicom, jer je njenim gluhim ušima mogla povjeriti toliko nesreća i poneku radost, toj Geeki koja je imala drvene udove i tijelo od štakorove kože, toj bijednoj Geeki koju je toliko voljela.

Ispočetka su se stanovnici šeikova sela, koji su još preostali, zabavljali gledajući bijelu djevojku, neobično obučenu, a koju su neki od njih poznavali još dok je bila dijete. Mabunu se pretvarala da se veoma raduje što se vratila, iskesivši svoje krezube desni u jezivoj grimasi, koja je trebala pokazati njeno veselje. Ali je Meriem zadrhtala prisjetivši se svih okrutnosti ove strašne vještice iz proteklih godina.

Među pridošlim Arapima bijaše jedan vitki, mladi čovjek, dvadesetih godina koji je u nju zadivljeno piljio sve dok mu šeik ne zapovijedi da ode, na što se Abdul Kamak mrgodno povuče.

Napokon, pošto zadovoljiše svoju radoznalost, napustiše Meriem. Kao i nekad dozvolili su joj slobodno kretanje selom jer je ograda bila visoka i jaka, a jedna jedina vrata dobro čuvana danju i noću. Kao i ranije, ona nije marila za društvo okrutnih Arapa ni obespravljenih crnaca od kojih se sastojala šeikova družina, pa bi se, kao i u danima djetinjstva, smjestila u osamljeni ugao sela gdje se igrala s voljenom Geekom ispod široke krošnje velikog drveta koje se nadnijelo nad ogradu. Stabla više nije bilo, a Meriem je pogodila i zašto. S toga je drveta onog dana sišao Korak, udario šeika i spasio je iz bijednog i mučnoga života koji joj bijaše dosuđen, pa se ona samo njega i sjećala.

Oko ograde raslo je nisko žbunje i tu je Meriem sjela i počela razmišljati. Srce joj se ispuni srećom kad se sjeti prvog susreta s Korakom i godinama u kojima se on za nju brinuo i brižljivo je štitio poput starijeg brata. Već mjesecima nije toliko mislila na Koraka kao toga dana. Izgledao joj je bliži i draži no ikad ranije i predbacivala je sebi što ga je tako dugo zanemarila u mislima. Tada se pojavi slika Morisona i Meriem se zbuni. Ljubi li zaista tog mladog, čestitog Engleza? Mislila je o sjajnom Londonu o kome joj je pričao na tako blistav način. Pokušavala je da sebe predoči usred najveselijeg društva velikog grada gdje je svi obožavaju i poštuju. Slike, koje je stvarala u svojoj fantaziji, bijahu baš one kakve joj je oslikao Morison. Bile su to privlačne slike, ali se kroz njih uporno pomaljala prilika mišićavog na po golog divovskog Adonisa džungle.

Meriem pritisne rukom srce i priguši uzdah, a dok je to radila, osjeti pod rukom tvrde rubove fotografije koju je ovamo sakrila kad se izvukla iz Malbihnova šatora. Sada je izvuče i poče pažljivije ispitivati no ranije. Bila je sigurna da je lice djeteta njeno. Proučavala je svaki detalj na slici. Na po sakriven, u čipci skupocjene haljine počivao je lanac i medaljon. Meriem nabere čelo. On ju je na nešto neodoljivo podsjećao. Da li je taj cvjetić, izrastao u civilizaciji, mogao biti mala Arapkinja Meriem, šeikova kći? Bilo je to nemoguće, ali ipak, taj medaljon? Meriem ga je odnekud poznavala. Njeno je pamćenje nije varalo. Već je negdje vidjela taj medaljon i on bijaše njen. Kakva je neobična tajna zakopana u njenoj prošlosti.

Dok je tako sjedila i piljila u sliku, osjeti odjednom da nije sama i da netko stoji u njezinoj blizini, netko tko joj se bešumno približio. S osjećajem krivice gurne sliku natrag u njedra. Jedna se ruka spusti na njeno rame. Bila je uvjerena da je to šeik, i već je u nijemom užasu očekivala udarac, koji je imao pasti.

Ali udarca nije bilo i ona se obazre, ugledavši iza sebe Abdulaha Kamaka, mladog Arapina.

— Vidio sam sliku — reče — koju si upravo sakrila. To si ti

kad si bila dijete, malena beba. Mogu li je opet vidjeti?

Meriem ustukne.

— Vratit ću ti je — reče. — Čuo sam o tebi i znam da ne voliš svog oca, šeika. Ne volim ga ni ja. Neću te izdati. Pokaži mi sliku.

Bez prijatelja, među samim neprijateljima, Meriem se uhvati za slamku koju joj je pružio Abdulah Kamak. Možda bi u njemu mogla naći prijatelja kojega je tako trebala. U svakom slučaju vidio je sliku, pa, ako joj nije prijatelj, tužit će je šeiku, a on će joj je oduzeti. Zato bi možda mogla ispuniti njegovu molbu nadajući se da je govorio istinu i da će biti pošten. Izvuče sakrivenu fotografiju i pruži mu je.

Abdul Kamak promatrao ju je pažljivo uspoređujući crte lica na njoj s licem djevojke koja je sjedila na zemlji i gledala u njega. Polako zaklima glavom.

— Da, to si ti, ali gdje si se fotografirala? Kako to da je šeikova kćerka obučena u haljine nevjernika?

— Ne znam. Nikad nisam vidjela sliku do prije nekoliko dana. Našla sam je u šatoru Šveđanina Malbihna.

Abdul Kamak uzdigne obrve. Preokrene sliku, a pogled mu padne na stari izrezak iz novina. Oči mu se raširе. Znao je čitati francuski, istina teško ali je ipak znao čitati. Boravio je u Parizu. Tamo je proveo šest mjeseci s trupom pustinjskih ljudi, na vojnoj vježbi. To je vrijeme upotrijebio da nauči običaje, ponešto jezik i mnoge poroke osvajača. Sada je korisno upotrijebio svoje znanje. Polako i s mukom čitao je žuti izrezak. Njegove oči više nisu bile širom rastvorene, već su se lukavo suzile u dva proreza. Kad je pročitao, pogleda djevojku.

— Jesi li ti to pročitala? — upita.

— To je na francuskom, a taj jezik ne poznajem — odgovori.

Abdul Kamak je dugo stajao, šutio i gledao u djevojku. Bila je veoma lijepa. Želio ju je kao i mnogi muškarci koji su je vidjeli. Napokon se spusti do nje na koljeno.

Abdulu Kamaku pala ja na um čudesna misao. Tu je ideju

mogao provesti samo onda ako djevojci ne kaže ništa o onome što je pročitao u tom novinskom izresku.

— Meriem, nikad dosada nisu te vidjele moje oči, pa ipak one su smjesta povjerile tajnu mome srcu da ću uvijek biti tvoj rob. Ti me ne znaš, ali ipak, molim te, vjeruj mi — šaptao je. — Mogu ti pomoći. Ti mrziš šeika, a mrzim ga i ja. Dozvoli da te od njega odvedem. Pođi sa mnom. Vratit ćemo se u veliku pustinju gdje je moj otac mnogo moćniji šeik nego tvoj. Hoćeš li doći?

Meriem je sjedila i šutjela. Bilo joj je teško da povrijedi jedinog čovjeka koji joj je sada ponudio zaštitu i prijateljstvo, ali nije željela ljubav Abdulaha Kamaka. Prevaren njenom šutnjom, čovjek je zgrabi i privije uza se, ali se Meriem stala odupirati sa željom da se oslobodi.

— Ne ljubim te! — poviče. — Nemoj me prisiliti da te zamrzim. Ti si ovdje jedini čovjek koji mi je pokazao privrženost, i ja bih željela da te volim, ali ne mogu te ljubiti.

Abdul Kamak se ponosno uspravi.

— Naučit ćeš da me ljubiš — reče. — Odvest ću te milom ili silom. Ti mrziš šeika i zato mu nećeš ništa o tome govoriti jer ću mu, inače, ispričati sve o slici. I ja mrzim šeika i...

— Ti mrziš šeika? — prosikće nečiji glas iza njih.

Oboje se okrenu i ugledaju šeika koji bijaše od njih udaljen svega nekoliko koraka. Abdul Kamak još je uvijek držao sliku u ruci. Sada je turne u burnus.

— Da, mrzim šeika! — uzvikne. Kad to izusti, skoči prema starcu, obori ga jednim udarcem i jurne kroz selo. Svog konja nađe privezana o kolac, osedlana i spremna jer je Abdul Kamak upravo htio odjahati u lov kad je opazio stranu djevojku, samu kraj žbunja.

Skočivši u sedlo, sune prema seoskim vratima, šeik, omamljen od udarca polako se s mukom pridizao sa zemlje i počeo iz sveg grla dozivati svoje ljude da zaustave Arapa koji je jurio. Tuce crnaca priskoči da zaustave jahača, ali ih je cijev Abdul Kamakove duge muškete, kojom je vitlao s jedne i s

druge strane, maknula s puta, a on je podbo ostrugama konja prema vratima. No tu će ga sigurno zaustaviti! Dva crnca, koja su se tamo nalazila, već su spuštala vrata. Bjegunac podigne pušku k ramenu i popusti uzde konju koji pređe u ludi galop. Onda pustinjski sin opali jednom, pa drugi put i obojica čuvara na vratima padnu na zemlju. S divljim krikom veselja, vitlajući puškom visoko u zraku, on se okrene u sedlu pa, nasmijavši se podrugljivo u lice svojim progoniteljima, odjuri iz sela i nestane u džungli.

Šeik se sav zapjenio od bijesa. Naredi da pođu za njim u potjeru, a tada brzo otkorača natrag do Meriem koja je sjedila šćućurena kraj grmlja gdje ju je ostavio.

— Slika! — zaurla. — O kakvoj je slici govorio taj pas? Gdje je? Da si mi je odmah dala!

— Odnio ju je sa sobom — prigušeno odvrati Meriem.

— Čija je to bila slika? — upita ponovo šeik, zgrabi djevojku grubo za kosu i osovi je na noge, a zatim je stade tresti.

— Moja, kad sam bila mala djevojčica. Ukrala sam je Malbihnu, Šveđaninu, a na poleđini bijaše prilijepljen neki izrezak iz starih novina — odvrati Meriem.

Šeik problijedi od jeda.

— Što je pisalo na izresku? — upita tako tiho da ga je jedva jedvice mogla čuti.

— Ne znam, pisalo je na francuskom jeziku, a ja ne znam čitati francuski.

Šeiku je odlanulo. Skoro se nasmiješio. Nije ponovo udario Meriem. Okrenuo se i otišao, opomenuvši je da više nikad ni sa kime ne razgovara, osim s njime i s Mabunu. Stazom, kojom su prolazile karavane, Abdul Kamak galopirao je prema sjeveru.

Kad je kanoa, nošena strujom, nestala s pogleda ranjenog Šveđanina, pl. Morison klone na dno i tu je satima proležao bez svijesti.

Bijaše već noć kad se osvijestio. Ležao je dugo gledajući

zvijezde nad sobom i pokušavao se prisjetiti gdje se nalazi i na kakvoj postelji leži što se tako nježno ljulja i zašto se položaj zvijezda tako brzo i čarobno mijenja. Načas mu se učinilo da sanja, ali dok se pomakao u želji da se probudi, oštra bol rane dozove u svijest događaje koji su ga doveli u taj položaj. Sad je znao, da plovi sam niz veliku afričku rijeku u domorodačkoj kanoi, ranjen i izgubljen.

S mukom sjede. Osjeti da ga rana manje boli. Oprezno je opipa. Prestala je krvariti. Vjerojatno je to laka rana, ništa ozbiljno. Ali, ako ga onesposobi i za nekoliko dana, to će mu donijeti smrt jer će za to vrijeme, iscrpljen glađu i bolima, biti preslab da sebi nabavlja hranu.

S vlastitih nevolja misli mu polete k Meriem. Vjerovao je da je i ona bila sa Šveđaninom kada se pokušao približiti njegovom logoru. Pitao se što će sada biti s njom? Kad bi "Hanson" i umro od zadobivenih rana, bi li Meriem bilo išta bolje? Tada bi se našla u rukama isto takvih lupeških muškaraca i brutalnih divljaka najniže vrste. Baynes zagnjuri lice u ruke i ostade tako njišući se u čamcu, dok mu je slika njene budućnosti bila stalno prisutna u svijesti. On joj je priredio tu sudbinu. Njegova niska želja otela je čistu i nevinu djevojku iz ruku onih koji su je štitili i voljeli bacivši je u pandže Šveđanina i njegovih propalica. Prekasno je shvatio veličinu zločina, što ga je sam smislio i skrojio.

Shvatio je prekasno da je ljubav, što se rodila u njegovim grudima za tu djevojku, koju je prije htio upropastiti, snažnija od želje za posjedovanjem, veća od pohote, moćnija od bilo koje strasti koju je osjetio u životu.

Pl. Morison Baynes još nije bio potpuno svjestan promjene koja se u njemu zbila. Uza sve to mislio je za sebe da je častan i pun kavalirštine, i da je ma tko zucnuo nešto protivno, on bi se smrtno uvrijedio. Znao je da je uradio podlost kad je isplanirao Meriemin bijeg u London, ali je sve opravdavao velikom strasti, koja je u tom trenutku planula za djevojku, i smatrao da je ona svojom neodoljivom snagom izopačila njegov moralni stav. U stvari, rodio se novi Baynes. I nikada više nikakva strast neće moći natjerati toga čovjeka da uradi bilo

kakvu prljavštinu.

Patnja, koju je podnio, ojačala je njegov karakter. Tuga i kajanje očistili su njegov um i srce.

Jedina misao bila je da ublaži sudbinu Meriem, da dođe k Meriem i položi joj do nogu svoj život, ako to bude potrebno, samo da je zaštiti. Ta ga je pomisao smjesta nagnala u akciju. On pretraži očima kanou, ali vesla nigdje nije bilo. Bijaše ranjen i slab. Pogled mu odleti k obali. Ona se nejasno nazirala u noći bez mjeseca. Tamo se protezala strašna, mračna džungla ali on se više nije bojao. Nije ni primijetio da se više ne boji, toliko je bio zaokupljen mislima na drago biće, koje se nalazilo u opasnosti.

Dovuče se na koljenima, nasloni preko ruba kanoe i počne žustro veslati dlanovima. Iako iscrpljen i ranjen, uporno je nastavljao svoj posao. Tako upravljana, kanoa se malo-pomalo poče približavati obali. Točno ispred sebe Morison začu riku lava, i to tako blizu da je vjerovao, da je na samoj obali. Primače pušku, ali nije prestao veslati.

Poslije nekog vremena, koje se iscrpljenom čovjeku otegnuto u vječnost, on primijeti da su grane okrznule kanou i začuje iza sebe klokot vode što se vrtjela u virovima. Tren kasnije ispruži ruku i uhvati se za lisnatu granu. Opet zariče lav. Baynesu se to učini tako blizu, kao da ga je zvijer pratila obalom i čekala da se iskrca.

Iskuša snagu grane na kojoj je visio. Izgledala je dovoljno jaka da izdrži dvanaestoricu. Tada uzme pušku sa dna kanoe i objesi je o rame. Opet iskuša granu, uhvati je čvrsto te se polako i s mukom poče uspinjati. Noge su mu visile nad kanoom, a kako je bila slobodna, ona otplovi rijekom nizvodno u tamne sjene.

Sada je za sobom porušio sve mostove. Mora se ili visoko popeti ili pasti natrag u rijeku — drugog izlaza nije bilo. Pokušavao je da podigne jednu nogu na granu, ali bijaše preslab za to. Neko je vrijeme tako visio i osjećao da mu ponestaje snage. Znao je da se mora popeti jer će inače biti prekasno.

Najednom mu lav zariče gotovo pored ušiju. Baynes pogleda prema obali i spazi dvije plamene točke odmah pokraj sebe. Lav je stajao na obali rijeke, zurio u njega i čekao.

— Neka samo čeka — pomisli pl. Morison. — Lavovi se ne znaju penjati po drveću, i ako se uspnem na ovo stablo, bit ću siguran.

Noge mladog Engleza visile su gotovo uz samu površinu rijeke, bliže no što je mislio. Nije vidio ništa, jer je bilo mračno kao u rogu. Najednom osjeti micanje u vodi pod sobom, nešto udari o njegove noge i škljocne čeljustima. Bio je to krokodil.

— Sto mu gromova! — uzvikne glasno pl. Morison. — Bitanga me je skoro dohvatila — i smjesta se svim silama pokuša popeti naviše, u kakvu-takvu sigurnost ali uzalud. Nada u spas počela je sve više slabiti. Njegovi umorni, ukočeni prsti počeli su popuštati. Evo, sada će pasti u rijeku, u ždrijelo strašne smrti koja ga je tamo očekivala.

No tada začuje šum lišća nad sobom. Učini mu se kao da se tamo miče neko biće. Grana, o kojoj je visio, snizi se kao da se na nju spustio netko, ne baš sasvim lagan. Baynes je još uvijek očajnički visio o grani i nije se htio dragovoljno prepustiti smrti koja ga je očekivala ispod i iznad.

Tad osjeti mekanu, toplu šapu na prstima što su očajnički obujmili granu na kojoj je visio, netko izroni iz tame nad njim i povuče ga gore, među grane.

Korak je polako napredovao džunglom prema jugozapadu. Čas bi se odmarao na Tantorovim leđima, a čas je usamljen lutao džunglom. Putovao je svega nekoliko milja na dan, jer pred njim je bio cijeli život, a određenog cilja nije imao. Možda bi i brže putovao da ga nije progonila jedna misao, naime, da ga svaka milja sve više i više udaljuje od Meriem. Istina, ne više kao nekoć, njegove Meriem, ali njemu još podjednako drage.

Naišao je na trag šeikovih ljudi koji su putovali niz rijeku kod onog mjesta gdje je šeik uhvatio Meriem i odveo je u svoje utvrđeno selo. Korak je dobro znao tko su bili ljudi što su prošli ovuda, jer nije bilo traga u džungli, koga on ne bi prepoznao, premda već godinama nije odlazio tako daleko na sjever. Nije imao nikakve veze sa šeikom, pa ga nije slijedio, što dalje od ljudi, to bolje za njega. Želio je da nikad više ne vidi ni jedno ljudsko biće. Ljudi su mu uvijek donosili tugu i nesreću.

Želio je loviti ribu u rijeci, pa je stoga ljenčario na njenim obalama, ribario na način koji je sam izmislio i ribu jeo prijesnu. Kad se spustila noć, sklupča se na velikom stablu pored rijeke, na onome s kojeg je toga poslijepodneva lovio ribu i zaspi. Probudi ga Numa koji je rikao ispod njega. Sav ljutit upravo je htio da nešto dovikne svom susjedu ispod drveta, kad odjednom nešto drugo privuče njegovu pažnju. On osluhnu. Je li još netko ispod njega na drvetu? Da, čuo je kako se netko pokušava popeti na njegovo drvo, zatim škljocanje krokodilove čeljusti, a onda usklik: — Sto mu gromova! Bitanga me je skoro dohvatila. — Glas mu je bio poznat.

Korak pogleda prema izvoru glasa. Rijeka je slabo svjetlucala. Između njega i rijeke na niskim granama stabla visio je čovjek. Tiho i brzo čovjek-majmun spusti se niz grane. Osjeti ruku ispod svog stopala. Posegne za njom, zgrabi čovjeka ispod sebe i povuče na drvo. Taj se slabo odupirao udarajući ga, ali se Korak na to osvrtao baš kao Tantor na mrava. Odvukao je svoj teret naviše, spustio ga udobno na široku, račvastu granu. Tu ga je posjeo i oslonio na deblo. Numa je još uvijek rikao ispod njih, vjerojatno bijesan zbog otetog plijena. Korak mu dobaci na jeziku velikih majmuna: — Hej ti, stari, zelenooki ždero, strvinaru! Dangin *(hijenin)* brate! — Počasti ga još nizom imena iz repertoara kojim se služe stanovnici džungle u svojim svađama.

Dok je to slušao, pl. Morison Baynes bijaše uvjeren da ga je ščepala gorila. Pipao je tražeći svoj revolver i dok ga je kriomice izvlačio iz kožnate navlake, neki ga glas upita izvrsnim engleskim jezikom: — Tko ste vi?

Baynes se tako lecne da je gotovo pao s drveta.

— Zar ste vi čovjek? — usklikne.

— A što ste mislili?

— Gorila — odgovori iskreno Baynes.

Korak se nasmije: — A tko ste vi?

— Englez, zovem se Baynes, ali, do vraga, tko ste vi? — upita pl. Morison.

— Zovu me Ubijač — odvrati Korak i prevede Englezu ime koje mu je nadjenuo Akut. Nastala je kratka stanka, a za to je vrijeme pl. Morison piljio u mrak i nastojao ugledati lice toga neobičnog stvorenja kome je pao u ruke. — Vi ste onaj isti čovjek koji je poljubio djevojku tamo na istoku, uz rub velikih ravnica, a onda vas je napao lav — zaključi čovjek-majmun.

— Da — potvrdi Baynes.

— Što radite ovdje?

— Ukrali su mi djevojku, a ja nastojim da je spasim.

— Ukrali! — Ta riječ se hitro omače s Korakovih usana kao tane iz puške. — Tko ju je ukrao?

— Švedski trgovac "Hanson" — odgovori Baynes.

— Gdje je on?

Baynes ispriča Koraku sve što se dogodilo otkako je došao u "Hansonov" logor. Kad je dovršio priču, svitalo je. Korak udobno smjesti Engleza. Napuni mu posudu vodom i donese voća za jelo, a tada se s njime oprosti.

— Idem u logor Šveđaninu — objasni. — Vratit ću se s djevojkom.

— I ja ću poći s vama — uporno je navaljivao Baynes. — To je moje pravo i moja dužnost, jer će mi ona postati ženom.

Korak se trže. — Vi ste ranjeni. Taj put ne možete prijeći — odvrati. — Sam ću moći mnogo brže putovati.

— Idite tada, ali ću vas slijediti. To je moje pravo i dužnost.

— Činite kako vam drago — Korak slegne ramenima. Ako čovjek baš želi da bude ubijen, nije ga briga. On ga je sam želio ubiti, ali to nije uradio zbog Meriem. Ako ga ona ljubi, mora sve poduzeti za njegov spas, ali ga ne može spriječiti da pođe, jedino ga može opomenuti, što je doista i uradio.

I tako Korak krene brzo prema sjeveru, a za njim je polako i tegobno hramao Baynes, ranjen i umoran.

Korak je već prispio na obalu nasuprot Malbihnova logora, a za to je vrijeme Baynes prešao tek dvije milje. Kasno poslijepodne Englez se još uvijek s mukom probijao, prisiljen da se često zaustavlja i odmara kad začuje iza sebe topot konjskih kopita. Instinktivno se sakrije u grmlje, a tren kasnije kraj njega projuri Arapin, obučen u bijelo. Baynes ne pozove jahača. Mnogo je slušao o ćudima Arapa, i o tome da se zalijetaju daleko na jug.

Kad mu se Abdul Kamak izgubio iz vida prema sjeveru, Baynes pođe opet na svoj mučni put. Pola sata kasnije opet ga iznenadi konjski topot. Ovaj put bijaše mnogo jahača. Opet je potrčao da se skloni, no sad je baš prolazio nekom čistinom,

pa ne nađe prikladno mjesto da se sakrije. Potrči što je brže mogao, ali, onako oslabljen, nije mogao uteći i dospjeti do protivne strane čistine. Grupa konjanika, obučenih u bijelu odjeću, pojavi se iza njega.

Čim su ga spazili, počeli su mu nešto dovikivati na arapskom što nije razumio, a tada ga ljutitim prijetnjama okruže. Nije razumio njihova pitanja, a ni oni njegov engleski jezik. Najzad, izgubivši strpljenje, vođa naredi dvojici da ga pograbe što ovi odmah, ne gubeći vrijeme, urade. Razoružaju ga, zapovjede da uzjaše konja, a ona dvojica, koja su ga trebala čuvati, okrenu s njime natrag i odjašu južno dok drugi nastave potjeru za Abdulom Kamakom.

Kad stiže do obale od kuda se mogao vidjeti Malbihnov logor, Korak je bio u neprilici kako da pријеđe na drugu stranu. Spazi ljude kako se kreću između koliba, unutar bome — očigledno je “Hanson” bio još uvijek tamo. Korak nije znao tko je zapravo otmičar njegove Meriem.

Kako će prijeći rijeku? Nije se usudio zaplivati, jer bi to bila sigurna smrt. Trenutak je razmišljao, a tada se okrene i požuri u džunglu. Urliknuo je oštro i prodorno. Od časa načas zastao bi i osluškivao, kao da čeka odgovor na svoj jezivi zov, i zalazio sve dublje i dublje i džunglu.

Naposljetku, njegove uši nagradi odaziv koga je žudno iščekivao. Začu se trubljenje slona mužjaka, a za kratko vrijeme Korak se nađe pred Tantorom koji je stajao uzdignute surle, strižući velikim ušima.

— Brzo, Tantore! — poviče čovjek-majmun, a životinja ga zavitla na svoju glavu. — Požuri! — Moćni debelokožac protutnji džunglom, a njime je upravljao bijelac, udarajući golim petama postrance o njegovu glavu.

Korak je svoje golemo saobraćajno sredstvo usmjerio sjeverozapadno sve dok nisu izbili na rijeku, otprilike jednu milju iznad Šveđaninova logora, i prema mjestu za koje je Korak znao da je fjord slonova. Bez oklijevanja čovjek-majmun natjera životinju u vodu. Uzdignute surle Tantor je uporno napredovao prema drugoj obali. Jedan neoprezni krokodil

pokušao ga je napasti, ali on svojom elastičnom surlom ščepa gmaza po sredini, izvuče ga iz vode i baci stotinu stopa nizvodno. Za sve je vrijeme Korak sjedio visoko, posve suh iznad nabujale rijeke.

Zatim Tantor pođe na jug. Koračao je sigurno, neumorno se njišući amo-tamo. Na putu kroz džunglu za njega nije bilo prepreka osim većeg drveća. Od vremena do vremena Korak je morao napustiti široku slonovu glavu i putovati, ljuljajući se s grane na granu, kad bi grane drveća suviše šibale slonovska leđa, ali su naposljetku stigli na rub čistine gdje je ležao logor Šveđanina izdajice. Ni sada se nisu zaustavili ni oklijevali. Vrata se bila na istočnoj strani logora, pročeljem okrenuta prema rijeci. Tantor i Korak približili su se sa sjevera, a tu nije bilo vrata, no Korak i Tantor nisu za to marili.

Na riječ čovjeka-majmuna Tantor digne surlu iznad bome, navali prsima na nju i pregazi je kao da nije postojala. Tucet crnaca, što je čučalo ispred svojih koliba, zamijeti taj bučni dolazak. Kad ih opaze, zaurliču od straha i iznenađenja, poskaču na noge i pojure prema vratima. Tantor je htio za njima. Mrzio je ljude i mislio je da je Korak pošao u lov na njih, ali ga Korak zaustavi i upravi prema jednom velikom šatoru, koji se uzdizao nasred čistine, gdje je morala biti djevojka i njen otmičar.

Malbihn je ležao pred šatorom u visećem krevetu ispod mreže za komarce. Rane su ga boljele. Izgubio je mnogo krvi. Bio je vrlo slab. Iznenađeno se obazre oko sebe kad začuje krikove crnaca i primijeti kako trče k vratima. A tada se iza njegova šatora pomoli golema Tantorova masa. Veliki kljovaš kočio se pred njim poput tornja. Malbihnovi ljudi, koji nisu bili ni privrženi ni vjerni svome gospodaru, odjuriše čim se životinja pojavila i ostaviše Malbihna samoga i bespomoćnog.

Slon se zaustavi nekoliko koraka od visećeg kreveta ranjenog čovjeka. Malbihn je kukavički jaukao. Bijaše preslab da pobjegne. Preostalo mu je samo da ostane ležati i da bulji pun užasa u malene krvlju podlivene oči koje su ga bijesno gledale. Očekivao je smrt.

Na njegovo iznenađenje, jedan čovjek klizne na zemlju sa

slonovih leđa. U hipu Malbihn prepozna u njemu ono neobično stvorenje koje se udružilo s majmunima i babunima. Bio je to onaj bijeli ratnik džungle koji je oslobodio kralja babuna i predvodio cijeli razbješnjeli čopor onih dlakavih vragova u napad na njega i Jenssena. Kad se Malbihn toga sjetio, još se više uplašio.

— Gdje je djevojka? — upita Korak engleski.

— Koja djevojka? — odvrati Malbihn. — Ovdje nema nikakve djevojke. Tu su samo žene mojih ljudi. Da li tražite jednu od njih?

— Tražim bijelu djevojku — reče Korak. — Ne lažite mi. Vi ste je odmamili od njezinoga prijatelja. Ona je ovdje. Gdje je?

— Nisam ja za to kriv — poviče Malbihn. — Mene je najmio jedan Englez. Želio ju je odvesti sa sobom u London. Ona je pristala na to. Zove se Baynes. Idite k njemu, ako želite znati gdje je djevojka.

— Upravo dolazim od njega — reče Korak. — On me i šalje k vama. Djevojka nije s njim. Prestanite lagati i recite mi istinu. Gdje je? — Korak se stade prijeteći približavati Šveđaninu.

Malbihn ustukne ugledavši jarost na njegovom licu.

— Reći ću vam — poviče. — Nemojte me ubiti i ja ću vam ispričati sve što znam. Djevojka je bila ovdje, ali ju je Baynes nagovorio da ostavi svoje prijatelje. Obećao joj je brak. On nije znao tko je djevojka, ali ja to znam. Znam i to da će onaj, koji je vrati njenim roditeljima, dobiti veliku nagradu. Ja sam želio samo tu nagradu, ali mi je pobjegla i kanoom prešla rijeku. Slijedio sam je, ali je prijeko bio šeik i neka sam vrag zna što se sve dalje dogodilo. Nju je zarobio, a mene je napao i otjerao natrag. Tada se pojavio Baynes, bijesan što je izgubio djevojku i nastrijelio me. Ako je želite naći, idite šeiku i pitajte ga za nju. Ona je kod njega provela djetinjstvo, i on ju je predstavljao kao svoju kćer.

— Zar ona nije šeikova kći? — upitao je Korak.

— Ne, nije — odgovori Malbihn.

— A čija je onda? — ponovo zapita Korak.

Malbihn ugleda mogućnost svog spasa. Možda će moći korisno unovčiti svoje znanje i tako otkupiti svoj život. Nije bio lakomislen. Znao je da će ga ovaj čovjek-majmun ubiti bez skrupula.

— Kad je nađete, ispričat ću vam sve — reče — ako mi obećate da ćete mi poštedjeti život i sa mnom podijeliti nagradu. Ako me ubijete, nikada nećete doznati tajnu, jer je još samo šeik zna, a on je nikada neće odati. Djevojka ne zna svoje porijeklo.

— Ako mi kažete istinu, poštedjet ću vam život — reče. — Sad ću otići u šeikovo selo. Ako djevojka nije tamo, vratit ću se i ubiti vas. Što se tiče tajne, ukoliko je djevojka bude htjela znati, a ja je pronađem, naći ću sredstva da je od vas kupim.

Izražaj Korakovih očiju i njegovo naglašavanje riječi “kupim” nije ohrabrilo Malbihna. Bilo mu je jasno da će taj đavo, ako ne pobjegne na vrijeme, izvući iz njega tajnu i oduzeti mu život. Želio je da Korak ode brzo i povede sa sobom toga svog golemog pratioca. Malbihn je već postao nervozan zbog te ogromne mase što se nadvila nad njim i odvratnih malih očiju, kojima je slon pratio svaki njegov pokret.

Korak uniđe u Šveđaninov šator da se uvjeri nije li možda tamo sakrivena Meriem. Čim je nestao u šatoru, Tantor, još uvijek uporno piljeći u Malbihna, približi se jedan korak. Slonov vid nije suviše oštar, ali je veliki kljovaš bio sumnjičav čim je ugledao žutobradog bijelca. Poput zmije ispruži surlu prema Šveđaninu, koji još dublje potone u svom visećem krevetu.

Osjetljivom je surlom onjušio cijelo tijelo prestravljenog Malbihna. Tantor tiho zarokće. Male mu oči bljesnuše. Napokon je prepoznao lice koje je ubilo njegovu ženku prije mnogo godina. Slon nikada ne zaboravlja niti oprašta. Po demonskom izrazu životinje Malbihn mu pronikne namjeru da ga ubije. Glasno krikne da dozove Koraka: — U pomoć! U pomoć! Đavo će me ubiti.

Korak dotrči iz šatora i ugleda kako je razbješnjela životinja

dohvatila svoju žrtvu oko pasa, da bi čas kasnije viseći krevet zajedno s mrežom protiv komaraca i čovjekom poletjeli u zrak povrh Tantorove glave. Korak skoči pred životinju i zapovjedi da spusti plijen nepovrijeđen, ali je to koristilo baš toliko kao da bi zapovjedio rijeci da promijeni tok. Tantor se okretno zavrti oko sebe, tresne Malbihna o zemlju i klekne na njega brzinom mačke. Snažnim kljovama probadao je ispruženu priliku, razjareno trubio i urlao, pa kad se uvjerio da u zdrobljenom i razderanom tijelu nema više ni iskre života, podigne visoko u zrak mrtvo tijelo koje je ranije predstavljalo Svena Malbihna i zakovitla krvavu masu, još uvijek umotanu u viseći krevet s mrežom za komarce, preko bome daleko u džunglu.

Korak je tužno promatrao tragediju, koju bi veoma rado spriječio, da je mogao. Nije volio Šveđanina, naprotiv, mrzio ga je ali mu je htio sačuvati život zbog tajne koju je znao. Sad je više nikada neće moći saznati, osim kad bi šeika mogao prisiliti da mu je otkrije. U tu mogućnost Korak je slabo vjerovao.

Čovjek-majmun nije se bojao moćnog Tantora, premda je bio svjedok groznog ubojstva jednoga ljudskog bića. Dade životinji znak da mu se približi, a slon dođe umilno poput mačkice i nježno ga podigne.

Skriveni u džungli u sigurnim skrovištima Malbihnovi su momci bili svjedoci ubojstva svog gospodara, a sada su gledali prestravljeni, raširenih očiju, kako se bijeli ratnik popeo na svoje divlje sredstvo za jahanje i nestao u džungli istim putem kojim je i došao.

Šeik je mrko zurio u zarobljenika kojeg su dvojica dovela sa sjevera. Poslao je potjeru za Abdulahom Kamakom i veoma se razbjesnio kad su mu, umesto njegova nekadašnjeg oficira, doveli ranjenog i beskorisnog Engleza. Zašto ga nisu poslali na drugi svijet tamo gdje su ga i našli? Bio je to sigurno neki bijedni trgovac bez prebijene pare koji je zalutao na putu. Za njega nije vrijedno ništa, Šeik se strašno namrgodi.

— Tko ste vi? — upita francuski.

— Ja sam pl. Morison Baynes iz Londona — odgovori zarobljenik.

To je zvučalo dobro i pred očima gadnog, starog razbojnika pojavi se smjesta predodžba ucjene. On promijeni svoje planove sa zarobljenikom, ali ne i vladanje te ga počne ispitivati.

— Kako se usuđujete loviti divljač u mojoj zemlji? — zareži.

— Nisam znao da je Afrika vaše vlasništvo — odgovori pl. Morison. — Tražim jednu mladu ženu koju su odveli iz doma njenih prijatelja. Otimač me je ranio, a kanoa odnijela niz rijeku. Vraćao sam se u svoj logor kad su me vaši ljudi zarobili.

— Tražite mladu ženu? — upita šeik. — je li to ona? — i pokaže prema žbunju na lijevo kraj ograde.

— Meriem! — poviče i pođe prema njoj, ali ga jedan iz straže uhvati za ruku i trgne natrag. Kad je čula svoje ime, djevojka skoči na noge i okrene mu se.

— Morison! — poviče.

— Šuti i ostani tamo gdje si — iskesi se šeik, a tada se obrati Baynesu. — Dakle ti si taj kršćanski pas koji mi je ukrao kćerku?

— Vaša kćerka? — zaprepasti se Baynes. — Ona je vaša kćerka?

— Da, moja kćerka — zagunđa Arapin — i ona nije ni za kakvog nevjernika. Vi ste, Englezu, zavrijedili smrt, ali ako se možete iskupiti novcem, poklonit ću vam život.

Baynes je još uvijek razrogačeno gledao. Meriem se tako neočekivano pojavila u arapskom logoru dok je on mislio da je još uvijek u „Hansonovoj“ vlasti. Što se desilo? Kako je pobjegla od Šveđanina? Jesu li je Arapi ovamo doveli silom, ili je ona sama došla da potraži utočište kod čovjeka koji joj se nazivlje ocem? Želio je od sveg srca s njome razgovarati. Ako je ona sigurna ovdje, on bi joj mogao samo naškoditi, bude li se suprotstavljao Arapinu i pokušao je odvesti natrag njenim engleskim prijateljima. Morison nije više mislio da odmami djevojku u London.

— Dakle? — upita šeik.

— Oh, oprostite. Mislio sam nešto drugo. Naravno, platit ću vam rado. Koliko mislite da vrijedim?

Šeik spomene svotu koja bijaše manja no što je pl. Morison očekivao. Ovaj posljednji pristane klimnuvši glavom. Bio bi pristao na svotu koja bi prelazila granice njegovih mogućnosti isto tako spremno, jer nije uopće namjeravao ništa platiti. Razlog zbog kojeg se odmah suglasio sa šeikovim zahtjevom, bio je taj što se nadao da će, čekajući novac za otkupninu, naći zgodu da oslobodi Mariem ako ona bude htjela da se oslobodi. Arapinova tvrdnja da je on njen otac, zbunila je, posve prirodno, pl. Morisona i nije znao hoće li ona htjeti pobjeći ili ne. Izgledalo mu je ipak nemoguće da bi ta lijepa, mlada žena više voljela da ostane u tom prljavom okruženju, među nepismenim Arapima, negoli da se vrati u raskošnu udobnost i društvo onih koji su joj dolikovali, u gostoljubivi afrički bungalow odakle ju je pl. Morison na prevaru odmamio.

Muškarac porumeni kad se prisjeti svoje dvoličnosti, ali ga iz tih misli trgne šeik, koji mu naredi da napiše pismo britanskom konzulu u Alžiru. Sam mu je diktirao pismo služeći se uobičajenim izrazima ucjenjivača, što je pokazivalo jasno da staroj vucibatini nije to prvi put kako se pogađa za novac s rođacima zarobljenika. Baynes se nije složio kad je vidio da je pismo adresirano na konzulat u Alžiru, tvrdeći da će trebati više od pola godine dok novac stigne. A šeik opet nije htio prihvatiti Baynesov plan da se pošalje glasnik direktno do najbliže luke, odakle će stupiti u vezu s najbližom kablogramskom stanicom i zatražiti novac direktno od njegovog pravnog zastupnika. Ne, šeik bijaše oprezan i sumnjičav. Znao je da je njegov plan i ranije donosio dobre rezultate. A taj drugi još nikada nije iskušao. Nije mu se žurilo s novcem. Može on čekati na nj godinu ili dvije, bude li potrebno, ali obično dođe za šest mjeseci. Šeik se okrene jednom Arapinu, koji je stajao iza njega, i uputi ga što će uraditi sa zarobljenikom.

Baynes nije razumio arapski, ali je znao da je on predmet razgovora, jer je vidio kako su prstom upirali u njega. Arapin, kome se šeik obratio, pokloni se pred šeikom i dade Baynesu znak da ga slijedi. Morison pogleda šeika da li se on s time slaže. Ovaj nestrpljivo kimne glavom i Baynes ustane. Slijedio je svog vodiča do jedne domorodačke kolibe koja je ležala nakraj sela pokraj šatora od kozje kože. Uvede ga u tamnu, zagušljivu prostoriju, a onda izađe i pozove nekoliko crnih dječaka koji su čučali pred svojim kolibama. Oni brzo dotrčaše i, po uputama Arapina, svezaše Baynesu čvrsto zglobove i gležnjeve. Englez je ogorčeno protestirao, ali kad je vidio da crnci i Arapin ne razumiju ni riječi engleski, osjeti da govori uzalud. Kad su ga svezali, odoše. Dugo je pl. Morison ležao i razmišljao o užasnoj budućnosti, koja ga očekuje nekoliko dugih mjeseci, prije no što njegovi prijatelji doznaju u kakvu je položaju i pomognu mu. Nadao se da će poslati otkupninu. On će rado platiti onoliko, koliko su ga ucijenili, samo da se riješi te rupe. Isprva je mislio da pošalje telegram svom pravnom zastupniku neka ne šalje novac, već da stupi u vezu sa zapadnoafričkim britanskim vlastima, te da mu pošalju ekspediciju u pomoć.

Pun gađenja iskrivi svoj plemićki nos, kad je namirisao odvratni smrad kolibe. Prljava trava, na kojoj je ležao, isparavala je oštar zadah znojnih tijela i životinjskog smrada. Ali, najgore je tek dolazilo. Ležao je u veoma mučnom položaju svega nekoliko minuta na zemlji, kamo su ga bacili, kad ga poče nešto jako svrbjeti po rukama, vratu i glavi. Teškom se mukom pomakne u sjedeći položaj užasnut i pun gnušanja. Počelo ga je svrbjeti po cijelom tijelu. Bilo je to pravo mučenje, jer su mu ruke bile svezane na leđima.

Trzao je i čupao svoje spone tako dugo dok ne pade sav iscrpljen. Ali one su čvrsto držale, premda je načas pomislio da je razlabavio jednu sponu i da će iz čvora izvući barem jednu ruku. Spustila se noć. Nisu mu donijeli ni hrane ni pića. Zar oni misle da će tako moći živjeti godinu dana. Ujedi insekata manje su mu dosađivali, premda se nisu prorijedili. Pl. Morisonu sine tračak nade, on će još postati imun od tolikih uboda. Još se uvijek, iako slabije, mučio sa sponama, a tada se pojaviše štakori. Insekti bijahu gnusni, a štakori jezoviti. Trčali su mu preko tijela, cičali i borili se. Najzad mu jedan stade grickati uho. Psujući pl. Morison s mukom sjedne. Štakori se povuku. Povuče noge pod sebe i klekne, a onda se nadljudskom snagom uspravi. Tako je stajao i ljuljao se, a zatim ga oblije hladan znoj.

— Što sam uradio da sam tako okrutno kažnjen — promrmlja. Zastane i zamisli se. Eto, što je učinio! Misli mu polete k djevojci u drugom šatoru tog prokletog sela. Dobio je što je zaslužio. Bio je svjestan svega. Čvrsto stisne zube. Neće se više nikada tužiti. Zatim stade prisluškivati. U susjednom šatoru, sasvim uz kolibu, začuše se srditi glasovi. Jedan od njih bijaše ženski. Da li je to Meriemin glas? Govorili su arapski, pa nije mogao razumjeti ni riječi, ali je boja glasa bila njena.

Razbijao je glavu kako da privuče njezinu pažnju. Kad bi se mogao osloboditi spona, mogli bi zajedno pobjeći, ukoliko bi to ona željela. Ta ga je misao progonila. Nije bio načistu kako s njome postupaju u selu. Ako je miljenica moćnog šeika, tada, vjerojatno, neće htjeti pobjeći. On to mora doznati.

U bungalowu često je čuo kako Meriem pjeva englesku himnu, a Draga je prati na glasoviru. Podigavši glas, počne pjevušiti. Odmah mu se iz susjednog šatora odazove Meriemin glas. Govorila je brzo.

— Zbogom, Morisone. Ako je bog milostiv, umrijet ću prije zore, jer ako preživim ovu noć, bit ću nesretnija no da sam mrtva.

Neki je čovjek ljutito vikao, a začula se i borba. Baynes problijedi od užasa. Počne se mahnito trzati da se oslobodi. Uze su popuštale. Tren kasnije oslobodi jednu ruku. Trebao je samo čas, pa da oslobodi i drugu. Prignuvši se odveže uže oko svojih nogu, uspravi se i pohita k vratima kolibe u pomoć Meriem. Na ulazu mu se isprijeći golemi crnac.

Kada je trebalo putovati brzo, Korak bi se pouzdao samo u snagu svojih mišića. Stoga, čim ga je Tantor spustio na zemlju na drugoj obali rijeke gdje se nalazilo šeikovo selo, čovjek-majmun napusti svog glomaznog prijatelja i uputi se brzo prema jugu njišući se s grane na granu prema mjestu gdje se, po riječima Šveđanina, nalazila Meriem.

Pao je mrak kad je stigao do ograde, koja je poslije onog dana kad je spazio Meriem, bila znatno pojačana. Divovsko stablo više nije širilo svoje grane iznad drvenog bedema, ali obična ograda, kakvu su mogli podići ljudi, nije za Koraka predstavljala prepreku. On odveže sa struka uže, baci zamku preko jedne oštre izbočine na ogradi i, evo, već je bio gore obazirući se naokolo. U blizini nije bilo nikoga. Korak se okretno spusti na zemlju s onu stranu ograde.

Poče kriomice pretraživati selo. Prvo se uputi prema arapskim šatorima njuškajući i prisluškujući. Zaobilazio ih je odostraga i tražio Meriemin trag. Tako se bešumno kretao da ga nisu čuli ni divlji arapski psi. Bio je naprosto sjena koja se pomicala među sjenama. Miris duhana otkrio mu je da Arapi puše ispred šatora.Raču smijeh, a tada s drugog kraja sela dopre do njega melodija engleske himne. Korak se zaustavi u

nedoumici. Tko bi to mogao biti? Glas bijaše muški! Sjeti se mladog Engleza, kojega je ostavio pored rijeke, a koji je nestao kad se ponovo vratio k njemu. Na pjesmu se odazove ženski glas. Bila je to Meriem i Korak se brzo odšulja u pravcu tih glasova.

Poslije večere Meriem se povukla na svoju slamnjaču u ženskoj pregradi šeikova šatora koja se nalazila u malenom uglu, zastrtom običnim hasurama. Tu je stanovala sama s Mabunom, jer šeik nije imao žene. Za njenoga dugogodišnjeg odsustva ništa se tu nije promijenilo. Bila je, dakle, sama s Mabunom u ženskom dijelu šatora.

Najednom, razgrnuvši zavjese, uđe šeik. Zavirio je u nejasno osvijetljenu prostoriju.

— Meriem, dođi ovamo — pozove je.

Djevojka ustane i približi se prednjem dijelu šatora. Vatra s ognjišta obasjavala je unutrašnjost. Tu ugleda Ali ben Kadina, šeikova polubrata, kako prekriženih nogu sjedi na ćilimu. Šeik je stajao. Šeik i Ali ben Kadin imali su istog oca, ali je majka Ali ben Kadinova bila ropkinja, crnkinja sa zapadne afričke obale. Ali ben Kadin bijaše star i odvratan, gotovo crn. Nos i dio obraza bili su izjedeni teškom bolesti. Ovaj podigne pogled i naceri se kad je ušla Meriem.

Šeik upravi prst u Ali ben Kadina i oslovi Meriem.

— Starim i neću više dugo živjeti — reče — zato te dajem bratu Ali ben Kadinu.

To je bilo sve. Ali ben Kadin ustane i približi joj se. Meriem ustukne, sva užasnuta. Čovjek je uhvati za ruku.

— Dođi! — zapovjedi i odvuče je iz šeikova šatora u svoj.

Pošto su otišli, šeik zahihoće: — Kad je budem za nekoliko mjeseci poslao na sjever — razgovarao je sam sa sobom — znat će kako plaća šeik za smrt svog nećaka Amona ben Khatoura.

Za to vrijeme u Ali ben Kadinovu šatoru Meriem je molila i preklinjala, ali uzalud. Ogavni mješanac govorio joj je isprva nježno, ali kad mu Meriem pokaže sav svoj užas i prezir, on se

razbjesni, nasrne na nju i zgrabi je u naručje. Dva mu se puta otkinula i u jednom predahu, kad je uspjela umaći, začu Baynesa kako pjeva himnu. Znala je da to pjeva za njezine uši. Ona mu odgovori, a Ali ben Kadin navali opet. Ovaj put je odvuče u stražnji dio šatora, gdje su crnkinje ravnodušno promatrale tragediju, koja se pred njima odigravala.

Kad je pl. Morison ugledao ogromnog crnca koji mu se isprriječio na putu, gnjev i razočaranje ispune ga divljim bijesom i pretvore u pravu zvijer. S kletvom na usnama skoči na čovjeka i svali ga na zemlju. U žestokoj borbi crnac je pokušao izvući nož, a bijelac ga je htio udaviti.

Baynesovi prsti smotaju se oko crnčeva vrata i tako ga spriječe da dozove pomoć, jer bi ovaj bio sretan da je mogao vikati. Crnac je ipak uspio izvući nož i Baynes osjeti ubod oštrog čelika u svom ramenu. Crnac ga još nekoliko puta udari nožem. Bijelac odmače jednu ruku s crnčeva grla. Pipao je i tražio čime bi ga udario. Na kraju mu prsti napipaše kamen. Morison ga podiže nad glavom svog protivnika i strahovito udari. Crnac se opusti i izgubi svijest. Još je dva puta udario, a tada skoči na noge i potrči u šator od kozje kože, odakle je dopiralo Meriemino zapomaganje.

Ali drugi ga je pretekao. Gotovo gol, zaogrnut samo leopardovom kožom oko bedara, Korak se prišulja odostraga u sjenu Ali ben Kadinova šatora. Mješanac je upravo uspio da odvuče Meriem u stražnji dio šatora, kad Korak načini oštrim nožem rez od šest stopa na šatoru i skoči unutra. Svi se u šatoru zaprepaste kad ugledaju visokog i snažnog Koraka.

Čim je ušao u prostoriju, Meriem ga odmah primijeti i prepozna. Srce joj zakuca od ponosa i sreće kad je ugledala tu plemenitu priliku za kojom je tako dugo čeznula.

— Korak! — uzvikne.

— Meriem! — Izgovorivši tu jedinu riječ, on se obori na Ali ben Kadina. Tri crnkinje skoče s vriskom sa svojih hasura za

spavanje. Meriem je pokušala da ih spriječi u bijegu, ali joj to nije uspjelo. Prestrašene crnkinje sunu kroz rupu na šatoru koju je načinio Korakov nož. Vrišteći pobjegoše u selo.

Korakovi prsti stegnu još jednom vrat užasnog Alija i nož se zarije u srce toga gada. Ali ben Kadin pade mrtav na pod šatora. Korak se okrene k Meriem. Toga trenutka uleti u šator krvava i razbarušena prilika.

— Morisone! — poviče djevojka.

Korak se okrene i pogleda pridošlicu. Želio je zagrliti Meriem i zaboraviti sve što se u međuvremenu dogodilo, ali ga je dolazak mladog Engleza podsjetio na prizor na maloj čistini i tuga mu obuzme srce.

Izvana su se već čuli glasovi uzbune koju su načinile crnkinje. Muškarci su trčali prema šatoru Ali ben Kadina. Nije se smjelo gubiti vrijeme.

— Brzo! — poviče Korak, okrećući se Baynesu, koji nije znao, ima li pred sobom prijatelja ili neprijatelja. — Odvedite je k ogradi. Pođite stražnjom stranom šatora. Ovdje je moje uže. Pomoću njega se možete popeti preko zida i pobjeći.

— A ti, Korače? — poviče Meriem.

— Ja ću ostati — odgovori čovjek-majmun — moram svršiti neki posao sa šeikom.

Meriem je oklijevala, ali ih Korak zgrabi za ramena i izgura u tamu kroz razrezani šator.

— Trčite! — naredi i okrene se da, dočeka one koji su već nagrnuli kroz šatorsko krilo.

Čovjek-majmun borio se tako sjajno kao nikad do sada, ali je nadmoć napadača bila prevelika, a da bi mogao pobijediti. Ipak je uspio ono što je najviše želio, tj. da ih zaustavi i Baynes je imao dosta vremena da pobjegne s Meriem. Tada ga neprijatelj nadvlada, jer je bio brojniji, a zatim ga svezana, pod jakom stražom odvedu u šeikov šator.

Starac ga je dugo gledao. Izmišljao je muke kojima će ga kazniti da ublaži bijes i mržnju, koji su plamtjeli u njegovu

srcu prema tome stvorenju, koje mu je dva puta otelo Meriem. Ubojstvo Ali ben Kadina nije ga toliko razgnjevilo. Oduvijek je mrzio toga ogavnog sina svoga oca kojega je rodila odvratna robinja, ali se, razjaren, sjetio udarca koji mu je nekoć zadao taj čovjek. Nije se mogao dosjetiti kako da mu plati to poniženje.

Dok je tako sjedio i gledao Koraka, kroz tišinu s onu stranu ograde prolomi se iz džungle trubljenje slona. Smiješak preleti Korakovim licem. Okrenu se neznatno u pravcu odakle je dolazio taj glas, i s usana mu se ote jezoviti zov. Jedan od crnaca, njegovih čuvara, udari ga drškom koplja po usnama, ali nitko nije znao smisao tog zova.

U džungli Tantor je naćulio uši kad je čuo Korakov zov. Približio se ogradi, dignuo surlu i onjušio, a onda — upro glavom o ogradu od balvana i počeo je gurati. Ograda je bila jaka i tek je malo popustila na pritisak.

U šatoru šeik se napokon uspravi i obrati jednom od svojih ljudi pokazavši zarobljenika.

— Spalite ga — zapovjedi — i to odmah. — Lomača je već spremna.

Straža odgura Koraka iz šatora, odvuče na čistinu usred sela gdje je visoki kolac bio zaboden u zemlju. Kolac nisu upotrebljavali za lomaču, već su za njega vezivali nepokorne robove i tu ih često bičevali tako dugo dok ih smrt ne bi riješila muka.

Za taj su kolac privezali Koraka. Donijeli su granja i naslagali oko njega, a tada dođe i sam šeik da vidi muke svoje žrtve. Korak ne trepne okom, čak ni onda kad su donijeli baklju, i kad je između suhih grančica zapucketala vatra.

Još jednom se oglasi onim istim zovom, kao i u šeikovom šatoru, a slon mu se odazove trubljenjem.

Stari je Tantor uzalud gurao ogradu. Čuo je kako ga Korak opet zove, a miris čovjeka, neprijatelja ispunio je veliku životinju bijesom i zlovoljom protiv nijeme prepreke koja ga je zadržavala. Okrene se, otkasa nekih dvanaest koraka unazad,

podigne surlu, snažno zatrubi pun gnjeva, obori glavu i poput velike sprave za rušenje bedema, sprave od kosti i mesa, navali ravno na snažnu prepreku.

Tantor obori glavu i navali na ogradu poput velike sprave za rušenje bedema. Ograda se nakrivi, prsne od udarca, a razbješnjeli slon navali kroz prolaz.

Ograda se nakrivi, prsne od udarca, a razbješnjeli mužjak navali kroz prolaz. Korak je, kao i ostali, čuo lomljavu, ali ju je samo on razumio. Već mu se primicao plamen kad je jedan od crnaca začuo buku iza sebe, okrenuo se i spazio ogromnu Tantorovu trupinu koja se sporo kretala prema njima. Čovjek vrisnu i pobjegne dok je slon već zašao među ljude i gazio sve

dok se probijao kroz vatru, koje se bojao. Žurio je svom voljenom drugu.

Šeik izda zapovijed svojim ljudima, a onda sam otrči u šator po pušku. Tantor obavije Koraka surlom i iščupa kolac iz zemlje. Plamen je palio njegovu kožu, koja je, iako debela, bila veoma osjetljiva. U želji, da što prije pobjegne iz vatre koju je mrzio i spasi svoga prijatelja, gotovo je zdrobio čovjeka-majmuna.

Podigavši svoj teret visoko nad glavom, divovska životinja se okrene i potrči k probijenoj ogradi. S puškom u ruci, šeik istrči iz šatora i stade na put razbješnjeloj zvijeri. Podigne pušku i opali, ali tane promaši cilj, a Tantor ga začas pregazi i zdrobi svojim divovskim stopalima, kao da je zdrobio mrava što mu se ispriječio na putu.

Zatim, noseći pažljivo svoj teret, slon Tantor uđe u mračnu džunglu.

Meriem, zbunjena što je tako neočekivano ugledala Koraka kojeg je smatrala već odavna mrtvim, pusti da je Baynes odvede. Prema Korakovim uputama on ju je vodio sigurnim putem iza šatora prema ogradi. Englez prebaci zamku oko jednog balvana od kojih se sastojala ograda. Usplne se s mukom, a zatim pruži ruku i pomogne Meriem da se uspne do njega.

— Dođite — prošapće — moramo požuriti. — Tada, kao probuđena iz sna, Meriem se osvijesti. Tamo je ostao Korak, njen Korak boreći se posve sam se neprijateljima. Njeno je mjesto bilo kraj njega, u borbi s njome i za njega. Pogleda gore u Baynesa.

— Idite! — reče. — Pođite natrag k bwani i dovedite pomoć. Moje je mjesto ovdje. Ako ostanete nećete pomoći. Idite dok još možete i dovedite bwanu.

Bez riječi Morison Baynes klizne na zemlju kraj Meriem unutar ograde.

— Ostavio sam ga samo zbog vas — reče i klimne glavom u pravcu šatora koji su upravo ostavili. — Znao sam da ih on može zadržati dulje od mene i tako vam pružiti bolju mogućnost bijega no ja. Ja sam trebao ostati. Čuo sam da ste ga zvali „Korak“ i znam tko je on. On vam je prijatelj. Ja sam vam nanio samo zlo. Ne, nemojte me prekidati. Ispričat ću vam istinu i otkriti kakva sam bio zvijer. Smišljao sam da vas odvedem u London, kao što sami znate, ali ne da se vama oženim. Da, treba da me se grozite, to i zaslužujem. Zavređujem da me prezirete i mrzite, ali onda još nisam znao

što je ljubav. Otkad sam toga svjestan, naučio sam još nešto: da sam cijelog svog života bio hulja i kukavica. Prezirao sam sve koji nisu pripadali mom društvenom sloju. Mislio sam da niste dovoljno visoko da nosite moje ime. Kad vas je „Hanson“ oteo i prevario me, pretrpio sam paklene muke, ali su me one prekalile i postao sam čovjek, premda prekasno. Sada vam mogu ponuditi čistu ljubav i zamoliti vas da moje ime podijelite sa mnom.

Meriem je načas ušutjela uronjena u misli. Prvo njeno pitanje nije bilo ni u kakvoj vezi s njegovom ispovijedi.

— Kako ste prispjeli u ovo selo?

On joj ispriča sve ono što se desilo otkada mu je crnac otkrio „Hansonovu“ dvoličnost.

— Rekli ste da ste kukavica — reče — pa ipak ste sve to uradili da me spasite, zar ne? Iskrenost, kojom ste mi malo prije ispričali sve o sebi, pokazuje da niste moralni kukavica, a hrabrost, kojom ste me pokušali spasiti, svjedoči da niste to ni u fizičkom pogledu. Ne bih mogla ljubiti kukavicu.

— Zar me uistinu ljubite? — Baynes zine od čuda i približi joj se za korak kao da će je uzeti u naručje. Ali ona ispruži ruke i nježno ga gurne kao da kaže: još ne. Ona nije bila svjesna svojih osjećaja i namjera. Mislila je da ga ljubi, u to nije sumnjala, ali nije mislila da bi ljubav prema tom mladom Englezu bila nešto, što se ne slaže sa odanošću, koju je osjećala prema Koraku. Jer ljubav prema Koraku nije oslabila. Bila je to ljubav sestre prema odanom bratu. Dok su tako stajali začuše uzbunu u selu.

— Ubili su ga — prošapće Meriem.

Ta rečenica podsjeti Baynesa zašto su se vratili.

— Pričekajte ovdje — reče. — Idem pogledati. Ako je mrtav, ne možemo mu pomoći, ali ako živi, dat ću sve od sebe da ga spasim.

— Hajdemo zajedno — odgovori Meriem. — Dođite! — I ona ga povede natrag prema šatoru gdje su posljednji put vidjeli Koraka. Na svom putu bili su često puta prisiljeni da se bace

na zemlju u sjenu šatora ili koliba jer su ljudi uzbuđeno prolazili. Cijelo je selo bilo na nogama. Povratak u šator trajao je mnogo duže od njihova bijega prema ogradi. Oprezno se primakoše prerezu na šatoru koji je načinio Korakov nož. Meriem proviri. Bijaše prazan. Uvuče se unutra, a Baynes za njom. Prođu tiho do ćilima koji je dijelio prostoriju u dva dijela. Meriem razmakne zastor i zaviri u prednju prostoriju. I ta bijaše prazna. Pođe prema ulazu u šator i pogleda van. Tada se zagrcne od užasa. Baynes pogleda preko njenih ramena i krikne. Taj krik bijaše kletva.

Na udaljenosti od kakvih stotinu stopa ugledaju Koraka, privezanog za kolac. Oko njega već je gorjelo granje. Baynes gurne Meriem ustranu i potrči do čovjeka osuđenog na smrt. O tome, što bi mogao uraditi suprotstavljajući se premoćnoj sili neprijatelja, nije uopće razmišljao. Istog trenutka Tantor je probio ogradu i napao ljude. Bujica ljudi okrene i potrči natrag pred razbješnjelom zvijeri ponijevši sa sobom i Baynesa. Sve se to zbilo u tili čas. Slon je nestao sa svojim teretom, a selom zavlada panika. Muškarci, žene i djeca trčahu glavom bez obzira tražeći sklonište. Psi su zavijali i bježali. Konji, deve i magarci, uplašeni slonovim trubljenjem, pokušali su se otrgnuti od užadi, kojom bijahu svezani za kolce. Dvanaestak ih se uspjelo osloboditi i sada su galopirali tik do Baynesa kojem pade nešto na um. Okrene se i potraži Meriem. Ona je bila kraj njega.

— Konji! — poviče. — Kad bismo mogli nabaviti dva konja! Meriem ga odvede na kraj sela.

— Odriješite dva — reče — i povedite ih sa sobom. Znam gdje su sedla. Donijet ću i uzde — i prije no što ju je mogao zaustaviti, ona ode.

Baynes brzo odveže dva konja i povede ih do mjesta koje mu je Meriem označila. Tamo je strpljivo čekao. Izgledalo mu je da čeka sat, ali to je bilo svega nekoliko minuta. Ugleda djevojku kako dolazi noseći dva sedla. Brzo osedlaju konje. U svjetlu vatre, koja je još uvijek gorjela, mogli su vidjeti kako se Arapi smiruju. Muškarci su trčali uokolo i sakupljali stoku koja se bila odvezala. Dvojica ili trojica vodila su je na kraj sela

gdje su Meriem i Baynes upravo osedlali konje.

Djevojka se baci u sedlo.

— Požurite! — prošapće. — Morat ćemo brzo jahati. Proći ćemo kroz ogradu kuda se probio Tantor — i kad je vidjela da je Baynes prebacio nogu preko konjskih sapi, potjera svoga konja. Propevši se, prestrašena životinja poleti naprijed. Najkraći je put vodio sredinom sela i Meriem pođe tim putem. Baynes ju je slijedio. Konji su jurili galopom.

Oni su se pojavili tako brzo i neočekivano usred sela, da su već prešli pola puta, dok su iznenađeni stanovnici primijetili što se zbilo. Tad ih prepozna jedan od Arapa, poviče na uzbunu, podigne pušku i opali. Pucanj bijaše znak za uzbunu, i dok su muškete praštale, Meriem i Baynes projure na konjima kroz provaljenu ogradu i odgalopiraju dobro utrtom stazom prema sjeveru.

A Korak?

Tantor ga je odnio daleko u šumu i nije se zaustavljao sve dok nije utihnuo i posljednji glas iz udaljenog sela. Nježno položi svoj teret na zemlju. Korak je upotrijebio svu silu da se oslobodi, ali usprkos velikoj snazi nije mogao raskinuti mnogobrojnu užad, koja ga je čvrsto sputavala. Dok je tako ležao i nastojao da se oslobodi, slon je nad njim čuvao stražu. U džungli nije bilo tako smione zvijeri, koja bi se usudila da ga napadne, jer je znala da bi smjesta bila usmrćena od te snažne životinje.

Svanulo je, a Korak se još nije uspio osloboditi. Pomisli da vi tu, usred obilja, mogao umrijeti od žeđi i gladi, jer ga Tantor ne može odvezati.

Dok se on tako svu noć mučio da se oslobodi, Baynes i Meriem kasali su uz rijeku prema sjeveru. Djevojka je uvjeravala Baynesa da se Korak spasio s Tantorom u džungli. Nije joj padalo na um, da se čovjek-majmun neće moći sam osloboditi svojih spona. Baynesa je ranila puška jednog Arapa i djevojka ga je željela smjestiti u dom Velikog Bwane, gdje će ga dobro njegovati.

Onda ću nagorovori bwanu da pođe sa mnom u potragu za Korakom. On mora doći i živjeti s nama.

Jahali su svu noć, a ranom zorom nabasaše na grupu ljudi koji su jahali prema jugu. Bio je to glavom sam bwana u pratnji svojih vitkih ratnika. Ugledavši Baynesa, čelo se golemog Engleza namršti, ali je ipak sačekao Meriemino objašnjene prije no što će iz njega provaliti bijes koji je tako dugo susprezao u grudima. Kad je završila s pričanjem, izgledalo je da je posve zaboravio na Baynesa. Zaokupile su ga druge misli.

— Rekli ste da ste pronašli Koraka? — upita. — Zar ste ga zaista vidjeli?

— Da — odgovori Meriem. — Vidjeli smo ga tako dobro kao što sad vidim vas. Želim, bwana, da pođete sa mnom i pomognete mi da ga nađem.

— Jeste li ga dobro vidjeli? — bwana se obrati Morisonu.

— Da, sire — odgovori Baynes — tako kao što vas vidim.

— Kako izgleda? — nastavi zapitkivati bwana. — Što mislite koliko mu je godina?

— Izgleda poput Engleza i mojih je godina — odvrati Baynes — premda bi mogao biti i stariji. Jako je opaljen od sunca i mišićav.

— Jeste li primijetili kakve su mu boje oči i kosa? — Bwana je govorio brzo, gotovo uzrujano. Meriem mu je odgovorila.

— Korak ima crnu kosu i sive oči.

Bwana se okrene vodiču.

— Odvedi Miss Meriem i Mr. Baynesa kući, a ja krećem u džunglu.

— Dozvolite, bwana, da i ja pođem s vama — poviče Meriem. — Vi odlazite da potražite Koraka. Pustite me da idem s vama.

Tužno ali odlučno bwana se okrene djevojci:

— Vaše je mjesto kraj čovjeka koga ljubite.

Dade znak vodiču da povede njegovog konja i vrati se na farmu. Meriem polako uzjaši umornog arapskog konja kojim je dojahala iz šeikovog sela. Za ranjenog Baynesa sastaviše nosila jer je počeo bulazniti i mala povorka zavi stazom uz rijeku.

Bwana je stajao i promatrao ih tako dugo dok nisu iščezli. Meriem se ogledavala. Jahala je oborene glave i spuštenih ramena. Bwana uzdahne. Volio je malu arapsku djevojku poput vlastite kćeri. Uvidio je da se Baynes popravio, pa sada ništa više nije mogao prigovoriti, ako ga djevojka zaista ljubi, ali sve mu je nekako izgledalo da Baynes nije vrijedan male Meriem. Polako se okrene najbližem drvetu, popne se u skoku, uhvati za granu i vinu u krošnju. Njegove kretnje bijahu gipke kao u mačke. Visoko gore na drvetu počne svlačiti svoje odijelo. Iz lovačke torbe, obješene o rame, izvuče dugi komad jelenje kože, smotano uže i britki nož. Jelenju kožu omota oko bokova, uže prebaci preko ramena, a nož zatakne za pojas koji je načinio od biča za jahanje.

Uspravi se, zabaci glavu, isprsi se i tužno nasmiješi. Nosnice mu se raširiše: njuškao je mirise džungle. Sive mu se oči suziše. Zguri se i skoči na granu niže, a onda se odbaci preko grana prema jugoistoku ostavljajući rijeku iza sebe. Kretao se brzo, zaustavljajući se rijetko i samo zato da ispusti jedan urlik, jezovit i prodoran, a tada je čekao odazov.

Putovao je tako nekoliko sati kad začuje ulijevo, u daljini što se protezala pred njim, slab odazov — bijaše to zov majmuna-mužjaka koji je odgovarao na majmunski poziv. U njemu ustreptaše svi živci, a oči zablistaše kad je začuo taj glas. Opet jezovito zaurliče, a onda požuri u novom pravcu.

Koraku bude jasno da će umrijeti, ako ostane na tom mjestu očekujući pomoć koja nije dolazila, pa se obrati Tantoru čudnim jezikom koji je životinja smjesta razumjela. Zapovjedio je, naime, slonu da ga odnese na sjeveroistok. Tamo je prije izvjesnog vremena vidio i bijelce i crnce. Ako naiđe na jednog od ovih posljednjih, on će jednostavno zapovjediti Tantoru da ga zarobi, a zatim će ga Korak natjerati

da ga oslobodi spona. Bolje da i to pokuša, nego da leži ovdje u džungli očekujući smrt. Tantor ga je nosio kroz šumu, a Korak bi s vremena na vrijeme glasno zaurlao, jer se nadao da će tako privući pažnju Akutovog čopora antropoida koji su često lutali ovuda. Akut bi znao odriješiti čvorove kao što je to uradio prije mnogo godina kad ga je zavezao Paulvitch. I Akut, koji se upravo nalazio na jugu, začuje njegov zov iz divljine i uputi mu se u pomoć. No bio je tu još netko tko ga je čuo.

Kad je bwana ostavio ljude, poslavši ih na farmu, Meriem je još neko vrijeme jahala oborene glave. Što je razmišljala, to nitko nije znao. Najednom se odluči. Pozove k sebi vodiča.

— Vraćam se bwani — najavi.

Crnac strese glavom. — Ne, bwana je rekao da vas odvedeni kući. Zato ću vas odvesti tamo.

— Odbijate da me pustite? — upita djevojka.

Crnac potvrdi glavom i ostane na kraju kolone da može na nju bolje paziti. Meriem se lukavo nasmiješi. Njen je konj prolazio ispod jedne niske grane i crnac najednom primijeti da djevojke više nema u sedlu. Potrči do drveta u kojem je nestala. Ništa nije vidio. Zvao je, no nije bilo odgovora, samo s desne strane iz daljine začuje podrugljivi smijeh. Poslao je svoje ljude da je potraže u džungli, ali su se vratili praznoruki. Nakon nekog vremena nastave put prema farmi, jer je Baynes sad već jako buncao u groznici.

Meriem je žurila prema mjestu kamo je mislila da bi Tantor mogao otići. Bilo je to mjesto, gdje se sastaju slonovi, duboko u šumi, istočno od šeikovog sela. Kretala se brzo i bešumno. Iz glave je odagnala sve misli osim jedne jedine, da mora naći Koraka i povesti ga sa sobom. Smatrala je to svojom dužnošću. Mučila ju je i sama pomisao da s njime nešto nije u redu. Prije to nije shvatila jer joj je bio jedini cilj da dopremi u bungalow ranjenog Morisona. Ta ju je briga tako zaokupila, da nije ni pomišljala nedostaje li ona, možda, i Koraku. Već nekoliko sati kretala se brzo, bez odmora, dok nije začula njoj poznati zov majmuna-mužjaka kako dozivlje drugove iz svog plemena.

Nije odgovorila, već je samo još više požurila. Sada je skoro

letjela. Osjetljivim nosnicama nanjuši Tantora — znala je da je na dobrom tragu. Nije ga pozvala, jer ga je željela iznenaditi. Odjednom ugleda slona kako na glavi oprezno nosi masivni stup s čovjekom i pridržava ga svojom savijenom surlom.

— Korak! — poviče Meriem s grana.

Slon se smjesta okrene, spusti svoj teret na zemlju, divlje zatrubi i postavi se u obranu svog prijatelja. Čovjek-majmun prepoznavši glas svoje prijateljice, osjeti da ga nešto guši od uzbuđenja.

— Meriem! — odazove joj se.

Zanesena srećom djevojka se spusti na zemlju i potrči da oslobodi Koraka, ali Tantor prigne zlokobno glavu i prijeteći zatrubi.

— Vrati se! Vrati se! — poviče Korak. — Ubit će te. Meriem se zaustavi. — Tantor! — pozove golemu životinju.

— Zar me se ne sjećaš? Ja sam mala Meriem. Nekoć sam znala jahati na tvojim širokim leđima. — No slon je samo opasno mumljao i u bijesnom prkosu mahao kljovama. Tada ga Korak pokuša umiriti. Zapovjedi da se udalji kako bi se djevojka mogla približiti i osloboditi ga, ali Tantor nije htio otići. U svakom ljudskom biću, osim Koraka, on je vidio neprijatelja. Mislio je da bi djevojka mogla naškoditi njegovom prijatelju i zato joj nije htio pružiti priliku. Cijeli sat čovjek i djevojka tražili su način kako da se riješe tog nesretnog pokrovitelja, ali uzalud. Tantor je uporno stajao kraj Koraka i nije dozvolio da mu se itko približi.

Napokon se muškarac nečemu dosjeti. — Pretvaraj se da odlaziš — posavjetuje djevojku. — Idi niz vjetar da te ne može nanjušiti, a tada nas prati. Nakon nekog vremena naredit ću mu da me spusti na zemlju i naći neku izliku da ga udaljim od sebe. Kad on ode, možeš se spustiti na zemlju i prerezati moje spone. Imaš li nož?

— Imam — odgovori. — Sad imam. Mislim da ćemo ga moći prevariti, ali ne budi pretjerano siguran. Tantor je lukav.

Korak se nasmiješi. Znao je da je djevojka u pravu. Začas

ona nestane. Slon je osluškivao i podigao surlu da je nanjuši. Korak mu opet zapovjedi da ga podigne na glavu i tako nastaviše put. Oklijevajući jedan tren, slon učini kao što mu je Korak zapovjedio. Tada Korak začuje udaljeni zov majmuna-mužjaka.

— Akut! — pomisli. — Sjajno! Tantor dobro poznaje Akuta. Pustit će ga da mu se približi. — On podigne glas i odgovori na zov majmuna, ali ipak dozvoli Tantoru da nastavi s njime put. Neće biti zgoreg ako pokuša i ovaj drugi plan.

Izbili su na čistinu gdje Korak nanjuši vodu. Evo dobrog izgovora da ga ostavi nasamu. On zapovjedi Tantoru da ga položi na zemlju, i da mu u surli donese vode. Zvijer ga položi na travu usred čistine, a tada naćuli uši i podiže svoju osjetljivu surlu. Osluškivao je hoće li zapaziti i najmanji znak opasnosti. Izgledalo je da nema nikog, pa se uputi prema malenom izvoru koji bijaše udaljen nekih dvjesta, trista jardi. Čovjek-majmun jedva je mogao suspregnuti smiješak kad je vidio kako je lukavo prevario svog prijatelja. Ali, ma koliko je poznavao Tantora, nije znao da je lukaviji od njega. Životinja odgega niz čistinu i nestane u džungli u smjeru izvora, ali čim je lišće sakrilo njegovo veliko tijelo, on se okrene i oprezno vrati k rubu čistine, odakle je mogao promatrati a da njega nitko ne vidi. Tantor je po prirodi bio sumnjičav. Još se uvijek bojao da će se vratiti Tarmangani ženka i pokušati napasti njegova Koraka. Zato će prije no što ode po vodu, još neko vrijeme ostati ovdje da se uvjeri, je li sve u redu. Baš je dobro što je ostao! Evo je! Spustila se sa drveta i trči preko čistine prema čovjeku-majmunu. Pustit će je da se približi, a onda navaliti. Tako više neće moći pobjeći.

Malene su mu oči svirepo zasjale. Podigao je svoj ukočeni rep. Jedva se suzdržao da ne zatrubi u znak mržnje na sav svijet. Meriem je već skoro prispjela do Koraka, kadli Tantor primijeti dugi nož u njenim rukama, a tada s užasnim urlikom provali iz džungle i pojuri prema nježnoj djevojci.

Korak se prodere iz petnih žila i naredi svome velikom zaštitniku da se zaustavi, ali uzalud. Svom snagom svojih malih hitrih nogu Meriem potrči prema obližnjem drvetu, ali Tantor pojuri prema njoj brzinom ekspresnog vlaka.

Koraku je jedino preostalo da leži i promatra tu strašnu tragediju. Oblio ga hladni znoj. Srce mu je prestalo kucati. Meriem će možda i dohvatiti stablo prije no što je Tantor dostigne, ali uz svu svoju okretnost, neći se moći skloniti iz dosega njegove strašne surle. On će je skinuti s drveta i zavitlati zrakom. Korak je već u mislima gledao strašan prizor. Tantor će je baciti uvis i probadati njeno krhko, vitko tijelo strašnim kljovama ili će je teškim nogama zgnječiti u kašu koju više nitko neće moći prepoznati.

Već ju je gotovo dostigao. Korak je poželio da sklopi oči, ali nije mogao. Grlo mu se osušilo i palilo ga. Još nikada, cijelog života u džungli, nije osjetio takav užas kakav ga je sada obuzeo. Još samo nekoliko koraka i strašna životinja će je dohvatiti. Ali što je to? Korak iskolači oči. Neka neobična prilika skoči sa stabla, koje je Meriem gotovo već dostigla i stane između djevojke i slona. Bio je to bijeli, goli div. Preko ramena prebacio je kolut užeta. Iza pojasa, isprepletenog od jahaćeg biča, stršio je lovački nož. Drugog oružja nije nosio. Goloruk se suprotstavio razbješnjelom Tantoru. S usana stranca otkine se oštra zapovijed. Velika se zvijer zaustavi, a Meriem, spašena, popne se ponovno na visoko drvo.

Korak zadivljeno odahne. Zapilji se u lice Merieminog oslobod   itelja. Polako dozove sjećanje. Oči mu se razrogače od iznenađenja. Nije mogao vjerovati.

Srdito mumljajući Tantor se još uvijek klatio amo-tamo pored bijelog diva. Tada se ovaj približi sasvim do uzdignute surle i nešto tiho zapovjedi slonu, koji odmah prestane mumljati. Divlji mu se bljesak ugasi u očima, a stranac pristupi Koraku. Tantor ga je poslušno pratio u stopu.

Začuđena Meriem je također sve to promatrala. Najednom joj se muškarac okrene, kao da se tek sada, zaboravivši je na tren, sjetio njene prisutnosti.

— Dođi, Meriem! — pozove je, a zatim i ona prepoznavši ga usklikne: — Bwana! — Djevojka se brzo spusti i otrči do njega. Tantor upitno pogleda u bijelog diva, ali kad ga ovaj opomene, slon dozvoli djevojci da mu se približi. Oboje pođu k mjestu gdje je ležao Korak. Njegove oči razrogače se od čuda.

U njima se čitala molba za oproštenje. Korak je imao zahvaliti čudu što se, između svih ljudi, baš ovo dvoje našlo kraj njega.

— Jack! — klikne bijeli div, kleknuvši pored čovjeka-majmuna.

— Oče! — ote se prigušeno s Korakovih usana. — Dobro je da si to ti. Nitko drugi u čitavoj džungli ne bi mogao zaustaviti Tantora.

Čovjek brzo prereže uže koje je sputavalo Koraka. Mladić skoči na noge i zagrli svog oca. Stariji se muškarac obrati Meriem.

— Mislim da sam vam naredio da se vratite na farmu — reče strogo.

Korak ih je začuđeno gledao. Čeznuo je svim srcem da zagrli djevojku, ali se sjetio onoga drugog, zgodnog mladoga gentlemena. On je još uvijek samo divlji, necivilizirani čovjek-majmun.

Meriem pogleda molećivo u bwanine oči.

— Rekli ste mi — progovori plačljivim glasom — da je moje mjesto kraj čovjeka kojeg ljubim — i ona pogleda Koraka očima, punim nekoga čudesnog svjetla koje, sve do sada, nije zasjalo ni za jednog čovjeka.

Korak joj priđe ispruženih ruku, ali umjesto da je zagrli, pade iznenada pred nju na koljena, podigne njenu ruku do svojih usana i poljubi je s više poštovanja, no što bi poljubio ruku svoje kraljice.

Mumljanje Tantora trgne sve troje ljudi odgojenih u džungli, i oni naćule uši. Tantor je gledao u drveće povrh njih. Slijedeći njegov pogled, njihove oči ugledaju velikog majmuna koji je izronio iz lišća. Načas ih je promatrao, a tada mu se iz grla ote glasan krik veselja i prepoznavanja. On skoči na zemlju, praćen čoporom mužjaka i odgega prema njima vičući prajezikom antropoida.

— Tarzan se vratio! Tarzan, gospodar džungle!

Bijaše to Akut. Odmah je počeo skakati oko njih troje, ispuštajući jezive krikove koji bi ostalim ljudima djelovali kao izljevi najveće jarosti. No, njih je troje znalo da se kralj majmuna klanja kralju većem od sebe. Kraj njega su skakali dlakavi mužjaci, i natjecali se, tko će skočiti više i urliknuti jezovitije.

Korak položi privrženo ruku na rame svog oca.

— Postoji samo jedan Tarzan — reče — i nikad se drugi neće roditi.

Dva dana kasnije sve troje se spuste s drveća na rubu ravnice, odakle su se vidjeli dimnjaci na kući i dim, koji se dizao iz bungalowa. Tarzan, kralj majmuna, našao je svoje odijelo na drveću gdje ga je ostavio. Korak se nije htio pojaviti pred svojom majkom na po gol, poput divljaka, a Meriem ga nije htjela ostaviti samog, jer se bojala da će se predomisliti i opet otrčati u džunglu. Stoga otac sam ode u bungalow po konja i odijelo.

Draga ga je dočekala na vratima. Pogledala ga je

upitno i tužno, jer nije vidjela Meriem.

— Gdje je ona? — upita dršćućim glasom. — Muviri mi je ispričao da te nije poslušala, već da je pobjegla za tobom u džunglu čim si ih napustio. Oh, Johne! Neću moći podnijeti da i nju izgubim!

Dva dana kasnije sve troje – Tarzan, Korak i Meriem – spustiše se s drveća na rubu ravnice odakle su se vidjeli dimnjaci na kući i dim koji se digao iz bungalowa.

Lady Greystoke zaplače i nasloni glavu na široke grudi, gdje je često nalazila utjehu, kad bi je zadesila nesreća.

Lord Greystoke joj podiže glavu i zagleda se smiješeći u njene oči. Obuze je sretna slutnja.

— Što se dogodilo, Johne? — poviče. — Nosiš li mi dobre vijesti? Nemoj da ih čekam.

— Hoćeš li imati snage da čuješ najbolje vijesti koje si ikada čula? — upita je.

— Veselje nikad ne ubija! — klikne. — Našao si Meriem?

— Nije mogla vjerovati da će se dogoditi još veće čudo.

— Da, Jane — odgovori glasom promuklim od uzbuđenja.

— Našao sam i nju i njega!

— Gdje je on? Gdje su oni? — zapita sva uzdrhtala.

— Tamo na rubu šume. Nije htio da se pred tobom pojavi gol u svojoj sirovoj leopardovoj koži, pa me poslao da mu donesem odijelo.

Ona sklopi ruke u krajnjem uzbuđenju i okrene se spremna da otrči u bungalow. — Pričekaj — dovikne mu preko ramena.

— Još uvijek imam njegova mala odijela. Sva sam ih sačuvala. Donijet ću jedno.

Tarzan se nasmije i zaustavi je.

— Jedino odijelo koje će mu pristajati jest moje, ako mu i ono neće biti premaleno. Tvoj mali dječak je narastao, Jane!

I ona se smijala. Bila je izvan sebe od radosti. Željela se smijati svemu i svačemu. Svijet je za nju opet bio ljubav, sreća i radost, onaj koji je tolike godine bio zavijen u veliku tugu. Njena je sreća bila tolika da je načas zaboravila tužnu vijest, koju je morala saopćiti Meriem. Poviče za Tarzanom, koji je upravo jahao prema džungli, neka je pripremi na tu vijest, ali je on nije čuo i ode ne znajući što mu žena dovikuje.

Poslije jednog sata Korak dojaha kući, svojoj majci čija slika nije nikada izblijedjela u njegovu sjećanju. U

njenom naručju i njenim očima našao je ljubav i oproštenje koje je toliko želio.

A tada se majka obrati Meriem s izrazom žaljenja, koje je izbrisalo sreću iz njenih očiju.

— Mala moja djevojčice! — reče joj. — Usred naše sreće čeka te velika tuga. Mr. Baynes je podlegao ranama.

Meriem se snuždi, ali to nije bila tuga žene za izgubljenom ljubavi, već tuga čovjeka za čovjekom.

— Žao mi je — reče jednostavno. — Nanio mi je veliko zlo, ali je to prije smrti popravio. Nekoć sam mislila da ga volim. Zabljesnuo me je, jer nikad nisam vidjela takvog čovjeka, zatim sam ga poštovala zbog moralne snage kojom je priznao svoje grijehe kao i fizičke kojom se usudio suprotstaviti smrti, ne bi li popravio zlo koje mi je nanio. Ali to nije bila ljubav. Nisam znala za ljubav sve dok nisam doznala da je Korak živ — i ona se s osmijehom okrene Koraku.

Lady Greystoke brzo pogleda svog sina u oči, oči onoga koji će jednog dana biti lord Greystoke. Nije mislila na razliku u društvenom položaju između svog sina i djevojke. Smatrala je da je Meriem dostojna samog kralja. Htjela je samo doznati da li Jack doista voli to malo arapsko nahoče. Izraz očiju otkrio joj je tajnu, i ona ih oboje zagrli i poljubi tisuću puta.

— Sad ću imati i kćerku! — usklikne.

Najbliže je naselje bilo udaljeno nekoliko dana napornog hoda. Na farmi su se zadržali samo kratko vrijeme, toliko da otpočinu i da se spreme za veliki događaj, prije no što pođu na put. Kad su svršile svadbene svečanosti, upute se k obali i krenu put Engleske. To su bili najčudesniji dani u životu Meriem. Nije ni sanjala kakva sva čuda civilizacija sprema za nju. Ogromni ocean i udobni parobrod ispunili su je strahom.

Buka, promet i uzbuđenje na londonskoj željezničkoj stanici prestrašili su je.

— Da je bilo kakvo veliko drvo u blizini — povjerila se Koraku — znam da bih pobjegla na nj u strahu za svoj život.

— Rugala bi se lokomotivi i bacala na nju granje — smijao se on.

— Siroti stari Numa — uzdahne djevojka. — Što će raditi bez nas?

— Naći će se već netko, mala moja Mangani, tko će ga dražiti — uvjeravao ju je Korak.

U Londonu u kući Greystokevih, Meriem je od čuđenja ostala bez daha, ali kad su bili prisutni gosti, nitko nije mogao ni naslutiti da ne potječe iz visokih krugova.

Bijahu kod kuće tek tjedan dana kad lord Greystoke primi vijest od svog dugogodišnjeg prijatelja D'Arnota.

Tu je vijest donio general Armand Jacot koji se došao predstaviti. Lord Greystoke je dobro poznavao generalovo ime, kao i svatko, kome je poznata francuska povijest. Jacot bijaše zapravo princ de Cadrenet, ali republikanac po uvjerenju, koji se nije služio svojom titulom, premda je ona pripadala njegovoj obitelji već četiristo godina.

— U republici princu nema mjesta — znao je govoriti.

Lord Greystoke primi u svojoj knjižnici tog vojnika, orlovskog nosa i sijedih brkova, a nakon nekoliko riječi, kojima su izrazili svoje divljenje za sve muke koje su obojica pretrpjela u životu, general Jacot mu objasni: — Došao sam k vama zato što mi je admiral rekao da nitko na svijetu ne poznaje bolje od vas život u centralnoj Africi.

— Dozvolite da vam ispričam svoju priču ispočetka. Prije mnogo godina ukrali su moju malu kćerku. To su mi, vjerojatno, učinili domoroci dok sam služio u Alžiru u Legiji stranaca. Poslužili smo se svom ljubavi, novcem i

vlašću da je nađemo, ali uzalud. Njena je slika bila objavljena u svim većim novinama, po gradovima cijelog svijeta. Ipak nikada nismo susreli ni muškarca ni ženu koji su je vidjeli od onog dana kad je tajanstveno nestala.

— Prije tjedan dana došao mi je u Pariz jedan crnoputan Arapin po imenu Abdul Kamak. Rekao je da je našao moju kćerku i da me može odvesti k njoj. Odmah sam ga odveo admiralu D'Arnotu za kojeg znam da je mnogo puta putovao centralnom Afrikom. Priča, koju je onaj čovjek ispričao, uvjerila je admirala da mjesto, gdje se bijela djevojka nalazi u zarobljeništvu, nije daleko od vašeg afričkog posjeda. Savjetovao mi je da odmah odem i da vas posjetim, jer ćete vi dobro znati, je li bila u vašem susjedstvu neka bijela djevojka.

— Kakav vam je dokaz donio Arapin da je to vaša kćerka? — upita lord Greystoke.

— Nikakav — odgovori drugi. — Zato smo baš i mislili da je najbolje, ako se s vama posavjetujemo, prije no što organiziramo ekspediciju. Čovjek je imao samo jednu njenu fotografiju, na čijoj je poleđini bio prilijepljen stari novinski izrezak, koji ju je opisivao, i nudio nagradu onome tko je nađe. Bojimo se da je on to negdje našao i pročitao, pa se u njemu probudila želja za nagradom i namjera da nam utrapi bilo kakvu bijelu djevojku. Prošle su tolike godine da, najvjerojatnije, ne bismo ni mogli razlikovati pravu od krive.

— Imate li sa sobom fotografiju? — upita lord Greystoke. General izvuče iz džepa kuvertu, izvadi jednu požutjelu fotografiju i pruži je Englezu.

Suze su zamaglile pogled starog ratnika, kad je opet ugledao sliku svoje izgubljene kćerke.

Lord Greystoke je neko vrijeme ispitivao fotografiju. Oči mu poprime neobičan izraz. On pritisne zvonce kraj svog lakta i začas uđe lakaj.

— Zamolite moju snahu da dođe u knjižnicu — reče mu.

Dvojica muškaraca sjedila su bez riječi. General Jacot bijaše suviše dobro odgojen, a da pokaže tugu zbog razočaranja koje je osjetio, kad je lord Greystoke tako brzo napustio predmet njihova razgovora zbog kojeg ga je posjetio. Čim dođe mlada lady i bude predstavljena, smjesta će otići. Tren kasnije uđe Meriem.

Lord Greystoke i general Jacot ustanu da je pozdrave. Englez nije ništa govorio. Želio je zapaziti kakav će učinak proizvesti prvi susret između Francuza i djevojke. Ova nebeska zamisao rodila se u njemu dok su mu oči počivale na djetinjem licu Jeanne Jacot.

General Jacot pogleda Meriem, a tada se obrati lordu Greystokeu.

— Kako ste dugo već to znali? — upita ga gotovo optužujući.

— Saznao sam to prije par minuta kad ste mi pokazali fotografiju — odgovori Englez.

— To je ona — reče Jacot, dršćući od suzdržanog uzbuđenja. — Ali me ona ne poznaje, naravno, a i kako bi. — Tada se okrene k Meriem. — Dijete moje — reče — ja sam tvoj...

Ali ga ona jednim sretnim krikom brzo prekine i potrči mu ispruženih ruku u susret.

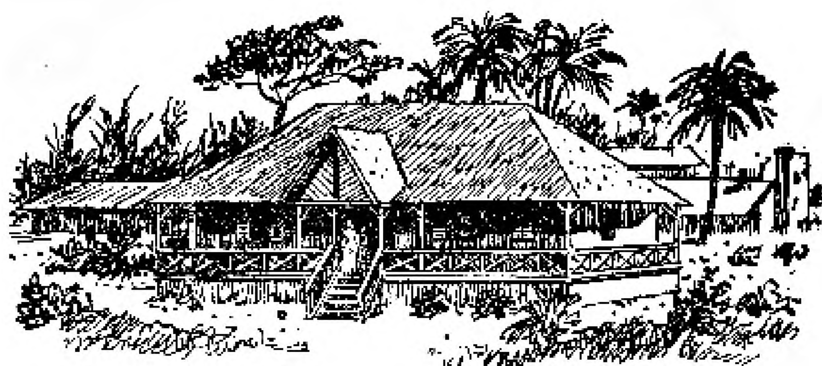
— Prepoznala sam vas! Poznajem vas! — vikala je. — Oh, sada se svega sjećam. — I starac ju je stegao u svom naručju.

Pozvali su Jacka Claytona i njegovu majku, a kada su im sve ispričali, bijahu presretni što je mala Meriem našla oca i majku.

— Ipak, nije li to nakon svega prekrasno — reče Meriem.

— Ti si prekrasna — odgovori Korak. — Oženio sam se svojom malom Meriem, a da li je ona Arapkinja ili mala Tarmangani, za to me uopće nije briga.

— Ona nije ni jedno ni drugo, moj sine — progovori general Armand Jacot. — Ona je princeza od rođenja.

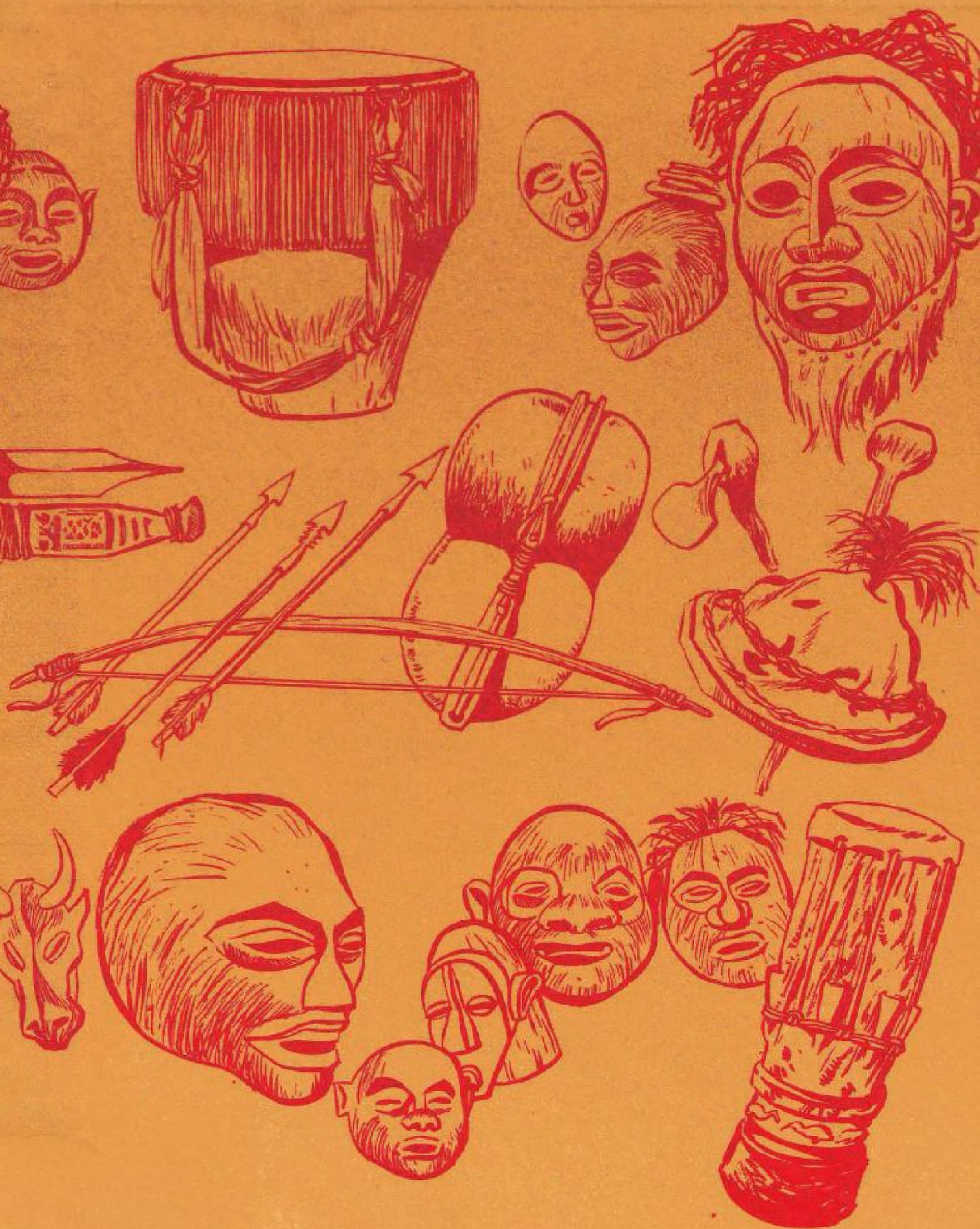

Izdaje
»EPOHA«
izdavačko, Štamparsko i knjižarsko poduzeće
Zagreb, Dolac 8.

Za izdavača
LJUBO GRUBOR

Tisak
GRAFIČKI ZAVOD HRVATSKE
Zagreb, Frankopanska 26

Iako su roditelji tajili da je Tarzan proveo mladost u džungli, njegov sin Jack već od najranije mladosti pokazivao je naročite sklonosti prema životinjama pa se tako jednom sprijateljio i s majmunom Akutom, koji je nastupao u londonskom cirkusu te ja zajedno s njim pobjegao u džunglu. Slijedi dugogodišnje skitanje džunglom i mnogobrojni sukobi s domorocima, te otmica Meriem koju nakon mnogih peripetija Tarzanov sin oženi.

